

PRINOS K NAGLASU
U (NOVOJ) SLOVENŠTINI.

NAPISAO

M. VALJAVEC.

*(Preštampano iz LXXI., LXXIII. i LXXIV. knjige Rada jugoslavenske
akademije znanosti i umjetnosti.)*

U ZAGREBU

TISKOM DIONIČKE TISKARE

1885.

PRINOS K NAHLASU

U (NOVOJ) SLOVENSTINI

PRINOS

M. VALJANO

(Professors iz LXXI.-LXXIV. letnice Belega inženjerskega
instituta, letno delo, letnik 1883.)

U SVETU

TRIGORNSKI KNJAZ

1883.

A. Glagoli kojim se infinitivna osnova završuje na *a*.

Ovi glagoli imaju u presentu naglas ili 1) na dočetku infinitivnom *a*, ili 2) na slovcu ispred toga *a*, ili 3) na drugoj kojoj slovcu dađe prama početku riječi, ali veoma rijetko.

1. Na infinitivnom dočetku *a* dolazi samo potisnuti naglas: pihlâm, pihlâš, pihlâ; pihlâmo, pihlâte, pihlâjo; pihlâva, pihlâta.

Taj naglas imaju

a) jednoslovčana osnova zna u sva tri narječja: znâm: preš. 12 kam nêse me obúp, ne znâm, samó to znâm, samó to vém de pred oblíčeje úé ne smém, 13 zvéď'la, déklica si zála, káko znâm pokóren bít', küzm. 181 jas ga pa znâm za to kaj sem od úega i on me je poslao, jap. ev. 121 jest vas ne poznám, škriñ. 93 ne poznám svetníkova vučenóst, ravn. 2, 277 ne poznám vas, 1, 38 po tem naj spoznám, de skažeš milost mojimu gospodu, 1, 193 spoznám de sim grešil; — znâš: preš. 98 ak róvtarske vezáti znâš otróbi, nov Orfej k sêbi vlékel bóš Slovéne, küzm. 202 zdaj známo ka vsa znâš, petr. 231^b znâš i vídiš dobro zemélsko imánje kak se teško dobíva, škriñ. 130 ne poznâš deđa bogá stvarnika vsêh rečy, 355 s svêtim móžam vëdnu v caker hodi, z enim kateriga poznâš de je bogaboječ, kast. cyl. 118 aku le tó korenino vunkaj iz sebe strébiš, kadar spoznâš de si ti prez vsiga dobriga diaña; — znâ: dalm. u gm. predgovoru I:

nihče ne zná synu kakòr le oča, škriñ. 27 nevumna inu klepetavna žena inu katèra je polna zapelivosti tàr cèlú nič ne zná, je sedela med duràmi svoje hiše, preš. 36 kdo zná noč tèmno razjásnit' ki tàre duhá? 82 kdor úrne roké, sol v glávi imá, si v vsáki nesrèci pomagat' zná, gòn. 23 kí kaj zná on se od vsej rad má, 26 Kolmanček lepou písati i èteti zná, petr. 73 kak mene zná otec, i já znám otea, jap. prid. 1, 210 on zatají svojga lubiga mojstra, on se roty inu persega, de ga ne pozná, škriñ. 153 bog ñégóvu nótrajnu pozná, 242 on srce pozná, traun 2 gospód pozná pót tih praviènih, ravn. 1, 230 nektire zéli, jagode in gobe so strupéne. Poznati jih je treba, ali sej nič nè jesti kar se prav ne pozná, 1, 243 Izrael me ne pozná, preš. 59 vé kdor očéta práv pozná, de ràd otrók se vsmíli, dalm. u gm. predgovoru VI: inu sv. Peter spozná inu pravi: . . , jap. ev. 48 obedèn ne spozná synú kakòr oče, 53 iz sadú se drévú spozná, jap. prid. 2, 38 od kóger se ne vej kaj velá, ta se iz tovarša spozná, 2, 104 razbojnik spozná svojo slejpoto in se spokory, škriñ. 53 brat se v nadlógi spozná, 313 ženè neèistost se spozná na povikšúvanu ocy, 282 vsaki zastópen spozná modróst, ravn. 1, 64 niso ga poznali, Jožef jih spozná per ti prièi, 1, 225 vsliši me o bog! de spozná ta polk de ti sam si bog, 1. 237 Jona na ravnost spozná svoj greh, 2, 251 moj šemasti polk me ne spozná, ber. 11 k timu je nameñen de bogá spozná, preš. 181 zbudí ga 'z mísel tih mož govoríca, spozná koj ríbièa poštène líca, škriñ. 21 pridi, napojiva se z ñubeznijo in objemajva se po želah, dokler se dan zazná, ravn. 1, 196 kakor trava so dnévi èloveka, cvete kakor roža na polu, pa veter potegne, zdajci je po ní, clo ñé mesto se več ne zazná; — známo: škriñ. 217 jest vas opominam de z velikim perzadevanam beréte, tudi nam v temu perzaneséte, aku najdete de ne známo dobru povédati, küzm. 169 kaj známo, guçímo, 172 mi molimo šteroga známo, 181 etoga známo od kud je, math. 1, 1, 95 poznamo Ježuša i známo da on naš zveličitel je, 131 kaj bude hásnelo, da mi známo da je Ježus bil na svatbu pozván? preš. 140 od tód samó krvávi punt poznámo; — znáte: küzm. 181 i mené znáte, i znáte od kud sem, küzm. mik 86 gda listje je spúšèeno, znáte ka je blúzi leto, petr. 3 sadoveno drèveje gda vre samo od sebe sáda vun púsèa, znáte da je blizu leto, 79 ako ví hudi búduèi znáte dobra dáña dávati vašem sinóm, èim boje otec vaš iz neba hoèe dati dobroga duha onem kii ga prose od ñega, 151 kam ja idem znáte, i pút znáte,

math. 1, 1, 30 vi vendar znáte, gdo je bil Ivan, itd., ravn. ber. 208 ne jéjte jagod ali zeleňáv, kterih ne poznáte; — znájó: preš. 98 al žláhtne krájske tam cvetó beséde, kjer govoriti dôsti věč ne znájó pastírji sámski ko iména čéde? kúzm. mik. 38 ka mené pítaš, pítaj one kí so čúli ka sam ním gúčao, ovo eti znájó ka sam jas pravo, petr. 53 kaj mene pítaš, pítaj oneh kíi su čúli kaj sem ním govoril, ovo znájú ovi kotera sem já govoril, 85 ovce za ním hode, ar znájú glás negóv, 272 kak znájú svetci nebéski za naše molitve? škriň. 350 vzdigni tvojo rokó čez ptuje ludstva, de te spoznájó, traun 283 pomágaj mi, de spoznájó de je tó tvoja roka; — znáta: škriň. 297 zupèr priátla aku si kaj žaliga rekáł ne bój se, za kaj se znáta správití, ravn. 2, 58 Jožef in Marija v božji časti vsa sta. Boga poznáta, ľubita ga. — U ugrskoj slovenštini i u kajkavštini dolazi naglas " na prijedlogu *po* i *ze* i na negaciji *ne*, prva toga ne bileži ničim, ali u drugoj dolazi i bileženo: né znaš kraj 233, zéznaš habd. mar. 114, pòzna math. 1, 1, 193, né znaju 85, pòznaju 9, spòznaju 23, 34, 35 itd. — i u kraňštini dolazi kadšto tako bileženo: rog. 1, 298 322 spòzna, jap. ev. 189 spòznate.

U svagdañem govoru ima još nekoliko osnova koje su jednoslovcane postale što se zanemarila predna slovka n. p. mâm, mjesto imâm, tako navlastito u ugarskoj slovenštini: kúzm. 189 mám, má, májo; phâm mjesto pñhâm; tkâm ili hkâm mjesto tñkâm; a na istoku tkâm; zjâm mjesto zijâm i zijam.

b) Osnove s nastavkom *la* osobito deminutivne, ali i druge samo s dočekom na *la* i *la*.

Take su osnove u kraňštini: bingļa pendentem palpitare; bizļa bzļa erecta cauda currere (de bubus ut asilos efugiant) i u opće: trčati; bergļa auf stelzen gehen; brbļa blaterare; capļa vadere; cartļa nem. zärteln; cingļa tinnire; cokļa in holzschuhen gehen; mit füßen treten; curļa defluere; čebļa strepere (de avibus); čehļa streicheln; drgļa streicheln; drobļa diffringere; hahļa profluere; jecļa balbutire, balbum esse; kahļa cachinari; kapļa stillare; kataļa devolvere; kekļa lingua haesitare; kozļa vomere; kramļa loqui; krevļa die schuhe schiefe treten; gehen; krhļa dissecare; migļa micare; pela agere, vehere, ducere; petļa što se govori i penkļa fibulare; petļa što se govori i pekļa betteln; pihļa flare; pokļa insonare aliqua re n. p. flagello; rahļa mollire; rezļa secare; rožļa strepere, crepare; sedļa equo sellam imponere; skakļa salire; srkļa

sorbere; škərbļa scabere; štorkla mit den schuhen geräusch machen; šumļa strepitum edere; teplļa leviter manu tangere, pulsare (tipļa?); trkļa pulsare; vadļa wetten; veļa valere; vesļa remigare; zvonkļa tintinnare; žvenkļa tintinnare; žvižgļa sibilare. itd.

Evo primjere iz kníge:

bǝzļa: bǝzļaš: kor. 3, 135 če mož h kakimu prijatlu gré, precaj za ním bazļaš.

capļa: capļa: kor. 1, 30 pa una pa tá za máno capļa, pa una pa tista za máno pritíska.

cartļa: cartļaš: kast. cyl. 43 tvoj život kateriga z dobrimi piselci cartļaš, bó pršel h špiži tem smrdečím črvom; — cartļa: kast. cyl. 95 vsa čednost bó zavržena od tega kateri preveč lubi inu cartļa svoj život.

cingļa: cingļa: let. mat. 1882/3 325 cingel cingļa cokel cokļa, cingel dõlu pade, cokel ga popade (odgonetļaj: sviņa in želod) varijanta: činkļa 327: krokel krokļa činkel činkļa.

curļa: curļa: kor. 2, 112 kje doli bom hõdil kjér voda cvrgļa, Néž'co bom klical, k' je dekle mojā.

drgļa: drgļa: kor. 2, 134 kdor lenobi se podā, rad za usēsmi se drgļa.

drobļa: drobļa: met. 121 drobļa.

hahļa: hahļa: škrin. 9 skuzi negovo modróst iz breznov vode hahlļa inu napojēni oblāki doli roš.

Jecļa: jecļa: ravn. 1, 85 Mozes reče: prosim, gospod, nikol nisim bil zgovõrn. Jecļa in jezik se mi zavaluje, met. 121 jecļa.

kapļa: kapļa: ravn. 1, 260 roža od ktire rosa kapļa, kor. 1, 80 on jo stiska de j' iza nohtov kri kapļa.

kramļa (mjesto kramolā?): kramļa: ravn. abc. 35 pridem iz šole, igram, vpijem, skačem, kramļa, žvižgam, zapõjem; — kramļa: čb. 1, 76 petero jezikov vrh mojga kramļa; — kramļa: ravn. 1, 138 Rut reče: potāžili ste me, in le tako prijazno kramļa z menó, desiravno me ni nar maņi vaše dekle.

krhļa: krhļa: ravn. 1, 230 preroških vučēncov nekdo je zel šel nabérat in sad najde vinski trti podobniga. Ni vedel kaj je. Pa zlo je bilo to nepromišēno, poln plajš ga nabére, nese in v lonec skrhļa.

krocļa: krocļa: let. mat. 1882/3 328 mišel mišļa krõcel krocļa, mišel dõlu pade krõcel ga popade (odgonetļaj: sviņa in želod).

krokļa: vidi gore pod cingļa.

migl̂a: migl̂â: ravn. 1, 152 po spašnikih vse migl̂á po pušavi, 1, 247 nebeški rosi enako ki na roži venóci migl̂á, 1, 307 kralj je na sédežu sedel. Od zlata migl̂á in od drazih kámenov vse negovo oblačilo, 2, 133 enako lampi pred altarjam migl̂á danica na nébu, preš 77 mlad ribič céle noči veslá, visóko na nébi zvézda migl̂á, nevárne mu káže póta morjá; — migl̂ájo: preš. 66 čez kámne peketájo, od lúne tí migl̂ájó.

mišl̂a: mišl̂â: vidi gore pod: kročl̂a.

ozl̂a: ozl̂â: ravn. 1, 186 Absolon gre v Hebron, je opravil bogú dar — pa velek punt navozl̂á čez očeta.

pihl̂a: pihl̂â: čb. 5, 56 po polji sapica pihl̂á, de zrelo žíta se zibl̂á, čb. 1, 45 nas vetric otira, v obráz nam pihl̂á.

pokl̂a: pokl̂â: čb. 1, 37 kmalo Jožik perpokl̂á, meketajo jagñeta.

rahl̂a: rahl̂âš: ravn. 1, 152 rahl̂áš jo (zemljo) z obilno vlagó; — rahl̂â: ravn. 1, 198 gospod ga bolníka na postlji podpéra: prerahl̂á mu vse ležiše v bolézni; — rahl̂ájo: ravn. abc. 61 spomlád mati vrt oglédajo. Z lopato podkopájo gnoj, razrahl̂ájo z grablami grudo.

rezl̂a: rezl̂ám: met. 121 rezl̂ám.

rigl̂a: rigl̂â: škrb. 1, 225 spovd zaregl̂á ječo peklensko, kor. 2, 130 kar vésta dvá, se še zarigl̂á, kar véjo trijé, véjo vsi ljudjé.

rožl̂a: rožl̂ám: met. 121 rožl̂ám.

sedla (od sèdlo): sedl̂ámo: preš. 62 o pól noči sedl̂ámo mí. ševl̂a (leniter caput scabere): ševl̂â: let. mat. 1882/3 254 ševl̂áti ševl̂ám, izreci: ševl̂áti ševl̂ám krauen, krabbeln am Kopfe.

škrbl̂a: škrbl̂ám: met. 121 škrbl̂ám.

štorkl̂a: štorkl̂â: nar. pjes. Bohinca Dolinca vsak vòhka poznâ: če na žvížga na poje, pa v cokwah štorkwâ.

šuml̂a: šuml̂â: čb. 4, 51 bister tam potok šuml̂á.

tarkl̂a (gristi zubima da se čuje, bnet. tal. torcular): let. mat. 1882/3 266 tarkl̂ati tarkl̂ám.

tepl̂a: tepl̂âš: rog. 2, 279 ti si tajsta katéra iz eno materno lubézanjo pogladiš inu potepl̂áš sledniga grèjšnika; — tepl̂â: rog. 2, 582 znana je užè ta naváda teh jagrou de, kadar khi eden ali ta drugi podát se hoče na lóu teh tyčou, taku ta uzame h sebi en kosic frišniga kryvaviga mesá inu eniga kragúla na roko: tega za tu de ga za tycami spúša, tu mesu pak za tu de, kadar ta

kragul nóče se nazaj povrniti, tajstimu tu rudeče mesù kaže: ja kir ta spušení kragúl zaléty se predéleč, ta jagèr ta lovec teče za nym čez mejè inu prelaze, čez lepe inu grde pote, čez klance inu dolíne, žvižga, kliče, vabi inu káže nemu tu frišnu mesù taku dolgu, dokler nemu zupet na roko na séde. Ta kir se povrne inu kir ta lovic ima néga ú pestéh, tega na zmèrja, na tépe, hudu nima, pač pa miluje, gládi, teplà inu več druge dobrúte perjáznosti inu radúvajna nemu izkazúje.

trkļa pulsare: trklâ: nar. pjes. Matiček jeziček poh vòknam trklâ: dýklésca, vohrpríte, sým dèleč domâ.

trkļa devolvere: trklâjo: ravn. 2, 106 z levo roko je mize prebráçal, vse prek še dnarji trklâjo.

vesla: veslá: preš. 77 mlad ribič cele noči veslá, 78 kdor ľubi brez úpa ga svarím, nikár naj ne veslá za ním, 179 znan ribič perveslá od úne stráni; — veslájo: ravn. 1, 237 brod-niki so bili dobri. Niso ga hot'li v morje vréci, ampak veslájo na vso moč vstavit kam v kraj; — vesláta: preš. 180 vdá Črtómír se v to kar ribič svét'je, in brž vesláta v konec tá jezéra, kjer bístra vá n'ga perbobní Savíca, ravn. 2, 128 toľko ríb sta zajéla de se mréza trga. Janezu in Jakobu mígneta pomágat ki sta bila v unim čòlnu. Brž pervesláta.

zibļa: zibľâ. vidi sprijeda pod: pihļa.

žvižgļa: žvižgľâ: kor. 1, 28 nič ne spím, ne ležím, na pragu prestojím, poslúšam mojgâ, k' na poľu žvižgľâ, čb. 5, 57 po vasi ľubčik peržvižgľâ.

Osobito često pela i veļa:

pela (uz peļa): pelâm: ravn. 1, 271 starčik pravi: bi ne hotel mojga sina pelati h Gabaelu v Rages? Mladeníc odgovorí: pelâm ga in perpelâm, škrb. 1. 382 če me noč prepáde, preden délo mojga izveličaňa vun spelâm, kaj bo za me? ravn. 1, 85 na Kanansko jih popelâm, 1, 67 če ga vam ne perpelâm, greh naj imam vse svoje žive dni; — pelâš: ravn. 1, 97 po svoji do-broti pelâš ta ľud, odrešil si ga, 1, 152 obilnost od tvojih crè kolesnic kadar pelâš se nad nami, 1, 85 tebe pošlem h kraľu, de moje ľudstvo iz Egipta popelâš, 1, 98 tvoje ľudstvo pa pojde: popelâš ga, zasadil ga boš na svojè lastíne goró, 1, 125 ti popelâš to ľudstvo v deželo, ktiro je nih očakam gospod bog obľubil, 1, 285 pelaš ga v jamo ino perpelâš ga iz né; — pelâ: dalm. u gm. predgovoru: svet leben pelâ . . IX kir nas ravnu pelâ v ta večni leben, XVIII k večnimu lebnu pelâ . . ona človeka

pelá tjakaj v nebu v ta večni leben, itd. kast. 138 on gleda na to nesrèčo kakòr na en gladek poot h tei potrpežljivosti, katera ga pelá k gnadi božji, 302 k večnimu živeñu nas pelá Jezusov kryž, škrb. 1, 319 ga (oče sina) pelá z veselam v hišo, 1, 334 hódí po póti ktira pelá k izveličañu, 2, 84 uni človek jih pelá veliko h pogubleñu skuz svoj slabi izgléd, 2, 122 ne morem zapustiti póť ktira h prekléstvu pelá, ravn. 1, 7 v ta lepi vrt pelá Adama bog, 1, 40 ga pelá v hišo, 1, 46 Laban slišati de pride sestřini sin mu hiti na proti per ti priči, ga objame, kušne in na dom pelá, 1, 77 Jožef se mu pelá naproti, potlej pelá tudi pred kraļa očeta, 1, 78 Jakob reče: sim mi jih perpèli. Mu jih pelá, 1, 117 čimú nas gospod pelá v to deželo, de bomo pod mečam pocépalí! 1, 124 kdo se nam pelá čez morje? 1, 137 vbogo in zapušeno me bog nazaj pelá, 1, 228 per oknu je gledala, kadar se v grad pelá kraļ, 1, 279 hlapcu je tedaj podal roko, de ga naj pelá, in je sinu hitel na proti, 1, 329 noč in dan se pelá (Antioh) le pred v Jeruzalem priti, 2, 45 zvézda pelá zdaj bogabojéče možé na negoviga rojstva kraj, 2, 84 na velik hrib pelá skušnavec (s) seboj Jezusa, 2, 158 prostórna je cesta ktira v pogubleñe pelá, 2, 247 Jezus je svoje tri nar ľubši vućence na skrivnem (s) seboj vzel: Petra, Jakopa in Janeza, in na visoko goro jih pelá, kor, 1, 5 leží leží stežičica in ta pelá vsréd Turškiga, dalm. jezajja 28 negov svit je čuden inu on ga čudnu vun iz pelá, ravn. ber. 172 na poslopje se postavi želézin na koncu okroglast dróg na kviško, od tega droga se debelkasto želézo ob zidu v zémlo izpelá, ravn. 1, 79 jez vmrjem, pa bog bo per vas in popelá vas spet nazaj v vaših očetov deželo, 1, 80 vrmjem, bog pa vas bo obiskal in popelá vas v deželo nazaj, 2, 277 naše velko opravilo na zemļi je, perpraviti se k unimu živleñu, h Kristusovimu prihódu, ki bo nazaj na zemļo prišel, de vse dobre ľudi s slóvesam va n popelá, kor. 2, 80 meglíca je šla z jézera, moj ľubčik se pa prepelá, škrb. 1, 293 to grešniku srce omečá, ga perpelá h spoznaño, ravn. 1, 9 Adam se zbudí in bog mu Evo perpelá, 1, 44 vsaki prestòp božje poti perpelá žalost in révo, 1, 65 ne pojdete od tod, dokler vašiga nar mlaji brata ne bo, ktiriga pošlite zmed sebe de ga perpelá, 1, 78 Jožef pride in tudi svoja sinka Efrajma in Manaseta k očetu perpelá, 1, 96 vidíte, kam svojogľavnost perpelá! 1, 149 oče pokliče Abinadaba, pa perpelá Samvelu, 2, 48 de jih k zveličañu perpelá, 2, 223 le to perpelá k zveličañu, dalm. u gm. predg.: prositi de nas

ne vpelá v iskušno, kast. 114 obena stvar jo bržè ne zapelá kakòr te nespodobne žele, 153 pridem ob blagú? per tem tudi ob skrb inu veliku nevarnosti, v katere tu blagú ludy zapelá, škrb. 1, 52 tebe húdo nagneñe tudi čez toja voļo v greh zapelá, 1, 171 pekleniski skušnave iše ovínke de soj cil inu konc doséze scer enkolko pozno, pa kolker bel pozno, tolko bel gvišno človeka zapelá, ravn. 1, 217 posvetno blago in veseļe zapelá v réve in réve; — pelájo: ravn. 2, 216 kadar se tako pelájo, kar se na jézeru sil'n vihar vzdigne, 2, 196 one same le v pòkoj in počítik pelájo, 2, 289 k farizejam ga pelájo, ravn. abc. 75 včasi žita kake vréče ali zakle nagrábijo. V mlín ga pelájo, ravn. 1, 149 oče mu perpelájo vsih sedem svojih sinóv, škrb. 1, 336 čuj čez toje počutke de te v greh ne zapelájo, ravn. ber. 173 ker se véše le po nóci vidiyo, je lóhka, če kdo za pot nima skrbi in gre za nimi, de v močirje zaide, iz k teriga vstájajo, ali de ga vpostránske in nevarne kraje zapelájo (ber. 160 krivo napéļajo mjesto napéļejo); — peláta: ravn. 1, 142 Elkana in Ana imela sta sinka Samvela po imenu. Peláta ga k Helju, 1, 32 ker se Lot še le obotávļa, primeta ga per roki angela ñega, ženo in hčeri in jih iz mesta izpeláta.

velá: velâ: dalm. u gm. predg. IX: kir pred nym velá, . . s. Paul povsod piše, de ta pravica kir pred bugom velá pride le skuzi vero v Jezusa Kristusa, u predg. čez stari testament: kadar gdu kaj stury, od kateriga nej poprej božja beseda dana, taku tu istu pred bugom ne velá, kast. 43 veliku velá, kadar edn za dobru vzame s tem kar jma, 234 tajsta šenkinga več velá, katera se hitru stury inu ob pravim času, 255 obedn ne more poznati kai velá, ampák kadar nadluge ga zbudè, rog. 187 (pokoršina) pred bugam več vellâ kakòr try offry, 214 uprašan kaj (peč ki jo predája) vellâ, rad pravi to ceno tajste (a 127 vellâ), jap. ev. 16 Aku se sol skazy, s čem se bó solilu? ona k ničemèr več ne velá, jap. prid. 2, 26 inu de resnica velá. . . , 2, 38 od kóger se ne vej kaj velá, tá se iz tovarša spozná, škrb. 61 slehrni kupúvávèc pravi, tó nič ne velá, to nič ne velá, inu kadar odjide se hvali, 126 čas inu srèča per vseh rečeh velá, škrb. 1, 438 perjaznost, ako se ne pokaže skuz dela, je le jezična perjaznost, nič ne velá, 2, 61 cajt tolko velá kolker bóg, ravn. 1, 95 tudi izgled nam je strašne trdovrátnosti ta kraļ. Kaj velá, de je bil že otrok svojegláven, 1, 163 Jonata mu reče: bog te obvári! prijaznost, ki sva si jo per bogi persegla pa večno velá, 1, 188

kjer koļ boš tí, moj gospod in kralj, ondi bom tudi jez tvoj hlapec, velá naj živleñe ali smrt, 1, 309 perpovedoval je ženi in prijatlam, koļko de velá per kraļu, 2, 16 oh tilhe, premišlene, ponižne, čiste in nebeške po Marijino naj bi bile vse človeške duše; skusili, kaj velá, bi ļudjé, de se bog ni le nekadaj po čudežih razodéval, 2, 46 po Izraelcih in bog vé po čemu še so bile, kaj velá, stare prerókbe od zveličarja med né (modrice) vdarile, 2, 92 Janez viditi de pride (Jezus k nemu) in kaj velá, vesele v očéh mu je igralo, je rekel: vite ga! 2, 231 Petra je prečudni ribji ľov napravil tovarš Jezusov biti. Kaj velá, tudi tašo in né hčér je to čudno zdravje nagnilo, 2, 136 vsim velá ta Jezusova beseda, 2, 144 kar je od te zapovedi Jezus rekel, velá od vsih drugih, 2, 195 že med ļudmi pravimo od človeka, ktiri po duši nič ne velá: slep, gluh je resnice, 2, 224 dobra voļa velá več per bogu, kakor zlatá še taki daróvi, če se iz nečémrnosti opravijo, 2, 228 prepovedanih reči obetati ne velá, 2, 246 djal je, in kaj velá, prijazno in ľubeznívo se je zraven namúzal: otroci naj se pred najedó, 2, 252 povesti bote slišali. Kaj velá, srčno vesele bote imeli nad nimi, 2, 295 Jezus to slišavši je besedo djal, ktira prav reči vsim trpincam velá, 2, 303 kadar nam težko dé komu kako vesele storiti, mislimo si: zadna dobrota je more býti ki mu jo še skazemo. In kaj velá, omećilo bo to naše trdo srce! kor. 3, 89 taki fant nič ne velá, ki vsako lajdro rad imá, preš. 107 sim vidil, de človek tóliko velá kar pláča, levst. žup. 31 vse to velá tudi o rokodélskih in obrtnih pomagaćih, 42 koder se po krañskej deželi prideluje vino, ondód velá vinógradski zakon, ravn. 1, 299 nad pòpmi vidimo, de póslednič samo pošteñe in resnica obvelá; — veláte: preš. 47 bášetovo izpelíte sestro, áko kaj veláte; — velájjo: kug. 148 take ovce so zastojn predrage. Ravnu toliku tudi te nerodovitne inu slepe ovce velájjo, ravn. 1, 10 kolko te lepe krepósti in čednosti v negovih očéh velájjo, nam bog pokaže nad nó, levst. žup. 31 te bukvice v domaćej in tujej deželi velájjo za izkazno pismo, 48 zménki mej obrtniki, storjeni kupcém na kváro, nič ne velájjo pred zakonom; — veláta: ravn. 2, 267 če jih (darov) imaš malo, s temi koļkor toľkimi stori po premóžnosti dobriga, in bogato obdarováni hlapec in tí, obá enako veláta (štam. griješkom: velálata) per bógu.

β) u ugarskoj slovenštini.

drumla: drumblâ: nagfl. 91 mačka je prilizávna; gda se prilizáva, drumblá, čoule se od človeka.

grabļa: grablâmo: dain. pes. 17 vsaki svoje grable má no pod drevje se podá, tam si listje nagrablámo, no na kype ga basámo; — grablájó: nagfl. 165 gdare tráva dozreji, doli jo pokosíjo, košeno kosa na redi meče, redi precí za kosouv raztrousíjo, na keliko teliko sího vkúp pograblájó i v male plasté skladéjo.

rusla: rüslâ: bar. 31 tam rüslá kouvran ino vrana.

vala: valâ: küzm. 7 vi ste sol zemlé, či se pa sol skvari, s kim se bode solila? nika ne valá več, nego da se vö vrže, 58 oni so pa ešče bole kričali govoréči: naj se raspé. Gda bi pa vido Pilátuš, kaj nikaj ne valá, nego vekše zburkañe gratúje. vzco je vodou i muje si roké.

U kajkavštini toga nijesam našao.

b) Osnove na *a* koje se grade od supstantiva s nastavkom *ot*, *et ot*, ali samo u krañštini.

Take su osnove: beketa balare, blebeta blaterare, bleketa balare, bleketa balbutire, blesketa micare, splendere, fulgere, bobota vociferari, cepeta (izgovaraj cъpta) supplodere pedem, terram pede percutere, drgeta tremere, drefeta alis strepere, alas agitare, frfeta volitare, gogota clangere, hlopota strepere, plätschern, hohota cachinum tollere, hropota murmurare, klepeta crepare, garrire, klokota gloterare, kokota pipire, krohota cachinnare, krokota crocitare, lesketa rutilare, splendere, meketa meckern, peketa (izgovaraj pьkьta) sonitu quadrupedante ungula quater campum; regeta coaxare, rьzgeta hinire, ropota strepere, šepeta (čitaj šьpьta) susurare, šklefeta crepare: zobjé šklefetájó dentes colliduntur, tьpota pede percutere, trepeta trepidare, vofota alis strepere, žegeta i žьgьta titulare.

Evo dva tri primjera iz kniige:

bleketa: bleketájó: ravn. abc. 51 ovce imajo jagneta in vónna jim rase. Vónna se jim s škárjami ostríže, že bleketájó.

cьpta: cьptâ: preš. 62 moj kòñ cьpta.

frfeta: frfetájó: preš. 64 kaj tám gróć, kaj tam zvoné? kaj vráne frfetájó?

lьskьta: lьskьtâ: škriñ. 73 ne glej na vinu kadàr je ruménu, kadàr se negova farba v kozarci làskatá, onu gladku nótri téće,

škrb. 1, 316 iz vsih tih štrafeng le lesketá božja milost, kor. 2, 10 vse se v zlatu lesketá.

kokota: kokotâjo: ravn. abc. 43 pute kokotâjo.

mĕketa: mĕketâ: ravn. abc. 43 koza meketá.

pĕketa: pĕketâjo: preš. 66 ko blisk leté duhóvi . . po črnih gróbih v skók leté, čez kám'ne peketâjo, od lúne ti miglâjo.

řzgbta: řzgbtâ: ravn. abc. 43 žébec razgatá, kor. 2, 51 do Save koiče zapektal, se vdére va nó, razgetá.

šĕgbta: šĕgbtâ: levst. 51 goltánc se mu (utopléncu) naj šegeta s perésom.

šĕpĕta: šĕpĕtâ m: ravn. abc. šepetám ich schwätze, (traun. 142 šepĕtajo).

tĕpta: tĕptâš: kast. 89 mèrkai, ti si zemla, katero reis ti zdai teptáš inu tlačiš, ali čez malu časa bó ona tebe stiskala inu tlačila; — tĕpta: kast. cil. 61 močnu z nogó po zemli taptá, 287 on vse veličastvu tega svitá teptá inu za špot držy, jap. prid. 2, 314 ta isti kateri te svĕte pravice tiga zakona z nogami taptá . . en tak se tudi en galant človek imenuje, dalm. ev. mat. 5 vy ste sul te zemle: aku tedaj sul svojo slanust zguby, s čim se bo solilu? ona nej k ničemer več vrejda, samuč de se vunkaj vrže inu od ludy poteptá, jap. ev. 16 vy ste sol te zemle. Aku se pak sol skazy, s čem se bo solilu? ona k ničemer več ne velá, ampak de se vùn vrže inu od ludi potâptá (a rog. 1, 187 tépta).

trepeta: trepetâš: škrb 1, 114 grešnik! trepetáš pred večnostjo; — trepetâ: škrb. 1, 31 zdaj molite negovo ponižno rojstvo, kako v Betlehenskem hlevu trepetá v jaslih, 2, 255 starim in mladim trepetá srce od žalósti čez greh, ravn. 2, 4 na enkrat je Caharija angela zaglédal. Strah ga opade. Ves trepetá, 2, 42 kadar se pravični veselí, se trése hudóbněž, on trepetá, 2, 169 žena viditi de se nič ne da skriti, je perstopila, préd ň se vrže, vsa trepetá; — trepetâjo, škrb. 1, 295 tudi nar sveteši duše trepetâjo pred peklenskimi skušnávami, ravn. 1, 198 od negoviga srda naj goré trepetâjo.

1. sing. dolazi u Metelka 117 od ovih glagola: řsketám, řzgetám, žĕbtám (= šĕgbtám), bĕskĕtám, dĕřbtám, trepetám, klepetám, meketám, ropotám, hropotám, hohotám, kokotám, klopotám, klokotám, gogotám, blekotám, hlopotám, krohotám, i 116 šeptám.

Malo ne sve ove osnove grade presenat i nastavkom je.

c. Neke osnove s durativnim, a kad se sastave s prijedlozi prefektivnim, nu nikada iterativnim značenem. Evo dva tri primjera iz knjige:

beka balara: bek ájo: kug. 150 rãzločijo tã stare (ovce) od tih mladih na krepeoči štimi kadãr bek ájo.

bruzda deformare, depravare: bruzdã: rav. 1, V ta kolobócja ves krajnski jezik obruzdá in ga ptujim slovencam perostudi.

brzda refrenare: brzdãm: met. 116 brzdam.

bãza protrudere: bãzã: rav. 2, 191 smrt mlãdo in stãro v gròb bezã; — bãzãjo: rav. abc 67 senó oãe zvrhama na voz na- ložã in popnó ga z žrdjò. Polne vjíle kadar domú pridejo ga nãsajajo in v senico ga bezãjo.

dãga iacãre: dãgã: rav. 1, 160 David sãze v tvorbo, vzame iz ñe kamen, ga dãne v fraão in ga v Filiščana zadgã.

divja saevire: divjãm: preš. 12 ko brez mirú okróg divjãm; — divjã: kast. 61 gdú ga za družiga držy, kadar vidi de prez vsiga konca inu prez pameti taku grozovitu divjã? rog. 2, 412 veliku ta volk žívãl, ta hudiã pak teh dúuš požréta, subsebnu pak ta satan, kir on huiši veliku kakor ta volk saevit in omnes doujã ãez use, 462 toku doujã ta prvi ãlovãški šouražnik, jap. prid. 1, 3 morjã z neizre- ãenim šumeñam divjã škrb. 1, 305 grešnik ne strí letó, on divjã še ãez Jezusovo rezbodãno glavo, 2, 176 naj divjã peklenska móc kakorhóãe, inu vsi hudiãi, cirkve katolške vender nigdar ne bodo premãgali, jap. prid. 1, 280 enimu vohrnimu ali lakomnimu ãlovãku se ne more niã oãitati, dokler se edãn kaj ãez ñegovu blagú ali denarje ne pregrešy. ãe se pak le tã struna zadãne, takú obdivjã on na naglim, rav. 2, 304 golejši ko se komu takimu resnica po- kaže, huji zdivjã; — divjãjo: rav. 1, 276 božji strah ni kiska merda in žalost. S prelepim in žívim veselãm navdaja. Vsake druge vesela oživlja, polãpša in jih povzdigne. ãiste in nedolžne nam ohrani naše vesela in obvarije, de v nezmero in razboto ne zdivjãjo.

dreka turpiter loqui: drekãjo: preš. 98 kjer po stãri šãgi šã drekãjo, kjer ne zmajãjo dõst' al niã jezika.

godrãa murmurare: godrããš: škrb 1, 228 ako se ãez stvari jeziš, ãez bogã inu ñegovo previdnost godrããš; — godrãã: rav. ber. 189 sovrãštvo do svòjiga dežãliniga oblastnika kaže, ktãri ãez ñegove postave ali poveľa godrãã; — godrããmo: rog. 566 le tã nebeški arcat ali dohtar nam pošle dosti krat kako grenko arcnio, kake britkusti ali težãve, de bi on ozdravil naše boune pre- grešne duše, ãe potler mi noãemo uzeti 'z božjih rok radovolnu

take arcnie inu še na vrh čez buga godrnámo, kei smo mi uredni imenuvani biti otroci eniga taciga očeta! 4 my za tu g. bogá na hválimo, temuč velyku velyku krat čez tega godrnámo; — godrnâte: rog. 78 čez boga jezik brusite inu godrnâte; — godrnâjo: rog. 591 v tèm vbóštvu godrnâjo, 521 čez samiga g. bogà godrnâjo, škriñ. 323 ob časi povračúvána prósio za odlóg, dajejo zuprne beséde inu godrnâjo tår tóžio čez drage čase, škrb. 1, 406 če družiga striti ne morejo, se čez bogá vzdignejo, čez negovo previdnost godrnâjo, preš. 64 mrlíča djati v grob velé in bíle godrnâjo.

golufa fallere: golufâm: škrb. 1, 62 jest se ne golfám, če to mislim; — golufâš: škriñ. 104 k veselú sim rekal: kaj se zapstójn golufâš? — golufâ: kast. 219 en dobruťliu srčan móž svoje govorjene preprostu naprej pernese kakeršnu je: tá ne prehlali, ne perklada, ne golufá, ne hiny, škriñ. 32 hinávéc svojiga priátla z vústmi golufá, 37 pôt hudobnih nih golufá, 74 ohranika tvoje duše nič ne golufá, traun 28 kdó bó prebival v tvojim šotorji? Kateri svojmu bližnimu persega inu ne golufá, škrb. 1, 24 kdor misli, de bo vselej čas imel h bogó se obrniti, ta se golfá, 1, 28 v temo se močno golfá, 1, 40 noga se zmóti kir se pamet golfá, 1, 290 mlačniga vse rado posnéma, kir vsaki se s tim golfá, de le očitno smrtniga nič ne stri, 1, 377 pravi uržah, za kaj jih dosti srcé od svetá ne odtrga, je kir jih slepi inu golfá cvet nih mladósti, 2, 120 kakor zapelive, ktir nas golfá; — golufâm: škrb. 1, 200 če pravi Jezus, de séme je božja beséda, tok se ne golfámo, ako besédo božjo v ne celi obilnosti zastópimo; — golufâte: kug. 179 metlaje vy za uržoh tē bolezní držíté, ampak vy se golfáte, gnijéne imá vse druge uržohe; — golufâjo: traun 150 človeški otroci lážejo per vági de golufâjo. — Govori se i gòlfam pa tako naglašeno dolazi i u jap. prid. 2, 279: ony ogólfajo na tako vižo in óffrajo nih nar bólsi priatele.

governa tal. governare: governâ: rog. 644 kir en modri gospodári, tam kaj use prou grede, use se dobru governâ inu vrdéva.

hlasta rapere, properanter comedere: hlastâ: ravn. 1, 165 ne bojiš se ponočniga stráha, ne švigajóče pšice po dnevi, kuge ki hódi o mraku, sile ki o poldne hlastá.

igra ludere: igrâm: ravn. abc. 35 pridem iz šole, igrám, 45 z rokami si igrám, met. 116 igrám; — igrâ: kast. 110 kadar en otročič se ygrá (s) svojim očetom, ga teza, traun 261 tam se

igrá morskí som, škrb. 5, 91 človk se h temo smeja, norčuje, pleše, jegrá, je vesel inu dobre voľe, ravn. 2, 12 Marija je na Elizabetini dom prišla. Na enkrat kakor iz nebés, in z očmí, ki ji nebeško veseľe igrá po nih, je stopila v Elizabetino hižo; — igráte: rog. 310 v hišah pred s. križam kakú se izkazujete? porédnu za dosti, kir za tega pričnosť na márate, kir pred tem pi-jačite, klaffate, jegráte inu več drugih hudobji tribate, ravn. 2, 53 ví mlada drhálca vmorjencov, ob altarju nedólžni s češúl'cam' in véncmi si igráte, — igráva: kor. 2, 57 dve nedéľi bódi zdráva, de jo spašam zaigráva

ima habere glasi najčešće: imâ ili jmâ, reče mâ, ali i ima mjesto ima. imâm: jap. ev. 30 imám pod mano žolnerje, traun 98 jest imám tvojo postavo v srědi mojga srcá, škrb. 2, 212 kaj imám dočakat družiga kakor obsodbo véčniga prekléstva? — imam: preš. 53 jez imam tri bráte, ti ujce tri; — imáš: rog. 113 Francisce, tu meni dopáde, tu, aku si lih veliku je, tu véner imáš iméti, 540 ti imáš pred oblyčiam celu Egyptousku kraj-lestvu, škriň. 68 de bi tebi pokazal, kakú imáš govoríti tem ka-terí so tebe poslali, 70 nastavi si nož na svoje grlu, aku vender svojo dušo v svoji oblasti imáš, 202 ti, o gospod, čez živleňe inu smrt oblást imáš, 284 aku kaki grěh imáš nikar ga ne razoděni, škrb. 2, 213 skrbi za izveličáňe dokler imáš perložnosť inu cajt, — imâ: rog. 54 on lubi, štimá inu immá ú čisli taiste, jap. prid. 2, 77 móli za řes tá katerí imá per svojim děli misel skuzi tó bogú dopasti, 2, 98 en malikovavec imá svoje misli ľe per svojmu maliku, jap. ev. 18 katerí se bó od svoje žene lóčil, imá ňej en ločitni lyst dati, 19 vaše govorjeňe imá biti: je je, ne ne, 29 on jih je vučil kakòr eděň katerí oblast imá, 35 syn tiga člověka oblast imá grěhe odpušati, 47 on hudiča imá, 51 na katerim imá moja duša dobru dopadajeňe, 164 kdor imá vušesa za po-slušat, tá poslušaj, 166 katerí imá, těmu bó danu, inu katerí nima, od těga bo tudi tó vzětu kar imá 175 od kód imá on vse le to? itd., škriň. X třetjich je ta visoka pejsēm nar bōl za tó nezastōpna, ķer velike skrivnōsti v sebi imá, XI poglejmo kaj slēhrna postava v sebi imá, XIV imá to ňej za zdaj zadosti biti, 7 tvoje srce imá moje zapōvēdi ohrániti, 10 ne jiší tvojimu priátlu hudu sturiti, kadar on na tebe zavúpaňe imá, 20 te bó obvárūvala pred eno ženó inu pred eno ptūjo, katera sladke besēde imá, 60 iz vina pride nečistost inu iz pijanosti strup; kdōr kōli nad tēm veseľe imá, ne bó módēr, 325 ķer hoče bog de mati oblást

i m á , je otroke néj podvrgel, 372 dobru živleñe i m à odštete dny, ravn. 1, 14 vsaki je dal kar i m á , 1, 23 Ham vidi očeta uno ležati, neporédno vesele i m á nad tem, 1, 49 šè tisto noč odbere Jakob darove za Ezava vsiga kar i m á , 1, 89 z zvézdami na nebu i m á on vkažovati, 1, 150 pozná bog pastirčika, ľubi ga, in če je nedolžen in dober, raji ga i m á kakor nar močnejši kraľa pa nepokorniga mu, 1, 334 kaj i m á lõnec per kòtlu opraviti? 2, 183 če vas komu ovca ki jo i m á v sebóto v jamo pade, je ne bo zgrabil in izlékel? 2, 202 vse prodá kar i m á , preš. 81 snubáčov i m á na zbérané, 82 kdor urne roké, sol v glávi i m á , si v vsáki nesréči pomagati zná, 112 rés je duhóvna, in rés pésem ní váša duhóvna, dúh praznôte ki i m á božjega prázna duhá, 38 vsélej móž nar mèn zaprávi, ak ženico 'm á (s) sebój; — i m a : rog. 74 človik i m a inu ù sebi zapopáde use tajstu, kar imájo ú sebi use druge stvari, preš. 28 ktéra zdaj i m a grob kómej za nàs, 53 na méro ta újec tvój i m a srebrá; — i m á m o : rog. 79 en exempel le téga i m á m o ú svetim pismu, 193 dobru se je s. Rochu perporóčite, kir je en patron čez ta kúga, zdraun pa i m m á m a tudè my to naše sturite, 198 lubit i m á m o tajstiga, itd., škrb. 1, 354 uržah i m á m o vupati, pak i m á m o tudi uržah bati se, itd. ravn. ber. 187 po milosti nam dodeľene i m á m o mnogotere dari; — i m á te : škriñ. 169 ľubíte modrósti luč vy vsi, katèri ludstva sebi podložne i m á te, škrb. 2, 142 reči i m á te brez štvila ktire vas silijo vreči se k nogam vašiga bogá, 2, 238 če i m á te resnično volo, — i m á jo : rog. 255 bug zapovédal je svojim angelam, de tebe varúvat i m m á jo (a 76 imájò); kug. 166 katère eno kalno vodo inu gnilo sukrovco v sebi i m á jo, škriñ. 231 katèri ño i m á jo, bodo živleñe za dejlèž prejeli, ravn. 1, 16 nimajo naj tudi nobene druje nadloge, hudo vest sej i m á jo, ber. 4 če i m á jo kteri zmed vas učeniku kaj povedati, naj storé preden se iz učivnice gré, 168 potivnice i m á jo ta namén škodlive soparje iz našiga ži-vóta izpušati; — i m á jo : preš. 24 zavòľ negà dekléta ženíce i m á jo prepír; — i m á va : kor. 3, 107 jez in poliček se rada i m á va, če se sovráži in tépe cèl svét; — i m á ta : škriñ. 112 bolši je de sta dva vkúp, kakòr edèn zgol sam, za kaj ona dva i m á ta dobíček iz drúšine.

Složena s negacijom glasi većinom : n é m a i n í m a ; kad što je i bez naglasa : n é m a m : dalm. u gm. predg. IX : jest n é m a m moje pravice, preš. 83 oh v híši moj ôča leží bolán, in n í m a m mu dáti kot sók neslán, 156 zdrávja n í m a m úpa; — n é m a š :

dalm. genes. 2 od drivesa tiga znaña dobriga inu hudiga ti n é m a š jésti, kast. cil. 112 kar ne moreš vbraniti, na tem se n é m a š jeziti; — n é m a: dalm. u gm. predg.: se n é m a za svetu, temuč za preketu inu za gnusnu pred bugom držati, kar kuli nej iz le tih svetih bukvi vzetu, taku se tu istu n é m a tako zastopiti . . . IV človik tu dobru kateru stury n é m a sam sebi inu svoji moči svojiti, jap. ev. 206 pèr vas pak n í m a takú biti, škriñ. XLI tē bukve so silnu potrebne k zadoblénu prave modrósti, katere svejt n í m a, 12 n í m a tebi hudobnih pót dopásti, 32 kadàr hudoben vmrjé, n í m a nobeniga vúpaña več, 38 enkàteri je kakòr bogat, kir nič n í m a, 57 kjer duša znañe n í m a, ny dobru, 60 syn! n í m a vučénu govorjéne tebi neznanú biti, 75 tvoje srce se n í m a nad negóvim pogublénam razveseliti, ravn. ber. 16 naj se nam tudi hudobnež po zunanim srécin dozdéva, v svôjim srcu vènder n í m a nobéniga mirú, preš. 10 več n í m a tíčov hríb, več n í m a vóda rib, ko misel jez, 161 zvestó srce in délavno ročico za dóto ki je n í m a miñónárka bi bil dobil z izvoléno devíco, 175 dežèla kránska n í m a léps'ga krája ko je z okólšno tá, podóba rája; — n é m a m o: dalm. u gm. predg. XII: my n é m a m o le ta s. sakrament reskrušiti ali polovičiti, XV my n é m a m o veliku srejdnikov per bugi, u predg. čez stari testament: n é m a m o stariga testamta pisma ferrahtati; — n é m a t e: dalm. u gm. predg.: vy n é m a t e nič pèrložiti, genes. 3 jeli rejs bug rekàl, de n é m a t e jesti od vseh drives v tím vrti? — n é m a j o: schönl. 377 bratje, my nečemo de bi ne iméli veiditi od téh katéri spió, de ne bote žalovali kakòr ty drugi, katéri n é m a j o obeniga vupajna, kast. 2 n é m a j o obeniga pomankaña, levst. žup. 14 občinski odborniki n é m a j o le pravice samostalno ali sami ob sebi nasvetávati v séjah kar se jim potrebno zdí nego . . . itd. itd. — n í m a v a: kor. 3, 5 očéta 'n mater n í m a v a. — Nu u Škrbinca ipak i n í m a m itd. n. pr. 1, 512 kir za dóbne déla nobene skrbi n í m á; 2, 26 ako se zvestó držimo navkov Jezusovih, n í m á m o se báti de b' nas zapelala naša lena voļa, 1, 514 zapové svojim angelam, de nobene posebne skrbi več n í m á j o za taciga slabovirniga kristiana, 2, 61 n í m á j o véč cajta, 2, 78 v virnih resnicah n í m á j o iskáti nobenga družiga dna. — i kiiz. mik. 33 pétését lejt ešče n e m á š. — Bez naglasa govori se osobito iza naglašene slovke n. p. po nemški je tajfel, po krañski hudíč, kakó t' bo pomagal, ker sám n í m a nič (nar. pjes.), kor. 1, 32 preļubi svét Lenard, kakó si ti svét: i m a š majhino faro, pa dosti deklet.

kľsa poenitere: kľsãm: kor. 3, 132 sim se omožila, se kľsãm; — kľsã: jap. prid. 2, 298 zdaj deļa on sam sebe uržah inu se kľsã de ny le tó ali unu sturil, ravn. 2, 112 Jezus ji je v srce vidil. Vidil je, de se kľsã in sramuje, 2, 165 Jezus je poznal de se kľsã, 2, 215 v solzah se tãja, kľsã se (Magdalena), ber. 194 marsktér se v nesrěči prepòzno kľsã, če svòje opravila brez glave ravnã, čb. 5, 16 zastón se kľsã.

klafa (od klaffen): kľafãjo: škrb. 1, 160 živiš med nečistim', ktiri nesramno kľafãjo, čez sramožljivost sėkajo.

konča finire: končãm: ravn. 2, 116 moja jéd je de voļo poslavšiga me délam in negovo délo dokončãm, 1, 113 že vidim de so trdovraten ļud, pokončãm nej jih; — končãš: traun 183 vzdigni tvoje roke de nih prevzėtност pokončãš; — končã: dalm. jos. 23 de se gospodni srd čez vas ne rezloby in vas skoraj končã, — jap. ev. 23 ne spravljajte si vkùp šace na zemli, ker jih rijã inu mol končã, — škrin. 267 ohrník ne bó sit dokler se ne vsušy inu svoje živleñe ne končã, traun 113 on končã vojske notèr do kraja svejta, ravn. 1, 240 more bit se bog da potolažiti in nam odpustí de nas ne končã, škrb. 1, 118 to je izgled sprašvanã naše vesti. Kakó pa vse drgãci se sprašuje vest per živleño? le kje v en dán, brez vse vrstí, le po vrho, komej se začné, se že končã, 1, 197 grešnik per mejhnimo začné pa z velikim končã, 382 če oče spolniti sojo dolžnost, ne sme obéne minúte zgubíti, ampak vus čas obrniti na to, de delo končã, ravn. ber. 206 s preobilnostjo v jédi in pijači si človek zdravje končã, 210 jéza slabost déla živótu in ga končã, jap. prid. 2, 169 de vse naše djané začné, naprej pele inu dokončã, škrin. 81 sodba pravde dokončã, ravn. 2, 81 človeška krepóst ali čednost se le s skušnavami doskúsi, vtrdi in dokončã, škrin. 237 nikár se v svojih mislih kakòr júnec ne povikšaj, de ne bo ki noróst tvojo moč ràzdjala, de tudi ne sne tvoje listje inu ne pokončã tvoj sad, 349 se bo med nevěrniki možtuval, dokler pokončã prevzètних mnózico. ravn. 1, 136 Abimelek pokončã Sihemee, 2, 293 ognú naj poklicemo na ñe iz nebés de jih pokončã, ber. 4 ko se molitev skončã, vzamíte svòje oródje; — končãjo: rog. 66 ta peld iz kumštjo inu flisam zvršè inu končãjo, škrin. 366 zobje divje zverine inu strupiãni, kače inu meč so k možtúvanú, de hudobne končãjo.

kopa fodere: kopãm: met. 116 kopãm; — kopã: ravn. 1, 108 kdor vodnãk kopã, 2, 222 vsiga kar nas k grehu nape-

luje bi se jédi enako mogli ogíbatí, ktíra bolezen človeku na kopá, ber. 189 greší kdor svojim deželanom sréčo podkopá in podere, kast. cil. 49 takú tá duša, katera je k nebesom stvarjena, se na posvetnu perlipy, boga pozabi inu sama na sebe, dokler tá plamén tvoje žele te pokopá v ta večni paklenski ogíni, 362 lubezn pokopá mnogúst teh grehou; — kopájo: rav. abc. 71 sadíke in koréni se pokopájo po vrtu, 63 oče skopájo jám sem ter tje v tlá, drevesic nasadá, škrb 1, 371 duše ktire po pričeočímu drugo perhodno živléne ne virjejo, se v svet ino u posvetno vse zakopájo. — kopáta: rav. 1, 41 Izak in Izmael mu (Abrahamu) skazeta še zadno lubezen in ga v grob pokopáta, v ktirnu je Sara počívala že zdavnaj. — Često rabi i oblik kópļe; čuje se i kðpam.

kosa dissecare: kosá: rav. 2, 206 nihčer ne déva iz noviga súkna záplata na staro oblačílo. Zastón razkosá novo sukno in ne vdá se nova záplata v staro oblačílo.

košta kosten: koštá: rog. 214 kakòr de bi to hótél predájat, za tu uprášam: kaj vella, kaj koštá? škrb. 1, 12 nej kostá kar oče, duša morem izveličati, 1, 260 soje srcé rezodéti koštá premagvañe, 1, 504 posvetne hčire! kaj vas ne koštá ennu ptujmu očésu dopásti, 2, 97 zapovd hoče spolniti, če lih kostá ponižáñe; kor. 3, 66 ona m' je prstan dala, ki jo lih sto ranjš koštá.

krepča firmare, refrigerare: krepčá: rav. 1, 153 bog je moj pastír, ničesar mi ne mañka, na mladíce spašnik me déva pa vódi na pohlévne studéñce, takó mi živléne krepčá, ber. 140 dôbra vést je réš mémo vsiga drag dar, kteri se nam ne more odvzéti, kteri nas celó v smrti še tolaži in v zaupañi v bogá nas krepčá, 2, 117 dobro dé jéd in pijača človeku, krepčá in požíví ga, ber. 173 v nektérijh deželah je vročina zlo velíka, ali ondi je marsikako pelhko in hladívno sadje, ktéro živòt pokrepčá; — krepčájo: rav. 1, 91 vsaki gospodár more mlado lepo jagne zaklati in ga spéči, de se na pot pokrepčájo in de odhódno obhajajo.

kvanta obscoena loqui: kvantá: jap. prid. 2, 221 kateri niso nikoli bólsi vóle kakór kadar se kvantá ali v dva cepá govory ali očitnu klafa.

meča i mehča mollire, mitigare: mečá: kast. 272 kakòr krotkúst tó jézo, takú vsmíleñe to štraffingo mečá, 296 vselej inu nigdar, o velíka inu čudna jmena! Vselej kateru straši tá tvrdovratna srcá inu yh omehčá, nigdár kateru stury trepetati tudi te trdnu stoječe stebre, škrb. 1, 128 grevenga more biti ena žalost,

ktira človeka takó o me h čá, de je perpravlen rajši vse prestáti kakor še en krat frejvolno režáliti bogá, 1, 293 to grešniku srce o me čá, ravn. ber. 170 dež nam pernêse zlo veliko prida: z nim se zemlja namóči, o me h čá in vrodovitni.

mota glomerare, involvere: motám: met. 116 motám; — motâ: ravn. 1, 134 vojska je to, poglej, tam iz dola se jih še motá rájda; — motâjo: p. Hipolit u kop. 94 te nithi na se vlejče ta ceu; iz te se motájo na garnik ali motavílu. — Čuje se i mótam i mòtam.

mrmra murmurare: mrmrâ: kast. 312 aku tvoje tellú se toži inu mrmrá čez post, potroštai ga s premišlovanam večniga veselá v nebesih. Mrmrá čez hude inu žleht gvante, oblubi nemu nebeško luč, s katero bo na večne čase obličenu.

neha desinere: nehâm: rog. 147 takih većinu več, de nehâm rajtat, 243 drugi pak druge odgóvore so dajáli, katere rajtat nehâm, 303 taku ty le téga na veliko víž razlágajo, katere víže rajtat nehâm, 418, 522 itd.; — neháš: kast. 264 nazaj se povračuješ od dobriga, aku neháš dobru sturiti škrb. 1, 14 ako od pokore neháš, ne smeš perpisat uržoh toji slabosti; — nehâ: dalm. u predg. čez stari testament: za tu kadar vže Kristus pride, taku postava nehâ zuseb ta levitiska, schön. 110 jest sim za tebe prosil, de tvoja vera ne nehá, psl. 77, jerem. 17, sirah 12 itd. kast. 298 je en studenc, kateri vselei zvéra v taki víži de nigdar ne nehâ inu se ne vstavi, rog. 328 ta leopardus kadâr lovy eno drugo zvirjá čino, čè te ú trjétim skóku na dobji inu na popáde, skákat za nó nehâ inu jéjna, škriú. 82 kadâr bó podpihúvavèc proč, kreg nehá, 130 sej tvoje seme zjútraj inu naj na večer tvoja roka ne nehá, škrb. 1, 13 človk začne iz zlatam pa v blati nehá, 1, 15 studenčna voda ne nehá téči, nej bo zemla suha kakor oče, 1, 169 skuz zaničevánie mejnhnih grehov se stri človk znán z velikim, nehá tih se báti, kir se je že mejnhnih preveč navádil, 1, 259 če se búla preréže inu gniloba vun steče, bolečina inu trgañe prec nehá, 1, 371 domišljajo si, de s časnim živleñam vse nehá, 1, 377 živleñe ti bo na koncu toko kratko naprej peršlo kakor veter, ktir komej zapiha že spet nehá, 1, 391 smo žvini enáki, z zadnim zdihneñam vse za vselej nehá inu konc vzame, 2, 66 samu tolko cajta, kar z očmi tréneš imáš v oblásti, več ne, inu le ta hip cajta komej se začne, že neha, komej pride, žé spet zgine, na prvi hip cajta pride naglo ta drugi, na tiga družiga ta tretji, inu se ženó s takó naglostjo naprej de v temu k' jez pričéóči caít imenujem, žé nehá pričéóč biti, k'je

žé pretekel, ravn. 1, 89 prosíta bogá, de strašni grom in pa toča nehá, izpustil vas bom, kor. 2, 131 če svéčnica dá pred kap od strehá, ko káne od svéče u cérkvi goréče, kmal zíma nehá, ravn. 2, 132 zdavnej za goro je že sonce in on še le dobro storiti ne prenehá; — nehâte: škrb. 1, 53 za tim so perslé nečiste žéle, nečiste déla, inu on je movčal, inu še noter do te ure ne neháte od greha; — nehájo: dalm. u predg. čez stari test.: kadar vže Cristus pride . . deset zapuvidi tudi nehájo, ali vsaj nikar taku de bi se ne iméle držati inu dopolniti, temuč Mozesova služba v nyh nehá; — nehájo: škrb. 1, 54 potrpežlivost ktira bóg ima z grešnikam je velika, kir gréšniki ne nehájo nega režáliti. — Često inêha.

pača, peča, pĕčâ: pačâ: škriñ. 360 kateri za drevú držy, rad s šibo vole góni, jih z zelam zbáda inu se z níh delam pečá, traun 53 kdó bó v ñegovim svĕtim kraji prebival? — tá kateri se z nečimrnimi rečmy ne pečá, 221 kateri se s timi živimi rič ne pĕčá, ravn. 1, 334 kdor se z' hudobnimi pečá, se sam popačí, 2, 128 nevrédni človek sim, de se Jezus z mano pečá, ber. 187 če je kdo učenik postavljen, naj se pečá z učenam, 197 kdor se z dobrimi in modrimi ľudmi pečá, bo tudi dober in moder; — pečâjo: ravn. 2, 43 tako malo se pečâjo za n, de še le svĕt imajo, kdaj bi vtegnil rōjen biti, škriñ. 6 vsi kateri se ž nó spĕčâjo, se ne bódo vrnili.

pĕha, pha trudere: pĕhâ: dalm. psl. 47 gospud gori povzdiguje te revne inu nevernike dōli na tla pahá, ravn. 2, 169 Jezus je še govoril, kar se shodničniga pōglavnika služabnikov skozi ľudí perphá, rečejo mu: umrla je vaša hčí; — pĕhâjo: ravn. 2, 125 vse po shodnici se je z velíkim hrupam va n skvíškilo, pháj o iz shodnice in ženĕjo ga iz mesta.

ploska plaudere: ploská: škriñ. 53 nevúmĕn človek z rokámí ploská, kadár za svojiga priátla porok postáne. — Ali i plóskam.

pĕva spuere: pĕvâ: kast. 110 kadar en otročič se ygrá z svojim očetom, ga teza, materi lase zmĕša, po licu praska, gvant opluvá in oslíni. — Običnjije glasi plŭjem.

ravna complanare, agere, dirigere: ravnâš: škriñ. 187 ker si pravičĕn, vse pravičĕnu ravnâš; — ravnâ: dalm. u gm. predg. XIII: kateri kuli se taku povzdiguje inu pravi, de bi na Cristusevim mejsti bil glava ñegove krsčanske cerkve, ta isti offertnu inu preuzetnu rouná, kast. 252 on vse svoje ričy ravná spametnu, jap prid. 2, 46 ta tretja stopiña tĕ jĕze je, kadar se edĕn v jezí taku deleč zguby inu čez pamet ravná, de krivica tĕga bližnĕga

iz tega pride, 2, 49 če bomo ponižni, bómo malu porajtali, ali nas kir zaničuje ali opravlja, ali nam klubije, ali kakor koli zupèr ravná, 2, 108 pyanost vsiga človeka prebrne, inu stury de mersej v en dan blede ali nevumnu ravná, 2, 341 en tak se tudi en galant človek imenuje, kateri vej kaku se po svejti živvy, kateri po svoji glavi misli inu ravná, škriñ. 32 kdór nezvestu ravná, razodene skrivnosti, 62 nikar se k temu ne perdrúži, kateri skrivne rečy razodeva inu golufnu ravná, traun 28 kateri s svojim jezikom golúfnu ne ravná, 256 on ne ravná z nami po naših pregrèhah, škrb. 1, 471 vse to k svojmu zadnimu cilu inu koncu ravná, ravn. 1, 18 sam bog s tem priča, de ne ravná po nagneñu bog, 1, 62 vidilo se je od konca, de se Jožef sam tláči v nesréčo, ker se po očetu ravná, 1, 64 vidi Jožef zdaj, kakó čudno bog ravná človeške reči, 1, 102 natora je popolnoma po svojim, ker se po postavah ravná ktire ji je bog naredil, 1, 173 tako ljubeznivo ravná David s sovražnikam, 1, 226 cela ta zgodba kaže, kako bog z grešniki še zdaj ravná, 2, 255 pravičen se po mojih zapovdih ravná, 2, 40 tudi on tako ravná, 2, 129 kakó velik ravná na tihim! 2, 159, vslehrniga kdor te moje besede sliši in se po nih ravná, permérim vumnimu možu ktiri je na skalo svojo hišo postavil, 2, 200 kdor ima všesa poslušat, poslušaj — k srcu naj si vzame in takó naj živlène ravná, 2, 163 kdor le beséde vé in jih z jezicam le trdi pa ne premišljuje, ne vzame si jih k srcu, ne ravná se po nih, lušino ima, drugjiga nè, 2, 222 bolnik ne bo ozdravil, če se po zdravivčevimu poveļu ne ravná, 2, 277 Jezus vučí kako nespámetno per timu opravilu ravná tolko ľudí, ravn. ber. 17 kako lepó ravná Abel, ker se ni dal svôjimu bratu s slabim zglédam pohujšati, 151 živali martrati to razodéne hudóbno sreć, ktéro rado kmalo tudi z ľudmi nevsmileno ravná in jih martra, 194 kdor z bogam déla vse ravná, le on je réš pobožen, preš. 186 Valhún ravná po svôji slépi glávi, levst. žup. 191 ravnátel, kdor kako stvar vódi, ravná, dalm. u gm. predg. VII: za tu je le ta vuk s. evangelia v svetim pismi nikar nespodobnu perglihan soncu po dolgim dežju, kateru vse spet gori zrouná kar je od dežja doli pobyenu, ravn. 2, 169 po ñeni misli je to bilo skrivaj, in že stráni se ravná. Pa kakó Jezusu kaj skritiga ostati? . . žena viditi, da se nič ne da skriti, je perstopila, pred ñ se vrže, vsa trepetá, pa Jezusova prijaznost ji spet srcé zravná, rog. 471 vexatio dat intellectum, de ta človik pobulša, kar je pregrèjšil, de porouná kar je skrivil, škriñ. 173 ona (modrost)

z možjó seže od krája do krája inu vse volnú poravná, ravn. 1, 79 to izrekši se poravná nazaaj na postelo in je vmerel, 1, 203 tako poravná vse reči David pred smrtjo; — ravnáte: ravn. 2, 260 če že z golfivim časnim blagam nezvestó ravnáte, kdo vam bo resničniga, nebeškiga zavupová? — ravnájo: škrič. 37 lažnivi žnábli so gospódu gnusoba, kateri pak zvestú ravnájo, nemu dopádejo, ravn. 1, 74 če ľudje že takó neizrečeno lubeznivo ravnájo, kako nevmisleno dober, o bog, moreš biti še le tí, 2, 139, vsi tisti vélki in lépi obéti se bodo nad vami spolnili, ki nim jih Jezus za to in za uno živleńe déla, ktiri se po tímu navúku ravnájo, ravn. abc. 75 kraji slamo ográbijo po vrhu. Žito z metlo na kup zmetějo, na rešětih ga obravnájo (sie sieben es durch reuter).

sladka aliquid dulce, suave, iucundum reddere; dulcedinem praeberere: sladká: jap. prid. 2, 285 vera sama imá to móč, de posladká vse kar ima človeška natura nar grenkejšiga prenesti, kor. 2, 14 pôtlej še k Marjéti gré in sladká se okróg né, jap. prid. 2, 306 kadar imate vy kakušno žalost na srci, taku čutite vy eno lahkoto, kadar vy vaše srce enimu priatelu odprete, vaše zavupańe pruti nemu inu negovu vsmileńe pruti vam posladká takú rekóč vaše grenkósti.

šatra (raskoračeno hoditi, o djeci); šatráš: let. mat. 1882/3 252 kam šatráš?

štima od aestimare preko talijanskoga: štimám: kor. 2, 122 ti misliš, ti rajtaš, de tēbe štimám, pa, če mi verjámeš, za nōrca te imám; — štimáš: kast. 214 letu vse bōš ti rad s praviga srcá sturil, aku poprei v tvoji zastopnosti poznáš de yh štimáš, 304 tvojo dušo nič ne štimáš; — štimâ: kast. 81 kadar edn se offertnu inu oholu držy, ta sebe štimá, božjo službo zaničuje, rog. 54 skuze kateru izkazuval je, de on lubi, štimá inu immá ú čišli taiste, 97 iz besédo tu Christusavu imě objéma, de iz taistim štimâ se inu hváli, 523 kakòr stemâ se to rimsku mestu, 587 kakòr en sledni iz nas rad inu volnu vjeruje inu verjáme, gdur koli svetlóbo tega dně inu rumeniga sonca štimá inu lubi, jap. prid. 2, 317 vsaki imá en svoj greh, kateriga nar bōl štimá, v kateriga nar poprej pade, kor. 3, 134 prilizvala sim se jez preveč okol svōjga možá, al vse ne pomaga nič, on druge štimá; — štimámo: rog. 96 iz tem častytim Christusavim iměnam se zdémò inu štimámo; — štimáte: rog. 305 o norčáva inu preprósta drjvésa! štimáte le takú malu to krono? — štimájo:

rog. 409 več štímájo blagú, čast, žlahtnust, kakòr tu izvelyčajne nebešku, 627 če tu za nyh žjuléjne štímájo.

štrapaca fatigare, strapaziren: štrapacâ: jap. prid. 1, 78 taku se tudi pergody, de en oče svojmu synu pridiguje, kakù imá on pohleven inu potrpežliv biti, ali kmalu potle se nosi ravnu le ta oče nad materjo kakor en lev, ali štrapacâ eniga posla, de vsa sosęska vkup teče.

tbody dissecare: tecâm: let. mat. 1882/3 266 tecáti tecám (reci: tbody): mesó ali slanino sesekávati n. p. za klobase, namesto: tolcáti.

tbodykma = takmiti se: tekâm, tekáta: let. mat. 1882/3 266 tekáti se, tekám se (reci: tbody-) wetteifern, an gute gleichen oder nahe kommen: ta dva soda se tekáta rekše, vino iz teh dveh sodov je malo ne jednako dobro.

tbodyšča: tbodyšča: let. mat. 1882/3 340 ako hoče kmet pridelati obilo žita, ne hodi na tešče orát ali seját, nego trebé da se poprej odtěšča.

tbodytrebza non necessarie abuti, consumere: trebzá: rav. 2, 235 prava pametna špárovnost je povsot oči imeti, de se nič ne potrebzá, de vse ljudém zadéne.

tbodytrep flachs schwingen: trepâm: met. 116 trepám i treplem.

tbodyvlasa: vlasáva: kor. 2, 141 most pokušala, če teče sladkó, ak' prav se zlasáva (štamp. griješkom: zlásava, tà metrum i slik na pokušala što čitaj pokušava tako zahtjeva) gredóča domu.

tbodyzija hiare: zijâ: preš. 162 zvedrila se je nóč, zijá nasproti živlěna gnús, nadlóg in stisk ne málo, globóko bréžno brez vse réšne póti.

tbodyžveka ineptire: žvekâ: jap. prid. 2, 38 če vsakimu prav daš ali vërjameš kar on čez vëro ali svojga bližniga žveká, varuj se ta čas, ti si v nevarnosti, 2, 812 vsaki po svoji glavi misli inu děla. Skuzi te besede se zastópi, de vsakitëri od vëre kakòr hóče žveká.

tbodyIma u narodu osobito u gorenskoj Krańskoj još njekoliko ovakvih domaćih i tuđih glagola n. p.: bernâ stípem colligere; bohâ ita comprimere aliquid ut dirumpatur n. p. šlive među palcem i kaži-putem stiskati da se raspucaju; brbrâ blaterare; emokâ edendo ore crepare; cbrfrâ trahere; cukrâ zaccharo condire, drdrâ sonitu vehi, durâ durare, permanere; fajhtâ anfeuchten, flaštrâ pflastern; frfrâ blaterare, ineptire, gobezdâ ineptire, goltâ devovare, grgrâ gurgeln, havtâ (premetnuto mjesto hvata?) capture, kamenâ lapidibus prosequi, cooperire, kataľa devolvere,

k b n â se = prisadí se let. mat. 1882/3 206, klobasâ absurde loqui, klofutâ alapas alicui ducere, kobacâ incedere, gradi, ko-matâ collo equi helcium imponere, krevsâ ire: kam krevsâš? kvartâ karten spielen; mečkâ comprimere, quetschen; modâ ire: kam pa modâš? od móda testiculi, moštacâ ire, incedere, motarnâ se = mota se, let. mat. 1882/3 269; nergâ greinen, s b s â sugere, svedrâ circum agitare, šajtâ pedibus simul et manibus incedere, šantâ claudicare, švedrâ calceos eundo transversos reddere, transversis calceis incedere, tobernâ cauponari, uhâ auriculis prehendere, vihrâ vento agitari; (v)lasâ capillis prehendere, trahere, žgačkâ = šegetâ titillare; žlepâ crepitu sorbere, žlobudrâ garire, blaterare itd.

b) u ugarskoj slovenštini:

basa od nem. fassen: basâmo: dain. pes. 17 tam si listje nagrablâmo no na kype ga basâmo.

beteža aegrotare: betežâ: nagfl. 89 pes z lehka obetežâ i preide; — betežâjo: nagfl. 100 ovcé so jako gingave stvaré, hitro namrznejo i obetežâjo.

kefa setaceo tergere: kefâš: gön. 44 zaman kefâš košavca.

kova (uz kuje): kovâm: dain. pes. 51 v prag klepáč poštâvim, koso si pripravim ino tenko jo skovam tak da z no kositi znam. (nije naglas zabiležen ali ga slik, znam' zahtjeva).

mantra martern: mantrâm: küz. 143 pošli Lázara naj namoči konec prsta svojega vu vodu i rasladí jezik moj, ár se mantrâm vu etom plâmni; — mantrâ: mol. 172 ali drúgo je. ešče drúgo, štero me bole pečé i mantrâ kak ete telovne boleznosti, küzm. 13 gospodne, sluga moj leži v hiži mojoj z žlakom vdárjeni i jako se mantrâ, 30 smilúj se nad menom, gospodne, cí moja se hüdou mantrâ od vrâga, 57 Kristuš brezi krivice se mantrâ pri Pilâtuši, küz. mik. 19 sluga moj leži v hiži žlakom vdárjeni i krouto se mantrâ, nagfl. 26 ništera deca vö spojemlé z gnejzd mlâde ftičov, po tom je mantrâ, 90 prvle kak bi (mâčka) miš potrošila, tá jo püstí, malo ji bejžati dá, pá jo popâdne i tá püstí i tečas jo mantrâ dokeč se nebouže malo gíbatí more, gön. 26 múha márho mantrâ, 26 žéj mantrâ stvaré; — mantrâjo: küzm. 431 jeli so nej ti bogati ki vas (s) svojov oblástjov mantrâjo? 448 i dáno je nim, naj je ne vmárjajo, nego naj je mantrâjo pét mejsecov.

menka (= kr. mǎnka kajk. mǎnka): menkâ: mol. 178 spelaj me vu vekivečno bláženstvo, geto lûbav ne pomenká, 182 či de se ponávla o beteg, povékšaj gospodne i ti tvojo miloščo, naj se ne pomenká vu meni vóra, vûpañe i lûbav, trpl. 14 deca tûhǎncov pomenká i trepetala de vu vezálji svojem, küzm. 156 jas sem pa molo za tébe, naj se ne zmenká verá tvoja, 390 Zenáša i Apolloša skrbljivo k meni pošli, naj se níma nikaj ne zmenká, — zmenkájo: küzm. 30 s srcá mi je milo to lûdstvo, ar so že trí dni pri meni i nemajo kaj jesti i trejzne je pa odpüstiti ne ščem da kak na pouti ne pomenkájo (*μήποτε ἐκλυθῶσιν*) 78 či je odpüstim lačne vu hižo níhovo, pomenkájo na pouti, 393 liki odevalo zavijěš je i preminějo se: tí si pa té isti i lejta tvoja se ne pomenkájo, küz. mik. 65 či odpistim úe lačne k níhovim hížam, pomenkájo na pouti.

mrmra: mrmrâ: nagfl. 87 pes laja, klivče, cmúli, mrmrá, dain. pes. 109 bás mi muvi no mrmrá.

niha sinere (= kr. neha): nihâm: küzm. 199 ne nihám vás siroute, pridem k vam (*οὐκ ἀφῆσω ὑμᾶς ὀρφανούς*) .. mér nihám vám (*εἰρήνην ἀφῆμι ὑμῖν*), 202 zišao sem od oče i prišao sem na ete svejt; pá nihám (*ἀφῆμι*) svejt, i šou bom k oči, 337 či bi se hválití šteo, ne bi bio nespameten, geto bi istino pravo. Ali tá nihám (*φείδομαι*), 409 ne ostávim te, níti te ne nihám (*οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω*); — nihâš. küzm. 216 kaj ne nihâš (*ἐγκαταλείψεις*) dúšo mojo vu pekli; — nihâ: küzm. 35 či bi kakši človek meo stou ovéc i zabloudila bi li edna ž níh, je li ne nihá tí devétdesétdevét idouči na goré íšče to zablodjeno? 37 za toga volo tá nihá človek očo i mater i pridruží se k ženi svojoj, 47 ovo nihá se vám hiža vaša püsta, 48 z nikakšim tálom se ne nihá kamen na kamni, ki se ne porüši, 55 pridouči najde je páli spajouče i nihá je i odide, 88 či šteroga brat merjé i nihá ženo i decé ne ostávi, naj vzeme brat ñegov ženo ñegovo, 94 eden nikši mladénc ga je nasledüvao oblečeni v rüšenskom gvanti na golouti, i prijali so ga ti mladenci, on pa nihá to rüšensko srakico, nagi je odbejžao od níh, 153 prido dnévi vu šteri se ne nihá (*ἀφῆθήσεται*) kamen na kamni, trpl. 30 gospoud ga ne nihá vu rouki ñegovoj, 44 vrži na gospodna potrejbo tvojo, on bode skrbo za tebe: ne nihá toga pravičnoga na veke vu nemirovčini, küz. mik. 11 ovo nihá se vám hiža vaša püsta, nagfl. 90 máčka ednouk skoči i med škramblami ji je porob, ali či ji sreča ne slúži, tá nihá pregánañe, 176 riba na dvá kraja gláve má po ednoj lúkní vu šterima splajüte mesá má, skous po

tema teče voda gda jo požéra i voda ji nihá telko zráka kelko ji je na odúhávané potrejbno; — nihám o: küzm. 192 či ga tak nihám o, vsi bodo vu nem vervali, 327 pregánamo se, ali ne nihám o se, küzm. u izdañu od god. 1771 pag. 828 daj nam da grejhe naše očivesno spoznamo i cilou tà nihám o; — niháte: küzm. 46 jáj vám, skazlivci! ar desetinjete metico i koper i kün i niháte ta žmetnejša te pravde, 76 ta niháte zapoved božo . . nikaj več ñemi ne niháte činiti, oči svojemi ali materi svojoj, 203 ovo pride vóra i zdaj je prišla da se rastepéte vsáki vu svoja lastivna i mene samoga niháte; — niháj o: küzm. 450 ñidva tejla niháj o pokopati v grob, trpl. 12 od lüdi me osloubodi, ki májo decé po vouli i kí preveč niháj o máličkim svojim, küz. mik. 69 ne niháj o v tebi kamna na kamni (a küz. 150 ne niháj o vu tebi kamen ña kamni), bar. 29 sojo i takši trávnice, šteri so nanč košne nej vrejdni, etakše za pašnike niháj o, nagfl. 96 koñ ne zabi mejst gde ednouk hodi i či vu kmici samoga niháj o, ne zablouði, 107, kokouš jájca nesé; či se eta pod ñouvu niháj o, na né si séde.

ora arare: orám: dain. pes. 194 v steli se motam, v blati se kotam, v zemli orám, jesti se dám (odgonetlaj: sviña), 12 tak si ñivo celo preorám; — orám o: dain. pes. 125 zmes orám o ñive.

perña λογουχλῆν: perñáj o: küzm. 385 ta ñim na pamet prinášaj posvedočávajouči pred gospodnom: naj se nad ričmi ne perñáj o štero nikaj ne valá (μη λογουχλῆν εἰς οὐδέν λήσμον, 2tim. 2, 14).

plaja: plajáj o: nagfl. 164 tou je predívo. eto po tom oglavéjo i od vse nesnajge očístijo, spredéjo i setčéjo, platno pa splajáj o, zmečijo, gori zrejšejo i zašijejo.

rayna (ali je običnije rävna): ravnám: dain. pes. 12 plyg držim za priroke, ga ravnám gda sila je; — ravnâ: dain. pes. 117 mi navyk dá, kam se človek naj ravná, 143 vse ravná le božja moč.

šepa: šeptâ: nagfl. 43 prazna glava šeptá, múta. (običnije šepa i šepče.)

tegla: teglâ: nagfl. 135 ete posebne falate z iglom i konci vküp zašije, na ševi vó stéglâ (nad e je znak glasu ne naglasu).

tencka: tencckâ: nagfl. 52 gledajte na blaño table, jeli se strmno kumes prizdigáva. jeli kaj nej? tá tak ide kak gdare se kaj vó stenccká.

vala (= kr. veļa): valâ: küzm. 7 vi ste sol zemlé: či se pa sol skvari, s kim se bode solila? nika ne valá več, nego da se vö vrže, 58 gda je pa vido Pilátuš kaj nikaj ne valá, nego vékše zburkañe gratüje, vzeo je vodu i muje si roké, 79 ka valá človeki, či cejli svejt dobi i škoudi düši svojoj? 125 ka valá človeki či ete cejli svejt dobi, sám sebe pa zgübi ali zaprávi, 179 düh je ki oživi, tejlo ne valá nikaj, 316 či tá dâm tejlo moje naj zgorim, lübeznosti pa nemam, nikaj mi ne valá, 432 ka valá, bratje moji, či što právi ka vero má, dejla pa nema? — valâte: küzm. 194 farizeuške so erkli sami k sebi: vidite, kaj nikaj valáte, ovo ves svejt za ñim ide.

Osnova i ma najčešće početno i odbacuje te glasi: mâm, mâš, mâ itd. kadšto je i bez naglasa: mâm: mol. 157 oh kak sam srečen ka tebe mám! — mâš: mol. 156 radüj se düša moja, ár že mâš Jezusa, 218 za Jezusa ga máš zvati, gön. 66 po tvoji' vrejli' trüdi' najem vzeti máš; — mâ: gön. 23 ki kaj zná, on se od vsej rad má, 26 drevje vrihe má; — mâm o: mol. 213 molimo se tí, gospon boug, i prišestno nouč nás vari, naj mám o mirovni pokoj; — mâte: nagfl. 12 prav máte, 20 pa se nika včiti máte; — mâjo; trpl. 12 ki májo decé po vouli; — mâva: gön. 35 či s šoule domov prídeva, tou vardenoti máva; — mâvi: nagfl. 161 preci viditi mávi, jeli se máš zrok radüvati, gön. 103. dobro, kaj vetrnice mávi, si zgovárjata med sehom dvej málivi deklícki; — mâta: nagfl. 54 etiva dva olouvnika tüdi máta itd., 71 obá máta čepe, pante i primáče, 92 jeli máta obá glavé? itd. itd. ređe ñma ili ñma: dain. pes. 28 ja pa ímam vrha dva. Složena s negacijom ne glasi najčešće: ñemam, ñemaš itd. što knüga ničim ne bižeži, ali i nejma to je néma n. p. küzm. 69 nejma, 17 nejmajo, a 289 nema, itd.

Kao mâ ima i osnova zna: znâm, znâš itd., ali složena s prijedlogom po ili negacijom ne baca naglas na ove, što se u knüzi ne bižeži: gön. 81 poznam, poznaš 103 poznata, 86 neznam itd., što čitaj: pöznam, pöznaš, pöznata, ñè znam.

U kajkavaca je taj naglas rijedak, i u knüzi kadšto dolazi, gdje će biti često griješkom šamparskom krivo znak metnut: štímáš habd. mar. 52, štímá mat. 1, 53, valá zagr. 2, 210, krist. 89 koja človeka na prebivališče mira peļà, kajám mat. 1, 100, (k aráte mjesto kárate mať, 2, 430 kao i 403 pošpotává mj. pošpotáva).

Glagoli koji imaju u kraňštini naglas na osnovnom *a*, imaju ga u kajkavštini i u ugarskoj slovenštini gdje se s kraňštinom ne sudara, obično na slovcu ispred toga *a* i to najčešće " ali i ^; čuje se i ' uplivom štokavštine koji u noj u malo ne svih ovih glagola dolazi. Dakle: obetěžam, brbram, brzdam, divjam, fřfram, igram, imam, do-könčam, kōpam, kōsam, mōtam, mřmram, päčam, pēham, pēlam, rāvnam i rāvnam, sēdlam, šāntam, štimam i štimam, vādļam, vāļam, vēsłam. iz kńige: š t i m a m: küzm. 360 bratje, jas sam sebe ne š t i m a m ka bi ga popadno, nagfl. 22 tak š t i m a m, 37 zdaj ste že, š t i m a m, obrřudili, kov. kemp. 106 ako se za više preš t i m a m, nut ti stojřš proti meni; — š t i m a š: küzm. 278 š t i m a š pa tou . . kaj ti vujdeš soudbi božoj? küz. mik. 107 što š t i m a š, je vōren sluga? kov. kemp. 114 jeli š t i m a š da ļudi ovoga svēta nikaj ali malo trpē? . . kaj š t i m a š kak dugo bude to trpelo? 66 jako se pomenkaš, ako kaj vremenitoga preš t i m a š; — š t i m a: küzm. 309 či pa što š t i m a ka kaj zná, takři je ešče nikaj nej spoznao kak trbej znati, gön. 29 London se za najplemenitejši váraš Europe š t i m a. kraj. 296 ne š t i m a da bi smrtni bili (grehi), kov. kemp. 98 ļubav vsa sebi mogučna i slobodna š t i m a, 193 kuliko je človek za to bolři, da se od drugoga š t i m a vekři? 38 čudno je da se more človek kada zvrřeno vu ovom žitku veseliti, koteri svoj pregon premisli i preš t i m a; — š t i m a t e: küzm. 215 ar so nej, liki vi š t i m a t e, eti pijani, 338 pa š t i m a t e kaj se zagovárjamo pred vami? küz. mik. 107 ár vu šteroj vōri ne š t i m a t e sin človeči pride, nagfl. 21 ka š t i m a t e, jeli je ete Károl ređoven pojob bio? — š t i m a j u: kraj. 152 čislo nē lánška novina kak nekoteri š t i m a j u.

2. Naglas na slovcu ispred nastavka *a*.

A. potisnuti naglas.

Ovaj naglas imaju

1. osnove koje se grade od glagolskih osnova *a*) na s a m o g l a s n o bez nastavka ili s nastavkom *no* (*na*),

α) na *r*, koje naspori na *ir*, *ēr*, ove:

bira: br.: pobiram; dira: dr.: podiram; nira: nr.: pondiram; pira: pr.: opiram, prepiram; stira: str.: prestiram; tira: tr.: otiram; vira: vr.: oviram; zira: zr.: oziram; žira: žr.: požiram.

β) na drugi koj vokal, koji se s nastavkom *a* spaja umetnutim *j*, gdje može biti i presentni nastavak *je*, ove osnove:

d a j a (i daje) : da : podâjam ; s t a j a (i staje) : sta : postâjam ;
 pa tako i l a j a (uz laje) : la : lâjam latrare ; m a j a (uz maje) : ma :
 omâjam ; s e j a (uz seje) : sê : sêjam serere ; s i j a (uz sije) : sê, si :
 sîjam ; t a j a (uz taje) : ta : tâjam liquefacere ; v ê j a (uz veje) : vê :
 vêjam worfeln ; z î j a ; zi, zê : zijam (u kraňštini zijâm).

b) *na suglasno*

z) s vokalom *a*, koje se ne mijea, ove osnove:

klada : klad (klasti) : poklâdam ; pada : pad (pasti) : pâdam.

β) s vokalom *e* (ne = ê niti e), koje se naspori na ê, i, malo ne sve osnove:

brêda : bred : prebrêdam ; ê pa : êp (poćenoti) : poêepam ;
 drêga, drêza : dreg : drêgam, drêzam ; grêba : greb : pogrê-
 bam ; klêpa : klep (oklênoti) : sklêpam (uz sklêplem) ; krêpa :
 krep (ukrenoti) : ukrêpam (uz ukreplem) ; krêta : kret (okrenoti) :
 okrêtam (uz okrêčem) ; mêta : met : pomêtam ; pêka : pek : opê-
 kam ; plêta : plet : oplêtam ; rêka : rek ; obrêkam ; têka : tek :
 têkam ; têpa : tep : pretêpam ; trêpa : trep (trenoti) : utrêpam,
 utrîpam (uz utrîplem). pa tako i lêta : let u leteti : sprelêta, oblêta,
 zalêta, nalêta, ali samo složena s prijedlozi kad je iterativna, nu
 nesložena glasi létam, pa tako i složena s prijedlozi kad je per-
 fektivna : sneg nalêta : ningit, a : pusti ga naj léta da se nalêta :
 lasz ihn rennen bis er sich satt rennt.

γ) s izvorno kratkim *ï* (ь, ĭ), koje biva i ê ove osnove:

čîna, čêna : čьn : počînam, začênam ; jîma, jêma : jьm ; za-
 jîmam, prejêmam ; piîna, pêna : пьn : napînam, zapênam ; žîma,
 žêma : žьm : ožîmam, izžêmam ; pa tako i nîza : ньz : nîzam in-
 filare ; dvîza : dvîg : podvîzam se ; mîga : мîg : mîgam.

δ) s izvorno kratkim *ÿ* (ь, y), koje biva i (to je y) više osnova:
 diha : дѣh (dâhnem) : diham ; giba : гѣb (gânem) : nagîbam ;
 mîka mîca : мѣk (mâknem) : pomîkam, pomîcam ; siha : сѣh
 (sâhnem) : usîham ; sipa : сѣp (uspêm) : vsîpam ; tika : тѣk (vtâk-
 nem) : vtîkam ; pa tako i kiha : кѣh : kîham sternutare ; smîca :
 смѣk : smîcam ; giba : gyb : pogîbam ; kida : kyd : kîdam (n. p.
 gnoj iz hleva) ; kisa : kys : okisam ; riga : ryg : rîgam eructare ;
 rugire.

ε) s vokalom *r*, koje se ne mijea:

mrka : mrk (mrknoti) : mřkam ; mrza : mrz (zamrznoti) : za-
 mřza ; tako i trga, trza : trg : třgam ; vrta : vrt : vřtam.

ζ) slovka *ol* (od samoglasnoga l), koja se ne mijea:

tolca: tolk (tlĕk): tólcam, natólcam; polza: polz (plĕz) spólza mi se.

η) s vokalom o, koje se naspori na a, vidi daļe pod 2.

Evo primjere iz knjige:

za 1. a) α):

αα) u krañštini

bira, bera: bĭram: ravn. 1, 221 sklĕskov nabĕram; — bĭraš: preš. 7 fante 'zbĕraš si prevzĕtna, jap. ev. 123 pobĕraš ker nisi rāztrĕsal; — bĭra: preš. 69 ker se ozĕra, plesāvca si 'zbĕra, zaglĕda junāka, ravn. 1, 99 vse nabĕra (mano), ĕb. 1, 19 si pridno nabĭra na kupe drobtĭn, preš. 25 kadĭla drage in mĭro nabĕra netrĭden vse dnĭ, ravn. 2, 302 po Jezusovo tudi mi se praviĕne ľudĭ ponesĭmo, ĕe jih za volo dobrĭga dĭjaĭna s ktĭrim ni vsim vstrĕženo, kdo obĕra in opravla, kor. 2, 141 me Źĕna obĕra, ĕe sim se napĭl, ravn. 2, 199 kakor se plevel odbĕra in poŹĭga, ravno taki konec bo svetā, kast. cyl 6 tā kir se po murji vozi, kadar per kraju morĭjā enu malu na suhu stopĭ, te neznane kamince, lipinice inu druge reĕy pobĕra, ali z miseljo je vse skuzi v barki, škrĭnĭ. 341 katĕri za trgāvci jāgode pobĕra, jap. prid. 1, 284 katĕri z mano ne pobĕra, ta rāztrĕsa, levst. Źup. 71 zalōga jim pritĕka iz pĭšic, v katere se pobĭra od hiŹe do hiŹe, preš. 88 on ob drĭgi si spomlādi 'zbĕre tiĕe mladokľune, jim prebĕra svoje strĭne in jih rāznih pĕsem vādi, kast. cyl 52 eden blagu zbĕra za otroke, ta drugi za te vboge, škrĭnĭ. 39 naglu vkĭp sprāvlenu premoŹĕne se bō majnšalu, katĕru se pak po ĕasi z rokāmi vkĭp zbĕra, bō rāstlu, kor. 1, 96 kraľiĕ se po kamri Źĕta, svoje misli vkupej zbĕra, ĕb. 5, 76 ko po ravnim poli se ozĭra, vĭdi kak se tam meglĭca zbĭra; — bĭrate: kug. 43 vaša Źivina zbolj, ker . . vaŹe inu nĭh blatu okoli nĭh prebivaliŹa po kupih nabĕrate, ravn. 1, 256 ker vbōŹca tārete in mu kar ima prida do ĕistĭga pobĕrate, si bote scer hiŹe iz rĕzanĭga kamena postavili, ne pa v nĭh prebivali; — bĭrajo: ravn. 1, 99 iz neba vam bom kruh itĭ dajal. Ľudje pa naj hodĭjo zvunaj pred stan in vsaki dan prōti naj nabĕrajo koľkor jim ga je treba, levst. Źup. 92 ob vsacem sklĭci v orōŹje navadno tudi nabĭrajo kōne vojājakom, ravn. ber. 156 ĕajovo listje mĕsca suŹca, malĭga in vĕlkĭga travna obĕrajo, traun 261 aku jim tĭ dāŹ, pobĕrajo, ravn. 2, 232 poberĭte ostānke de se ne sprĭdĭjo. Vuĕĕenci jih pobĭrajo, levst. Źup. 97 obĕine tĕ liste pozneje spĕt pobĭrajo, 138 po ōrnem

polji naj se mej oráñem ali kopáñem máhoma za plugom, za motiko ali za lopáto podjédi p**o** bíraj**o**, 199 davčni urád, kjer p**o** bíraj**o** davke, rog. 485 pač pa gostú sijáni so ty, katéri na meste takih s 'buqvu' prebyraj**o** quarte, trapule, nasramne ajdouske p**o**štauske, kecarske buque, prebyraj**o** cajtenge, prazna, vasuvájna polne pisma etc. ravn. 1, 315 v Jeruzalem se z**b**éraj**o**, abc. 75 je vse omláčeno, potlej z**b**éraj**o** dolgo slamo v otépe, levst. žup. 85 občine z**b**iraj**o** prošne tistih, ki se želé iznebiti vojáščine, 88 vsako léto se vojáci v prigledni shòd z**b**iraj**o**; — bírata: levst. žup. 72 poleg néga sta dva možá in račúnar, katere župan in župnik iz**b**irata po dogovori mej sobój.

dira, dera: díraš: jap. ev. 141 ti katéri tempèl podéraš, pomagaj sam sebi, 237 kakú ti tempèl božji podéraš! — díra: škriñ. 40 módra žena zyda gori svojo hišo, nespametna vže zydano z rokami podéra, 128 kdor plót podéra, t**e**ga bo káča picila, 226 očétovi žegèn otrokam hiše vtrdi, máterna kletu pak jih do tal podéra, 346 kadàr edèn zyda, drugi podéra, kaj za en drugi dobičik ímata od tigá kakòr delu? čb. 1, 28 vse podéra se in maja; — díraj**o**: ravn. abc 71 tudi smréke, borovce in jéli ali hóje podéraj**o**, ravn. 1, 94 vdéraj**o** bliske in strele iz oblaka, 2, 213 solze se ji s curkom vdéraj**o**, kor. 2, 50 zdaj Turki se spoglédaj**o**, za níma v curku vdéraj**o**.

píra, pera u svih značenih: píram: preš. 43 tí jezíčni dóhtar, koj postópaš ti za máno? ne prepíram se z nobènim, 29 céste tebi ne zapéram ne na Dunaj, Gradec, Trst; — píraš: kast. cyl. 111 ti kir se na tú ne ahtaš, tebi s tem nebesa odpéraš, traun 363 tí odpéraš tvojo roko, ravn. 2, 233 dobrotno odpíraš rokó in vse kar živí nasitiješ s svojimi dobrotami, škriñ. 120 dobru je de pravičniga podpéraš; — píra: ravn. 2, 137 čigar srce se vbogim odpíra, najdoval bo postrézne roke, 2, 195 duhovnim božjiga glasú gluhim glušcam Jezus vušésa odpéra, 2, 284 Jezus se je sinú tistiga pokazal, ktíri . . vsih vušésa odpíra, 2, 307 veselo, hvaležno srce se veliku raji vsimu dobrimu odpíra kakor srce ktero v révi brez pomóci koprni, kor. 2, 94 kdor odprl ti snóč brez méne, naj t' odpéra še nocoj, 106 meni odpéra, zé ena lépsi deklè, čb. 4, 55 srca vse odpíra plameneč oltar, preš. 150 omečí se tvoja drága, ti vsák dan ôkno célice odpéra, 176 tam bogne véžo Starosláv in lépa négova hči odpéra in zaklépa, traun 363 gospód opyra vse katéri imaj**o** pasti, škriñ. 55 človeka duh podpíra négove slabosti, traun 88 t**e** pravične gos-

pod podpéra, 152 tvoja dèsnica mene podpéra, 364 gospód obvárùje ptuje, podpíra siróte inu vdove, ravn. 1, 198 gospód ga bolníka na post'li podpéra, preš. 180 sréčen véter ùih roké podpéra, 158 al práv se piše káva ali káfha, se šóla novočrkarjov srdíta z ľudmí prepíra stáriga kopíta, levst. žup. 125 te zenítve ne upíra nikakeršna zakonita zadéva, 25 se vbáda, se vpéra, za smrt le skrbí, levst. žup. 70 domačo daréžljivost je treba tako zasnovati, da nikakor ne daje podščúhe beračenu ki ga zakon prepoveduje, pa da se vender pot ne zapíra blagej milosrčnosti; — pírate: jap. ev. 109 gorjé vam vy hynavci, ker zapèrate nebešku krajlèstvu pred ludmy; — pírajo: kor. 1, 24 bom čakal pod oknam! raj pojdem drugam, kjer górsi dekléta odpérajó nam, jap. prid. 1, 285 ony se opérajó kakor pharrisaerji na svojo lástno pravíco, rog. 1, 34 temu se na vpírajó, na brán'jo, preš. 74 mañ vstrášení pogrébci vá ñ vpérajó oči, levst. žup. 74 obče zadeve ne upírajó déla.

stira, stera: stíra: ravn. 1, 246 kakor prt on razteguje nebo, kakor šotor, prebivat pod ñim, ga razprostíra.

tira, tera: tíra: ravn. ber. 16 še brata umoriti ga ni gróza, kdor se nevošljivosti, sovraštvu in jézi vdá in tih hudih nagúen že v prvi mladosti ne krotí in zatíra.

vira, vera u svih značenih: víra: kast. cyl. 81 ofert, posvitne časty žele inu prazna hvala so si bližña žlahta: tú vse 'z eniga morjà zvèra, 298 je en studenc katerí vselei zvèra, ravn. 2, 130 človeško zveličaèe le iz praviga in pobóššaniga srca iz víra, preš. 133 poet tvoj ñòv Slovèncam vénece víje, 's petnájst sonétov ti takó ga spléta, de magistrále pésem trí krat péta vsih drúgih skúpej véze harmoníje: iz néga zvíra, vá ñ'ga spét se vlíje po vrsti pésem vsáciga sonéta, 137 kjer pétje 's pólniga srcá iz víra, (a rog. 1, 373 sa b mjesto v: zdajci zbyrat začela je bila ena studenčina, katera zbyra še dan današni), levst. žup. 67 pijanstvo naj župan od víra, ravn. 1, 295 kar ga v dobrimu opovéra, požgè nadloga nad ñim, 1, 170 bog te ovéra, de krví ne prelvaj, levst. žup. 2 župan odborove ukrepe zvršuje ali zavíra; — vírajo: preš. 133 vse míslí zvírajó 'z ljubézni éne, ravn. 1, 251 vaše hudobije vas tega ovérajó, 2, 150 strasti nas ovérajó svetó in bogabojéče živeti.

zira, zera: zíram: ravn. abc 45 ozíram se ích schauè herum; — zíra: škriñ. 235 na gréšnika se négóvi srd ozéra, 345 tudi se on ne ozéra na hudobnih óffre, traun 98 blógèr človeku ka-

teri se na prazne inu lažnive nevéumnosti ne ožera, ravn. 1, 21 ozíra se Noe in zemlo vidi vso vso prazno, 2, 219 nihčer ni gòden božjiga kraļestva, kdor za plug prijéma in se za sabo ozíra, kor. 3, 76 deklè na ispi se šéta, ne more na postļi zaspat', okól po fantih se ozéra, čb. 1, 19 si pridno nabíra na kupe drobtin, srčán se ozíra na zimo mravļín, 5, 76 Breda po ravnim polji se ozíra, preš. 69 ker se ozéra, plesávca si zbéra, zagléda junáka, 137 kjer tvoje mílo se okó ozíra, 150 ko ti žé portéče smrtna srága, se še zaúpliv k ní poglèd ozéra, 180 čolnič letí . . se ribič po sovráznikih ozéra; — zírajo: preš. 50 kristjáne v cérkev hódijo, pò trgi se sprehájajo, po lúbih se ozérajó.

žira, žera: žíra: kug. 42 v jesèni vaša živina zboly za to, ker na paši mejst trave megló požera, slano ali sneh jej, ravn. 1, 117 dežela v ktiri smo mi bli, je huda dežela, svoje prebivavce požíra, tako je divja in nezdrava; — žírate: jap. ev. 111 vy slejpi pelavci, katèri komarje precejate, kamèlo pa požerate; — žírajo: škriñ. 60 hudobnih vusta hudobío požerajo.

(β) u ugarskoj slovenštini.

bira, bera: bíram: dain. pes. 209 'z žarke ryde v sere gryde se nabíram no požíram (odgonetļaj: sol), 203 kda pa príde den drygóc te se hitro v kót pobíram, 93 sviñe zbíram, no je tíram ta na tratico, naj se pasejo; — bíra: nagfl. 63 štarpar píske nabéra i natiska, dain. pes. 127 zemla zdaj pod snegom spí, 'z néga mezgo v se dobí, si nabíra novo moč, naj nam obrodí drygóc, trpl. 41 jezik tvoj zbéra jálnost, dain. pes. 201 se zrela zbíra no odáva; — bírajo: kúzm. 322 naj se teda gda prídem, zbérice ne pobérajó, nagfl. 102 vsako leto pobérajó z mene vso odejvko mojo, 136 ví niti ne bi misliti mogli, za kaj pobérajó po vesnicaj cote, bar. 43 lastvica, vrana, reca, čapla — ja vse si pérje prebérajó, osnájzijo, dain. pes. 143 gde proséne níve so, ta se vrabli zbírajó.

cvira: cvíra: dain. pes. 27 puter sladko se požíra, tydi v maslo se precvíra.

díra, dera: díram: dain. pes. 57 staro streho vam raz díram; — díra: nagfl. 188 ah, velka je natúra v smejhi v čeméri: z ednov rokouv podéra, z drúgov cimpra v míri, 183 či je veter jáko slab, hlád, či je pa tak močen, kaj pokriv hramouv trga i drevje vò podéra, sláp se zové.

pira, pera: pîram: trpl. 103 odpéram vüsta moja ino si obdühávam, dain. pes. 57 pokryvác sem jas, v močne lapte se opíram, staro streho vam razdíram, 72 živíno z dverami zapíram; — pîra: trpl. 14 dejsna tvoja me podpéra, 30 gda spádne, se ne odvrže, ar ga gospoud podpéra za rokou ínegovo, 118 gospoud podpéra vse, kí spádnoti ščéjo, mol. 2 préstopno leto vu sebi trí stou šestdesét i šest dnevov zapéra, nagfl. 66 jeli prav činí kí z dverami mlati, gda je zapéra? — pîramo: bar. 34 naj i vu stanicaj zdravoga, čistoga zráka mámo, več krát oukna odpéramo; — pîrate: küzm. 46 jáj vam pisáčke i farizeuške, skazlivci! ár zapérate králevstvo nebesko pred lüdmí; — pîrajo: trpl. 17 odpérajó prouti meni grla svoja liki práskajouči i erjtijouči oroslán, 28 na velci odpérajó lampe svoje prouti meni, gön. 103 zaútra mama zá to odpérajó obloke, da naj čerstvi zrák ide v hižo; — pîrata: nagfl. 71 obá se odpérata i zapérata.

stira, stera: stîram: trpl. 72 vö razprestéram prouti tebi roké moje, 116 razprestéram roké moje k tebi; — stîra: gön. 69 Cili hižo pomejče, postíla, doli prási i prestéra, nagfl. 54 kama se razprestéra ete stejne dúžava? — stêrajo: trpl. 114 gizdávcí mi skrivomá mreže mečejo i z zankami vö razprestérajó vláka na poti.

žira, žera: žêram: dain. pes. 203 ogen no plamén požíram, 209 'z žarke ryde v sere gryde se nabíram no požíram; — žîra: nagfl. 69 ogen .. vsa požéra, 106 sviña parouvno jéj i žmajhno požéra ešče i ta najružnejša dugováña, 176 riba na dvú kraja gláve má po ednoj lükni vu šterima splajüte mesá má, skous po tema teče voda, gda jo požéra, dain. 27 puter sladko se požíra, 96 grozdje se pobíra, sladko v gut požíra; — žîrate: küzm. 47 pouti kážci slejpi, kí precidjávate komára, kumílo pa požérate; — žîrajo: nagfl. 175 mostouvje vnouge pejneze požerajo.

γγ) u kajkavštini.

bira: bíraš: math. 1, 1, 191 ti si dober pošodelavec, tí vsigdar najbolše i najčistése sème 'zbiraš, kraj. 303 znam, gosponne, i verujem já tò, da tí na ovom svetu bičúješ vsakoga sina koga vu milošču prijemleš ter na nebèsko krajeustvo obíraš; — bíra: mat. 2, 214 ovo je strella grozúne, koja na cilj pobíra vse krívodušniake.

díra: díraš: kov. kemp. 118 zagrmuješ zvrhu mene súdmi tvojemi, gospodine, ter s strahom i trepetanem v u díraš vse kosti moje i léca se kruto duša moja; — díra: mat. 2, 126 vam za obráduvane vaše povedam, da ovu prečku vsakoga greha smrtnoga almuštvo predíra i razdíra, 2, 441 bog prez najmenšega preštímaná i ogleđa vrednosti tak v u díra grade s tučum i dvore z vihri dežđov plávi kak pripravte kučice, mužke hižurke; — díramo: mat. 1, 306 zadévamo se i v u díramo po dnevu kak ti po tmice.

nira: níra: zagr. 2, 250 ako ie tomu tak odkud biva da z unogemi krščeniki urag pekleni láda i gospodari kak sam hoče, ne vu tulike grehe pondíra i po smrti vu muke peklenke vekovečné sobum odnáša? mul. ap. 1442 ova lenost lenáka vu duhovno ter kruto škodljivo siromaštvo pondíra.

píra: píram: kov. kemp. 173 nekotérem vu velikom rasvêčeúu od píram skrovnosti, krist. 90 ovde odpíram jedno novo zvirališče, iz kojega več načinov zvirá za pokoj i zadovolnost ľudih zádobiti, math. 1, 1, 87 dète ovo ja vu náručaj moj z a píram; — píraš: kraj. 80 odpíraš tí ruku tvoju i use živúče stvári blagoslovom napuńávaš; — píra: petr. 85 ovomu vratár odpíra mul. ap. 660 ako mu svoja otajna nakaneńa vernò odpíra, 1142 gde se komora ali postelja redkò krat odpíra, onde se zalegu stenice, buhe, vuši, miši i štakori, kov. kemp. 270 bog odpíra razmeńe čistem srdcam, mat. 1, 568 smrt odpíra vrata nebeska, krist. blag. 1, 152 ona odpíra nam nebo zaprto, mul. ap. 468 vu koga se v píra ova stanovitost? . . ufańe v píra se najbolje vu božju milošču, mat. 1, 518 kak goder vera i ljubav, tak i ufańe boga za cilj ima i vu nega v píra se, kov. kemp. 68 koi se v píra v stvoreńe, opadne z opadlivem, mat. 2, 503 táiti meni ne morete da nerazumńeje je ono ufańe koje v píra se vu jedne milošče dane jednomu samomu, kak je ufańe koje v píra se vu milošče božje dane vnogem, petr. u kalendariumu: préstupno leto vu sebi tri sto šestdeset i šest dníh z a píra, kraj. 156 korunica takájše z a píra vu sebe poglavitè návukè kršćáńské, 157 obrh toga vu use korune z a píra se sèdem zrn velikeh, 159 ki (žoltar) vu sebe petnadeste desetkih z a píra, 250 pazkè sueckè, vu keh se kakóv smrtni greh né z a píra, gustoga pričéšćania človeku né krátè, mul. ap. 1501 to je istina da se vu božje díke z a píra i najde i naša velika hasen duhovna; — píramo: mat. 2, 372 na mesto vpíraná misli vu jedinu dragovolnost boga nu vpíramo

samo vu odurjavanje činov onoga koi nas zbantuje; — pîrate: mat. 2, 40 je li dobro vtemejeno i vtvrđeno uffañe, koje vpîrate vu pobožnostih vašeh, sami isti vi sudete; — pîraju: petr. 237^b koteremi se vere kršćanske fundamenti i počétki vu sveteh evange iomeh zaprti odpîraju, mul. ap. 1007 vuha se odpîraju da na božja obcãaña, opominaña i grožeña ne ogluheju, gašp. 1, 703 ne bojmo se vetra suprotívčin nepriateliskéh, kada čemérna vusta na nas odpîraju, petr. u predgovoru: jesem včinił pridati jednoga nóvoga catechismuša, tó je tó návuk duhovni kršćanski, vu kom se zapîraju vsa ona doguvaña, kotera je Christus zapovedal vsem ľudém na dušný zveličeñe obdržavati, 249 jesmo dužni one muke trpeti, kotere se vu pokore kršćanske te vu obdržavanje božjeh zapovedeh zapîraju, mul. ap. 265 stáñe, gde se ovce zapîraju, zove se ovčarnica.

stira: stîra: kov. kemp. 183 gde se človek vnógemi falíngami obstîra, math. 2, 3, 41 Jezuš vse vèrne s svojem svètem nazoči bitjem obstîra, krist. 20 moči se je pokoja vživati, ako je vse kaj nas obstîra, vu največšem gibañu, mat. 1, 601 više krat nadladan sem z nasladnostjum onoga zla, koje na pamet meni dohađa i pred oči prestîra se, pet. 212 prva popévka, kúm se gosponnova molitva tomači i rasprestîra, mat. 1, 576 skušavaña, obhajaña, vkanlivosti, koje vsevdil vrag naléca i plete da v greh opademo, gdo more vsa povedati, kulika hman mišleña nam v pamet i glavu hita, kak grde prispodobu, pelde vu pameti zmálane ne rastîra, kulika hoteña prekoredna v srca ne vužiže? mat. 1, 95 pokora vučínena pokriva i zastîra iste grehe s takvum svetlostjum da se ne vide na obšanost i sramotu, nego na vesele i diku nihovu; — stîraju: mat. 1, 601 ako prem skrbim se daleko stati od prilik, vendar tulika hman mišleña nad me dohajaju i skušavaña obstîraju tak da skorò nigdar od njih prost nisem, krist. 190 ako z našem stálišem zadovoljni biti hočemo, mòramo se vpokojiti takaj vu težkòčah, koje nam se zvana zgađaju i vsigdar nas obstîraju, 212 pokojen biti mòram vu vseh trplenih, koja mē obstîraju, petr. 247 i ev. tîrn 240 u oba izdaña od 1694 i 1759: koteremi se vere kršćanske fundamenti i počétki vu sveteh evangeliomeh zápri odpîraju i na razmeñe prestîraju.

tira: tîra: zagr. 2, 108 oude med kršćeniki kubaiu se nenavidnosti, izpuñuiu se srditosti, zatîra se pravica, zakriva se istina, mat. 1, 54 sada vidite, ni li velika hmañočã láži, ar ruši i zatîra vekše dobro: priatelstvo, 111 zrušuje ona hižu vašu, to jest tello kak ti prebivališče duše naše na svetu ovom zatîra . . ovo isto tello

zrušuje, zatíra, na tlà meče, 123 smrt vsu lepotu na tellu, vsu črlenoču vu licah, vsu lepu govorljivost vu jeziku, rumenost vu vustah, držanje vu čineh zatíra, porúša, 499 obdržavanje zapovedih božanskeh vtvrđuje i podíže vremeníte sreče, šegavost pak človečanska (prudentia humana) ne zrušuje i zatíra, 516 šegavost človečansku odurjavajte, koja rúši i zatíra na ovom svétu imetek i sreču, 2, 8 ogeñ izkorenjuje zatíra vsaku stvar, koja préči ñegov tečaj, 116 tuča poļa zatíra, 191 bog zatíra oskrunitele i pošpotļivce svoje cirkve, 197 smrt zatíra vsaki zaves, 236 ovo skrušene takve je moči, da v istom hipu zatíra, zbríšuje greh, 250 ov sam samehni greh zatíra i nehasnovito činí vse drugo za grehe včíneno požaluvane, 467 kip božji zbríšuje se ze vsemi i zatíra se po grehu, krist. blag. 1, 152 ona, ako se prav zvrši, zatíra gréha; — tíraju: mat. 1, 399 dobre misli vu ñih jesu, ali ne zatíraju grešnu navadu, 550 ne vidimo li vihre škodliveh vremena povodñih, koja poļa, trsja zatíraju? krist. 85 navaļñju na orsag kak ti kobilice i zatíraju, kaj je polodelavec vu potu obraza svojega sejal sadil i žel.

vira: vira: kov. kemp. 153 vnogo preštímanesi je on navuk, koteri zgora iz božanskoga tekališča z víra, neg koj se z velikem trudom človečanske pameti zadobiva.

žira: žíramo: zagr. 1, 403 oh pater! vidimo mi da vi ne znate kakove su tuge ovoga sveta; lahko je vam govoriti, ali nam koj ti grenke pilule zobľemo i žuhke kaline požíramo, težko je trpeti.

za 1. a) β):

dâja: da, ali samo tada kad je složena s prijedlogom: rog. 1, 373 zaničujem Martem tvoĵga malyka, kir ta ni drugiga kakòr smrt, kir ta mory te ludy na duše inu ú to večno paklensko martro meče, tar temu hudyču izdâja, ravn. 2, 146 vedna družina z bogam nas posevčuje, navdâja nas s svetim vumam, 2, 171 obračal svojo moč je, de je vero v se obudoval, de ļudí z zavupañan v sé in v svojo ļubezen navdâja, rog. 1, 214 kadar eden eno al drugo reč predâja taku to on nose očitnu okuli, ravn. 2, 188 se ne prodâja dvoje vrabcev po vinarju? — dâjate: rog. 1, 305 o norčáva inu preprosta drjvesa, de to krono temu figavimu drivesu podâjate, kir tu en sledni mras umory inu omúži! — dâjajo: škriñ. 34 kateři žítu perkriva, bo od ludstva kľet, čez tĵ pak, kateři prodâjajo, pride žegen, škrb. 1, 406 k' tega, ktir je uržah ñih nesreče al žalosti, preklinajo,

roté, hudiču zdájajo . . skuz vse to vender ñih žalost ne bo prevzdignena.

lāja: la: met. 284 lésica stopb bliz drévesa inb zalāja; — lājajo: škrb. 1, 436 nikar ne recite, kakor lājajo sedajni frejvirniki: far, menih more kej govoriti, to mu dá zaslužik; a na istoku lāja: šket 256 lājam.

māja: ma: rog. 1, 501 o slábu bučnu pèrje! kir vas slédna nadlúga inu zuprnost omāja, podére, zlóme, ravn. 1, 129 Gedeon zjutraj vstávši omāja jagnečovno in nažmèl je iz ñe vode polno torilo; nesložena glasi i mája.

sēja: sě: sějám: küz. mik. 90 znáo si ka žeñam, gde ne sejjam; — sējaš: mol. 268 ka zdaj sejjaš, žeo boš v prišestnom časi, küz. 321 nespameten, ti ka sējaš (1771 pravo: sejjaš), ne oživé se nego či merje, i ka sejjaš, ne sejjaš tejlo štero bode, nego goulo zrno; — sēja: küz. 68 eti so pa, štero je kre pouti, gde se sejja ta rejč, 69 liki zrno horčično, štero gda se sejja na zemlo, med vsejm semenom je naj ménše na zemli, 173 i ki žeña najem vzeme i správi sád na žitek vekivečni, naj se i ki sejja k časi radúje i ki žeña; ár v tom je ta rejč istinska kaj je drúgi ki sejja i drúgi je ki žeña, 347 kí sejja na tejlo svoje, s tejla bode žeo skvarjeñe, kí pa sejja na düh, z düha bode žeo žitek vekivečni, nagfl. 140 kí kak sejja, tak žeña, 156 ñega semen se v tople ali mrzle gredé na gousti sejja, küzm. 1771 str. 824 naj kóukol med ñè ne posejja, nagfl. 132 oráč zorjé zemlou, posejja semen; cribrare nagfl. 132 oráč silje. . zvejja, presejja, semele; — sējajo: küzm. 10 i küz. mik. 74 one (ftice) ne sejjajo ni ne žeñajo, trpl. 91 i sejjajo ñive i zasadjújejo gorice, 107 kí s skuzami sejjajo, z veselom bodo želi, nagfl. 134 v to zoráno zemlou posejja, semen.

síja: sě: ravn. 2, 33 iz Marije síja srčna poniznost, mat. 1, 344 naj premisli koi more, kak velika je ljubav, koju bog nosi proti duše, po keh dob vu ñè ne síja nit svéti se sam trak teñki, nego svéti se i síja ves isti bog, bar. 37 vu leti sunce toplo sėja, ravn. 2, 38 pa tudi za to še blezo gre to prerokváne pred Jezusovimi zgodóvimi, ker jih vse lepo razsíja.

stāja: sta: stájám: traun 316 jest vstájám pred svítam; — stāja: rog. 1, 285 zavolo Mariae divice nastája en štrit úmei zemló inu úmei nebam, traun 84 on ostája na vsèh húdih pòtil, ravn. ber. 167 vòda morjá vstája šest ur in pada zopet šest úr; — stájate: traun 328 zabstójn vstájate vy pred svítam; — stájajo: rog. 1, 494 kaj za ene misli na ustájajo

u vaših srcah? ravn. ber. 169 kjer so plitve stojéče vodé in mlake, je škodljivo bliz njih prebivati, kér gñile sopárice iz njih vstájajo in čisto sapo spridijo, . . če spomladi ali v jesén, kadar je sápa zld mrzla, od zemlje in zéliš soparice vstájajo, se z mrazam pred solnčnim izhódam v slano premené, 172 véše so užgani sopárji ki iz močirnih krájov vstájajo.

tája: ta: ravn. 1, 66 srce se mu od ljubézni tája, 2, 215 vsa v véri in v zavupañu je Magdalena k Jezusu prišla. V solzah se tája, ksá se, rog. 1, 661 kateri šac ogréje tolkajn mrzlih, otája telkain zmrzlih src, de stópjo h te s. pokúri.

vēja: ve: küzm. 430 ár je te dvojéči prispodoben k morskomi válovji, štero se od vötra goni i vejjja (*ἀνεμιζόμενον καὶ ῥιπιζόμενον*), nagfl. 132 oráč zorjé zemlou, posejja semea, notri je zvláči vu zemlou, doli požeña silje, vö je zmláti, zvejjja, presejja semele; — vējaajo: nagfl. 134 snopje vö zmlátijo ali skláčijo, z lopátov zvejjjajo, očístijo.

zîja: zi, zé: nagfl. 103 koza je zijásta: na pouti zîja na mímo idouče lüdi.

za 1. b) z):

klada: klâda: škrb. 1, 12 si nakláda nar ojtstreši spokórne déla, kraj. 169 čím dužé grešnik vu smrtnom grehu prebíva, tém si vekši ogeñ vu peklu nakláda, škrb. 2, 405 nesreče, s ktirim nas svet obkláda, preš. 47 rés junákam je sramóta, de jih (Bošñake) še obkláda járem, 146 spét pomlád razkláda svöje čúda 173 ko svöjo móč nar bõl vihár razkláda, nagfl. 74 vučitel med vučenem spitáva, raskláda; — kládajo: küzm. 45 žmetna i neprenošena bremena vküp véžejo i lidém je na pléča nakládajo, nagfl. 74 gospon vučitel med vučenem spitávajo, razkládajo, 58 stol je da na nem píšejo i edno i drúgo na nem skládajo, 83 za kaj ga (stiidenc) više zemlé vö skládajo? gön. 68 stené híz se gde te s kamna, gde te s cigla ali zemlé skládajo.

pada: páda: škriñ. 185 kakòr kapla jutrajne rose, katèra na zemlo páda, takú je pred tebój vùs vólèn svejt, 268 edèn raste inu drugi doli páda, traun 337 letó je kakòr rosa gorre Hermon, katèra na hrib Sion doli páda, preš. 173 vstáne šúm, de móz za mózám páda, mat. 2, 113 za zlehkotiñ brata vašega, koi omila, páda od glada, mnogo meñe od vas prosi se, kov. kemp. 168 hitro boje bíva, gda se tebi dopáda; — pádajo: traun 113 nevěrniki so ostrášení inu krajlestva pádajo, gašp. 1, 400 vu grehe vsakojáčke opádaju; itd.

za 1. b) β:

greba: grê b a j o: levst. žup. 57 mrlíči se z a g r é b a j o po vrsti svoje smrti, 61 kamor z a g r é b a j o mrtvečino.

krepa: krê p a: levst. žup. 4 župan sploh u k r é p a o vseh stvaréh, kar jih ne spada k navadnemu gospodarstvu z občinsko imovíno, 79 krajevni učilniški svèt ima občinske učilnice pod svojo rokó, kar se tiče odgojíla in kar drugačínih debelejših priprav, o katerih vse u k r é p a on sám.

klepa: klê p a: ravn. 1, 340 s svojo lubezenjo vse lúdí on o k l é p a, ber. 197 človek s k l é p a bog pa skléne, preš. 176 tam bog'ne véžo Starosláv in lépa négóva hčí odpéra in z a k l é p a; — klê p a t e: škrb. 2, 219 ali po časi, móčni duhovni! ktiri sami per sebi takó s k l é p a t e; — klê p a j o: škriñ. 130 ne več kakú se kosty v nóseče telesi s k l é p a j o, ravn. 2, 131 de se tisti ki se pobolšati ne hrepené, samí iz tega krajestva z a k l é p a j o, čisto sonce je to.

meta iacére i verrere: m ê t a m: mat. 1, 408 zarad oveh bedak i bludnik ja z a m é t a m duše dobra i hasen koja je vekivečna; — m ê t a š: mat. 2, 141 vidim te da obráčaš obraz i o d m é t a š vusta žedna od napitka netečnoga i žuhkoga, škrb. 2, 134 zakaj z a m é t a š mojo molitov, o gospód? — m ê t a: mat. 2, 141 nut jedno zméšane dobreh délov (!) i grehov činí jeden napitek preveč oduren odkupitelu, kojega on ne more podnesti i o d m é t a, levst. žup. 4 odbor tudi pregleduje ter po tem ali potrjúje ali o m é t a létne račune, 76 dímnike naj po zími vsak mésec a po léti vsak trétji mésec o m é t a pravi dímníçar, rog. 1, 371 kir je lubezan, tam se za navárnost na mára, tam se špot zaničuje, tam se strah z a m é t a, škrb. 1, 8 al najdete ktir'ga, de b' po spov'di imel . . eno sovražtvo, ktiro vse to z a m é t a kar nagnehé budí, mat. 2, 44 osuđuje onoga koi pozivane kakti z a m é t a; — m ê t a m o: levst. žup. 205 ker jo (besedo završétek) je ustváril národ, zatórej je ne o d m é t a m o, mat. 1, 306 bežimo i v m é t a m o se prilik čuti reč božju, . . ne obržavamo ono znahe, i nè z a m é t a m o; — m ê t a j o: ravn. 2, 204 kadar je mreža polna, jo izléčejo h kraju in sedé odberó dobre v posodo, malovredne o d m é t a j o, rog. 1, 305 ty (krajli inu caesarji) temu križu nyh korone p o d m é t a j o, mat. 1, 490 ne poznate, kak pogibelno je vu živleñu hoteti uffati se vu one čine, koji na smrtne vure z a m é t a j u se, 2, 41 koi z a m é t a j u opominaña božanska.

peka: p ê k a m: čb. 5, 36 z a p é k a m, oblédam, v veselí gorím; — p ê k a: ravn. abc 65 o póldne mu (senu) sonce p e r p é k a,

čb. 5, 16 vročina per péka, opáli zemlǒ, 45 naj solnce per péka, naj lice gorí.

pleta: plêtam: kov. kemp. 143 občuvaj me od skrbih žitka ovoga, da sé preveč vu ne ne zaplêtam; — plêtaš: rog. 1, 193 eh Lublana! ti sama splêtaš te gajžle, de te tépe, kov. kemp. 140 kaj ti je za to, je li on takov ali takov, ali je li ov tak ali onak čini ali govori? ti ne budeš za drugoga odgovarjal, neg od samoga sebe račun daval, kaj se anda v plêtaš? — plêta: kug. 204 na leta različik mórete dobru merkatí, on vam bó pokazal, katere svihe boležen nar bǒl naplêta, čb. 5, 53 kjer nam ôna vence splêta, preš. 133 poet tvoj nõv Slovencam véneč víje, 's petnájst sonétov ti ga splêta, ravn. 1, 238 trstje se mi zaplêta nad glavo, küzm. 384 nišče se pa ki se vítézi je ne zaplejšta v etoga žitka dela; — plêtate: mat. 1, 255 hoču govoriti od oneh pripovestih nečisteh, koje vu paidaštvih i v društvu v spomenek vpeļuvate, vplêtate, mešate na dellu, na putu, pri stolu i ozivate šalnice.

teka: têkaš: dalm. jerem. 2 ti okuli tékaš; — têka: škriñ. 353 kateri od męsta do męsta tęka, kug. 122 per vsim tem mejnite vy, de je vsa živina zdrava, vy mejnite za tó ker je, okuli tęka, mlęku dajé, ravn. 1, 152 postavil šotor je soncu na nébu, kakor žénin iz svoje postle perhája, svojo césto tęka vesélo kakor junák, ber. 168 voda se v brezštevilih virih in potókih natéka, traun 239 moja noga se opotęka, jap. prid. 2, 83 vuče de se ta čas smrtnu grešy, kadár edèn toliku spjé de se opotęka, kug. 88 živali katere to bolezen dobe, začnejo na en krat šepati: parkli ratajo vroči, boleči inu vnęti, mesó na tih istih otęka, preš. 62 potéka čas, ne smém se dǎl muditi, 66 potéka čas mi túkaj, ravn. ber. 146 rastine imajo znotrej cevčice, po ktérlih se oživliv sok sem ter tje pretéka, čb. 1, 16 vročina perpéka, opáli zemlǒ, pót licam pertéka, zaliva okó, levst. žup. 71 zalóga jim (ubožnicam) pritéka iz blagovérnih oporók, 201 vodovája: naprava, po katerej voda kǎm pritéka od daleč, čb. 1, 45 naj solnce perpéka, naj lice gorí, pot s čela se stéka, zaliva oči; — têkajo: čb. 1, 37 mati s poļa prídejo, krog ogníša tékajo, ravn. ber. 168 iz oblakov izvirajoča dežévnica se spet v izvire in potoke nabira, iz njih so véči réke in bistrice, ki proti morju deró in se va n stékajo.

tépa: tēpa: ravn. ber. 56 Mojzes vidi, de egiptovski brìč eniga révniga Izraelca gróžno nevsmiljeno pretépa, ravn. 1, 44 tako hudo se že zdaj Jakobu negova zvijačina vtépa, 1, 65 vam

nisim pravil: ne pregrešite se nè nad mladénčem! Zdej le se nam negova kri utépa! — tēpajo: ravn. abc. 69 češplje otrésajo, oréhe otépa jo (ótépajo: ^ nad o je oznaka glasu), jap. prid. 1, 75 vy jim (otrokam) vso svojo volo perpustite, naj se cel dan okuli po hišah vlačio, naj se pretēpajo, trgajo, lasajo, kēpajo, valajo kakor hócio, levst. žup. 65 na plésih z gódcí so ľudjè često z uma zmákneni, da se . . hlapeci pretēpajo.

za 1. b) γ):

čina, čéna: čínám: kov. kemp. 277 vre to vernò činiti počínám: — čéna: škriñ. 35 pridna žéna je króna svojiga možá, katéra pak sramote vrédne rečy počéna, je kakòr gniloba v negovih kosteh; kov. kemp. 166 več krat prekrúto se stára človek za kakvo dugovánie koje želí, ali kada ono íma, drugač čútiti počína, 55 kada človek do tamo zaide, da od ni edne stvari razveseleńe svoje ne išče, onda mu stopram bog téčen biti začína; — čéna jo: ravn. 1, 292 mačke jim na glavo počénajo (euphem. pro serjejo), gašp. 1, 682 vu protuletje ptičice nebeske počínaju žumboriti, 2, 45 vá n upati začénajo; — čénata: ravn. 1, 141 za kaj počénata take grde reči?

jema: jémám: rog. 1, 397 tukaj prejémám zabstoju, kar sim mógel plačuváti; — jémaš: škrb. 2, 262 mejniš de lubiš Mario, če zraven ne posnémaš né čédnosti, preš. 121 med otróci si igrała, drága, láni, čas hití, létas že unémaš srca po Lubláni, 122 pévec tih gazélic, al jih bèreš tí al ne, al per níh srcé ledéno se ogréje, sám ne vé, in al vés de tí ga vnémaš? — jéma, íma: ravn. 2, 270 po gospodarjovo, ktiri délavcov v nógrad najéma, kliče tudi nas bog na lepó in velíko opravilo, rog. 97 ni zadosti ne de eden ú sreú ali iz besédo tu Christusavu imè objéma, škriñ 137 i 149 negova desnica naj mene objéma, ravn. 1, 51 Ezav mu teče na proti, se ga okléne in ga objéma in kušuje, 1, 77 zagledavši očeta jim teče naproti, se jih okléne, jih objéma in joka, ber. 51 Jakob hití svojimu ljubimu sinu v naročje, ga objéma in kušuje, mat. 1, 381 sumlite si nebo domovinu vašu i onde z očmi vašemi gledati jedno ljubleno prijimańe ne krajevskoga dečarica nego príprostoga muža, ves vesela pun došel je pred kraja neba i zemlje, z veselem vsega dvora nebeskoga obíma se kakti brat, jap. prid. 1, 243 ona svoje očy obrne pruti timu revnimu ostanku inu mrzlimu truplu svojga lubiga syna, katéri zdaj pojéma inu vmeŗa, ravn. 2, 191 vsaki vas dobro ki mu je nad drugimi všeč, naj posnéma, rog. 1, 239 kar prejéma Joannez iz drugimi ú nebeseh, ravn. 2, 155 kar bogatíne

s trdimi dnarji kupuje, de sebe in hišo lišpa, je komej senca kaj lepšiga in goršiga, kar še tak vbóžic iz božje roke vsaki dan prejéma, 2, 163 božjiga nekaj ga vsiga prejéma in oživla, 2, 271 on dníno prejéma, ber. 37 vsak človek, ktéri premisli dobrote, ki jih vsak dan iz očetove bôžje rôke prejéma, móra z Jakobam reči: gospód, nevréden sim tvoje milosti, ravn. 1, 256 otroka, ktiri dober biti začne in dober ostane med hudobnimi otroci, se okó božje prijé ma kakor figine novíne, 2, 178 mlade ľudí, ki se jih nedólužnostina lepota in ľubeznívnost ne prijé ma, naj saj taki izgledi le opláše, 2, 219 nihčer ni góden božjega kraľestva, kdor za plug prijé ma in se za sabo ozíra, 2, 283 ta bolézen se prijé ma, rog. 1, 462 ú tem ner huišim času te mladusti, kir use kipy inu uné ma se ú človeku, preš 61 obúp po ní bucí, kri vné ma in možgáne, 176 nedólužnost vné ma ji oči in líca, 177 sréčna ga ľubézen v prsih vné ma, rog. 1, 373 pod velikim oltarjam znajti je ta studenčina, h ktéri se od zunaj pride inu ta voda zajé ma, ravn. 1, 130 le tri sto móž jo (vodó) z dlanjo zajé ma, vsi drugi pijejo klečé, 2, 111 voda, ki jo žena zajé ma, mu je perložnost, de jo pa le v priliki podučí, 2, 203 nebeško kraľestvo je mrézi enako, ki se v morje poméče in vsih mnogih rib vá no zajé ma; — jémajo, ímajú: mat. 1, 593 naj kak hoče nepriľične i neizbrojene budu, nikaj od najma molítve ne odímaju, kada volno one ne prijemľu se, jap. prid. 1, 50 ony vas posnémajo (pósnémajo štamp. je griješka), škriú. 157 ktéri so na néga strani, po nemu posnémajo, 160 kadar je ta isti pričeóč, ľudje po nemu posnémajo, ravn. 1, 201 knézi in ľudstvo posnémajo negov izgled, rog. 1, 591 kar koli lučí kar kole svetlobe imajo, tu vse oni prejémajo od tega kateri je splendor aeternae gloriae, 645 prejémajo to čast inu spoštuvajne, levst žup. 93 zdaj se zemľarini postavľa nov réd in občine se k temu délu privzémajo, rog. 1, 587 z veselam gredó temu soncu naprutje, to oni iz veliko častjò sprejémajo, kor. 2, 91 me rádi póvsod imajo, me óče, mat' sprejémajo, levst. žup. 147, vse té razmére trdo zapovedujejo, da se ondóđ podrúznice vojáškega skazovaňa raztáknejo po tacih méstih ki so pripravna v zbiralíšča, da zatórej té podrúznice vojáke, na trden odpust dane, ter z nimi vréd prihrańence dálńejših krajev iz prejémajo, jap. prid. 1, 5 o strašni glas te trobente, strašnu šumeńe teh kosty ktérih se ena k drugi bliža! vže se vudi vkup spriémajo, vže vstajajo koker ostudne pošasti te oživlene trupla, levst. žup. 198 ubóžnica: hiža kamor v z prijémajo ubožce, rog. 1, 239

mejnim de slednimu u né majo se te želè po te sréče, ravn. 2, 245 vse pobožnosti so le potlej bogú všéč, če nas božje zapovdi bol in srdnejši držati v né majo, čb. 1, 30 drugim smeja se vsele, rože ľube v né majo, u britkosti sladke žéle moj'ga srca vmirajo, ravn. 1, 83 Jetro imel je sedem hčeri. Očetove ovce so pasle, ravno perženejo čede k studencu. Zajémajo, nalivajo korigo in jih napajajo.

peña: pèña: kug. 178 kadàr koli le tē znamiña zamerkate, vaši živinci nič dobriga naprej ne stojí; nar majn pak imate vupati, kadàr otèkat začne inu kadàr se tēbuh napèna, dain. pes. 31 tam se od nas on (prasiček) raspíña, kov. kemp. 185 blaženi on človek koteri naturi silu činí i poželeña tēlovná zažánostjum dúha na križ razpíña, ravn. 2 preš. 109 kóder se nebó razpéña, 67 razbija vránee, spéña se; — pèñajo: gašp. 1, 434 oni znovič Kristuša raspíñaju.

miga: míga: skriñ. 17 on míga z očmy, čb. 5, 35 slast v nedrici míga, preš. 107 povsód veséle lúčice peržiga ji úp golfívi, k' nim iz stísk ji míga.

za 1. b) ð):

díha: dáhnem; ravn. 1, 18 kar živí in díha vse bo pogínilo.

gíba: g'rb i gyb: ravn. 1, 6 gospoduje naj čez ribe v vodi, ptice pod nebam, čez živino na poľu, čez vso zemlo, in čez vse kar gíba na zemli, 213. nagíba naj si naše srca, de bomo po negovih potih hodili, 2, 172 k svetósti jih nagíba, mat. 2, 431 je hoteti, da bog odpustí od zakona zapovedi naturalske, koja nagíba sine na nasleduвање otcov; — gíbamo: škrb. 1, 163 hodimo tedaj varno v naših nesrečnih časih, v ktirih je brez števila slabih izgledov, pohujšana inu zapelvána, de kar zainóremo po naši móci al vstávimo inu vbránimo, al pobólšamo, al se ogíbamo inu ne porajtamo, kütz. 14 zdrži nás, pogíbamo.

míka: máknem: ravn. 1, 51 Jakob se zdaj dalej pomíka, levst. žup. 87 dolžnost véže vsacega odpústnika, kadar se iz prejšnega stanovíča kam premíka, zglasiti se županu; — míkajo: ravn. 1, 17 sčasama se ľudjé bol in bol množijo in po zemli razmíkajo.

sípa: sípa: ravn. 1, 199 enak je drevésu ki se mu list ne osípa, preš 146 pomlád razsípa po drevésih cvéťje bélo, ravn. 1, 61 ravná naj ta da se bogátiľ létih obilnost v žitnice in na kúp sesípa de bo jésti kaj ob dragíni; — sípajo: ravn. 2, 118 Samarijane so zdaj do Jezusa prišli, z veliko častjó se ga osípajo, 2, 251 v eno mēr se ga ľudí trume osípajo, abc 75 poslednič na vétrnico žito vsípajo.

tíka: táknem: rog. 1, 647 koku zuper je nemu ta, katéri se te cèrkve kakor negove nevèjste iz zaničuvájnám dotíka; — tíkajo. ravn. 1, 248 junaki se opotíkajo in padajo.

2. osnove koje se grade od glagolskih osnova s vokalom *o* (ne=*a*) u slovcu ispred nastavka ili u korijenu: bada: bod: zbadam; gaña: goni: nagânam; mata: mot(a): namâtam; taka: tok(i): natâkam. Evo primjeri iz kniige.

a) u krañštini.

bada: bode: bâda: rog. 647 kakor nas spodbâda inu opomyna tu kar se per eni fari znajde, 684 u cèrkvi vidi se več drugiga takiga, katèru use spodbâda inu opomyna nas spoštuvat inu častyti te s. božje vežè, škrb. 1, 376 zdey nas vabi k sebi božje vsmileñe, zdey nas spodbâda božja gnada, zdey nas čaka Jezus, 2, 120 hudič se zadrží prot nam kakor skušnave, ktir nas spodbâda, (1, 25 spodbóda biće štoparska griješka), preš. 22 se vbâda, se vpéra, za smrt le skrbi, škriñ. 36 katèri oblubi, tega vešt kakòr meč zbâda, 266 blògèr človeku, kateriga ne zbâda žalost za volo kakiga greha, 360 katèri za drevú držy, rad s šibo vole góni in jih z zelam zbâda, ravn. 1, 133 ošábnež le hud sad rodí, ktiri rad zbâda; — bádajjo: preš. 17 v sreute zbádajjo pèsmice móje.

gaña: goni: gâñaš: rog. 594 Savle Savle! za kaj ti mene pregájnaš? — gâña: ravn. 1, 144 svarí vas po ñih pred hudim bog in nagâña vas k dobrimu, abc 65 če je sonce in tòpel dež, seme lepo uno zelèno pogâña, traun 317 ñih veliku mene pregâña, preš. 189 nespametna bilà bi z máno zvéza, ki me pregâña védno sréče jéza, 191 do smrti tà m pregâña zmót oblàke, rog. 474 g. bug iz šibo teh nadlúh pergájna te ludy dati od sebe en dober sad, ravn. 2, 94 drugi dan je bil Janez spet per Jordanu. Imel je nekolko učencov, uk im je dajal, sosebno moliti jih je učil, tudi k pòstu jih pergâña, 2, 143 vse nas k lubezni pergâña, 1, 253 blager mu, kdor v gospoda zaupa, čigar svést je bog! drevesu je enak ob vodi zasajènimu, ki po vlažni zemli korenine razgâña, 2, 201 nar mañši sémence je, pa vsjano rase in preràse vse zéli, véje razgâña, drvó se zadéla, 1, 336 kdor vgâña hude in grde reči, zdravliveu v roke pride, 2, 65 bo pač kdo rad imel otroka, ki grde grðbe vgâña? traun. 110 moje srce zagâña eno lepo pejsèm; — gâñate: traun 149 kakú dolgu se zagâñate v éniga človeka? — gâñajjo: rog. 225 ravnu koker zidovi teh mest nepokaj teh šouráznikou odgájnaajo (ho-

stium insultus arcent), takú ta enimu slednimu človeku od buga dani angel od spredaj inu od zadaj varuje tajstiga, ravn. 2, 53 nektire britkósti že na zemlji lép sad odgáňajo, levst. žup. 86 kateri se pogáňajo za svojo osvobodítev, traun. 167 moji sovrážniki, kateri mene po krivici pregáňajo, so močni postali, 310 ony mene krivičnu pregáňajo, ravn. 2, 138 bláger vam, če vas ľudje za volo mene pregáňajo, preš. 103 po tvóji vóli bom pél kakó se pregáňajo ušívim glávam gúide; — gáňata: kor. 3, 9 dvé prímorski dekllici ríběam nagájeti, jim ríbe zgáňati.

govarja: govori: govârjaš: škriñ. 186 tē kateri zajidejo po malim svariš inu jih opómniš na njih grēhe tār pregovârjaš de bi hudobío zapustili; — govârja: škrb. 1, 125 če tudi grešnik vse na tanko inu rezložno pové, zna vender se per vsemó temo resnica oskrúnena biti, če grešnik scer greh rezodéne kakor je dopernesen bil, zraven ga pa kolker nar več more zgovârja, ravn. 1, 163 dva dní potlej je kralj per jedi vprašal: zakaj ni Izajoviga k jedi nè včeraž nè dansi? Jonata ga izgovârja, škriñ XXVIII nevěsta svojiga lúbiga vábi inu nagovârja, de bi z nó vred v vinógrad šál, ravn. 1, 57 baba pride, zgrabi ga za plajš in ga spet nagovârja, Jožef zbeží, škriñ. 56 vbóžie s prošno govory inu bogatín nemu tudi odgovârja, kor. 3, 5 k níma pride nek star mož in ogovârja jih rekóč . . , škriñ. XI nevěsta se s svojimi družicami od néga pogovârja, 10 s prepróstim se on pogovârja, škrb. 1, 318 tam per štirni se perjázno pogovârja z eno očitno lóterco, 1, 471 gre tje, se pogovârja, si stri en kratik čas, kor. 1, 51 stojí vrtee ograjèn, polno róžie nasajèn, Mínica v nem se sprehája, z róžcami se pogovârja, rog. 673 on tudi pred bugam nas zagovârja kakor drugi besédniki tega světa; — govârjamo: rog. 32 my se pogovârjamo od duš, od smrte; — govârjajo: rog. 271 le ty hlapci katéri te pregovârjajo, so ty paklenski hudyči.

haja: hodi: hája: rog. 148 vidimo čast in hvalo, katera Lorenču iz teh besédy izhája, 166 priti h vrédnosti in nucu, kateri iz milosti izhája; de izhája, pravem, ta vrédnost iz te milosti, pokaže nam Pelignus poéta, 296 synóuli strah iz same lubézni izhája, 400 od ,tèrged' (= drugod) ta čast na izhája, 603 glédajmo samo na trpléjne inu na to čast, katera iz tega izhája, škriñ. 146 kdo je ta, katera vùn izhája kakòr gori gredóča danica? rog. 418 sprašújejo za kaj s. m. cèrku obhája ta današni gud inu praznik? 623 cèrku časty, obhája inu praznúje današni s. gud inu praznik, ravn. 2, 232 misel jih obhája zgrabiti ga po sili, preš. 158 ob-

hája táka mísel nas Slovénce de právdajo se tí možjé zna biti za kar so se nekdájni Abderíti, škrb. 1, 482 kader že gboboko zagazio, jih ena težava za to drugo prehája, ravn. 1, 63 sužen je mogel préd biti de poskusi kakšino je per služítvi in de gospodovati vreden perhája, 1, 97 Moabskim vojvodam groza perhája, kor. 1, 51 stojí vrtec ograjèn, Mìnica v ñim se sprehája, rog. 170 sonce kadàr zahája ali doli grè, vehši je vidit kakor zjutraj ali ob poldne, preš. 69 že sònce zahája, 70 lej, sònce zahája. — hájamo: rog. 284 danas obhájamo inu praznújemo gud tega presvetiga iména Maria, 391 danášni dan praznújemo, obhájamo inu častimo tu offruvájne, katéru je bila stúryla Anna, 570 danas tega s. krajsla Jošta obhájamo gud inu praznik, ravn. 2, 234 tudi z malim dolgo shájamo; — hájajo: levst. žup. 89 koder se nahájajo državne pisarnice, 104 napósled bodi imenovánih še nekoliko poglavitnih zakonov z dostavkom, kód se nahájajo, rog. 587 oni iz veselam ta dan tega sončniga izhóda častè, obhájajo inu častitlivu praznújejo, 590 zavol katériga danas obhájajo enu veséle ty angeli, preš. 154 obhájajo v srcá ga (dan) globočini, 50 kristjáni v církev hódijo, po trgi se sprehájajo; — hájata; kor. 3, 38 gospod ino gospá se po grád' sprehájata (štoparska je griješka škrb. 1, 25 perhájajo mjesto perhájajo).

klaña: kloni: klánam: rog. 559 tí si preokorn in se nočèš vginiti temu véjtru, jest pak se mu rad ugánem na use plati kamer me on nagne, skuzi se mu perklájnam od usih krajou; — kláná: škriin. 102 sònce se vrty pruti poldnevi inu se pruti polnoči nakláná, ravn. 1, 280 bog vse nakláná svójcam na dobro, 2, 138 kdor ima mir v sebi in ga drugim nakláná in ohráni, angel on je božji na zemli; — klánajo: ravn. 2, 10 ñi res pravi ponížnici se angeli perklánajo, 2, 88 kdor bogú zvest ostane, ñemu se angeli perklánajo, 2, 46 v klánajo vbogi pastirji in knežje krvi modri možjé se mu, preš. 28 vidil povsód si, kak se le v klánajo zlátmu bogú; — klánata: kor. 3, 5 dva brata pšenico žáneta, še se málo gori sklánata.

laga: log(i): lága: rog. 654 stúryla se je beséda téga gospuda, ali kakor izlága Cornelius, vkažájne, povéjle, zapóved, h Joanesu, škriin. 259 onu zadrge stavi, ker dobru na hudu izlága, traun 317 ñih veliku mene pregána inu z nadlógami oblága, levst. žup. 5 učen človek na slovénski jezik prelága uradno ñemščino, rog. 519 Andreas oznanúje in rezlága ta skrjúnust s. križa, škrb. 1, 436 strite kar se vam rezlága; — lágajo: traun 135 cel dan ony moje beséde hudobnu zlágajo, ravn.

2, 17 pismeji gladko izlágajo sveto pismo, levst. 57 mrtváčnice naj bodo zidanih stén skriži ali mrézami v óknihi ter da imajo svoj móst, kamor se polágajo rakve, 86 k prôšni, katera išče da bi se od vojaščine spústil uže potrjen človek, naj se priložé take svedôčbe, kakeršne se prilágajo, kadar prôsi kdo osvoboditve od vojaščine, rog. 303 le téga na velíku viž rezlágajo, preš. 191 razlágajo, ko príde v Akviléjo, mu svéte pisma.

maga: mog (more mj. može); mágam: kor. 1, 45 čez goro ne magam, po ravnem ne vém mudí se mi z blagam, nočiti ne smém (nije naglas zabižen, ali ga zahtjeva slik); — mágas: traun 124 vsmili se, de bós v tvojih besedah za rêsničniga spoznán ínu premágas kadàr boš sójen; — mága: rog. 243 krotkust dosti krat osláby inu omága, 521 sàdáj de se le en majhini križic pústy vidit inu zamèrkat, strése en mras, pobóly glava. Ah, tò se užè trepéče, preblydy inu omága, škriñ. 314 ona bo svój túl vsaki pùšici odprla dokler omága, preš. 173 ko se neúrnik o povódni vlije, ne počije préd de jéz omága, 186 v veséli skôrej mi srcé omága, rog. 371 ta lubezan vse premojstri inu premága, omnia superat amor, 509 nova vojska, nova inu čudna viža, kir Catharina premága inu previža svoje souráznike, škriñ. 127 majhina inu malučasna nevúmnost (v časi) premága modróst inu čast, ravn. ber. 151 desiravno so živali môčne in umétne, jih vendar človek s svojim umam premága in vjáme, preš. 150 velíka, Togenburg, bilà je méra tvójiga trpléna, môje ga premága, škrb. 1, 10 kdor ne premága vse soje sovražnike, ta ni oben spokorni Dávid, 1, 157 čednost, brumnost kolker več težáv inu napótja premága, tolko večí zaslužéne imá pred bógam, 1, 255 spovd premága hudiča, 1, 491 to je veséle ktiro premága vse kar svejt veseliga imá (a 1, 501 prémaga biće pogrješno), preš. 16 od pomoči né podprt nôsil bom živléna pézo, dôkler zmága sréče jezo zádna lúb'ca: béla smrt; — mágamo: ravn. 2, 86 de zmágamo, nam more bog pomagati; — mágajo: rav. ber. 173 ľudjé zamórejo v vsih krájih sréčno živéti, če le strásti premágajo. — Ali pomága značéci iuvare ima barem u goreňstini otegnuti naglas: pomága možda jer je durativno a ne iterativno: pomágam: ravn. abc 67 pestí pomágam v snope perkladati (ich helfe wellen zu den garben hinzulegen), škrb. 2, 39 tim pomágam, ktiri mojo pomóc potrebújejo; — pomágas: rog. 167 kadar ti drugim pèrstópiš inu pomágas, sam sebi nucaš, škriñ. 359 mrtvimu ni več nazaj prihóda inu nemu z žalostjo nič ne pomágas, 408 ti gospód pomágas vunkaj tem, kateri na te vúpajo, traun 99 gospód,

glej de meni pomágaš, 173 bódi ti bóg mój várih inu trdnu mestu, de meni pomágaš, 205 pridi de nam pomágaš; — pomága: škriñ. 52 kaj pomága nevéumnimu bogástvu iměti, ker ne móre modrósti kupíti? 106 če mórem tudi jest kakòr norci vmreți, kaj meni pomága, de sim si za modróst več perzadeval? 265 kadàr je bogat golufan, nih veliku nemu pomága, 330 žalost je nih veliku vmorila inu nič ne pomága, 372 skrta modróst in zakopáni dènar, kaj obóje pomága? traun 13 moja pravična moč je pèr gospódu, katèri dobrim srcam pomága, 75 krajl si ne pomága z veliko vojskó inu riz si ne pomága z svojo veliko močjo, 116 bog je v ñegovih hišah znan, ker nemu pomága, 130 bóg meni pomága, škrb. 2, 245 kaj ti pomága de se tožiš? ravn. 1, 55 Jožef jóka, prosi, pa nič ne pomága, vzeli so ga Izmaelci, 2, 10 in more bog po čem svojo velikóst lepši razodeti kakor de pomága, de zveličuje? 2, 66 kaj véčiga, nè sténar ali cimperman biti Jezusu je odméneniga, in vendèr réjnimu očetu per delu pomága, 2, 168 vsiga premožèna se je bila žena že razdala, pa vse nič ne pomága, ber. 190 kateri postopaje živí domovini celó nič ne pomága; — pomágate: rog. 20 de tim navjèrnim ajdam inu kecerjam k izvélyčajnu pomágate, 132 spregléjte kakú se vy prutje vašim podložnikam kážete, kakú tem ú nadlugah pomágate? — pomágajo: rog. 433 šlišala je s. Brigita te duše proset za te, katèri nym pomágajo, 624 ah pustíte te nevošljuce doujāti, kir iz tem nič vam na škódjo, pač pa h zaslužejnu te časty nebeške pomágajo, škrb. 2, 214 kaj pomágajo per sidajnimu svejtu vse pridige? — pomágata: škriñ. 369 priátel inu továrš si edèn drugimu pomágata v nadložnim času.

maka: mok(i): mākāš: ravn. 1, 152 obišeš jo zemljo, úe brazde namākāš, traun 260 tí rāzmākāš gorre od zgoraj doli, zemla bo polna sadú tvojih del; — mākā: ravn. ber. 168 voda se zmirej giblje, de nam vrte in poļa pomākā.

naša: nosi: nāšam: traun 107 jest se ne zanāšam na moj lók; — nāša: rog. 591 svetlóba te očetne luči, katèra to luč donāša iz luči, 649 je tú kaj majhiniga, de pred mano eno tako nespodóbnost dopernāša, škriñ. 30 nespámeten kakòr v směhi hudobio dopernāša, 65 katèri pravico inu milost dopernāša, bó živléne, pravico inu čast nāšal, . . on v jezi prevzètnost dopernāša, škrb. 1, 166 kdor mejhne grche brez strahú dopernāša, bo kmalo velik grešnik postal, 1, 178 dobre déla dopernāša, kor. 2, 53 tó si vóli turški páša kí se Turkam prav obnāša, ravn. 1, 23 ne de bi vsmileñe imel s svojim starim očetam,

še oponáša ga, 2, 68 bil je tih, ne graja, ne oponáša, ne priča, ne postavlja se, 2, 147 kdor s svojimi darmí báha, kdor jih révežam oponáša, taki še ne misli lepo in milo, škriñ, 128 kateri káméne přenáša, bo od njih poškodóvan, ravn. traun 360 naše žitnice so pólné, de se iz ene v drugo přenáša ravn. ber. 194 vsmílen bog rad perzanáša, škriñ: 55 ta kateri je mehák inu len v svojim deli, je tēga brat, kateri to svoje raznáša, 165 hudobniga vúpañe je kakòr pleve katere vetèr raznáša, 28 kateri se na lažę zanáša, vetre páse, 34 kateri se na svoje bogátstvu zanáša, bo pádèl, 35 kateri se na svoje misli zanáša, ne bo nič imel, 370 živleñe člověka, kateri se na ptujo mizo zanáša, ny za živleñe držati, ravn. 2, 104 kakó lepo že zdaj zanáša Jezus véro med ľudí in v domóve, 1, 19 voda znáša barko in jo vzdigne od tal, 2, 233 s pestjó se zrníče séje, snopje se na ramah znáša; — nášate: traun 11 bejšíte od mene vsi kateri hudobio dopèrnášate, rog. 621 iz navošlivosti tē tadlate, grajate, zaničújete, reznášate: — nášajo: rog. 501 varúvat se přéd takim, kar dopernášajo nyh velíku, škriñ. 43 kateri to húdu dopèrnášajo, zajúdejo, 123 ker hudobnih obsojéne ny kmalu oznáñenu, člověski otroci brez straha to húdu dopernášajo, 316 rèsnica se k tēm obrne kateri ñe dela dopernášajo, traun 301 kateri hudobio dopèrnášajo, ne hódio po ñegóvih pôtih (235 bodo ràzkropleni), škrb. 1, 160 v nebó vpíjóče krívce dopernášajo, ravn. 2, 185 jih nikòl v nespámeti in ñapake ne zapelujete, de se jim sméjajo, de jih potlej oponášajo? škriñ. 197 ker se na malíke zanášajo, vúpajo de se jim ne bóde nič hudiga zgódilu, kadár krívú persęžejo, 361 vsi ty se na svoje roké zanášajo škrb. 1, 20 se zanášajo na en perhodni čas.

navlja: novi: nâvľamo: rog. 418 vějden to prošñò adveniat regnum tuum ponáulamo; — nâvľajo: rog. 519 Columbus kazat začèl je bil enu velíku vesele, katéru ponáulajo še dandanašni ty kateri se na ta novi svejt vózjo, levst. žup. 88 ti shodí se ponávlajo vsako léto baš tistiga dné v meseci. Ali čuo sam i: nâvľa.

paja: poji: pâja: škriñ. 34 človek kateri napája, bo tudi sam napojén; narodna podrugalica glasi: Matíja Matája kobilo napája, kobila poskoči Matíja v rit počí.

slaña: sloni: slâna: škriñ. 852 kdor brumno ženó doby, on imá en stèbèr, na kateriga se naslâna.

stanavľa: stanovi: stanâvľa: levst. žup. 3 on gospodári z glavno imovíno, ter ustanâvľa, kako jo je vživati, 15 občínski zakon ustanâvľa kdaj je kak ukřep veľaven, ali nevelaven, 75 stav-

binski zakon vse na drobno ustanavlja, kdaj treba novo stavbo res dovoliti; — stanavljajo: levst. žup. 21 koder nij bilo nikakršne stare navade, naj to stvar ustanovi občinski odbor, v podobčinah ustanavljajo tisti trije možje ki so izbrani v gospodarjeine (a 73 ustanavljata 79 ustanavljata).

taka: tok(i): tákam: kor. 3, 108 glažek natákam, de 'spraznim bokál.

važa: vozi: vâžajo: levst. žup. 33 strélni prah in pókalni preparati se prevázajo vedno le v gostih vrécah, 34 take pazljivosti je tudi tréba tadaj kadar se delajo, rábijo in razvázajo druge razpóčne stvari.

Osnova praša: prosi kad znači interrogare te nema iterativno nego durativno, ili složena perfektivno značeñe, ima otegnuti naglas: prašam: preš. 100 čmu bo nam, prašam, prazno pogoriše? rog. 135 o christian! uprašam te, vošiš si le ti eno tako šrečo došeci? 114 pèr tem ni zadosti, uprašam dalej, kaj bo ta za ena koža? — prašaš: škriñ. 256 nikógàr ne obdólži, preden ne izprašaš; — praša: škriñ. 192 pred tem prósi tãr ga za svèt praša, traun u predgovoru: prav praša s. Ambrož: kaj je bol prietnu kakòr psalmi? preš. 113 povéj po pravici, Dobrovius modróst praša Kopitarjovo, al' Dubrovničanov, srpski, al' mar vrlí hrováški jèzik pišejo Gáj, Gájja goréča druhál? 158 kdo nih právo trdi, to se praša, 46 pévic póje . . ; ko premólkne, ga popráša tètã Rozamúnde zále, škriñ. 371 v gróbi se ne vpraša od živleña; — prašate: preš. 130 prašate od kóð strahóta táka? ravn. 2, 42 pojte vprašajte po dètetu, in kadar ga izprašate, mi pridíte povédãt; — prašajo: preš. 12 ko brez mirú okróg divjãm, perjãtli prašajo me, kãm? 72 kdo mu je krív bil smrti, se prašajo ľudjé, 74 vsi prašajo kdo zãdñi v to jámo djãn je bíl, 86 vsi prašajo, kaj se mu zgodílo je, ravn. 2, 183 vprašajo ga: se smé kdo v sebóto ozdrãviti? — prašata: kor. 3, 6 spet jo v drugo prašata: kdaj v gostje bóš prišla? — Ali kad ima iterativno značeñe ima [^]n. pr. mñcè naprášam ich werbe bittend hirsetreter.

I osnova gaja: godi složena s prijedlogom na glasi nagájam, nagájãš itd. te znači: ne dati komu mira; — nagájata: kor. 2, 9, dve primorski déklici ribčãam nagájeti; inače ima i ona [^]na pr. zgãja se fit, accidit; pogájajo se za kravo, itd.

b) u ugarskoj slovenštini.

Ovdje vaļa za o = a isto što za ono drugo o.

bada: bode: bãdãjo: mol. 249 moje prsi strašno prebãdãjo, nagfl. 98 z botmi ga (osla) spodbãdãjo.

dabļa: dobi: dãbļam: nagfl. 30 vsa od tebe vdãbļam: — dãbļa: nagfl. 20 ki v šoulo hodi, toga velki hasek vdãbļa, 125 držina pomãga roditelom, vrti se okouli mãrhe i dokončãva vse

potrebne opravice vu dvori i na pouli, za štere živiš, nájem i stáliš vdábla od vértá i vértiše, 198 mejsec posvejt svoj od sunca vdábla, bar. 83 dešč ide, rosi; ž néga sám blagoslov shája, ž néga vsaka stvar vdábla; — dâblamo: bar. 46 tam ešče vekši ino lejpsi nájemi na nás čakajo, líki so oni štere na etom svejti od néga vdáblamo, gön. 45 od ni (juncev) naj bougšo govédino, loj i leder vdáblamo.

daja: doji: dâja: nagfl. 98 osel leta dní ednouk koti, žrbé z vúhmena nadája, 107 eti (píščancov) ne nadája mati, ár nema vúmena, 91 mačka mláde s ceckmi zdája, 96 kobila čeres leta li samo ednouk koti i li edno mladézen, štera se žrbé zové, malo žrbé z mlejkom zdája, 105 sviňa leta dní dva krat koti, trouje do desétero, gdate štirinájsetero prásec, štere z mlejkom zdája; — dâjajo: nagfl. 101 ovcé v ednom leti ednouk kotijo, ní mlade ágnece zovéjo, štere z vúhmena zdájajo; — dâjata: nagfl. 92 s kejm zdájata obá (pes i máčka) mláde svoje?

gâna: goni: gânam: küzm. mik. 30 velíte ka jas vu Beelzebubi zgânam vragé, či pa jas vu Beelzebubi zgânam vragé, sinouvje vaši v kom je zgâňajo? Za to oni vaši sodci bodo. Či pa vu prsti božem zgânam vrage, zaistino je prišlo k vam králestvo bože: — gâňas: küzm. 231 i 262 Šaul Šaul, ka me pregâňas? — gâna: küzm. 67 vu poglavniki vragouv zgâna vragé, küz. mik. 29 vu Beelzebubi vrazjem poglavniki zgâna vragé, küz. 414 naj se ogne od hüdoga i čini dobro, išče mér i nagâna ga, trpl. 6 naj si pregâna protivník dūšo mojo, 8 vu zvišenosti te neveren pregâna nevoláke, 116 nepriátel pregâna dūšo mojo; — gânamo: küzm. 327 pregânamo se, ali ne nihámo; — gâňajo: bar. 39 bič pouči, koza čüti, gonijo, nagâňajo nou dečáki, küzm. 7 blážení so, ki se za volo pravice pregâňajo, 9 molte za one, ki vas sküšávajo ino pregâňajo, 304 či nas pregâňajo, trpímo, 347 naj se za volo Kristušovoga kríža ne pregâňajo, trpl. 102 jálno me pregâňajo, 105 poglavníci me pregâňajo brez zroka, nagfl. 118 od keď shája kaj mené vsigdar pregâňajo? 171 vucké so veliki vdárec za držéle i zá to se povséd pregâňajo i preprávlajo.

gotavla: gotovi: gotávla: nagfl. 55, ka za rejara zgotávla táble, stole? táble zgotávla stolar, stole zgotávla stolar. . . ka vse zgotávla šporar? šporar zgotávla zápore, lakati, itv. gön. 95 s konopél se zgotávla plátno: — gotávľajo: nagfl. 56 s koj zgotávľajo táble oblokouv? z glažojne. Ka vse zgotávľajo ešče z glažojne? z glažojne zgotávľajo kalamáriše, kupice, glaže itv. s koj zgotávľajo papire? 47, 136, 168, gön. 68 stené híž z brvén ali plouta zgotávľajo, 94 tü zgotávľajo vlejke, platno, síukne, itv.

govarja: govori: govárjam: trpl. 61 gučím od vsej dejl tvoji ino zgovárjam od djána tvojega; — govárjaš: küzm. 56 višešni pop rčé nemi: nikaj ne odgovárjaš? 205 i küz. mik. 38 tak odgovárjaš višešnimi popi? 289 što si tí, ka nazáj

odgovárjaš bougi? — govárja: nagfl. 55 deca vsigdar vu cejli govori odgovárja navküp, 75 či vučitel izpitáva, vučenic odgovárja, küzm. 261 Pavel se zagovárja, 279 gda edna to drugo med sehom touži ali zagovárja, 268 teda si Festuš zgovárja s tanáčom; — govárjamo: küzm. 338 štimate kaj se zagovárjamo pred vami? — govárjate: küzm. 78 ka si zgovárjate kaj krüha nemate? — govárjajo: trpl. 99 takáj i poglavárje sedíjo i zgovárjajo si prouti meni; — govárjata: gön. 103 dobro kaj vetrnice mávi, si zgovárjata dveji máliivi deklícki.

haja: hodi: hájam: küzm. 182 ešče malo vrejmena sem z vami i po tom odhájam k onomi kí me je poslao, 184 kama jas odhájam, vi tá ne morete idti, 198 kama jaz odhájam, znáte, 201 zdaj pa odhájam k onomiki me je poslao, 202 jas odhájam k oči, küz. mik. 57 odhájam i pridem k vam: — hájaš: küzm. 5 Ivan se je odgovárjao erkouči: meni se je potrejbno od tébe krstiti, i ti k meni prihájaš? — hája: nagfl. 112 či bom joučič géčala, skrite se, ár vas pogübel dohája, 9 on rázložek se vu zvönejšne stráni krepšoj šouli nahája, 107 na ednom istom küreti se i zmejsne dlake pérje nahája, gön. 26 več jákosti se nahája vu nisiki hüta, kak vu svetli palačaj, bar. 20 z vékšine se i vóra vu türmi nahája 26 vu vnougom brütivi se i kapejla nahája, 30 kre vnougoga váraša ali vési se loug nahája, nagfl. 32 vučitel pouleg više dáni opouteñ naj obhája vu rovatani, gön. 33 hüdoga človeka pavséd groza obhája, mol. 215 kmica približáva, sunčena svetlost odhája, küzm. 169 vöter, gde ščé píše i glás negov čüješ, ali ne znaš od kud ide i kama odhája, 422 kmica odhája, küz. mik. 102 vöter gde ščé píše i glás negov čüješ ali ne znaš od ket ide ali kama odhája, nagfl. 195 od 21 ivanščeka do 21 prozimca sunce nestanoma odhája, bar. 20 po nedelaj ino svétkaj vsaki dober krščenik božo slüžbo pohája, mol. 259 bój se človik, smrt prihája, küzm. 450 te drugi jaj je odišao: ovo jaj trétji hitro prihája, gön. 110 nagible se sunce i nouč prihája. dnéva težka skrb do časa odhája, mol. 140 ne živé človik samim krühom, nego vsákov ričjov, štera z vüst boži shája, küzm. 5 človek ne živé s samim krühom, nego vsakov rečjov, štera z vüst boži shája, 49 blisk shája od sunčenoga shoda, 405 pravice, štera z vere shája, 433 z edni vüst shája blagoslov i prekliñañe, trpl. 15 ono vö shája liki ženin s kamre svoje, 85 gda pa sunce shája, vküp se poberéjo, küz. mik. 55 kí od oče shája, nagfl. 75 s toga shája kaj on dosta meñe. zná, 198 od toga shája imé ednoga mejseca, bar. 33 ž nega sám blagoslov shája, nagfl. 195 ob šteroj vöri hodi zdaj gori sunce? ob kelkoj zahája? jeli okouli kouled rávno tak rano hodi gori rávno tak kesno zahája? jeli tak sunce vsigdar v ednákom kípi hodi gori i zahája? bar. 36 gda sunce zahája je mrák; — hájamo: bar. 38 na té dén se z naši preminouči spomenémo, núve grobe pohájamo; — hájate: nagfl.

18 gda domou odhájate? küzm. 315 či je šteri lačen, domá naj jej da na soudbo vküp ne prihájate; — hájajo: gön. 94 po cestáj vsigdar dosta lúdi hodi, koula eden drúgoga dohájajo, nagfl. 66 na kakši hrambaj se nahájajo na dvouje odpérana vráta i dveri? gön 32 drage se na dolínaj nahájajo, 68 vsa tá se i na sirmaški hižaj nahájajo, trpl. 116 ne skrivaj lica tvojega pred menom da ne bom glihni k tejm ki doli odhájajo vu grob, küzm. 12 varte se od krívi prorokouv, šteri prihájajo k vám vu ovčeni odejvkaj, küz. mik. 38 kama vsi Židovje vküp prihájajo, 66 varte se od krívi prorokouv, šteri prihájajo k vam vu ovčenom gvanti, küzm. 385 te svecke i prázne ričí pa zastávľaj, ár na vékšo nepobožnost razhájajo, mol. 17 od koga (bogá) shájajo vsa dobra dela, 129 od koga shájajo s. želejňa, dobri tanáci, 172 z moji grejhov shájajo ete nevoule, küz. 30 s srca shájajo hűda mišlejňa, 77 od znoutra srca človečega shájajo hűda mišlejňa, gön. 109 od koga shájajo potrebua i nam? — hájata: gön. 104 prosi očo, naj odhájata od rastá, ar nűdva tam zlejhka grum vdári.

kala: kol(koľem): kálam: dain. pes. 75 vitre si nakálam; — kála: küzm. 50 príde gospoud sluga onoga i razkála ga (*διχοτομήσει αυτόν*).

kapa: kop(a): kâpa: trpl. 115 kak što zemľo razkápa i razrejže, tak so raztorjene kousti naše notri do pekla; — kápajo: nagfl. 158 deklíčke plevéjo, okápajo cvejtiče.

klaňa: kloni: klánam: mol. 65 jas nevolni grejšnik se tebi eti ponízno naklánam, 186 naklánam se tebi ponízno, s poníznim srcem se ti naklánam, 198 tebi se ponízno naklánam; — klánamo: mol. 120 k tebi zdihávamo, gospodne. ino se tvojoj prevelikoj zmožnosti ponízno naklánamo.

laga: loži: lâga: dain. pjes. 10 zdaj koňom polága pripravleno reč.

maga: mog: mâga: dain. pes. 194 ja zapíram močno tate, blago srebro ino zlate, lehko pa me dete sloķo opremága s slabo roko, trpl. 72 srditost tvoja je više méne prišla, strah tvoj me premága, 17 vűpao se je vu gospodni, naj ga zmága i oslobodí, 105 dáj živeti dűši mojoj, da tebe díči i soudba tvoja me naj zmága; — mâgamo: dain. pes. 115 ino vse premágamo, kerí nas sovražijo. — A pomága adiuvare: pomágaš: trp. 71 skaži nad menom znamejűe dobrotivnosti, tak da vidouči ki me odűrjá-

vajo, se osramotijo, geto me ti, gospodne, pomágaš i trouštaš; — pomága: trpl. 53 hvalen bojudi boug od dna do dna. Bremen de ne na nás, ali túdi nam pomága, nagfl. 110 nogé (rece so) celou od zája na trúpi, da se med plavañem vse ležej pomága ž ními; — pomágajajo: trpl. 68 Assur se je k níim pridružo, i pomágajajo otrokom Lotovim, 118 preprávlati je (múhe) pomágajajo pávuci, lastvice, sinice, slavički, bar. 22 lúdjé svoje híže vkúpe zídajo, naj tém lehžejše eden toga drúgoga pomágajajo.

maka: moči: máka: küzm. 93 eden s ti dvanájet, kí namáka z menom vu skledo.

marja: more (mjesto mara): mârjam: küzm. 56 primárjam te na živoga boga, naj nam povejš, či si ti Kristuš sin boži, 372 primárjam vás na gospodna, da se prečté ete list vsejm svetim bratom; — mârjaš: küzm. 341 či ti židov bodouči pogánski živés i nej židovski, ka pogane primárjaš, naj židovski živéjo? — mârja: nagfl. 8 po odgovárjañi vu cejli govori se dejte primárja, da pazkej kebžúje na pitaña vučítela; — mârjamo: nagfl. 5 tou se pa tak zgoditi zná, či je na presámnañe búdímo i po búdjení kakti primárjamo.

marja: mori: mârjas: küzm. 47 Jeruzálem Jeruzálem, ki vmárjaš proroke; — mârja: küzm. 453 či što z mečom vmárja potrebnoja je z mečom vmoriti, küz. mik. 59 tát ne príde, nego naj krádne i mârja i gibí, gön. 38 užora vmárja dužnika; — mârjamo: trpl. 36 ár se za tébe vmárjamo vsák dén; — mârjajo: küzm. 444 naj eden drúgoga vmárjajo, 448 dáno níim je, naj je ne vmárjajo, nego naj je mantrájo, trpl. 77 udovice i túhénce vmárjajo.

naša: nosi: nášam: küzm. 316 či mám vso vero tak da bregé prenášam, lübeznosti pa nemam, ní kaj sem nej, 384 zá to vsa znášam za volo ti odebráni, trpl. 54 za tvojo volo znášam špot; — naša: mol. 205 drejvo štero vsaki mejsec sád prináša, küzm. 4 i 12 vsako drejvo, štero ne prináša dobroga sáda, se vö vsečé, 12, vsákšo dobro drejvo dober sád prináša, lagoje drejvo pa lagoji sád prináša, 22 dober človek z dobroga kíńča srcá svojega dobra prináša naprej i húdi človek s húdoga srcá húda prináša, 25 zá to sád prináša, 69 zemla od sebe sád prináša, 116 nej dobro tisto drejvo, štero gnili sád prináša, níti nej gnilo drejvo, štero dober sád prináša küz. mik. 99 kí ostáne vu meni i jas vu íem, té prináša dosta sáda; — nášamo: küzm. 285 naj sád prinášamo bougi, 384 či

znášamo i žním kralivali bomo; — nášate: küzm. 431 či králevsko právdo dopernášate, dobro činite, 407 či kaštigañe znášate, liki sinom se vam ponúja boug, 413 kákša hvála je tou, či grešíte i za vüha plúskani znášate? — nášajo: nagfl. 7 ka činim z onimi, ki so paščlivi i dobro se oponášajo? 76 vučenići svojemi vučiteli lübézen, zahválnost i poštüvañe te skažújejo, či se lepou oponášajo, küzm. 120 štero je v trñe spadnolo, tej so, ki poslúšajo i od skrbliivosti ino bogástva i náslobosti žitka idoući zadávľajo se i zrepli sád ne prinášajo.

navľa: novi: nâvľam: mol. 77 naj se vu dobrom deli ponávľam; — nâvľa: nagfl. 20 li tü (v šouli) se dejte osnávľa i ñega sreča ponávľa; — nâvľamo: nagfl. 5 tou se naj cílavnej tak zgoditi zna, či ñega spoznañe i vu rečej ponávľamo.

paja: poji: pâjaš: trpl. 66 nahrano si je s skuznim krúhom ino je napâjaš z velikov merov punov skuzami; — pâja: trpl. 84 ki zbtüdiš potoke z vretin, da bi tekli med gorami, da se napâja vsa živina poulska, 90 naj hválijo gospodni miloščo ñegovo i čüda ñegova nad sinmi človečemi, kaj napâja düšo žijajoući, dain. pes. 10 živino napâja; — pâjamo: nagfl. 83 od ked napâjamo koñe, živino, ovcé? — pâjajo: trpl. 54 dajo mi žuč jesti i vu mojoj žéji me z jesiom napâjajo, gñn. ejno je stüdenec s šteroga kúhajo i napâjajo.

rača: roči (= rači): račam: mol. 211 oh moj Jezuš, na tvó díko i hvalo vekivečno poráčam ti moje düšo, 216 moje rodjenike, s priátelmi protivníki poráčam ti, gospodne, 251 tebi se poráčam, küzm. 298 poráčam vám Febo sestro našo, 377 eto zapovid poráčam tebi, mol. 17 ovo tebi preporáčam, 21 preporáčam ti tejlo moje, 75 vu ovom preporáčañi i jas preporáčam tebi düšo, 77 vu eto tvojo s. rano položim i preporáčam vso moje srečo, 96 vu vaše roké preporáčam düšo moje, 166 mene i vse moje tebi ponízno preporáčam, 169 vu tvoje s. roké preporáčam düšo i tejlo moje, 183 kí se tebi ponízno preporáčam. . se preporáčam vu tvojo vrejdnost, 203 preporáčam se i na dale pod obrambo tvoje neskončane milošče, 215 tebi se jas preporáčam ovo nouč; — rača: dain. pes. 141 vtegne roka pisati, kaj ji pamet vse naráča, küzm. 298 Febo ñim poráča, mol. 251 pesen v šteroj grejšnik ponízno zdiháva ino se preporáča k Jezuší, küzm. 282 boug pa svojo k nam lübezen v etom preporáča kaj gda smo ešče grejšnicke bili, Kristuš je za nas mru; — račamo: küzm. 327 z očivestnostjov

istine preporáčamo sami sebe pred bougom; — ráčajo: trpl. 28 ne poráčajo mira, mol. 242 pesen v šteroj se grejšnicke bougi preporáčajo, küzm. 416 zá to i kí trpijo pouleg bože voule liki vernomi stvoriteli naj preporáčajo düše svoje v dobrom činejni.

slaña: sloni: slâñam: mol. 251 na tvo' dobrou to s cejla se naslâñam, trpl. 101, 103, 104 na rejč tvojo se naslâñam, 109 na rejč ñegovo se naslâñam; — slâñajo: nagfl. 131 ti stári dvej gübej i po mali hodijo, niki se na palico naslâñajo.

slavla: slovi: slâvlam: trpl. 11 blagoslâvlam gospodna, ki mi je tanáč dao, nagfl. 30 tebé blagoslâvlam; — slâvla: trpl. 8 skoupi blagoslâvla sam sebe i sramotí gospodna, 119 on blagoslâvla otroke tvoje; — slâvlamo: küzm. 304 či nas oni psüjejo mi je blagoslâvlamo, 433 ž ñim blagoslâvlamo bogá i očo, trpl. 98 blagoslâvlamo vas ki ste s hiže gospodnove; — slâvlajo: küzm. 342 kí so z vere, tisti se blagoslâvlajo s tim vernim Abrahamom, trpl. 48 z vüstami blagoslâvlajo, ali znoutra vu sebi prekliñajo.

snavla: snovi: snâvlam: gön. 86 düšo si osnâvlam, gda se včim; — snâvlaš: nagfl. 63 lejpa mala knižica, kak se ti jas radüjem, gde tvoj lejpi glas čüjem, s kim me dosta dobra včiš, osnâvlaš i veselíš; — snâvla: nagfl. 20 li tü (v souli) se dejte osnâvla i ñega sreča ponâvla, 137 vučitel včí deco pisati, četi, brojiti itv. osnâvla ñou na düšo i tejlo gledouč; — snâvlajo: nagfl. 152 z ete male prilike z lehka zarazmite, kak da zgájajo i osnâvlajo sadoveno drevje.

staja: stoj(i): stâja: mol. 117 vzemi aldov molbé, šteri se samoga tebé právoga i živoga bogá dostâja, küzm. 5 niháj zdaj, ar se tak dostâja (πρέπον ἐστίν) nam spuniti vso pravico, 236 ka se dostâja te rejči štero je poslao sinom Izraelskim predgajouči mér po Jezuš Kristuší, té je v vsej gospoud, 277 ka se mené dostâja (τὸ κατ' ἐμέ) sam gotov i vám ki ste v Rimi nazviščávati evangeliom, 353 práznost pa i vsaka nečistouča ali skopoust se naj ni ne imentüje med vami, liki se dostâja svécov, 398 tí pa güči, ka se dostâja zdravoga včená, 391 vnogo srčnosti mám vu Kristuší tebi zapovidávati ka se dostâja, trpl. 25 ti pravici se dostâja hvála, nagfl. 13 med zmejnov se ne dostâja na eden drugoga razčemeriti, gön. 22 pazka se deteta dostâja, küzm. 277 činiti tá štera se ne pristâja, 314 sami vu sebi soudite, pristâja se ženi nepokritoj bogá moliti? 337 hváliti se

me ne pristája, 352 ka se vám pristája doli djati . . stároga človeka, trpl. 80 tebé se pristája himnuš o boug, vu Šioni; — stájajo: küzm. 353 rúžnost i blázní guč ali šála, štera se ne dostájajo, nagfl. 10 z naj menšimi piskmi natisnjeni táli, opouteňa i prigovorje se obhoda samoga vučítela dostájajo, küzm. 381 ti stariši kido bro prestájajo (οί κλωῶς προσεστῶτες πρεσβύτεροι) dvouje česti so vrejdní, küzm. 380 k časi pa i mańice bodouče včijo se okouli hoditi po hižaj. Nej samo so pá mańice, nego i čefketlive i zvidávajouče gučéče tákša, kaj se ne pristájajo.

stapla: stopi (= stapi): stâpļa: küzm. 428 vsáki ki prestâpļa zapovid i ne ostáne vu Kristušovom navuki, nema bogá; — stâpļate: küzm. 29 i vi prestâpļate zapovedi bože za volo vašega nastávleňa? — stâpļajo: trpl. 3 vküp stâpļajo králi zemelski i poglavárje tanáč držíjo med sebo prouti gospodni, küzm. 29 za ka vučeničke tvoji prestâpļajo nastávleňa ti stariši? nagfl. 138 blážena vés, štere mestančarje k naprej pomagáni občinskoga dugováňa radi pristâpļajo!

tača: toči: tâčaš: trpl. 18 natáčaš pehár moj.

tapļa: topi: tâpļa: trpl. 99 moja dúša se raztâpļa od britkosti; — tâpļajo: nagfl. 67 železo se vu velkom ogni raztopí. Vu velki raztâpni pečáj je raztâpļajo vu zlejšnicah.

vaja: vodi: vâja: küzm. 274 Pavel v Meliti zimo sprevája, nagfl. 137 duhovnik mrtvece sprevája.

c) u kajkavštini.

arja: ore i orje: árja: mat. 1, 513 vu orańu zemļu lucku naj ne priárja; — árjaju: mul. ap. 855 među odmiču ali preárjaju.

bada: bode: bâdaš: gašp. 1, 371 vezda ze vsemi ovemi miloščami kakti z jednem mečom srdee moje prebádaš; — bâda: petr. 282 ostroge duhovne, kêmi se kršćeni človek na pobólšáne žitka podbáda, zagr. 1, 22 to je jedno špičasto kopjě, koje nam naša srca prebáda, 44 kojega trna bodeńe i ostròču špičastu spoznal je s. Gregur papa valujuč da prebáda srce i pamet; — bâdamo: gašp. 1, 904 ah, kuliko krát meč ove žalosti vu srdee marijansko mi za bâdamo.

daja: doji: dâjaš: mul. fer. 58 ako se zmišliš iz tvoje zle navade, koju morebit tuliko lét mild nosiš i kakti kaču pridájaš, koja te hoče ľuto vjesti.

ingáda: godi: gâđam: math. 2^c 55 ja se vezda ravno pogáđam za jedno imàne, kraj. 150 daj mi, gosponne, tu pamet i jakost, da mojemu telu vu ničem ne slúžim i ne vgáđam proti tvoje voľe; — gâđaš: petr. 276, ev. tirn. 277 i kraj. 287 črvi razvaliti hoté tò télo, komu vezda po voľe hodiš i vgáđaš, kov. kemp. 251 vu tom gingavoči moji vgájaš, da se pod šakramentumom skrivaš; — gâđa: krist. 22 vi ne potrebujete, da se dogáđa kak vi želite, 25 vse kaj se dogáđa, poleg negove presvète voľe bíva, 52 vse se pripetce dogáđa, 74 vse kaj se zgáđa, dogáđa se poleg previdnosti božje, 84 pripetce se nikaj ne dogáđa, krist. blag. 1, 65 kak oveh navadni tečaj bíva, ravno tak dogáđa se i pri našéh sréčnéh i nesréčnéh dogođajih, mul. ap. 650 nigdo ne zapoveda tak telu vgájati ter mu se vendar tulikò pri vnogeh vgája, kov. kemp. 202 milošča bole vgája vbgomgu neg bogátomu, krist. blag. 1, vugodnosti, s kojémi si gdo vgáđa, se jednoč dokončaju, kov. kemp. 114 prav im se zgáđa. krist. nač. 73 kaj se na svetu zgáđa, pripetce ne biva; — gâđate: mat. 1, 430 onem još tella odurnem nasladnostjam vgáđate? — gâđaju: krist. nač. 68 vsa ova dogáđaju se ne pripetce, nego po mudrém odrèdeñu božanske previdnosti, mul. ap. 143 sami nikaj ne posluju, nego telu naj več vgágaju, krist. blag. 1, 20 télo kojemu tak vgáđaju, bude jedndè odurna vu pustém grobu hràna črvov, 21 s tém meñe telu svojemu vgáđaju, s kém meñe čalarna svéta ovoga dobra ljubiju.

gaña: goni: gâñam: petr. 41 i 42, ev. tirn. 38 velite da ja po Beelzebube zgâñam vráge (tirn. Beelzebubu zgâñam). Ako pák ja po Beelzebube zgâñam vrage, sini vaši po kóm je zgâñaju? petr. 274 i ev. tirn. 275 kaštigujem télo moje i na službu je podgâñam, kov. kemp. 168 zarad potreboče kojum prigâñam se iskati tebe; — gâñaš: gašp. 1, 429 Šavel Šavel, zakaj me pregâñaš? 1, 430 zakaj mene pregâñaš? 1, 867 oh Benedik Benedik! kaj z menum imaš? zá kaj mene pregâñaš? — gâña: petr. 41 po Beelzebube vražjèm poglavnike zgâña vráge, 282 ostroge kèmi se krščeni človek na svéteši stališ nagâña, kraj. 129 kaj me od tebe odgâña i odvlačí? 151 ki je tvoje ga sina tak mrskó nazlobuval i mučil i dendenešni ga pregâña, math. 2^b 214 želè vas pred svétom obšaniti, da vas za hudodèlnike drži i pregâña, krist. blag. 1, 11 fančeñe božansko ñe pregâña, kov. kemp. 97 plemenita ljubav Kristuševa na velika dela prigâña, 120 težko je prav súditi, je li tê dober ali túj dúh ovo ali

ono želèti prigáña, math. 2^c 56 ovak doisto čini bog z ljudmi niti je sili i prigáña na pobdžnost, petr. 73 i ev. tirn. 67 vuk grábi te (ter) razgáña ovce; — gâñamo: gašp. 1, 804 sami nas pregáñamo, math. 1^a 218 mi pregáñamo one koji nas pregàñaju; — gâñate: mat. 2, 113 da ne odgáñate i ne skračujete milosrdnost one sirote ne onomu siromahu; — gâñaju: math. 2^b 201 oni vu neprijatelju pregàñaju človeka, kotèri kak i oni je stvorène i podložnik bôžji, krist. blag. 1, 61 sami med sobum svàdiju se, preklháju i pregàñaju, kov. kemp. 166 pohtèña okol vse jednoga nêsu trplivna, neg od jednoga na drugo bole prigáñaju.

govarja: govori: govárjam: mat. 1, 268 vas nagovárjam, bratja moja, da s pravum žalostjum pretecete pogibel vašega skvarjenja, 156 na prvo pitañe odgovárjam da . . , 162 odgovárjam, da ta zrok je osebniji da vnoge ne posluhne Marija, 584 ada molitve grešnikov takaj budu posluhñene? vam odgovárjam, da dobro razlážete, 2, 184 da pokáram, da grozim se, da nagovárjam, 478 ja vas neprestajno nagovárjam da izhitite breme i trh luckoga imetka z dužnemi povráčani, krist. blag. 1, 20 reče more biti meni gdo, da mišlène ovakovo je ne povolno, turbo i žalostno, ali ja nemu odgovárjam prvič . . , 81 ako mê bog zveličenoga hoče imeti med trplèni i suprotivščinami, ne odgovárjam mene žuhkomu kelihu, 133 koji male gréhe za nikaj držiš i preštímávaš ter k tomu jošče veliš: kaj je za to? tak ti ja na to odgovárjam: ti pojdeš v pekel; — govárjaš, gováraš: petr. 54 tak li odgováraš velikomu popu? ev. tirn. 50 tak li odgovárjaš velikomu popu? mat. 1, 146 odgovárjaš da veruješ, 156 znaš dobro, sinek moj dragi, da kruto spada na siromahe ove zaručnike, imati na svadbe vina, kojem kulik špot, kulika sramota nastaje kada vina pomenka; odgovárjaš da još vura od tebe dokončana čuda činiti ni došla, 2, 98 odgovárjaš da ne bi to činil; — govárja: mat. 2, 160 nikaj kaj 'zgovárja, kaj tvrdi, iz srca i ljubavi proti bogu ne govóri, kraj. 149 na dela gizdosti nagovárja mene, mul. ap. 139 angel nagovárja na poniznost, 140 nagovárja na gizdost, 593 videvši sultan vrle junake nagovárja ñe da bi veru ostavili, kov. kemp. 202 milošča nagovárja vsigdár dobre za vekše dáre i milošče tekmiti se, mat. 1, 580 pozíva, nagovárja i zapoveda Jezuš Kristuš moliti, 2, 312 koji (sv. Pavel) vas nagovárja da se strašete, 324 duh peklenski nas nagovárja i nas podžiže da vse naše misli

daleko naj stojé od smrti, krist. blag. 1, 56 na dužnost ovu nagovárja dúh svéti, 77 bog nagovárja po nadéhneñih, petr. 291 na to pitañe odgovára s. Pavel, ev. tirn. 300 na to pitañe odgovárja s. Pavel, mul. ap. 23 vu Rimu na koncu leta čine občinsko izpitavañe iz navuka krščanskoga, ter ki dečaric naj božé odgovárja, tak néga za on den kakti nad vsem varašem cesara postave, 142 pravò odgovárja na pitaña, mat. 1, 60 zove néga, ne odgovárja, 532 dojde prilika vu koje obilno prošćenje more se zadobiti po spovedi i s. pričesčañu, ali lenost i drugi hiže posel, dobiček vas odgovárja, 2, 382 čujem da nekoteri odgovárja, 317 posluhnete dobro kaj on odgovárja, 352 od jedne samo zapovedi opitan bil je božanski mešter, i on od dveh odgovárja, 517 zove néga, vidi da ne odgovárja, krist. nač. 66 ovo je kaj s. Pavel onem zvedljivcem odgovárja koji hočeju mudri biti, krist. blag. 1, 109 povéđ mi, pita s. Ivan zlatovusti, za kaj se je Adam bojal? za to, odgovárja si sam, kajti gâ vést négova zaradi prekršene zapovedi je túžila, . . a za kaj se je toga bojal? odgovárja i pak s. Ivan zlatovusti: hmaña vést négova bila je obtužitel négov, 121 vnogi se túži, da se nedúžno zaméče, odgovárja, da se krivo ž ním barače, kov. kemp. 214 vnogo prijetnéje bogu čini, koteri od gréhov velikoče i dobrót svojeh malóče misli, tēr kak je daleko od zvršenosti svétcev, neg on koji se od njihove vekšóče ali malosti pregovárja, 213 koji prigovárja kojemu svétcu, prigovárja i meni, math. 2e 111 zapoved ova bila je pravdena i pravična, kojoj niti odkupitel naš se ne prigovárja, mat. 1, 532 skupost i pohlepnost to včiniti, i prevzetnost otajna razgovárja i vpučuje da to čineč vaše preštimañe bi zgubili; — govárjate: math. 2e 35 ako vi nikaj ne mislite i ne čutite pri oveh rečéh, tak vam nikaj takáj ne hásniju, ako prem pri napravlañu s. križa ne tuliko puti 'zgovárjate, mat. 1, 95 od kuda odgovárjate, da redovniki, fratri naj posté, naj se trape, 103 kaj odgovárjate? 570 ako nam, čujem da odgovárjate, dužnost je vsigdar moliti, kak moremo z žúli, s trudi i z meštrijum našum kruh dobivati i služiti? 2, 197 čujem, odgovárjate znovič, nahajaju se spovedniki koji tak oštri nisu, 427 ali srditost je kruto velika naša, čujem da odgovárjate, 438 ali včiniti ovo, meni odgovárjate, vidi se čin strašne nemilosrdnosti, math. 1^a 116 bedasto odgovárjate; — govárjaju: petr. u predgovoru: tó hoče da vsi jedno jednákem zakonom govavimo né leprav vu kotrigeh vere krščanske, nego i vu molitvah občinskih cirkveneh i onemi

rečmi kemi je svêto pismo i cirkva katoličanska pred nas dáje i kak je drugi národi po drugèh orságeh svojém vlastném slovom vun zgovárjaju, math. 2^c 34 réči koje pri s. krstu zgovárjaju se, mat. 2, 154 koji nagovárjaju, naj se izruči na božansku voľu, math. 1^a 73 vas več krat na pokóru nagovárjaju, 1^a 201 pravični nas na dobro izbuđavaju, nagovárjaju, bàtrive, kraj. 343 da molimo za onè kii nas špotaju, kunu, ogovárjaju, math. 1^a 43 koji bližnega ogovárjaju, 2^c 194 druge ogovárjaju, krist. blag. 1, 23 vnogi od nevmrtelnosti dúše svoje podstuplivo se pregovárjaju, math. 2^b 173 ako betežnik vumre, psúju i prigovárjaju vračitelu da ni pomogel, 2^c 73 to kaj farizeuši vu Ježušu kudili su, vnogi takaj ľudi vu bližnemu svojemu kúde i prigovárjaju, kraj. 298 im se vre smrt približáva, da je negda ter negda na čase bâtre, razgovárjaju i zbuđavaju na veru.

graža: grozi: grâž aš: gašp. 1, 573 ja zapoved tvoju pod nijeden put zvršiti né ču niti vnogo muke tvoje, s kojemi se nagrâž aš, straše mene; — grâž a: mul. ap. 1313 bude i sud vnogo strašneši kak se sam sudec nagrâž a, 1364 prokletstvo s kojem se pravični bog bogatcem ter skupcem nagrâž a, mat. 1, 68 odtírajte od vas láž, ako želite i hočete, da budu od vas daleko nesroče vremen, povodúe, neprilike i tuliki drugih kaštig biči, s kojemi nagrâž a se prorok Izaijaš vsem onem koji vpiraju niščetna svoja ufaña vu láž, 499 nagrâž a se bogatem, 2, 367 nagrâž a se vsem onem koji ne budu milosrdnost činili bližnemu svojemu, sudom naj ostrejšem, 473 strašemo se velikoče i ostroče kaštige, s kojum veličanstvo zbantuvano boga višnega nam nagrâž a se, krist. blag. 1, 144 oni hočeju bog naj ne bude pravičen, on se naj niti ne nagrâž a niti ne kaštiga, 165 pijanci zdravje svoje kvàriju i imetek svoj poteplú, za to ím se svêto pismo strašno nagrâž a; — grâžaju: mul. ap. 835 greše oni ki drugem se dari nagrâžaju, vran. rob. 2, 278 videl je da nekoji zmed oboružneh ovomu srdito se nagrâžaju, krist. blag. 1, 109 ter mu se z vrèmenitum i vekivečnum kaštígum nagrâžaju.

hađa, haja: hodi: hâđam: kov. kemp. 229 ja k tebi dohájam, gospodine, da mi dobro bude od dára tvojéga, 264 po vračtvo k tebi dohájam, math. 2^c 153 več su tri léta kaj doháđam iščúci sáda iz figovoga dréva, krist. blag. 1, 104 ja doháđam pred tē vklánat se veličanstvu tvojemu, petr. 56 i ev. tirn.

52 ja nijednoga zroka vu nem ne naháďam, petr. 58 i ev. tirn. 53 ja vu nem zroka ne naháďam, kraj. 241 ako vu ovom stálišu vu kom se vezda vidim i náhaďam, iz toga sveta preminem, kov. kemp. 119 o kak gluboko poniziti se móram pred preglubokemi sudi tvojeimi, gospodíne, kadè se níkaj drugo ne nahájam neg ništar i ništar, 128 kada štimam da sem kuliko seguren kada ne čutim, nahájam se negda skoro obladanoga od maloga vetra, 217 vse mlahavo i nestalno nahájam, kaj goder zvan tebe zaglédam, 276 níkaj milošči tvoji prístojnoga vu meni ne nahájam, krist. blag. 1, 22 tulikeh gréhov mene krivca naháďam, 110 med prijateli mojemi naháďam obtužitelja proti meni, petr. 77 ostávlam ov svét te k otcu odháďam, ev. tirn. 71 sem prišel na ov svet ter k otcu odháďam, petr. 83 zaistò bi se raduvali kaj k otcu odháďam, vran. rob. 2, 40 odhájam na jedno osebujno pripečène, math. 2c 20 naj se ne búrka srdeo vaše niti ne stráši, ako prèm ja od vas odháďam, 2c 22 ja odháďam i pak k vam dojdem, petr. 74 k otcu poháďam, krist. blag. 1, 145 preháďam vre na trètju stràn govoreña mojega, kov. kemp. 227 ja tebe posvetiti i zboljšati prihájam; — háďaš: kov. kemp. 227 nut ti dohájaš k meni, 256 ti mene posvetiti ne dohájaš, petr. 231^b pogléd vu čem se naháďaš, kraj. 424 pogléd vezda vu čem se naháďaš, vran. rob. 1, 172 kak se nahájaš? gašp. 1, 407 zadobil jesi pri bogu milošću ovu, da pred menum odhájaš na muku, kraj. 318 duh svéti ki od oca i sina poháďaš, krist. blag. 1, 161 kaj je sin človječji, da gâ poháďaš? gašp. 1, 618 od vseh razumen i krúto muder človek ozívaš se, ter vendar vu tom jako zahájaš, da boge naše odurjavaš; — háďa: petr. u predgovoru: gusto mi krat na pamet doháďa on svétoga Pavla navuk . . , 175 jaj onomu človeku po kom spačenje doháďa. mul. ap 23 od kud ova hasen doháďa, 300 vsaka kriva vera doháďa iz ljubavi telovne, 837 po koje (nasladnosti) se na lotriju lehkò doháďa, 876 odkuda ovo sumljivo suđenje doháďa? doháďa največ iz názloba, 884 kaj zla doháďa iz ogovarjaña? doháďa srditost, jál, názlob, gašp. 1, 517 vse neyóle, vsi betegi, vse zlo od tvrdokorne slobóšćine naše, s kojum odhitavamo sladki járem zapovedih božánskeh, nam doháďa, 1. 659 za občúvanje tak velikoga dára božánskoga popášči se petera čúteña marljivo stezati, naj boje oči svoje, po kotereh smrt dohája na dúšu, kov. kemp. 101 vu kotéro nê se prevéč vupirati, ar odhája i dohája, 120 tréba je želèti i prositi kaj god žel'noga pameti na

prvo dohája, 171 tuliko človek bliže k bogu dohája, kuliko dale od vse radosti zemélske odhája, 184 vnožina têlovneh dugován molécemu na prvo dohája, 200 natura za svoju hasen poslúje, i kaj dobička od drúgud sí dohája, pázi, 210 dobro znáš drúge z réčmi jáčiti, ali kada k vrátam tvojem nagla težina dohája, zménka ti tolnáč i jákost, 263 kuliko zvršenêje od oveh dólñih gdo se razlúči, tuliko brže milošča dohája, vran. rob. 1, 69 to dohája od meseca, 1, 237 od kud vendar to dohája, da lonci vu Europi vnogo jakši su? 2, 76 odkud tak jaka bôl dohája? itd., math. 1^a 61 od kud pak to doháđa? to doháđa iz okolnosti, 75 herceg k vam doháđa, 96 nigdo ne doháđa k otcu, nego po meni, 175 prokletstvo doháđa zvrhu onih, 195 od tud doháđa negova trplivnost, 203 vreme doháđa žetve, 2e 58 ako vi istinsku želju imate za dikum nebèskum, od kud doháđa, da vi vaše živiléne tak ne rávnat, da bi tam stanovito dojtí mogli? 2e 144 oni ze vséma drugoga púta na zveličène zebírali su si bili, kak je bil on, po kojem na put zveličèna doháđa se, krist. nač. 18 odkud doháđa nepokoj srca našega vu trapeñih svéta ovoga? 35 zlevaše ogná, koji iz ove velike kugle dole doháđa, ne vpučuje li nas od bivstva stvoritela negovoga i negove vsamogućnosti? 173 ova želja od boga ne doháđa, krist. blag. 1, 105 vsaki prosèči, ako pred človeka s prošnum doháđa, s poštenostjum i poniženem doháđati mòra, 142 potrebno je zezvedeti, od kud doháđa, da gospodín bog vsakomu človeku ne more po vólji negovoj včiniti, 1, 143 ovo sù tri poglaviti zroki, iz kojéh nezadovolnost z bogom doháđa, 1, 153 kaj je gréšnik hotèči pokòru činiti? je jeden dužník, koji sebe za dužníka spoznàva, koji sebe kak ti dužníka túzi i doháđa kak ti dužník, da se pod milostivnu obrambu sùdca svojega vteče, pergoš. 1^b to od tud izháđa (izhágia'), petr. 128 oblesk ísháđa od sunčenoga shoda, 280 i ev. tírn. 280 budi iskal zrokov. iz kotereh on tvój návadni greh izháđa, 282 od kud ovo izháđa, kraj. 91 ne živè človek samem zemélskem kruhom, nego i vsakum rečjùm kotera iz vust bôžjeh izháđa, 155 od kud ovakov kršćánski navuk vun izháđa, 293 od kud izháđa da vnogi bêtežniki za nèmár mèču k smrti pripravu, mul. ap. 154 bog čini da sveti i topi sunce, izháđa mesec, drée zvézde, 249 duh sveti vu vék izháđa od otca i sina, gašp. 1, 118 ovo znamèné bilo je obrezávaše, po kojem iztočni gréh je se izbrisaval, s koterem vsi, kuliko nas goder iz prvoga otca pokolèna človečanskoga izhája, jesmo bili vutepeni, kov.

kemp. 98 ljubav vu jedínom najvišem vrhu vsèh počiva, iz kojega vse dobro teče, shájja, 202 natúra želé takva činiti, od kud hvála i čúdeñe izhájja, 228 nut, od kud ljubav izhájja! math. 1^a 26 prez oglasèna izhàďa iz debeloga oblaka blisk, krist. blag. 1, 76 kak vendar biva, da vnogi pogineju? ah valuvati mòramo, da izhàďa od tud, kajti céla vòļa zveličiti se stoji léstor vu jeziku, krist. nač. 35 vzmimo v pamet velikòču kugle ove: ona n a d h à ď a sto pùti velikòču zemlje, petr. 79 i ev. tirn. 73 kí išče, n a h à ď a, petr. 269 žalosno je da se kruto malo grešnikov n a h à ď a kii bi pokájanje za grehe imeli, mul. ap. 7 spo- znavamo da se onde naj več takove kužne meštrije n a h à ď a, gašp. 1, 417 o svéti zaruki, gde nikaj od telovného poželèna ne n a h á j a se, 1, 422 télo ñegovo sada vu cirkvi s. Pavla apo- štola n a h á j a se, 1, 789 n a h á j a, reku, negda ter negda go- spodin bog vu vinogradu svojem ako prem paperkujuč rodnu brátvu, 1, 506 pokápañe Jupitera vu Kandije n a h á j a se, 1, 549 vu Ebolu várašu v cirkvi s. Eustakiusa farni n a h á j a se prst s. Bláža vu steklu kristalskom, 1, 580 tamo trnáca nebéskoga vsigdar róžice dišeče i sad naj vugodñeši n a h á j a se, 1, 684 o kuliko ta- koveh vu peklu n a h á j a se, kóteri na prvi založaj mésa ovdi za- dávlili se jesu i vu mukah na véke dáve se, kov. kemp. 179 dosta krát pred očima mojemi n a h á j a se prégrešno, kaj se ľudem vídi hvále vrédno, 202 milošča i neprijatele lúbi, niti se zbog vnožine prijatelov ne zvišáva, niti mèsto, niti pričetek roda ne preštímáva, ako tamo vekšu krèpost ne n a h á j a, 227 kotéroga vrédnost pre- tolnáčiti nigdo zmed lúdih mogućen se ne n a h á j a, 233 ne n a h á j a se, koji bi ova iz sebe prikladen bil preséči i razmeti, kotéra angélsko takáj rázuma oštróču premážu, mat. 1, 450 ne n a h á j a se istinitost, vernost vu prijateljeh, vran. rob. 1, 10 sreča, da se takoveh nespametneh mladičev, koji ne znaju, kaj roditelom svojem su dužni, vnogo ne n a h á j a, 1, 30 gde vidimo ali čujemo, da se takov ne- sréčni n a h á j a, tak premislémo, da je on brat naš, math. 1^a 77 ovo vu evangelijumu s. Lukáča n a h à ď a se, 160 kojeh (barbérov) dosta vu našem orságu n a h à ď a se, krist. blag. 1, 36 bláženstvo naše n a h à ď a se jedíno vu bogu, 1, 40 vu ničem rečéném ne n a h à ď a srdce naše pokoja, 1, 67 nigdé človek više i vekše pelde krèpostih ne n a h à ď a, kak ravno vu suprotívčinah, 1, 72 človek nigdé ne n a h à ď a meñe vére, kak ondé, gde prevelika sréča láda, 1, 83 gdé se goder Jézuš n a h à ď a, vsigdé naj lépšu peldu svétosti nam dáje, itd. kraj. 61 včini da peklenskoga pozója, ki okol mene

den i noč obháďa, želeči me pozijati, zvéže, mul. ap. 145 vrag vsigdar obháďa, da bi nas na greh napeljal, gašp. 1, 633 vrag obhája i hotejúče na greh dopelíva, mat. 1, 139 gdo je zraka, koji nas obhája, gospon? mat. 2, 379 koji se stráše na vsaku misel koja ne obhája, mat. 1, 141 onoga boga zgubiti, koji tak nas ľubi da, ako prem neĝa po grehu iz duše naše iziti primárjamo, vendar ze vséma od vrat srdca našega ne odhája . . . ne budemo li se plakali? kov. kemp. 101 vu kotéro (hoténe) nê se preveč vupírati, ar odhája i dohája, 171 tuliko človek bliže k bogu dohája, kuliko ďale od vse radosti zemélske odhája, vran. rob. 1, 14 putovaňe neĝovo jako hitro odhája, 2, 113 videl je, kak brzo ľádja z mesta odhája, petr. 48 i ev. tirn. 45 znájúči, da je od otca izešel i k otcu poháďa. mul. ap. 187 kalvarijumske gore pobožnò poháďa i poštuje, gašp. 1, 703 bog neprijatéle s téžkum pohája rúkum, kov. kemp. 186 dobrota milostivno te pohája, krist. blag. 1, 44 on častnik malo se več poháďa. kov. kemp. 207 tvoja mene milošča naj vsigdar i predháďa i slêdi, petr. 37 i ev. tirn. 33 rekoše nemu da Jezuš Nazarenski preháďa, petr. 264 kam súnčena svetlost nigdar ne preháďa, gašp. 1, 439 kesno je vezda pričeti, kada se žitek dokánča i vse ufaňe prehája, kov. kemp. 181 malo je i krátko vse kaj z vremenom prehája, math. 1^a 232 kúpete vréme, ar je krátko, bežéče kakti živleňe človečánsko, na skorom preháďa, krist. blag. 1, 122 zlotvornik od jednoga gréšnoga veséla vu drugo preháďa, petr. 35 potle priháďa vrag, 44 i ev. tirn. 40 gda bi bil Jezuš oči podignul te bi videl bil, da vnožina krutò velika k nemu priháďa, reče Filipu: od kud hočemo kupiti kruha, da ovi jeli budu? 86 tat ne priháďa nego da krade, 151 i ev. tirn. 139 nigdo k otcu ne priháďa, nego po mene, kov. kemp. 72 ne teško razveselnost človečánsku za nikaj držati kada božánska prihája, 168 hvála tebi, od kud vse prihája, gašp. 1, 674 vu snu zapázi, da se oltar b. d. Marije na dvoje kála i razhája, petr. 191 od koga sháďa vsé blago, krist. nač. 67 kak ti goder bogu vse léstor mogliče stvári znane jesu, tak neĝovomu oku ne vuháďa ni jedna zmed onéh, koje zaisto jesu; — hájamo: math. 1^a 80 kaj nam hasni, ako mi od svéteh pobóžneh i pravotvórneh roditelov doháďamo, ako mi sámi pobóžni i pravotvórni nésmo? kraj. 52 kakovi bivamo vu ránom vrémene, takovi se ves den po tom zli ali dobri naháďamo, gašp. 1, 594 znáš, ľublěni mešter, da ov ošter pokóre žitek, vu kojem se mi dva nahájamo, je kruto težek, vran. rob. 2, 259

mi nahájamo se vu ladañu vseh oneh dugovañ, koja za jedno mirovno i vugodno živlène potrebna jesu, 2, 299 providnost božanska i onda takaj zna načina na pomoč našu najti, kada mi več nika-kvoga nigde ne nahájamo, math. 1^a 164 drugač példe ne naháđamo, krist. blag. 1, 43 naháđamo dve osobe vu s. pismu, kojém i živeti bilo se je privedalo, 69 jeli ne naháđamo vu ovéh zroka zadovolnoga, da se ne žalostimo? 113 kaj Pavel od sebe je rekel, to isto mi naháđamo pri sámeh nas vsaki den, gašp. 1, 727 dopusti da, koje z dostojnum ne moremo poštvati miseljum, s poniznimi končéma službami pohájamo; — háđate: math. 1^a 116 k navuku krščanskomu doháđate, krist. blag. 1, 152 po vsevidlñem nagovarjañu i opomínañu zadnič doháđate na blaženu misel, da se iz gréhov vašeh spovédte krist. nač. 164 ako se vu stálišu, vu kojem se naháđate, ne trsite milošču božansku dobiti, za obstuñ se ñe vu drugem kojem úfali budete, 165 budite zadovoljni s stálišem vašem, vu kojem se naháđate, mul. ap. 106 o vi vsi ki preháđate, pazete i videte, je li bol kak ti je bol moja? — háđaju: petr. 261 kam doháđaju duše prez téla? kraj. 293 onak préz dobrè pokorè vumiraju i na skväreñe doháđaju, mul. ap. 123 ne bi li se bog zarad stvoréna lepše imenuval mešter nego otec vseh stvarih, po keh dob stvari ne doháđaju iz boga, kakti doháđa déte iz otca? mul. ap. 1197 marlivò doháđaju k mešam, mul. fer. 152 k meše i litanijam marlivo doháđaju, gašp. 1, 440 nežgovorni kvári dohájaju iz pajdášéna z gréšniki, 1, 506 odprl je vrata, da lúdi, kojem gréh ona bil je zaprl, za ñim dojtí bi mogli, kak i dohájaju vsi koji ñega pravoga valúju boga, vran. rob. 1, 62 je li ovi i vu naše stranke dohájaju? Ne dohájaju, 1, 207 od kud dohájaju potresi? krist. nač. 167 druge stvari léstor od nas doháđaju, math. 1^a 189 po kojeh spáčke doháđaju, krist. blag. 1, 106 kada vnogi vu církvu doháđaju molit, je li na to misle, pred koga doháđaju? vnogi doháđaju samo iz návade, iz obiçaja vu církvu, pozabljúu da pred boga doháđaju. Recemo još odprteše: je li iz zločeste návade pri mladéh lúdih kaj navadnešega, kak da oni iz grešnoga cíla doháđaju, da vídiju ali da se vídiju? kraj. 159 človeku je kruto teško svoju pamet na vúzde tak držati da bi ona vsè nestancè pazila na reči koterè iz vúst izháđaju, mul. ap. 835 greše oni ki druge na majdan zezávaju ali zezváni van izháđaju, 836 iz koje (lotrije) vnoga zla izháđaju, gašp. 1, 440 vnoga dobra izhájaju iz dobroga i svétoga pajdáštva s svétemi

ljudmi, kov. kemp. 202 milošča vsa k bogu nazad pripeláva, od
 kud počétno izhájaju, 212 iz takovéh več krát naráđaju se ne-
 hasnovite sváde i kárke, od kuda izhájaju nenavidnosti i neslož-
 nosti, math. 2^c 200 on níhove molitve odurjáva, kajti iz oholnoga i
 hudobnoga srдца izháđaju, krist. nač. 74 od kud druge premembe
 izháđaju, zagr. 2, 208 on (bog je) stvoril nebo, zemlju i vse
 stvarí koje se na nyh naháđaju, gašp. 1, 288 někóji ostanki
 istoga s. oca pri sineh négovéh Paulineh nahájaju se, 1, 414
 nahájaju se drugi zaruki nutrni i duhovni, vu kotere duša
 kršćanska more z Marijum vsigdar stúpiti, 1, 580 ovakovi vu vrstni
 dobi stálni nahájaju se, 1, 685 četiri se elementi nahájaju na
 svétu, 1, 789 vuska vráta i tesen put je, koji peja vu žitek, i malo
 njih ne, koji ga nahájaju, kov. kemp. 208 sámi križa slúgi na-
 hájaju pút bláženstva, 234 koji sú se prvo túžne pred pričěšćá-
 čutíli, potlam na boje premeñene se nahájaju, vran. rob. 1, 33
 ovak na véliko atlandsko morje, gde se vezda vu sred sredine
 nahájaju, došli jesu, math. 1^a 134 ar se naháđaju takaj ne-
 kriva razveselěna, 2^b 209 žalostno je, da se med kršćeniki nahá-
 đaju lúdi, koji něsu vnogo bolši, kak su i farizeuši bili, krist. nač
 16 čujmo je, kaj naháđaju za svoje predsude potvrditi, 169 Saul
 koji na zapoved oca svojega ovu bluděču živinu iskati je moral,
 k Samuelu zapeľan je bil, da mú očituje, gdé se naháđaju,
 krist. blag. 1, 72 ovo ravno je suprotivno onomu, kaj vnogi vu
 vesělu světa iščeju i naháđaju, 1, 97 ne naháđaju se takvá
 srдца med nami, 1, 167 redki se naháđaju, koji bi nejnu svétu
 zapovéd obdržávali, 1, 173 pod živum jošče prhavkum naháđaju
 se zločestòče, mul. ap. 138 drugi ovde dán i nóč obháđaju
 iščući, da bi koga na greh napeľali, gašp. 1, 512 naj prestàne ne-
 prijateljstvo naše, naj odhájaju daleko nazlobi, kraj. 298 ki be-
 težnike poháđaju, 350 od koga poháđaju vsa dobra želeña,
 1, 789 ovak dúše odhájaju vu pekel na jezerá, krist. blag. 1, 61
 neslobodna pajdaštva poháđaju, petr. 265 vu maleh greheh iz
 toga sveta preháđaju, mat. 1, 163 ovi povsud prehájaju s svo-
 jemi nagneñi, petr. 31 drévo veliko bíva, da ptice nebéske prihá-
 đaju i na svržěh négovéh prebívaju, 53 ja sem vsegdar vučil vu
 šynagoge te vu cirkve kam vsi židovi skupa sháđaju, gašp.
 1, 670 o kak vezdašne vreme vnógi prez oveh dveh pázeña kruto
 zahájaju i vkanúju se! — Rijedak je naglas na prijedlogu:
 náhađa zagr. 1, 402.

kála: kol (koļem) kâla: mul. ap. 1484 srdce mi se kála kada vidim da tulike duše na vse veke ginu, gašp. 1, 674 vu snu zapazi, da se oltar b. d. Marije na dvoje kála i razhája.

kánča: konča: kânčam: zagr. 1, 35 z vami pak dokânčam govorjenje moje, 88 uzemete za navuk moje vezdašne govor-eñe koje z malemi rečmi dokânčam, mat. 1, 116 dokânčam govoreñe moje 2, 168 vreme je dokončati, i dokânčam z jednem pripečenem, 376 dokânčam vas nagovárjajuč, krist. blag. 1, 45 98. i 155 i dokânčam, 32 ter tak dokânčam; — kânča: zagr. 2, 17 i dokânča moj s. Bonaventura gašp. 1, 539 kesno je vezda pričeti, kada se žitek tvoj dokânča, 1, 728 govoreñe svoje ovako dokânča: estote misericordes, mat. 1, 623 spačka je greh, koji s smrtjum onoga, koji ga bi bil včinił i spačku dal, ne dokânča se, mat. 2, 22 tak dokânča se dél dvajset sedmi, 2, 388 počína tak delo i dokânča, 2, 530 ne dokânča se ovde vse zlo, koje činite, mul. fer. 25 ako hočeš kaj dobra včiniti, tvoje posle naj dobro nakáneñe preteče, pazka nasleduje, pobožnost batrivi i stalnost dokânča vran. rob. 1, 20 i 21 mesto, gde se potok dokânča, prestáje i vu morje zlèva se, zove se vodostája ar onde voda prestaje i kakti dokânča se, math. 2^b 200 zadnič dokânča Jezuš ovu priliku s sledećemi rečmi: . . , 2^c 213 dokânča sada Jezuš svoju prispodobu govoreči: . . , krist. nač. 42 totu se vsa moja znanost dokânča, 72 drugi govore, da razum i naravska svétlost vu tom nikaj ne dokânča, krist. blag. 1, 104 kojega duh svéte skânča i opet ponoviti more, 1, 128 ako ga (greh mali) premislimo, na kuliko rani dúšu, najti hoćemo vu ñem takovu truhu, koja skânča zvunsku snágu; — kânčamo: mul. ap. 159 to je vu molitvah stara návada svete matere cirkve, kada molitve dokânčamo: po Jezušu Kristušu gosponu našem, da vsigdar s Kristñšem držimo, â nigdar z vragom, mat. 1, 413 pričínali su onde svoju mladost, kade mi dokânčamo starost, math. pa 104 vu ovom dokončáñu dokânčamo mi ovo leto; krist. nač. 183 kakov zrok tulikeh skrbih! sami se skânčamo i činimo si iz ovoga svéta tužnu dolicu; — kânčaju: mul. ap. 96 i 329 Grki na leve strane svoje križáñe dokânčaju, mat. 1, 470 još ovde ne dokânčaju se vaša pádaña, krist. blag. 1, 31 spoznal je, da se s smrtjum vsa dokânčaju, mul. ap. 21 oroslane je poslal, da ñe skânčaju, krist. nač. 82 váraši se rušiju, stanovniki skânčaju.

kapa: kopa: kâpa: duh. 20 kak se duhan okápa? 21 on koji okápa, vupre se čez gredu z obodvemi nogami, 22 mora on

koji duhan okápa, motiku obrnuti, mul. ap. 288 namalal je lepu cirkvu, zvrhu ne sedi Luther i krov dolè obála, Kalvin iz strane zide prebija a Severus Arian fundament podkápa, mat. 1, 513 suseda pri poglavareh z lážmi naj ne podkápa, krist nač. 133 potres zemlju stèple, cele varošè ruši i pod zrùšenemi stañi nesrečne stanovnike zakápa; — kápaju: mul. ap. 1470 imetke vbogeh pod se podkápaju, math. 2^b 88 pod vami jamu podkápaju, mul. ap. 928 sviñe vu zemlju gledeč ruju, prekápaju, 855 vu bláto se zakápaju.

kava: od pres. kove káva: mul. ap. 978 ne mára, nego se jošè vu nove grehe, vu vekše lance, vu jakše pute okáva.

klána: kloni: klánam: kov. kemp. 251 klánam, se, komu se anđeli vu nebu klánaju; — klána: petr. 225 i ev. tirn. 219 bog te pozdrávja, anđel te poklána; — klánaju: gašp. 1, 543 kotereh pajdaši vsi oni budu, koji se ñim klánaju, math. 1, 185 ñemu se klánaju, gašp. 1, 545 pred sudca dopeľanem na prvo postavleni jesu bólvanov kipi z zapovedjum da ali ñim se naj vklánaju, ali glave pogubiti mórajú, krist. blag. 1, 125 koji se bogu vklánaju.

marja mjesto mara: mora: mârjaš: mat. 1, 515 ne prestaješ proti bogu z grehi tvojemi vojsku podigati, i tak boga kák ti pimârjaš z neprijatelji prístati; — mârja: mul. ap. 1, 85 gdo na to gospodu primârja? mat. 1, 247 ah muka oštrejša, čemernejša od vseh drugeh, koja primârja zdvojene kričati, 369 kak morem to razložène včiniti, kada svedočanstvo protivno Davida mene primârja veruvati i reči, da nebeske sladkoče ne kupuju se? 531 zapoved božja vse véže i primârja čin uffána kreposti bogoslovne včiniti, 582 molitva moč i jakost ima, da stanovitem načinom kakti primârja i na oneh takaj milošćih deleñe, koje ne bi bil hotel podeliti, 588 bog primârja grešnike, da ñega mole, 2, 171 dužnost da se nadomestí hvala božja mene primârja vam ne očituvati, 2, 407 jedno turobno mišleñe primârja me zakriknuti: ah gdo zna! 2, 451 sin božji zove, primârja i poziva vse ľudi obršene s prevelikim trhom greha, da primu járem ove ñegve zapovedi, 2, 513 ov govor vas primârja da valujete, kov. kemp. 249 koji drugdá se ne pripravja, neg kada svétek nastáje ali návada gâ primârja, več krát neprípraven bude; — mârjam o: mat. 1, 141 ako prem ñega (boga) po grehu iz duše naše iziti primârjam o, vendar ze vsema od vrat srdca našega ne odhája, 451 mi jesmo oni, koji ñega primârjam o na

kaštiguvañe naše; — mârjate: mat. 1, 516 s himbenostjum, s šegavostju pri gospodarstvu vašem primârjate kak ti boga, da pomoč vam skrâti; — mârjaju: mat. 1, 514 zakaj vas zemeljska vaša gospoda na vekše podanke primârjaju? math. 1a 159 retko ñe na dobro nagovârjaju i primârjaju.

marja: mori: mârjaš: mat. 1, 446 akoprem ne blazniš, ne vumârjaš, ne krâdeš, krivec vendar jesi drugeh grehov; — mârja: zagr. 1, 108 jeden je koji govori i jednu samu rêč zgovarja, i vendar ona jedna rêč vu jednom hipu vnožine onih koji poslušaju kada vušesa smradi, duše v mârja, mat. 1, 144 naj kuga vumârja ljudi, ne pogubiva mira, 1, 466 jelen, buduč glavni neprijatelj kâč, ñe vumârja i pokla ñe vumori, žeđu trpi, 2, 398 koj nevrednò pričešča se, takov kak ti Kristuša vumârja, math. 1a 174 potepuh, ako se gdo suprot stâvi,, vumârja; — mârjamo: krist. blag. 1, 112 celi den vmârjamo se zaradi tebe ἐνεκὰ σου θυνετούμεθα ὄλην τὴν ἡμέραν; — mârjaju: mat. 1, 184 na čiju zapoved vojske, kuga, glad, potresi porušavaju varaše, vmârjaju ljudstvo, 446 koji krâdu, blázne, vumârjaju.

mata: mota: mâta: kov. kemp. 183 gdè se človek vnógemi ničemûrnostmi zamâta.

naša: nosi: nášam: gašp. 1, 658 čútila nesi radost onu, koteru z menum ja donášam vu oltarskoj šakramentu, kov. kemp. 185 koja god ljubim, od têh rad govorim i čujem, te od takoveh miseli z menum domóm odnášam je mul. ap. 662 smrt dobrovoljno podnášam, mat. 1, 536 tak veliko, koje čekam, je obraduvanje da vsako lahko podnášam tráplene; — nášas: kov. kemp. 102 jako nesnažen si ti koji takva vu vúha moja donášas, mul. ap. 1481 to je duša tebi izručena, koju tak bahato obnášas, gašp. 1, 862 ti marljivu skrb obnášas za mnoge jéstvine, da tebi i ostájalo bude, a sluga moj od glada pogible vu oni puščini; kraj 363 agnec bðžji, ki odnášas grêhe sveta, vran. rob. 1, 174 čul sem, da vnoga zla podnášas; — náša: mul. ap. 135 angel čuvar molitve i dobre čine pred lice božje donáša, gašp. 1, 142 ova vsa nam na pamet donáša jen krat samo pobožno zazvano ime Jezus, 1, 580 gdo ovdí ne vidí, kuliko hasni donáša dober žitek? mat. 1, 57 láz vsigdar obšanost i sramotu onomu, koji láže, ali donáša ali ostavlja, vran. rob. 2, 4 za kaj bi drevo ostati moralo? kajti lep sad donáša, kov. kemp. 102 ñega krívi kada ti zla i nečista na misel donáša, 211 kada ti ovo na prvo donáša neprijatelj, odgovori ono proroka: pravičen jesi, gospodine, 269 na

dvojnosti, kè tí vrág na misel donáša, ne odgovárjaj, math. 2^c 19 vera, zvršljivost krèpostih je delo dúha svétoga. Da páče jošce več čini, kada vse ono na pamet donáša, kaj je Kristuš govori, 2^c 35 donáša nam na pamet dúha svétoga kak ti tretju božánsku peršónu, 2^c 40 jošce cvete ovo plodno seme i donáša vsaki dan prelèpe sáde, 2^c 149 kupiñe tèčnoga sada donáša, krist. nač. 8 oni koji drugač misliju, moraju i naravu dobrotivnu mater; koja ovu želju vu srdce donáša, zbog pomenkaña kriviti, 19 morati je zatreti vetrast načín nãmišleña našega, koje nam donáša vkanžive namisli od stvarih, krist. blag. 1, 21 mòre li se reći misel turobna i žalostna, koja s sobum tulika dobra donáša? 1, 35 mislete sí onoga Lazara, kojega nam odkupitel na prvo donáša, 1, 109 pogledjte Teodorika.. kaj mû se na stol donáša? habd. mar. 51 ova ruka ne doprináša mené smrti nego páče žitek, vran. rob. 2, 64 spoznati hočete, kak veliku hasen društvo človeku doprináša, krist. nač. 249 nut zadovolnost dúha, koju dobra vést doprináša! krist. blag. 1, 146 za kaj séme réči božanske takaj zlovrstnoga sáda pri vas ne doprináša? 1, 156 spoznali ste zroka, zakaj réč božja pri vas nika-kovoga sáda pri vas ne doprináša; gašp. 1, 471 bog skrb vseh sirotic obnáša, 1, 518 kaj je kaj nisi dúžen vučiniti, ako listor dobroga duguvaña ime obnáša? 1, 520 on človek, koteri nohte duge obnáša, da drugoga ràni i ñegov imetek krivično grábi, boļe oroslan reći se more, zagr. 2, 250 koji su ovij s kojemi vrag pekleni tak lãda i vu vekovečne muke odnáša? mul. ap. 193 kak človek malò iz ovoga svéta od svojega imétka i tulikoga trúda odnáša, kov. kemp. 207 milošča tvoja.. odnáša strah, 234 gdo k zdencu slasti ponizno pristupéči ñe malo slasti od onud ne odnáša? mat 175 odgovorite ako morete s. Chrysostomušu, koji oponáša malovrednost vsakoteroga v cirkve nečednoga, kraj. 296 pazka da vsu boleznost i težkoču dobrovoljno podnáša, mul. ap. 15 z velikem hotèñem zarad boga ov trud podnáša, 144 je božja dika, da pokáže svoju strplivost i milosrdnost, kada od takvoga obsedenoga človeka podnáša tulike blaznosti vere i krsta zatajeñe, 186 dobrovolñò svoje križe podnáša, gašp. 1, 315 suprot istomu ñeprijatelju naj jakše oružje jest živa vera i čist prez gréha žitek, vu kojem človek kaj goder vremenitoga činí ali trpi, ako prem sto ali jezero lét, naj listor dobrovolño podnáša, kov. kemp. 97 ljubav jednako podnáša vse nejednako, 202 milošča vboštvo stálno podnáša, 238 križem

je zaznamenuvan, da koja god protivna sebi od drugih vučinihena dobrovoljno za boga podnáša, krist. blag. 1, 70 nigdo težeše ne podnáša, kak koji se sréce svéta ovoga dugo i prekorredno je vužival, 1, 120 gdé koji spoznaje kaštigu, koju podnáša, 1, 144 kak néje bog trpliven, koji takvé nevérne, takvé püntare podnáša, zagr. 1, 30 da vučiniš zezvedati kak se ovo luctvò s svojim bogom ponáša, kov. kemp. 236 né je to iz zaslúžbe lúdih, da človek posvetí i v rukah ponáša Kristušev sacramentum, math. 2^b 155 kak se je bóg proti tvrdokórnem Židovom ponášal, jošce i dán današni ponáša se proti vnogem kršćenikom, krist. nač. 198 premislemo, kak se on ponáša, krist. blag. 1, 119 gréšnika kaštiguje lastovito srce négovo: ponáša on najmre s sobum kaštigu zločinstva svojega vu naručaju, habd. mar. 69 da bi tu istinu mislil on kteri zaradi visoke svoje pameti drugem se prenáša, stegnul bi oholnosti svoje gizdave peruti, krist. blag. 1, 90 vse nu hváli, ali ona ne prenáša se, petr. 147 i ev. tirn. 136 vsaku rozgvu, kotera vu mene sada ne prináša, odrèže, pet 148 i ev. tirn. 137 ov sáda vnogò prináša, math. 2^b 153 kak ti ovákvo zločesto drèvo podseče se, ovak i hmáni človek bude pravičnoj kaštigi bðžjoj predán, ako prém veru káže, dobra dela pako nikakova kak ti sáda vere ne prináša, mat. 1, 283 ti pak o kršćeniki! sponáša s. Bernard vsakomu rastrošniku vremena, ti pak ne trošiš hmanjuč vu ožirañu, mat. 2, 158 vidi mu se da bog isti vu oltarskom sacramentumu sponáša nemu prešestne grehote, habd. mar. 70 ovem se naj prispodabla, gdo gode se zaradi inđenijoma nad drugemi znáša; — nášamo: krist. nač. 107 ne štimamo se mi da vsigdar naj bližneše zroke doprinášamo, zakaj bog tak i ne drugač dela, mul. ap. 777 vu telu slabost ali drugu falingu podnášamo, pomilujemo; — nášaju: kraj 298 sveckà duguváña na prvo donášaju, math. 2^c 150 Jezuš je pod prilikum lažliveh prorokov i vseh oneh koji dobroga sáda ne donášaju, razmèval krive navučitele, krist. blag. 1, 91 ove tri istine vnogo k tomu doprinášaju, da vu vsakém méstu svéto živimo, 1, 127 vnoga zla mala, ako se skupa s pogibeljum i škodum, koju s sobum doprinášaju, razmísliju, stanovito vnogo škodeti mogu, kraj. 335 svoju čast obnášaju poleg pravice, gašp. 1, 522 vnogi listor ime človeka obnášaju, krist. nač. 168 vnogi dvojè, jeli čast, koju obnášaju, nim od boga odlučena, kraj. 221 znaj da mnógi lúdi od popa več grehov nazáđ odnášaju nego ih pred néga donašaju, gašp. 1, 500 oni žmehko breme turske

vuze radi nas p o d n á š a j u, vran. rob. 1, 120 ako se zveri ne bi vubijale, nego samo od starosti i betegov pogibati morale, tak bi morale vnogo vise podnášati nego p o d n á š a j u, gašp. 1, 528 drugi vu vustih p o n á š a j u odkupitela vnoga govoreči od boga, ali na daļe iti ne trse se, krist. blag. 1, 119 je li ne p o n á š a j u kaštigujučega súdca vu srdcu s sobom? petr. 36 i ev tirn. 32 kó (tirn kotero) (seme) je opalo međ trúe, jesu oni, kij su čuli, te pred pazkami i bogáctvom i pred násladnostmi žitka idúč zadáv-
 ļaju se te sáda ne p r i n á š a j u, kraj. 157 kotera nam na pamet p r i n á š a j u peterè ranè, kov. kemp. 172 pazi na rěči moje, koje zažižu srdea i pameti rasvèčúju, p r i n á š a j u pokájanè i svakojačku zavdáju radost, 212 takova hoteti znati i zvèdati, ni-
 kakvu hasen ne p r i n á š a j u, 185 istinsko valújem, da sêm se krúto rásipno návaden imeti. Po kèh dób vnogo krát onde nêsem, kade têlom stojím ali sedím: neg ondè boļe jesem, kamo me miseli v n á š a j u, krist. nač. 51 odprto očitúje bog mudrem, koji se preveč na svoj razum z a n á š a j u: znaš li reda nebés(h)? mat. 2, 435 ako vidite da se ne pobolšaju, vzemete níim one rubce, párte, fer-
 tuhe, haļe s kojemi se z n á š a j u, kinče, diče za ljubav mladencev, krist blag. 1, 61 pomeńkańa bližńéh svojéh od hiže do hiže z n á š a j u.

n a v ļ a : novi: n â v ļ a m : mat. 2, 204 jeli verujete da ja istinu govorim kada iz prodekalnice vam govorim i p o n á v ļ a m, da...? kov. kemp. 231 po svétom têla tvojęga prímańu sebe p o n á v ļ a m, čísstim, krist. blag. 1, 28 bog mî obilnost prikazúje vu vsém, â ja proti ínemu p o n â v ļ a m zbantuváńa; — n â v ļ a s : kraj. 92 odkupitel dragi, hvalu ti dajem za hránu, koterum ti moju dušu hrániš i veselíš, potrenu jákost p o n á v ļ a š, — n â v ļ a : mul. fer. 11 molitva nakanèńa koja se vsaki dan p o n á v ļ a, mat. 1, 449 on sam govori i p o n á v ļ a to isto vu s. písmu, 480 zakaj pozdravļeńe puno vesela i sladkoče p o n á v ļ a se? 2, 223 jesem skvarjena, p o n á v ļ a mati govoriti, 22 kov. kemp. 196 vu pravdenom skrúšeńu p o n á v ļ a se pogubļena milošča, 224 vu ovom šakramentumu p o n á v ļ a se na dúši pogubļena krêpost, math. 2e 50 aldov muke našega zveličitela na našeh oltàreh p o n â v ļ a se, krist. nač. 161 koliko pùti ne p o n á v ļ a sveti Pavel ov opomenek?; — n â v ļ a m o : mat. 1, 595 p o n á v ļ a m o molbe i prošńe, doklam budu posluhńene, math. 2e 35 rěči, koje pri s. krstu zgovárjaju se, mi tuliko pùti p o n á v ļ a m o, kuliko puti znaméńe s. križa napravļamo; — n â v ļ a t e : mat. 2, 14 uffate se da bu-

dete prijeti od boga vu nebo po jakosti oneh déllon (!) milosrdnosti koje ponávľate vsaki dan, 2, 143 po uffañu koje vu ñih imate živate prez straha kaštige i ponávľate grehe; — návľaju: math. 1^a 73 ove iste réci več krat ponávľaju vaši duhovni pastiri.

podabľa: podobi: podâbľa: mul. ap. 1366 s. Bonaventura praznost pris podâbľa peklu, gašp. 1, 704 istoga pris podâbľa Šimona jedni jasni zvézdi jutřni, math. 1^a 188 Jezuš pris podâbľa vu priliki ovoj kraľestvo nebésko poľu, 205 zveličitel pris podâbľa svoju cirkvu muštardovomu zřnu i kvâsu, 206 malo predi pris podobil je kraľestvo svoje cirkve na zemľi podiğnene poľu, na kojem dobro seme bilo je posejano, sada pako pris podâbľa muštardovomu zřnu i malo za tém kvasu, 233 vréme pris podâbľa se jednomu jedinomu dnevũ, krist. blag. 1, 127 male grehe odkupitel naš k muštardovomu zřnu pris podâbľa; — podâbľaju: krist. blag. 1, 146 oni pris podâbľaju se svojvòľni déťci.

paja: poji: pâja: zagr. 2, 256 pelikan s krvjum svojum mlade napâja, mul. ap. 1298 tebe svojem telôm hráni i krvjũm napâja, mat. 1, 245 bog je on zdenec nepresežne sladkoče, koji blažene z nezgovornũ milosrdnostjum napâja, 467 kade je žela presvetoga šakramentuma tela Kristuševoga, molitvih i reči božje, naj zdravejšeh potokov, s kojemi duša napâja se? — pâjaju: gašp. 1, 728 pričel je red, vu kojem z velikũ skrbjũm i ľubavjum sini ñegovi hráne glâdne, napâjaju žedne.

praša: prosi: práša: kraj. 239 molitva kũm se milost na pokajañe od boga izpráša; — prášamo: kraj. 95 zdravje od ñega sprášamo, 97 pomoč obilnu na dóstojnu pokoru za smřtne grehé od boga sprášamo; — prášaju: petr. 262 kaj hášni nam druge svetce nebéske zazávati? Tó nam hasni, kaj oni nam od boga sprášaju kak ti bóžji prijateli, šta mi grešniki, búdući ñegovi neprijateli, ne moremo našimi molitvami pri ñem dobiti. Pris podobnem zákonom kak ti na ovom svéte, šta nevérnik kráľev sam po sebe ne more pri kráľe dobiti, ono dobiva i spráša po kraľice i ostaleh ñegoveh obojega spola prijateleh.

prašča: prosti: práščam: kraj. 301 vsem mojem protivnikom i ñeprijatelom, kii su meni gda gode i vu čem gode zbantuvali, od srdea za ľubav tvoju práščam, mul. ap. 167 na tvoju prošũ práščam varašu, gašp. 1, 513 prijemľem dare tvoje, koje meni aldúješ na znaméne da tebi opráščam iz srdea vse pregreške

tvoje; — práščaš: kraj. 323 ki pokòrnikom grehè práščaš, mul. fer. 134 koji pokornikom grehe opráščaš, math. 2^b 18 ljuboga z vsom krèpostjum, i to biva ako ti zarad dike i poštèna bòžjega nikakvomu delu, trudu i vremenu ne opráščaš; — prášča: petr. 234^b i ev. tirn. 237 kak onda né prostil, tak ne prášča ni vezda, kraj. 277 ne prášča bog vsegdar vseh muk, zagr. 1, 351 ov greh zmeđ vseh drugeh najteže se oprášča, mul. ap. 534 kakvo je znaenje, da jeden rad vu prijateljstvu žive i zámere težkò oprášča ali se želi fantiti? 1155 oprášča li se po ove zadovolšèine vsa vremenita pokora? gašp. 1, 471 on nim vsa oprášča, kaj goder cirkvi dužni jesu, mat. 2, 454 na smrtne vure oprášča se z velikum hitročum, math. 2^b 196 bog vam vsaki dán, ako nega prosite, vaše velike grèhov duge oprášča; — práščamo: petr. 213 i ev. tirn. 208 prosti nam muke vekvečne peklénske, kak i mi našem práščamo dužnikom duge zemélske; — práščate: mat. 2, 460 ako je bolši od vas, ovo pripeti se, da ako vi, koji ste gorši, ne zbantujete nega, koji vas obšanil bi bil, i nemu ne odvrnete, vnogò meue on, koji od vas je bolši, vas zbantuje i obšani, komu opráščate, i tak kvára vam ne vèini; — práščaju: mat. 2, 172 takvo poštène i dostojnost more se davati dvorom herceskem, da se ne opráščaju nit nedomišljenosti, 2, 460 špote prez fanteua opráščaju.

rađa: raja: rodi: rãđa: petr. i ev. tirn. u kalendarijumu: po kèh dób četiri krat šest ór jeden cel dén činí, za to se vsakomu četrtomu letu jeden dén više naráđa, kraj. 371 vino kò devè lúdi naráđa, mul. ap. 76 sin se od otea od veka naráđa, 124 otec ne doháđa od nikoga, sin pako od veka naráđa se od otea, kov. kemp. 169 vu srca ponizeu narája se uffáne oprošèeua, zagr. 1, 154 Carpocrates rekel je da se duša poráđa od angelóv, mul. ap. 248 sin ako prem se vu vék kak tí vezda poráđa od otea, ne vendar niti mlajši niti menši od otea, 590 postala je mati onoga, kojega on od veka poráđa prez matere, mat. 1, 53 vse ovo zlo, ako ne još gorše poráđa laž, 2, 357 ljubav proti bogu poráđa se iz ljubavi proti bližnemu; — rãđaju: perg. 18^a koteri se od tvoje kèere naraađaju, oni nyesu vu tvoje oblasti, kov. kemp. 212 iz takoveh več krat naráđaju se nehasnovite sváde i kárke, mat. 1, 259 ostavlaju te nesramne šálnice v pameti, v srceu takva namišleua i znaeua, koja ako ne na skorom z vremenom stanovito poráđaju poželeua nutruua nečista, 2, 132 koji

ne poráđaju drugo nego dete mrtvo, 2, 383 poráđaju se iz hman mišleña vse hmanoče.

savļa: sovi: sâvļa: krist. nač. 103 očituje bog več put potrpleñe svoje, kada človeka, koji se proti ñemu osâvļa, ne kaštiga, 104 osâvļa se protigovor.

slaña: sloni: slâñate: mat. 2, 309 vaše uffañe naslâñate vu broj kruto mal.

slavļa: slovi: slâvļam: gašp., 1, 36 tebe na veke blagoslâvļam, kov. kemp. 97 blagoslâvļam tē vsigdâr i dīim; — slâvļa: kov. kemp. 169 naj se blagoslâvļa svēto ime tvoje, 203, math. 2^c 94 drugem kojem bōg obilnēje blagoslâvļa, ne budete nenavidni, krist. blag. 1, 25 bog mī blagoslâvļa, â ja gâ bantūjem.

slobađa: slobodi: slobâđa: kraj. 282 almoštvo od smrti oslobâđa, zagr. 2, 256 pelikan mlade . . od smrti oslobâđa, gašp. 1, 435 sudec pravične oslobâđa i krivce kaštiguje, 1, 463 almuštvo od vsakoga grēha i od smrti oslobâđa, krist. nač. 224 oslobâđa vas vseh skrbih, 247 dobra vēst oslobâđa nas od strâha; — slobâđamo: mul. ap. 152 kak se od prvoga greha oslobâđamo? — slobâđaju: perg. 19^a i to je tryebe znati da maneni i prespametni sinove . . nigdaar se z očine oblasti ne oslobađaju, mul. ap. 185 onde se od vragov oslobâđaju.

svaja: svoji: svâja: mat. 1, 489 jeden kršćenik, zopet velim, prisvâja si i pripišuje si, da on oprasča, 513 naj ne prisvâja s tatbenem načinom ali lažlivem svedočanstvom luckoga, 2, 171 vsaki zmed vas prisvâja si i hoče imati, da ñega hiža ñemu je zavjetje; — svâjaju: mat. 2, 196 jaj onem koji z dugmi posvâjaju drugeh imetek.

škrapļa: škropi: škrâpļa: kraj. 297 vodu ima pri sebi, da se ñum negda ter negda poškrâpļa.

tapļa: topi: tâpļa: mul. ap. 866 ako se ladja vtâpļa, mat. 2, 168 odlučete bēzati greha smrtnoga koji je on žuhki zvirañek iz kojega zviraju oni strahi, ona trapļeña, one suzne turobnosti, s kojemi srdce vmirajučega vtâpļa se, vran. rob. 1, 20 taki za ovom, komaj da su se jedno malo od ladje odrinuli, nut vidiju kak se pred očmi ñihovemi vtâpļa, krist. blag. 1, 21 pod grehi vtâpļa se zemļa, 1, 162 pijansčina je grozovita stvar, ona slēpi čuťeña i vtâpļa rāzuma; — tâpļamo: kov. kemp. 118 zapušćeni vtâpļamo se i ginemo; — tâpļaju: mul. ap. 834 pijanci ovak svoju dušu i telo vtâpļaju, 1401 pijanci tela kotrige odurnò

zateplu i kak ti v táplaju, mat. 1, 478 prilike, prijateljstva i pajdaštva jesu škol i viri (syrtes et voragines), vu kojeh vsa naj vekša obećaña i naj svetejša odlučěña v táplaju se.

tvarja: tvori: tvârjaju: math. 2^b 213 ako ovem načinom zadobě svoja hudobna nameněña, onda se podigneju ter pomenšavaju njihove krèposti, smràdiju i črniju njihovo dobro ime i krivično potvârjaju.

vađa: vaja: vodi: vâđam: krist. blag. 1, 33 jaj meni! za živleñem vugodném, koje ja spre vâđam, kaj me drugo čekati mòre, nego jedno naj nesrèčneje i naj turobneje živleñe? — vâđa: mat. 1, 616 ona vaša kčer kuliko krat zadržava se vu spomenkih z onem mladencem, zaostáje vu onem pajdaštvu do večera i velikoga mraka, povája se z onem prijatelom, krist. blag. 1, 19 s takovém spozablěm spre vâđa dněve svoje, kak da ne bi nigdar vmreti mòral, 1, 59 dněve živleña svojega spre vâđa vu žalosti; — vâđamo: krist. blag. 1, 161 živleñe vu zadovolnosti spre vâđamo; — vâđaju: krist. nač. 238 oni koji vre vésti grizom povdani jesu, naj se léstor s preveč zdušnemi povâđaju, léstor njihove pismotvore čteju i postánu nim jednàki, math. 1^a 135 mládence več krat z mužikum vu cirkvu spre vâđaju, krist. blag. 1, 23 kajti lúdi ne míslě na smrt svoju, biva da vu vgâdanu tělu i nemertučlivosti živleñe spre vâđaju, 1, 182 vekši broj je oneh, koji prez vsakoga vésti gríza světko prez vsake pobožnosti spre vâđaju.

vála: voli: vâla: mat. 1, 460 ne prestaje pajdašiti se z onum peršonum, i zna po pogledu i razgovoru, da privála k nečistem míšleñam.

važa: vozi: vâža: gašp. 1, 723 lénost je vudica vražja, s kojum človek na vsakojačke gréhe lahko se od vâža, krist. nač. 146 neprijatelske čete sù kak ti tak rekuč kola, na kojeh bog srěču i čestitost pùkov vu druge kotare prevâža; — vâžaju: mul. ap. 919 muži puna kola dovâžaju.

zava: pres. zove vidi níže pod β a) α) γγ).

[Amo vála da se smjesti ono što je u pređašñem Radu (LXXI, VIII.) naštampano str. 202—203 pod β) i primjeri 211—213 a ispravi neka se ovako: 2. Osnove na vokal kojim se prezenat gradi nastavkom ja, uz koji dolazi i nastavak je, ove: daja (uz daje): da, itd. — Cijeli onaj odsjek, iskrivljen nemilim slučajem, treba da se ovako poreda i ispravi: Ovaj naglas imaju 1) osnove koje se grade od glagolskih osnova na suglasno (bez nastavka, često i s nastavkom) a) s vokalom a, koje se ne mijěña, ove osnove: klada: klad, itd. (203 b) a) i primjeri 213; b) s vokalom e (ne = ê niti e)

koje se oteže na *ê*, malo ne sve osnove: brêda: bred, itd. (203 *β*) i primjeri 214—216); c) s vokalom *o* koje se oteže na *a*: bada: bod: zbâdam, itd. (212 i sl.); d) s izvorno kratkim *î* (*ι*), koje se oteže na *i*, *ê*, i to najprije ove osnove na *w*: bira, bêra: bîr, itd. (202 i primjeri 204—211), za tim osnove na *u* i druge: čiña, čêña: čîn (203 *γ*) i primjeri 216—218); e) s izvorno kratkim *û* (*υ*, *y*) koje biva *i* (= *y*) više osnova: diha: dîh itd. (202 *δ*) i primjeri 218—219); f) s povokaženim *r*: mrka (203) i g) slovkom *ol* (*o*, *u* od *l*υ): tolka: pritôlkam i tolca itd. (203—4). — Uz to je ispalo i više primjera.]

3. glagoli *detiņega* govora i *deminutiva* na *ca*, *ka* koji se mnogo govore a u knîzi slabo ili ni malo ne rabe n. p. âj a m, âj č k a m, â ņ k a m = ležim; b ô d k a m pungere; b û b a m e = boli me; b û m č k a m bibere (let. mat. 1882/3 199); cû r a m mingere; č î č a m sedere; d î ž k a m tenere; g î c a m curru vehere; gl ê d k a m spectare; o b î m č k a m amplecti; gov ô r k a m loqui; gr â c a m ludere; j ô k a m plorare; k â k a m, k â k e a m cacare; lû c a m, lû c k a m cubare; lû l a m mingere; p â p a m edere; p û p a m bibere; s ê d k a m sedere; sk â k e a m salire; sp â ņ č k a m dormire; st ô p k a m incedere; t ê k e a m currere; t ô l k e a m percutere; tako i drem û c k a m dormitare; pij û c k a m bibere, potare itd.

4. glagoli kojim se osnova prema nemačkomu *iren* dočima na *era*: b a j s ê r a m: igram u bajs, die baszgeige spielen; b a n k r o t ê r a m bankerottiren; d e z e n t ê r a m desertiren; f i z ê r a m visiren ein weinfasz; l e n ê r a m liniren; r e g ê r a m regieren (kast. 62 kogar srt regera, 's tega nyč dobriga ne zvêra); š p a n c ê r a m spatziren; t r a n č ê r a m tranchiren: gôn. 77 kokout naidene zemlene glîste s klûnom ra stran č e j r a i kokoušam razdelî.

5. Osnove građene od imena i to

a) od supstantiva masc i adjektiva na suglasno *s* ^ ili *n* na zadnoj slovcu, ili od supst. masc. s poluglasnim u zadnoj slovcu koje u drugih padežih ispada, a imaju ^ na predzadnoj slovcu, n. p. b e t ê ž a: betêg (uz bêtég) aegrotare: b e t ê ž a: gašp. 1, 501 zadnič na smrt o b e t é ž a, 531 potlam čez malo vremena o b e t é ž a, 680 kada betežnik zbog kakovoga o b e t é ž a nemertučlivoga gošćêna ali jêliša, 770 kêi na smrt o b e t é ž a, 776 vu hižu tovaruša dopelana od velike žalosti na smrt o b e t é ž a, 785 žena nekoja od zimlice, râspuka têla i strašnoga bodca na smrt o b e t é ž a, 833 teca ņegova o b e t é ž a; — b e t ê ž a j u: gašp. 1, 731 na

mestu ovom gospa i kčere obetěžaju, math. 1^a 160 ako (dekle) obetěžaju, iz hiže se tiraju; — bôbna tympanum pulsare: bôben, gen. bôbna: bôbnajo: traun 165 vajvodi so šli s pejvci naprej v sredi dekèle katere bôbnajo; — mnôža augere: mnôg (mnög): mnôžaš: kraj. 375 da vu nas tvoje dârè povnôžaš; — mnôža: küzm. 48 vnougi krivi prorocke stánejo i zapelajo vnouge, i da se povnouža nepravdenost, zmrzne ljubézen vnougi, trpl. 40 ne zburkaj se, gda obogati človek i gda se povnouža prěcimba hiže negove, 52 boug je ki samca povnouža vu hiži; — mnôžamo: nagfl. 5 to se pa naj cilavnej tak zgoditi zná, či ešče nepopolne pregléde i vidimosti decé poprávimo dopunimo, poravnamo, gotova povnoužamo; — mnôžajo: trpl. 11 povnoužajo se nim nevoule ki se k tihim nagnejo, 91 on je i blagoslovi naj se povnoužajo, krist. nač. 114 vu hiži gosponovi zasađeni vu predhižju boga našega cvéli budú: još se povnôžaju vu velikoj starosti; — obéta promitere: obët: rog. 1, 214 on obéta de se uže hoče zglihat, jap. prid. 1, 32 če mu ta spovednik h troštu neběsa obéta, škrb. 1, 486 naj obéta pobolšáne, 2, 121 nečistimu se tudi per spovdi ne more samo na besédo verjéti, naj obéjta, naj jóka kakor hoče, ravn. 2, 22 nobene posvetne velikosti si ne obéta, 111 to dušino žéjo Jezus obéta vgasíti, preš. 33 jězik ji lažniv obéta jo peľáti před oltár, 96 sême ki tí zasejál si ga, žé gre v klásje vesélo, nám in za námi dokáj vnúkám obéta sadú, 101 románce zděj pojéjo in baláde, tragédija se tudi nam obéta, 109 naj ljubézen si obéta, 161 ne védil bi kakó se v strúp prebráča vse kar sréc si sládkiga obéta, 177 zárija jásen dan obéta; — obétamo: ravn. ber. 69 koliko krat délamo nar boľi sklepe in obétamo bogú pobolšáne; — obétajo: škriú. 343 nespámetni si skuzi sajne veliku obétajo, ravn. ber. 61 ob nadlógah in težavah délajo nar lepši sklepe ter obétajo in obétajo pobolšáne, levst. žup. 17 obétajo da se bodo vseh dolžností držali, 77 v družbo stopáje obétajo da bodo pokorni; — obétata: preš. 79 in kar mu obétate očesa né, potrdijo kmálo beséde sladké. — U kajkavštini glasi za taj glagol osnova obeča, koja ima imperfektivno značeňe, dočim ima obeča u štokavštini perfektivno; oběčam: zagr. 1, 215 oběčam žitek vekovečni, mat. 2, 491 tvrdo oběčam da odvzemem s smrtjum negvum puku momu obšanost; — oběčaš: mat. 2, 265 uffam se onu vekivečnu pláču zadobiti, koju oběčaš onim koji te ľube; — oběča: zagr. 1, 115 čudi se s.

Ambroš nad darežljivostjum Herodeša kraja, kada najmre obéča polovicu krajestva svojega kčere Herodijašiné za ne lepo tancañe, mat. 1, 128 grehov vašeh odpuščeñe vam se obéča, 2, 260 zvršeno obéča zdržati se vu milošče i prijateljstvu ñegvem, 2, 514 bog obéča vsako vreme onomu koji se skrušeno požaluje, oproščeñe, ali ne obéča vreme onomu koji žive malovrednó z uffañem, da se požaluje kada bude hotel. U ugr. slov. glasi: obějčem itd. mol. 26 daj nam naj moremo zadobiti ka obejčješ itd. — očitam explobrare: očit, očíta: škriñ. 43 kateri potrebnimu očíta, ta ñegovimu stvarniku nečast stury, 51 kdor vbogiga zaničuje očíta ñégóvimu stvarniku, 84 moj syn! jiši modróst inu obveséli moje srce, de boš znal odgovoriti temu kateri tebi očíta, ravn. 2, 166 vest vslehrnimu grešniku krivico očíta, ber. 46 gléjte kakó človéku huda vést tudi čez več lét še pregrého očíta, preš. 160 kar on očíta, kój Apél poprávi; čuje se i očitam. — račúna numerare: račún, račúna: trpl. 24 blažen on mouž komi notri ne račúna gospoud grejha, gön. 107 dén z nočjouv navkúp se eden dén račúna, perg. 57^a v tom dugovani pryprosti se človek za plemenita človeka račúna, küzm. 139 što je z vás ki šče türen cimprati, jeli si prvle ne séde doli i z račúna strošek či ma teliko ka ga zgotovi? küz. 281 David právi ka je bláženstvo človeka, komi boug notri z račúna pravico brezi dejl; — račúnamo: nagfl. 64 ete vlejck se zá to tak zové, geto ž ñim račúnamo ali pravej brojimo; — račúnajo: nagfl. 23 vučenići píšejo, račúnajo, perg. 2^b po tom se za to međ plemenite ľudi ne račúnajo, itv. — stára se senescere; curare: stár, stára: preš. 25 za ñ družba ne mára in on ne za nó, v samóti se stára, mu léta tekó, gön. 108 ár se te dejte ne stára či se zmejuat hodimo, krist. nač. 219 malo se stára za tolnače starcev, blag. 1, 113 osoba taka sama se nikaj ne stára, mol. 178 spelaj me vu vekivečno bláženstvo, geto mladost nigdár ne obstára; — stárajajo: küzm. 393 prejdo, tí pa ostáneš, i vsa liki gvant ostárajajo, krist. blag. 1, 56 sñni tebi jesu? navučaj i prigibli úe za mladosti ñihove, ar kada ostárajaju, ne budú se ládati dáli. — ubóža od paupertatem redigi: ubôg, ravn. 1, 335 ako si bogat, misli de lokka obóžaš; — ubóža: ravn. 1, 110 če tvoj brat zraven tebe obóža, podstópi se ga; — ubóžajo: levst. žup. 68 katerim je občina dolžna tudi skrbeti za hrano in streho kadar ubóžajo, 70 treba gledati da ľudje ne oubóžajo; — vênča coronare: vênec, vênca: vênčaš: ravn. 1, 152 ovênčaš ga, leto, s svojo

dobroto; — vênča: ravn. 1, 275 poskuša, kdor v božjem strahu živi, ga on le, potlej pa vênča.

β) od supstantiva ženskoga roda na *a s* na predzadnji slovi: bêmam confirmare: bërma; bôltam camerare: bôlta; brûndam, udaram u brundu: brûnda, die maultrommel; cârgam se altercari: cârga, kov. kemp. 202 natûra vsa k sebi privija, za sê se bori i zrokmi harêuje, milošča pak vsa k bogu nazad pripelâva odkûd početno izhâjaju, nikaj dobra sebi ne pripisuje, niti je oholno prevzetna; ne cârga se, niti svoje štîmañe drûgem prepostâvja; — drômļam, u drombuļu igram: drômļa die maultrommel, kor. 3, 72 pod ganček kadar prideva, zadrômļava, zapískava, zapískava, zadrômļava, de b' se ljub'ca zbudila; — fârbam colorare: fârba, die farbe, nagfl. 135 fârbâr pofârba obloke, 59 za kaj table na črno fârbajo? 60 za kaj fârbajo stole? — klâmfam fibulis vincire: klâmfa die klammer; krônânam coronare: krônâ, corona; lûkñam perforare: lûkñâ foramen, nagfl. 117 podgani i miši z ostrimi zobmi svojimi spre lûkñajo stené hramb; — prâvdam se rixari: prâvda lis, rixa, preš. 158 právdajo se tí možjé zna bítî za kar so se nekdejni Abderítî; rêtam cribrare: rêta der reuter; rômam wallfahrten: Rôma, preš. 98 pôzen vnúk poróma k tvojemu gróbi; — sênca obumbrare, sênca: kûz. mik. 98 jákost višesñega obsênca tebé, kûz. 162 nouč toga višesñega te obsênca; — vâgam ponderare: vâga die wage, nagfl. 136 záčimbar, železnár vâgata s štondejrom, lotom, vâgov; — žâgam (i žâgam) serrâ secare, serram ducere: žâga (i žâga) die säge, mol. 254 naj žâgajo i rejžejo (a gön. 37 žaga, nagfl. 168 žagajo bez oznake naglašene slovke, dakle: žâga, žâgajo), ravn. abc. 73 oče déblam véje požâgajo, itd.

γ) od supstantiva ženskoga roda na *a i* sredñega na *o s* na predzadnji slovi u kraúštini, ali s "ili" u štokavštini, n. p. brîgam se curare: brîga, srp. brîga, i na istoku: brîgam Skét 245: brigam, brîga; dêlam laborare, facere, agere: délo, srp. djêlo; dêlam: schön. 309 ta bo tudi délla délal katéra jest délam, jap. ev. 99 i 212 bom vam povêdal v kaj za eni oblasti jest le tó dêlam, škriñ. 112 za koga li dêlam? jap. prid 1, 149 vsa ta druga moja muja je zgublena, če za moje večnu izveličañe ne dêlam, ravn. 1, 65 nikomur ne dêlam krivice, još 2, 116, 269, 289, 305 kor. 2, 117 kaj ne véš ti tó, kaj dêlam jez tú? kov. kemp. 235 ja stanovito dêlam i trûdim se vu potu obličaja mojéga; — dêlaš: schön. 311 nihčer ne móre te čudesa délati katére ti dêlaš,

kast. 5 al tvojga živeña je búg, pred kateriga bóš mogli pernesti karkuli délaš, jap. ev. 173 kaj mojstru nadlego délaš? 212 v kaj za eni oblasti le tó délaš? škriñ. 122 za kaj takú délaš? traun 260 ti délaš támno, inu nóč postáne, 315 vsmili se čez mene, kakòr s tēmi délaš kateri tvoje imę lubio, ravn. 2, 196 kdo ne bo vesel po stopiñah hodil ki jih pred nami délaš? mat. 2, 417 ako z najimeni težaki délaš, taki ne plati; — déla: kast. 252 on déla s premišleñem, jap. ev. 21 kadar bóš pak ti almožno dajal, naj tvoja lēvica ne vej, kaj déla tvoja dēsnica, škriñ. 39 en brihten vse s svētam déla, 50 človek kateri déla sebi déla, 257 edēn je skuzi tó bogat, ker skopú déla, itd. traun 18 gospód bó spoznán ker pravico déla, 28 kdo bo prebival v tvojim šotorji? tá kateri pravičnu déla, 341 kateri sam velike čudeže déla, 342 sónce dan déla, ravn. 1, 4 goréla je de dan déla velika luč, sonce blišéče na nébu, 8 vol nam déla, 49 storjena krivica čez dvajset let lohka človeku še grenke dni déla, 188; 2, 14, 28, 33, 36, 57, 219, 220, 267, 300, 305; ber. 45 tudi on se déla kakor de bi jih ne poznal, met. 277 obľuba dolg déla, kor. 2, 110 žé se déla béli dán, preš. 80 óče župàn so móž neslán, kaj déla tam kancelir vsak dán? 26, 102, krist. blag. 1, 59 tēlo je orudele, s kojém človek misli, čúti, déla, 70 prosti človek déla celi den neprestancē, ravn. 1, 18 barka se dodéla, ber. 197 človek si perzadéva, bog dodéla, škriñ. 174 aku zastópnost kaj izdéla, kdó je v tēh rečēh katere so bōl vmetáln dēlavēc kakòr ona? 191 eno posódo zvestú izdéla, ravn. 1, 246 napravi skladanco hostinih pañov, jih jemle in se gréje per nih, vkuri in peče kruh; kar pa jih ostane, jih podéla v bogá, si jih podéla v malíka, 2, 179 z lastnimi očmi bodo vidili, kakó ľudi pregréha razdéla; — délamo: kast. 427 navadimo se de z néga rokami délamo, ravn. 1, 13 tako je naša sréča de délamo, ber. 12 per vsim kar délamo imējmo dōbre misli, 69 kóliko krat délamo nar boji sklēpe, pa čez malo dni pozabimo spēt kar smo sklenili, 110 kaj nas ne bo ta perzanašljivost in ľubēzen ginila in spodbodla, de délamo za svoje grēhe resnično pokoro; math. 1^a 230 da vu ñem (vinogradu) délamo, 232 dōbro délamo; — dēlate: jap. ev. 184 inu drugiga veliku takiga tēmu enakiga dēlate, 225 kaj ñej nadlego dēlate? math. 1^a 126 vsigdar za vas dēlate; — dēlajo: kast. 185 hudu dēlajo, jap. ev. 175 čudeža skuzi ñegove roké dēlajo, 176 za tēga volo se skuzi ñega čudeža dēlajo, škriñ. 7 kateri krivičnu dēlajo, bodo iz ñę vrženi, 48 krajlu se

gnúsi nad temi, kateri hudobnu dĕlajo, 369 pišali inu árfe vkùp prietèn glas dĕlajo, itd. traun 9 ti sovražiš vse kateri hudú dĕlajo, 20 ti ravnu glĕdaš na tĕ kateri krivico dĕlajo inu na tĕ kateri jo trpĕ, 26 kateri meni nadlógó dĕlajo, bodo od veselá poskakovali, aku jest omáhnem, 54 naj bodo k sramoti vsi ty, kateri prešĕrnu krivico dĕlajo, 57 inu se s timi kateri krivičnu dĕlajo ne bóm pĕchal, 58 katerih rokĕ krivico dĕlajo, 358 pogúbí vse kateri moji duši težáve dĕlajo, škrb. 1, 3 ktiri li želĕ pokóro dĕlati, pa nó vender ne dĕlajo, 126 so ktiri urzoh greha dĕlajo sojo slabo naturo, 2, 173 sliši kakšini grĕhi se dĕlajo, ravn. ber. 9 kdo je v stanu seštĕti vse dobrote ki jih nam ľudém stvari na zemlji dĕlajo! 12 ta dan je postavil v svĕt praznik, ob katerim naj ľudjĕ ne dĕlajo, 66 naj ptujcu nikar krivice ne dĕlajo, 152 iz kóže se oblačila dĕlajo, 163 iz zlatá in srebrá se denarji dĕlajo, petr. 111 ne dĕlaju i ne predu, 293 božjega kraľevstva išču kmeti težaki etc. gda nikomu nikakove krivice vu ničem ne činé, nego kaj gode činé i dĕlaju. . . ono da dĕlaju né kakti sebe ali svojemu zemĕlskomu gosponnu ali komu drugomu za pláču ali za obstun, nego da je tak dĕlaju vernò i srdčenò kak da bi je samomu bogu delali, krist. blag. 1, 57 znal je de sini negovi krivo dĕlaju i ni kaštigal né, ravn. abc. 87 veliko zalóge nadĕlajo, ravn. abc. 73 oče brst okléstijo in ga v bútarice podĕlajo; — dĕlata: rog. 1, 142 bog inu natura zabstojn na dĕlata, jap. ev. 208 aku kdó vama poreče: kaj dĕlata de žrĕbĕ odvezujeta? met. 280 dva kresivna kamna iskre dĕlata, kor. 3, 85 na srédí mojga sreá stojita mlina dva, drugja nič ne dĕlata (kakòr) ľubĕzen meleta. — U ugarskih Slovena je *e* kratko, a u Kajkavaca govori se i dugo i kratko. — kápĽam stillare: kápĽa, srp. kápĽa: preš. 82 na prágu dĕklica ľepa stojí, in sôlza za sôlzo ji kápĽa z očí; — kápĽajo: kor. 1, 87 iz gláve možgáni kápĽajo; — príča testari: príča srp. príča: príčaš: kov. kemp. 128 ako ne češ trpeti, príčaš se koruniti; — príča: ravn. 1, 18 sam bog s tem príča, de ne ravná po nagneúu, preš. 101 to príča od jezika lepotije, rog. 1, 192 tu de s. Rochus je en premagavic te smrte, spríča nam tu mestu Lublána; — príčata: levst. žup. 86 to naj podpríčata še dva taka očeta, ki imata tudi sine vojaških lét; — srĕča obviam fieri: srĕča, srp. srĕča: srĕča: rog. 1, 280 srĕča nega negov prvi majer, škriú. 96 lev se nikógar kateri nega srĕča ne vstráši, ravn. 1, 108 če se vol ali osel tvojiga sovražnika zgubí in te srĕča, nazaj mu ga žĕni; — srĕ-

čata: trpl. 70 milošča ino istina se sréčate, pravičnost i mir se küšújeta; — srêčajo: ravn. ber. 6 pozdravite jih, ktéri vas sréčajo; — žêja sitire: žéja srp. žêda: žêjam: küzm. 208 po tom znávši Ježuš kaj so se že vsa skončala, naj se spuni pismo, rčé: žéjam, 172 gospodne, daj mi tou vodou naj ne žéjam, mol. 176 žéjam, gospodne, tí si vretina žítka, napój me; žéjam tebé živoga bogá, 183 ti si s križa kričao: žéjam, žéjao si nájnure dúšo mojo, i dúša moja takáj žéja tebé, petr. 61 da bi se spunilo p'smo, rčé: žédám, kraj. 125 rekel jesi: žédám; — žêja: traun 102 mojo dušo žéja po močnim živim bógu, ravn. 1, 258 kakor vino pijanca premóti, tako ošábnika žéja po časti, 2, 111 kdor to vodo pije, žéja ga spet; mol. 128 kak žéden jelen šetuje k vretini, tak žéja tébe dúša moja, küzm. 314 eden žéja, te drúgi je pa pijan, 465 ki žéja, naj pride, trpl. 34 žéja dúša moja bouga, bouga živoga, 49 žija (sic) tebé dúša moja, 171 vsaki ki pijé z ete vodé, ožéja páli, kí pa pijé z vodé štero némi jas dam, ne ožije (a u izdañu god. 1771 pravo: ožéja) na veke; — žêjamo: küzm. 304 notri do ete vóre i gladújemo i žéjamo; — žêjajo: mol. 234 kí te pijéjo, žéjajo, küzm. 6 blázeni so ki gladújejo i žéjajo pravico (mat. 5, 6) küzm. od god. 1771, 817 kí me pijéjo, od toga bole me žéjajo; petr. 178 blázeni kii gláduju i žédaju pravice.

ð) od komparativa:

bólša: bôlši: bôlšaš: kraj. 114 darujem ti gosponne takájše mojé dobrotè i dobra déla, če su prem mala i nezvršena, da je ti p obólšaš i posvetiš, kov. kemp. 245 aldújem ti takáj vsa moja dobra déla, ako prem mala i nezvršena, da ti ona z bólšaš i posvetiš; — bôlša: kor. 2, 103 in druga (lubca) je pa Urša, ki moje srce bólša, škriñ. 171 bog sam k modrósti pele inu módre bólša, rog. 1, 471 vexatio dat intellectum da ta človik pobulša kar je pregrèjšil, škriñ. XLI posvejtna modróst človeka ne pobólša, 66 kateri je dobriga srcá, pobólša svojo pôt, traun 301 skuzi kaj pobólša en mladéñč svoje živleñe? ravn. 1, 74 če slabotni ľudjé tolke žali tako iz sreca odpušajo, kakó rad mu boš še le tí odpustil, kdor se pobólša! ber. 19 tako pride šiba bôžja dosti krat po časi, pa pride vendar le gotóvo, ako se gréšnik k bogu ne obrne in ne pobólša. vran. robin 1, 22 nigdar na svétu srečen ne bude doklam se goder ne pobólša, 59 da se po tughah i névoľah svojeh opoméñen pobólša, rog. 1, 223 huđu gdúr pásty žjulejne, z búlša tèr huđu žjuleñe, leben ima tè časty; — bólšamo: škrb. 1, 163

hodimo varno v naših nesrečnih časih, v kterih je brez števila slabih izgledov, pohujšana inu zapelvana de kar zamóremo po naši móci al vstávimo inu vbránimo, al pobólšamo; — bôlšate: rog. 1, 654 če se na pobólšate, čez 40 dny tu mestu Ninive subvertetur, bode končanu, math. 1^a 202 vu krajestvo svoje neče bog vas primárjati ali vu pekel, kada vas bóg na zadnem súdu od pravičneh odlúčiti pusti, segúrno vas iti primóra, ako se ovde doklam vam vreme dopušča, ne pobólšate i pokoru ne včinite, vran. rob. 1, 59 trplivno podnášajte vsa koja zvrhu vas pošilal bude: morebiti pošele záto da se vi pobólšate; — bôlšajo: jap. prid. 2, 25 ti gľeďaš greham skuzi prste, de se ľudje v tim časi pobólšajo, 59 ti ľudje kateri so ene jezne nature, se malu kadaj ali skoraj nikoli ne pobólšajo, škriń. 103 hudobni se težkú pobólšajo, ravn. ber. 38 to moraju samo za tó povédati, de se gréšniki posvaré in pobólšajo, kraj. 342 presveti im pamet i razum . . da se iz grehov k tebe povrnu ter žitek pobólšaju.

dašja: dâlši: dâlšam: pok. 3, 112 jest se toliku bol dušni smrti bližan, kólikur bôl se od tebe, o bog, ti samu živleńe! dâlšam; — dâlša: škriń. 31 gospódomi strah dny per dâlša, 330 človekovu razveseleńe živleńe zdâlša.

dugša: dŭgši: dŭgša: gašp. 1, 599 vu vremenu ovem vse svete pokore čine povékša Ivan, molitve podŭgša; možda je tako i: dŭža: kŭzm. u izdanu od g. 1771 str. 815 gospoud ga je šteo zmožđiti i oslabiti. Gda pa negova dŭša za grejhe áldov tà položi, vido bode semen i podŭža si dni (isaia 53, 10 Danićic: produćice).

hujša: hŭjši: hŭjšaš: škriń. 249 ne gľeďaj divico, de se ki nad nę lepoto ne pohŭjšaš; — hŭjša: škriń. XLI posvejtna modróst človeka slepy inu pohŭjša.

lajša: lájši: lájša: ravn. 2, 11 nad bogam vesele in do ľudí ľubézen vse težave zlájša, 2, 50 ľubézen do božjiga deteta jima vse težave zlájša, ber. 185 de se kupčija zlájša in poviša, se mórajo céste in mostovi narejati; — lájšajo: ravn. ber. 8 vetrovi čistijo sápo od škodľivih sóparjov, hladé prehudó vroćino, zlájšajo v barkah voziti po morji in jézerih.

lepša: lępši: lępša: ravn. 1, 276 božji strah vsake veseľa oživľa, polępša in jih povzdigne. Po Miklošiću ide amo i lišpa po metatezi od lepši: lišpa: ravn. 2, 155 kar bogatinc s trđimi duarji kupuje, de sebe in hižo lišpa, je komej sńca kej lepšiga goršiga, kar še tak vbóžic iz božje roke vsaki dau prejéma, 1, 228

pòtlejšnih kraļov nekdo je v Jezrael prišel. Jezabela ko je zvedla de pride se n alíšpa, in per oknu je gledala, kadar se v grad pelá kraļ.

mańša, menša: mańši, mènši: mańša: ravn. ber. 152 vsako leto se brez števila rib poloví in ñih zaloga se ne pomáńša, trpl. 91 on je i blagoslovi, naj se povnoužajo jáko, i on živine ñihove ne poménša, kraj. 266 preseči ga da ti vtégne i poménša hudobna poželeńa, kov. kemp. 247 da ovak hoténe ñihovo poménša, 261 dej da se ľubav zvršeno jen krat zažgána nigdar ne poménša, ravn. ber. 170 dež nam pernêse zlo veliko prida, z ñim se zemļa namóci, omehčá in vrodovitni, sapa očisti in tudi letna vročina zmáńša.

vekša: vèkši: vèkšaš: mol. 69 da vu nami tvoje s. dári povékšaš, kraj. 375 dá vu nas tvoje dárè povnòžaš i povékšaš, da ogná tvojè ľubavi vu nas vužgeš i povékšaš, 374 dà ovoga čudnóga svéctvá veru, précenbu i pobožnost vu nas povékšaš, math. 2^b 19 to biva, da ono, ako je potrebno, povékšaš; — vèkša: ravn. ber. 12 kako mnogotêre so stvarí, kakó razlóčne v svojih razpólih, in vender je vsaka prav takšna kakoršna móra biti, de svoj namen doséze in de srečo vsih povékša, 189 greší kdor z grdo samopridnostjo, golufijo in odrtijo pomankańe in potrebo povíkša, gašp. 1, 600 vu vremenu ovom vse svete pokore čine povékša Ivan, kov. kemp. 227 zaradi samoga sebe to činiš, nê zaradi najmov mojeh, da boļe dobrotu tvoju spoznam, ľubav mî se povékša, 236 včini, gospodine bože zveličitel mój, da po gustom pohájanu skrovnosti tvoje povékša se hoténe pobožnosti moje, 261 dej da se vera moja boļe objáči, úfpane vu dobróti tvoji povékša, math. 1^a 80 ñegova prègreška s tem povékša se; — vèkšajo: ravn. ber. 170 če kapļe v veliki mnózići iz visócih oblákov padajo, padáje več soparic (s) seboj jemļo in se takó povékšajo, vstane naliv, kraj. 342 povrni im zdravjè za tvojè svéto ime, da oni poznávši tvoju k sebe dobru vóļu tebè dostojnò hvale; da žitek pobolšaju, ter se vu ľubavi i bojznosti tvoje povékšaju.

zalša: zálši: zálša: ravn. 1, 156 vsaka perpravnost, če je na hudo ne obračamo, ozálša in perporóča človeka.

Potisnuti naglas (i ") imaju još mnoge *dvoslovčane* osnove domaće i tuđe od kojih mnoge u knízi ni ne dolaze ili dolaze bez oznake naglašene slovke; jedne i druge mimolazim a navešću samo ñeke iz kníge:

b á r a interrogare: let. mat. 1882/3 197 b á r a t i, b á r a m, a n a istoku: b á r a m, Sket 244: b á r a m.

blíža: blíž a: preš. 29 blíž a se želézna césta, 64 lej, blíž a se pogrécov tróp, 176 Črtomír blíž a se devíci mládi, 190 Črtomír se blíž a j i, 191 Črtomír z duhóvni m blíž a slápu se Šavíce, nagfl. 91 či se što k ní m (mladim mačkam) blíž a, kak bejsna ní m i v obráz skoči, 98 koň frée, či se osel blíž a k ní m i, ravn. 1, 79 kadar se ní gov konec perblíž a, reče bratam: vmrjem, preš. 46 tje h gospódi se perblíž a pévic razglašéne sláve, 69 to vídit', mladéneč se Urški perblíž a; — blíž a j o: preš. 181 zbudí za 'z mísel tih mož govoríca, ki blíž a j o se z blágam obložéni, gón. 90 blíž a j o se risále, škriñ. 261 komú se bo cóprovéc vsmílil, kadar ga k áč a píči, inu vsi tisti kateri se zverínam perblíž a j o? — blíž a t a: ravn. 1, 51 zdaj se dekli s svojimi otróci perblíž a t e.

boga folgen: b ó g a: küzm. 70 što je té, koga i vóter i mourje bouga? gón. 104 oča ga na srečo bouga, bar. 10 dobro dejte né (roditele) lúbi ino bouga, škriñ. 226 kateri svojiga očeta v b ó g a, bó mater razveselil, ravn. 1, 220 Elija v b ó g a, odríne in gré, 255 nazaj jo pokliče in trepeča ga v b ó g a, 2, 225 Janez ga je svaril. Pa Herodež ga tega ne v b ó g a, 227 tudi vbógal ga je pa ne v b ó g a ga vsiga; — b ó g a m o: küzm. 1771 str. 822 roditel e l i n a teliko bouga m o, na keliko tvojo svéto volo ne zban tújemo; — b ó g a j o: jap. ev. 152 nečistim duham zapove inu ony ga b ó g a j o, škrb. 1, 212 če restrésene duše glas božji nerade b ó g a j o, ga b ó g a j o tolkajn rajši skup zbrane srca, preš. 145 samó nó b ó g a j o vihárjov síle, 155 ne b ó g a j o me mísl i, zéle vróče, küzm. 223 šteroga je dao boug tejm, kí ga bouga j o, nagfl. 76 vučenici svojemi vučítel i lúbézen, zahválnost i poštvúvan e t e skažtijejo, či se lepou oponáš a j o, radi bouga j o, rog. 1, 187 premagavci so ty kateri ubuga j o.

boža: b ô ž a: ravn. 2, 238 na róče jih j è m l e, bó ž a jih; — b ô ž a t e: jap. prid. 2, 155 kaj držy toliku hiš gori, ali kaj jih ohrani v tim dobrim stani v katerim se znájdejo? Vam zlasti, lúbi farmani, mórem sam tukaj očitnu spričován e d a t i, de sim z velikim veselam od vašiga vsmíleña pruti vbógim inu potrébnim zvějděl, zraven tíga kar se še radovolnu bogú k časti za cérku inu farovž p o bó ž a t e, ali ravnu leta čédnost vam tudi žégen božji čez vaše pole doli sklíče.

brka: bŕk a m: let. mat. 1882/3 198 brkati, brk a m. Igrati se z brkalicami (tako samo nagađam da se naglašā).

brēnka: igrati u harfu: brēnka: ravn. 1, 155 preskrbite mi koga, de pridno brēnka.

bumba: bŭm b a m: let. mat. 1882/3 199 bŭmbati, bŭm b a m. Piti v otročjem jeziku, tal. bombar.

burka: bŭrka š: petr. 167 i ev. tirn. 154 Martha Martha skrbliva si te se vu vnogeh bŭrka š (τυρβάζη); — bŭrka: petr. 83 i 150 i ev. tir. 76 i 139 naj se ne bŭrka srdce vaše (μὴ ταρσασέσθω), i math. 2^c 6 i 20 naj se ne bŭrka srdce vaše, petr. 20 čuvši pak Heródež král z bŭrka se (ἐταρβάζη), kov. kemp. 99 ľubav prestrašena se ne z bŭrka, krist. blag. 1, 112 pokojna vést je kak ti vsedíľno goščeňe, i pravičnoga ne z bŭrka kaj goder mu se pripetilo búde; — bŭrkaju: kov. kemp. 101 naj té ne bŭrkaju tuje miseli od česa god zavadāne.

buta: búta: preš. 164 kjer si poiše dóm, nadlóg jezéro nabēre se okróg in v ēno méro s tegótnimi valmi na sténe búta.

ceca: cēca: nagfl. 93 tele z vŭmena (ceckouv) materé cēca mlejko, 118 či hrane na sto denejo, najprva je múha štera pride i nogé v ņou namáče, po tom je okouli po skledi cēca, 161 mlaina jáko škoudi nárasi pŭngradov, ne dá ņemi rásti, pocēca od ņega vľago; — cēcajo: nagfl. 86 vŭmen materé cēcajo, 155 ete mate krumpiše! je li vidite na ņi dosta jámic? či krumpiše posadijo, ete male oči vľago cēcajo z zemlé.

cepa decidere: cēpajo: škriň. 379 on sneg iztrēsa, kakòr ptice doli lētajo de bi se vsēdle, inu ta isti doli pada kakòr kobil'ce doli cēpajo, ravn. 1, 70 vsi gredó k Jožefu, Juda od spréd. Kar pred ņ pocēpajo, gašp. 1, 599 vsa jadra iz bárke strgaju, vesla razcēpaju.

copra: cōpra: rog. 1, 247 tu zlatú ta duh zacúpra (aurum fascinat mentem); — cōprajo: škrb. 1, 25 al niso ľušti, ktiri te tako zacóprajo, de je preteškó jih zavrēci?

cvibla: cvĭblamo: škrb. 1, 362 na prvu nam hudič strí vŭpaŭe de h grehi pervólimo, po tim nas pahne v velik strah de nad opuščeňam cvĭblamo.

čaka: čâkam: traun 95 inu zdaj na kaj jest čâkam? 318 gospod, jest čâkam na tvoje izveličāne, 332 za volo tvoje postave čâkam na tebe, kor. 3, 51 če ga lih sédem lét že čâkam, preš. 129 tak, drága déklica! zvezd tvojih čâkam, mol. 117 čâkam mrtvih gori stanejňe, trpl. 105 gospodne, jas čâkam zveličāne

tvoje; — čákaš: preš. 78 al čákaš de páde zvézda z nebés, al'de bi k ní zlétel, čakáš perés? mol. 119, 174 milostivnò čákaš na pokouro grejšnika, kov. kemp. 261 potrebno da miloščo pobožnost neprestané iščeš, želno prosiš, trplivo i zaúffano čákaš; — čáka: rog. 1, 171 ta se pusty dosti krat vidit, kadar se ta ner mèjn čáka, škriñ. 26 kateri per podbójih mojih dúr čáka, traun 76 naša duša čáka na gospóda, 214 blógèr človeku, kateri od tebe pomóč čáka, 332 moja duša čáka na négove beséde, škrb. 1, 175 zmiram na perlóžnost čáka, ravn. 1, 72 sej britkosti ne bom vidil ktira me čáka, preš. 73 kaj mášnik z mizerêram, kaj dánés z líbero in z drúgo per pokópi hití molítvijo? poróka ná n'ga čáka, za tó takó hití, 184 okó ni vid'lo, slíšale ušésa veséla, ki izvólene tam čáka; mol. 254 znám da vórne díka puna, v nébi čáka korouna, 266 ne bojíš se? more biti te že gotova čáka strašna kaštiga, küzm. 403 na dale čáka dokeč se denejo neprijateljé négovi na podnogáonico noug négovi, 434 oráč čáka drági sád zemlé z mirovnim trplejñem ga čakajouči, bar. 27 či g. boug dobro letino dá, se lehko obilna žétva čáka, 33 dešč ide, rosí. Od néga človek blagoslov čáka; kraj. 294 opomina, da smrti gotov čáka, zagr. 1, 126 ošter sud tebe čáka, math. 1^a 93 kojega tak želno čáka, krist. blag. 1, 23 od kaštige vekivečne, koja grešnike čáka, podstuplivo se pregovarjaju, 75 ako na ova još ne omehkéa, trpí gâ, čáka gâ; nagfl. 85 gda krava s pašé príde, počáka, podojiti se dá; — čakamo: rog. 1, 393 de dolgu na odgovor na čakamo, ravn. 2, 193 si tí tísti ki bo prišel, ali naj drugiga čakamo? küzm. 360 naše pörgarstvo je pa vu nebésaj, od kud i zveličitela čakamo, 421 nouva nebésa i zemlo nouvo pouleg obečaňa négovoga čakamo, küz. 1771, 819 tvojega s. sinà prišestjé s trdnov vüpaznostjov čakamo, küz. 421 ti li si on, ki imaš priti, ali drugoga čakamo? math. 1^a 30 jesi li ti koji dójti hočeš, ali drugoga čakamo? — čakate: küzm. 420 kí čakate i sílite prišestjé dnéva gospodnovoga, gašp. 1, 312 kaj čakate? — čakajo: škriñ. 320 strohlivost inu smrt čakajo po négovih zapóvedih, 345 gospód je samú per tēj kateri na pouti rèsnice inu pravice potrpežlívú na néga čakajo, traun 87 kateri na gospóda čakajo, bodo deželo ęrbali, 167 ne pusti tēj kateri na tebe čakajo za volo mene k sramotí priti, 261 vse stvary čakajo od tebe, de jim dáš jed ob právim času, 363 vsih očy čakajo na tebe, preš. 188 vdežélah jútra čakajo bogáte te žétve, küzm. 213 vküp spravlenim je zapovedao, naj se od Jerušálema ne od-

loučijo nego čákajo obečaŋe očé, 258 svedouči kaj me vézaŋa i stiskavaŋa čákajo, trpl. 54 ne dopústi v sramouto pridti vu meni onim ki tebé čákajo, nagfl. 157 vrle deklíčke komaj čákajo, kaj bi sprotolejtje prišlo, gön. 64 vsáko útro i vsaki zvečarek v šoulo idemo. Gda vu vučevnico stoupimo, vučitel nas že tam čákajo, bar. 46 tam ešče vékši ino lejpši nájemí na nas čákajo liki so oní štere na etom svejti od néga vdáblamo, gašp. 1, 78 gotovo jest želézo, iz kojega čavli gotovi čákaju, 508 kada od oveh oslobodim se, znam da lubešem stvaram koje mene čákaju, na hránu dospem, 541 uffájúci se čákaju na te, 633 čákaju mene za to neizgovorne muke, 677 čákaju od nas svétei božji hvalu svoju, math. 2^b 80 čákaju na vas, gašp. 1, 535 pred kojúm s. Marija Magdalena i s. Anna dočákaju Luciju, 709 bratca s pajdáši dočákaju vu malom vremenu, math. 2^c 27 odišli su vu domovinu svoju, da zveličitela počákaju. — Ú kajkavaca dolazi i oblik čeka iz štokavštine s kratkim e, i nékim piscima rabi oboje jedno uz drugo.

drža: dŕžam: let. mat. 1882/3 264 vzdŕžati, vzdŕžam: kdo te z obleko vzdŕža? (preš. 18 trdna med náma vzdígúje se sténa, vènder ne vzdŕža [vzdèrža] želé skrivnih plaména.)

duda: dŭdam: let. mat. 1882/3 202 dúdati, dúdam. Kako stvar ali káko delo nerodno v roke vzeti, počasno in z majhnim uspehom kaj delati.

duha: dŭhajo: traun 291 ony imajo nós inu ne dúhajo.

dunka: dŭnkam: let. mat. 1882/3 202 dúnkati, dúnkam. Sesati prst. Otroci odstavleni od prsij dúnkajo.

flisa: flísamo: gön. 55 ese pridemo vsák dén na včéŋé; gdare naše šoulske oupravice dokončamo, vö nas pelajo vučitel v ográdec, gde nárase naše preglédnemo, drevje gájimo, sadímo, cepímo, polejvamo, po tom se flísamo na mujštravnom téli vu vojničkom (vojnikszkom) soutpaŋi, obráčaŋi, bejzaŋi; — flísajo: rog. 1, 584 kateri se izvelyčat hočjo .. želé inu se poflísajo.

fučka: fŭčka: gön. 50 na travnikaj po travínaj kosa cosi da vse fŭčka, 104 vihér strašen práh pobúdí po nívaj i na trávniki spremeče plastovje, po logouv drevji vse fŭčka i troubi.

funda: fŭndaš: kov. kemp. 198 ako na ov vrhú nec zlèsti hlepíš, tréba je da bátrivo pričneš i sekiru k korenu postáviš, da spúkneš i fŭndaš otajnu i nenarednu proti sámomu sebi i proti osobnomu i télovnómu dobru nagneŋe (gön. 37 bez oznake: požár funda naras, dakle = fŭnda).

gaga: gâga: ravn. abc. 43 gós gâga (a nagfl. 110 bez oznake naglašene slovke: pri doumi gagam, dakle: gâgam).

gleda: glêdam: traun 151 v tej dèžéli glêdam jest po tvojim svêtim męsti, preš. 181 skrbí je kôniec, kar glêdam spét v obličje ti cvetêće; mol. 110 darúj mi tvojo miloščo naj vrejčno glêdam zveličitela, 177 oh sladka domovina! ouzdaleč te glêdam, 208 ah kak mi voña zemlja, gda glêdam nebésa, gön. 107 jas sem gdate do pou nouči vönej pod slobodnov nebov i rad glêdam zvezjde, bar. 35 glêdam, neprestanoma glêdam, ali ne míslim na tísto, ravn. 1, 206 ko otroka bol oglêdam, kar vidim očitno de je otrok nén, nè moj, traun 15 aku jest poglêdam na dëla tvojih rôk, kaj je člověk, de se ti na néga spomniš? škrb. 2, 203 se nima podstopit kdaj véč pred moje oči priti, jez ga več ne poglêdam, ravn. 1, 154 če poglêdam nebo . . , kaj je koľ člověk de se ga spomniš? kov. kemp. 179 míslí da ja sém kí srca i vsa otájna preglêdam, kotéri ne sudim polég líca, čb. 5, 36 mi zdí se, te vglêdam, de v raji živím, kov. kemp. 170 ako se prav vu mê vglêdam, nigdár mí od koje stvári ne vučínena krivica, 217 vse mlahavo i nestalno nahájam, kaj goder zván tebe zaglêdam, 251 za ništar držím vse kaj na svêtu zaglêdam i čújem; — glêdaš: jap. ev. 104 ti ne glêdaš na pèršono tih ludy, jap. prid. 2, 231 ti z enim nevošlivim jeznim očesam glêdaš, kakú tvoj sosed na sréči gori jemle, ravn. 1, 166 glêdaš z očmi, preš. 72 kaj glêdaš tak plašný? 118 od déleč glêdaš drága, me perjazno, 171 v ní (razvalíni) glêdaš Črtomírovo lastnínó, mol. 161 ti glêdaš moje potí, küzm. 11 glêdaš trouho v ouki brata tvojeja, 44 ne glêdaš osobo lüdi, küz. mik. 83 ne glêdaš na pèršono ludy, trpl. 9 ti vsa vídiš, ar glêdaš nevoló . . , kov. kemp. 171 kada se oglêdaš na stvári, vmekne ti sê pogled stvoritela, škriñ. 185 tí ludëm grêhe preglêdaš, kraj. 63 prosím tè da denes k meni i k mojemu delu k moje družínè i márhe marlivó priglêdaš, škriñ. 241 kàdar módriga vglêdaš, hiti k nêmu, preš. 151 od déleč vglêdaš zëmlo zaželjéno, 17 mársikdej ti govoríca se zméša, ko me zaglêdaš med drúgmi ľudmi; — glêda: škriñ. 15 gospód glêda na človéka pôti, 89, 130, 148, 232; ravn. 1, 156 iz tega povédka glêda božja previdnost, 278; 2, 191, 223, ber. 55, kor. 1, 25 pod nóge si glêda, 26 zaľubljeno glêda, preš. 128 vrh sónce síje sóncov céla čéda, jih zëmļa célo nóč z vesêlam glêda, 177 kak glêda v tlà, 180 po Bogomíli prášat' mu ukaže al glêda svetlo sónce, je še živa, levst. žup. 78 naj občína glêda

napraviti detiñ vrt, mol. 182 naj ne gléda vnožino mojih grejhov, 188 niti mladosti niti lepote niti zmožnosti smrt ne gléda, küzm. 358 tá štera so ti drugi' vsakši naj gléda, trpl. 9 obráz ñegov gléda na tou ka je prav, 25 s prebivališča stoulca svojega gléda, 42 boug doli gléda na siní ñloveçe, nagfl. 75 okouli gléda; škrb. 1, 472 vse na tanko ogléda, zagr. 2, 129 onda se Christus na ñega milostivno oglèda, jap. ev. 18 jest vam povem de vsaki katèri eno ženo poglèda de to isto žely, ta je vžè prešuštuval, škrb. 1, 381 kdor s. pismo poglèda ta najde de . . , ravn. 1, 253 zapustí ga bogastvo v sredi ñegovih dní, iz ñega pa trápa poglèda, preš. 47 ní nevésti všèč kar rèçe, Ojstrovrharja poglèda, rèçe mu iz jéze nagle. . . ; kov. kemp. 257 na mê poglèda, math. 2^b 75 okolu poglèda, ravn. 1, 297 ki se časa kdaj je treba pomóci nikol ne preglèda, 2, 94 Jezus je v Simona pogledal; kaže mu de ga pozna in vsiga preglèda, kor. 2, 57 Ravbar béle liste brž preglèda; gašp. 1, 437 slepca oči odpreš da preglèda, math. 1^a 36 to sám bðg more, koji srdeca i bubreke ljudih vidi i preglèda; kraj. 296 da nam ñum (boleznostjum) bogu hválu zdáje kakti dragomu i milostivnomu otcu ki ga ovde priglèda svojem milostivnem bičem, math. 2^c 154 bog je dugotrpliv, priglèda vnóga lèta; zagr. 2, 10 naj razglèda i razmišlja kak se žive, gašp. 1, 495 kojega nenávidnem razglèda okom; škriñ. 36 katèri krivico spreglèda, je pamétèn, ravn. 2, 172 zraven se še tako kaj maliga ne spreglèda kar hudo ñloveku dé, 252 od déleč ga že oče vglèda, jap. prid. 1, 34 tukaj zaglèda on svoje šentuvañe, ravn. 2, 35 Simeon stópi v tempel, kar zaglèda Jezuska, ber. 14 eniga dné gré Eva zelo bliz prepovédaniga drevésa, kar na ñem kačo zaglèda, 27 Abraham zaglèda tri možé, kor. 1, 40 od vesèla se jóka moja deklè, kádar zaglèda me, preš 69 Urška zaglèda per mízi ruméni junáka; mat. 2, 62 ovca kada zaglèda sebe pogublenu, ne hlepí več na pašu, 204 zaglèda ñu pred se dojtí v žalostne i strahovite oprave; — glédamo: škrb. 1, 34 kolker več na Jezusa glédamo, tolko bel se prevízamo kako resničnu je kar pravi s. Pavel; küzm. 317 zdaj glédamo kak v gledali vu temnoj rejči, teda pa od lica do lica, 328 mi ne glédamo ta vidouča, nagfl. 27 z očími našimi glédamo, 78, 121, 172; škrb. 1, 404 če okoli sebe poglédamo, ne vidimo družiga kakor žalost; ravn. 2, 58 práden se nad ñim razglédamo, s kakim očésam še ñegove lube stariše poglejmo, 262 v ktirimu

tih dveh razgledálov se vglédamo sebe? 52 nad pomorjènimi otroci ne zaglédamo nikar tròhe božje previdnosti, ber. 8 če se okoli sebe ozrèmo, zaglédamo brez števila veliko rečí; — glêdate: kor. 1, 67 vsak svòjo ženo imate, pa še po drúzih glêdate, küzm. 218 ka na naj glêdate? 334 ta pred očmi glêdate li? — glêdajo: jap. ev. 83 angeli v nebesih vselej glêdajo obličje mojga očeta, 165 ony gledajúóci glêdajo inu ne vidijo, škriñ. 87 na vse glêdajo, 119, 132, 277, 293, 345; preš. 79 ga glêdajo ráde dekléta mladé; küzm. 68 gledouči glêdajo i ne vídijo, trpl. 11 oči tvoje naj glêdajo na pravico, 17, 19, 51, 81; ravn. abc. 63 oče drévje oglêdajo, ali se niso črvi v pérje zaprédli; jap. prid. 1, 38 otrpneni ljudje poglêdajo na nebu, kor. 2, 50 zdaj Turki se spoglêdajo, rog. 1, 549 na tú gredó samy ú se, svoje porednu žjuléjne spreglêdajo, pobulšajo, kor. 3, 96 gospóda se spreglêdajo, Travnarju prizanésejo, škriñ. 131 tudi se oči obveselę, kadàr sónce vglêdajo, 219 nó lubijo kakòr hitru jo vglêdajo, ravn. 2, 43 na en krat vglêdajo svojo zvezdo.

glíha: glíha: küzm. 113 nišče ne dejva novoga gvanta zá plato na stari gvant, náci i to nouvo rasprášci i k tomì staromi se ne vglíha novoga súkna záplata, 330 kak se glíha Kristuš z Belialom (*τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελιάλ;*) 345 Agar gora sinajska je vu Arabiji, glíha se (*συστορχαί*) z vezdášnim Jerušálemom; — glíhajo: nagfl. 155 z motikami jamice skopajo v štere krumpíše notri zmečejo, z gnojom ali sprhúnenov trátnicov zasíplejo, i zaglíhajo; — glíhata: küzm. 35 velim vám, kaj či se dvá z vás zglíhata (*συμφωνήσωσιν*) na zerli nad kak šté dugováñem, šteroga koli bodta prosila, bode ñima od oče mojega.

gmera (nem. mehren): (gmêram: rog. 1, 215 de jest ta trošt nagmyram; — gmêraš: kast. 138 s tem sebi žalost ,gmieraš';) — gmêra: kast. 19 čednost se gmêra inu raste kadar se v misli jma, škriñ. 89 kadar ony poginejo, se pravičnih štèvílu nagmëra, jap. prid. 1, 36 ta podoba našiga križaniga Jezusa katera se mu kušnit da, pogmëra še bol ñegovi strah; — gmêramo: škrb. 1, 410 skuz to naše trpléne le pogmëramo; — gmêrajo: škrb. 1, 328 vse svoje zavjáče tako obrniti, de se toje skrbí inu opravila zmiram gmërajo, škriñ. 89 kadàr se pravični nagmërajo, se ljudje vesele, 366 skuzi svojo togoto trpléne nagmërajo.

guada: gnâda: rog. 1, 591 on ta iste iz tem nebeskim izvelyčajnam potróšta inu pognáda.

grata fieri od nem. gerathen: grátam: bar. 41 či stari grátam, te bodo se sprevejdna deca z méne se špotáрили; — gráta: küzm. 69 skrbí toga svejta zadavijo tou rejč i tak nerodna gráta, bar. 30 mošt po krátkom vrejmeni vö zevré, se sčisti ino víno ž néga gráta, nagfl. 150 eto tak velko gráta da se raspouči; — grátajo: küzm. 353 tá pa vsa, dá se kárajó, od svetlosti očivesna grátajo, trpl. 44 náčiši ne grátajo, geto se bogá ne bojijo; govori se i bez g: kuga 166 tē nar bolši ošpice so srēdnu velike, z eno rudečo rinko obdane, okrugle inu visoke, tēr na sēdmi dan polne beše sukrovce rátajo.

greva od nem. gereuen: grêva: kast. 26 ti praviš de tebe zgrêva tvoje nespodobnu živeñe; jest verujem, gdú bi se ne zgréval? ty pregrešni ludè sovražijo ta gréh inu ga lubijo, inu še ta čas kadar hudú déla, ga zgrêva, rog. 1, 35 če ki trpy letú za vojo ene ali druge pregrējhe, zjóka se za vojo te, zgrêva, spovē inu pobulša; — grêvajo: schön. 385 vsi moji grēhi so meni raminu zlu žal inu mene grévaju iz srca.

hita: hîta: krist. blag. 1, 48 onda se lepše oprave obláčiju i iz mužárov hita.

huka: hûka: kor. 2, 134 na dan svetiga Luka se v róke že hûka, let. mat. 1882/3 325 svēti Lúka v róke hûka.

jamra nem. jammern: jámrajo: rog. 1, 498^b zdíšejo, jámrajo, žalújejo, 521 jámrajo, jókajo, škrb. 1, 362 zdey premíslajo soje gréhe inu jámrajo.

kavka: kâvkam: let. mat. 1882/3 206 kávkati, kávkam. Lúščiti kostañ iz griče.

kepa snijegom nabacivati se: kēpajo: jap. prid. 1, 75 imate vso drugo navado per malih otrocih: vy jim vso svojo volo per-pustite, naj se cel dan okuli po hišah vlačijo, naj se pretepajo, lasajo, kēpajo, valajo kakòr hóčijo, vse je prav, vy se jim še smejate.

kinka: kînkam: let. mat. 1882/3 206 kinkati, kînkam (činkati), dremajoč glavo potresati. Kaj kínkaš? govori se dremavcu. Tudi cincati v Laščah (nem. hinken).

kisa: kîsaš: rav. 1, 227 i kaj ti je že? kaj se kisaš? za kaj ne jēs? — kîsa: rav. abc. 47 mléko če kake dní stojí se zaséde in skîsa.

krega: krêgam: ravn. 1, 179 torej krêgam te; — krêgaš: kast. 63 ti se srdyš čez nespametno živino, jo byeš inu krêgaš; — krêga: škriñ. 65 bolši je v eni pústi deželi stanuváti kakor z eno ženó katera se rada krêga inu jezy, kast. 17 veseli se kadar on tebe posvary inu pokrêga, jap. prid. 1, 100 če te (mož) pokrêga de kaj nisi prav sturila, odgovori s krotkostjo; — krêgajo: ravn. 1, 52 oče ga krêgajo, kadar to slišijo, abc. 45 okrêgajo me.

kroka crocitare: krôkajo: traun 366 daje živež živini inu mladim oslam, kateri k nemu krôkajo.

kuha coquere: kûha: nagfl. 125 mati z vékše stráni pri doumi dela, kûha, pečé, čisti, peré, šíva; — kûhamo: math. 1^a 219 Jezuš opráščal je rad neprijatelom svojem, mi pako kûhamo fanteñe proti nim vu srdcah našeh; — kûhate: math. 2^b 217 ja znam čisto dobro, kakvo vi proti meni fanteñe vu srdcu vašem kûhate; — kûhajo: nagfl. 80 k čemi je kûña? Vu ñej kûhajo, 156 zelenoga (grášič) z mošnicami kûhajo, bar. 7 vu kûhñi pečéjo, kûhajo, peréjo, gön. 73 ejno stúdenec s šteroga kûhajo i napájajo; vran. rob. 1, 181 iz vóde morske kûhaju ñu (sol), nagfl. 154 krumpiške, či je li z lüpiñem spečéjo ali skûjajo, dönok so žmajhni.

kuka od ñem. gucken: kûka: škriñ. 137 moj lúbi je enak srni inu inládimu jelënu: polej on stojí za našo stëno, on glëda skuzi ókna inu kûka skuzi mreže.

lajna: (lájna: nar. pjes.: lajnar pa lájna prelepô; —) lájnaajo: let. mat. 1882/3 330 štirje nósijo, štirje lájnaajo, dva glédata, dva poslušata, jeden pogaña (odgonetlaj: krava).

leba ðd ñem. leben: lëbajo: jap. prid. 1, 366 za to ne vzame jerprg (s. duh) pr tëh kateri lëbajo inu v pregrešnim veseli inu nečistosti žive.

lona od ñem. lohnen: lôna: rog. 1, 434 Jezus to ñim (nym) sturjënu pomuč obilnu polóhna plača inu povrne.

mala pingere od ñem. malen: mála: gön 22 málar mála, mat. 1, 542 samo glédi se i razmišláva lažljivo ono dobro koje se vidi i koje nam vu grehu kakti mála i pred oči duh peklenski postavlja, 2, 458 duh peklenski nam mála zapoved božju z obrazom špotlivem; — málajo: rog. 1, 367 na to poprávleno tablo málajo gorrè vodè mésta; gašp. 1, 360 ñega vu spodobi mladëna k stupu visokomu privezanoga málaju.

mańka: m á n k a: škriń. 35 katerimu krúha m á n k a, 370 gospodovimu strahu nič ne m á n k a, traun 95 vejn kaj meni m á n k a, ravn. 1, 168 zdajni čas se ne m á n k a takih hlapcov po deželi, 2, 72 toľko vam še m á n k a, préden bote Abrahamovi otroci, škriń. 186 v neniń delih je bogástvu, kateriga nigdár ne p r m á n k a, preš. 100 slovénsko lúľko bomo rešetáli, hranili dôbro zrno, in kar z m á n k a, iz svôjih bómo to moźgán' dodáli, 163 bôľ dán na dán brlí živľéna svéča, doklér ji réje z m á n k a in ugásne. — U ugarskoj slovenštini i kajkavštini glasi osnova meńka te je e najčešće kratko, ali se u kajkavaca govori i dugo: kraj. 73 potvrdi me, da vu ovom ne z m é n k a m kaj sem nakánil, 129 daj mi to, vu hude sréče da ne z m é n k a m, math. 1^a 232 nam nigdar, ako samo hočemo, dela ne m é n k a, kov. kemp. 99 naj poménka vu hváli tvoji duša moja.

mara: m á r a m: kor. 3, 137 jez za te ne m á r a m, preš. 58 za céli svét ne m á r a m věč, küzm. 258 nikaj ne m á r a m, trpl. 58 či li tebé mam, ne m á r a m za nébo ni za zemlo, bar. 5 ka jas m á r a m, samo idi, povej, mat. 2, 144 ne m á r a m, odgovori batrivo Daniel, ne m á r a m, o kraľ, za tvoje dáre, kov. kemp. 242 kaj god zvan tebe dáješ, nikaj ne m á r a m, krist. blag. 1, 133 male grehote jesu ovo, ne m á r a m, néje velika pregréška; — m á r a š: küzm. 44 ne m á r a š z nikim, trpl. 116 ka m á r a š za néga, mul. fer. 55 za segurnejši pút ne pitaš, i ako ti gđo povéda, ne m á r a š, gašp. 1, 394 tvrdokorno srdce imaš, niti za muke ne m á r a š; — m á r a: škriń. 314 ne čudi se kadar za te ne m á r a, preš. 25 z á n drúzba ne m á r a in on ne za úó, trpl. 4 vu vsej svoji zdúhaj za tou ne m á r a, nagfl. 101 reca za svoje jajce malo m á r a, mul. ap. 928 ne mogu se prečuditi, da človek . . vu svetek imajući naj lepšu priliku po prave pokore . . nim ze vsema vujti, ter ne m á r a, mat. 1, 228 vidi mi se da takaj smrt za me ne m á r a, 2, 37 tvrdokoren herceg ne m á r a za vsa ova ľublena kraľevske dobrovoľnosti skazańa, 139 sada ne m á r a nit skrbí se duh peklenski odvrnuti né od časteńa pravoga boga, 140 grešnik koji nikaj ne m á r a za strah boźji, 140 ne skrbí se nit vnogo m á r a za vekivečno négvo zveličéńe, 494 kak bi mogel uffati se dobro vumreti on, koji ne m á r a nit skrbí se na red postaviti hiže i duše posle rastrešene, krist. blag. 1, 28 ne m á r a da su tvrdokorni, 34 mislimo mi da bog niti m á r a za onoga koji m ũ slúzi, niti p à z i na to da ga gđo bantúje: — m á r a m o: kor. 3, 102 kaj m á r a m o mi, k' smo fantje mladi? gašp. 1, 791 za dáre i časti

nikaj ne máromo; — mārate: rog. 1, 310 pred s. križam kakú se izkažújete? porednu za dosti, kir za tega pričnost na mārate, mat. 1, 545 kažete da ne mārate za nebo, 2, 21 i vi tak malo mārate za zapovedi takvoga gospona? krist. blag. 1, 53 za dúše détcè vaše čisto nikaj ne mārte; — mārajo: rog. 1, 576 na mārajo za izvelyčajne, nagfl. 101 ovce ne mārajo za pogübel; mat. 1, 617 ne māraju nit posluhnu naša karaña, 2, 279 mogu grešniki z ovem tak pripravnem vračtvom zadobiti zdravje duhovno i vevdar za ñe ne māraju, 422 ñihovi roditeli za to nikaj ne māraju, kov. kemp. 172 za pút meni slúžiti malo māraju, krist. blag. 1, 61 roditeli sàmi za duhovna vnogo ne māraju; — mārata: rog. 1, 142 za tu ta dva na mārata.

martra od ñem. martern: mārtra: kor. 2, 103 jez imám pa lúb'ce tri: naj prva ñih je Kátra, ki moje srce mārtra; — mārtrajo: škrb. 1, 404 bolézni truplo mārtrajo.

mora debere: móram: preš. 13 móram de, si ukazála, hójo k tēbi odpustít', 51 de lúbít' móram vse lúdí, tak véra môja me uči; kov. kemp. 108 o kak gluboko poniziti se móram pod preglubokimi sudi tvojémi, 177 ze vséma čuvati se móram, 184 položiti ím se móram, 230 nut vu tebi je vse kaj želēti morem i móram; — mōraš: preš. 29 ak' je blízo tista césta, mōraš vzét' me, lúbčik mój, de poglédat ptúje mésta bóm peľála se s te bój; petr. 276 vumreti mōraš, kraj. 73 to mōraš držati, 89 ako hočeš hasnovito pròdeke poslušati, mōraš ovè regulè marlívò obdržávati, kov. kemp. 150 ne mōraš suditi poleg vezdašnega čuteña, 155 o sinko, ne mōraš se odvrnúti; — mōra: rav. ber. 10 on móra neskónčno úmen biti, preš. 24 vém da móra vsák umrét', perg. 21^b adda se takova perña muora na jednoj oktave dotrči, 62^a z imjenia kryvceva muora platiti, petr. 283 krščeni človek vse móra činiti i trpeti vú to ime, da bogu vúgoden sluga búde, kraj. 157 ki gode človek hočé nebesku korunu dobiti, móra veruvati da je jeden jedini bog, 170, 251; kov. kemp. 176 tak da se teško i ono veruvati móra kaj se z obličaja istinsko vídi, 254 iz vúst mášnika nikaj neg svéta izhádati móra rěč, math. 1^a 202 bog vu pekel segürno vas iti primòra, ako se ne pobólšate; — mōramo: rav. ber. 12 če vse to prav premislímo, kar je bog iz nič le samo s svójo vójo narédil, mōramo strméti nad visokóstjo ñegove moči; kov. kemp. 243 nas i vsa naša mōramo bogu alduvati, gašp. 1, 681 postiti mōramo proti Adamu koteri: postiti ne hotel, 680 Adama nasleduvati ne mōramo; — mōrate

math. 1^a 15 znati m ò r a t e kaj ova réč evangelium znamenuje, 119 vi ne m ò r a t e ove rèči vzèti kak ti zgovor . . , vi m ó r a t e čedno odgovárjati; — m ô r a j o: ravn. ber. 15 m ó r a j o za vse dobrote le bogu hvalo dati, kor. 2, 63 vsi hítro m ó r a j o prít, Turke strani odpodít, perg. 24^b m u o r a j u je v hyštvo dati, petr. 265 oni takájše, kii prez smrtnoga greha vumiraju, ali zadovolšćine dóstojne za grehe ne čine, zá to ju m ó r a j u na drugom svetu činiti vu purgatoriume, kraj. 91 tò isto m ó r a j u obdržavati oni ki . . , kov. kemp. 106 nájmi ne m ó r a j u se s toga preštímávati, da gdo več vídeña ali razveseléña od boga ima, 254 oči ñegove m ó r a j u biti príproste i sramežlive, gašp. 1, 714 kaj na pero postaviti m ó r a j u, 650 itd. — U ugarskoj slovenštini nema osnove mora niti u krauštni, i gdje tuj dolazi, uzeta je iz hrvaštine, i jednoj i drugoj za debere i posse rabi osnova more, a razlikuju se naglasom: mórem possum a môrëm ili mörem debeo. Krauštni osnova mora rabi za cogere.

muza: m ũ z a: ravn. 1, 297 Daniel se na m ũ z a, 298 Daniel se po m ũ z a (= nasmije se); — m ũ z a j o: ravn. abc. 63 oče poprávijo plót, kure in gosí se skóz ű m ũ z a j o (schlüpfen durch).

neha: n ê h a: jap. prid. 2, 281 če si ti eno reč očitnu vzél, jo móreš tudi očitnu vrniti, de pohujšáñe n ê h a, kug. 47 žival prežvekuvati n ê h a, preš. 14 al srcé mi drúgo vstvári, al počákaj de to bíť v prsih n ê h a, bóg te obári! préd ni móč' te pozabít', jap. prid. 1, 68 en tak kloštrski človek ne prenêha zdihovati; — n ê h a t e: jap. prid. 2, 92 de vy en krat od tē nezmasne pjače n ê h a t e; — n ê h a j o: jap. prid. 2, 190 kadar en taku svèti dan pride, n ê h a j o vse dèla, škriñ. 275 od svojih opravkov ne prenêhajo; — n ê h a t a: rog. 1, 141 če od tega kar sta na n ê h a t a, imata vmorjèna biti. Često i nehám itd.

neta od ñem. nieten: n ê t a j o: jap. prid. 1, praefatio: potle obrnejo križ okuli, z a n e t a j o nazaj te skuz prbyte žeble.

ňavka miauen: ű á v k a: ravn. abc. 43 máčka ű á v k a.

peša: p ê š a: levst. žup. 72 kadar obrtnikom p ê š a zaslužek, tréba pomagati vsem, jap. prid. 1, 327 katera pr naši nehvaležnosti ne opêša, škrb. 1, 417 če jedi zmañka, tak truplo opêša; — p ê š a j o: jap. ev. 73 nóćem jih tàš izpustiti, de na pôti ne opêšajo, ravn. 1, 248 tako pa ne opêšajo, mat. 1, 241 imaju hahare koji nigdar ne opêšaju niti ne zatrúde, 530 drče prez vsakoga truda na službu božju, nit se strude nit opêšaju.

pika pungere: pika: ravn. 2, 166 po gadovo vest storjènih grehov ga pika.

pita interrogare: pítam: nagfl. 18 ešče ednouk pítam, odgovorte mi, 70 zdaj tak pítam:.., krist. blag. 1, 76 sada ja pítam, gdé je ovo obdržavañe zapovedih božànskéh? 1, 107 ako opítam s. Ambrozijuša..; — pítaš: küzm. 205 i küz. mik. 38 ka mené pítaš? petr. 53 kaj mene pítaš? — píta: nagfl. 16 vučitel píta, 43 či me vučitel kaj píta, jas odgovor dam, gön. 70 kama je pa máčka zdaj djala škramble, píta Cili? bar. 5 či te píta, odgovori čedno, 13, 24, vran. rob. 2, 170 naređeno je da stran tretja obrañenih dugovàñ gospodáru primorja dopíta se, küzm. 45 eden ž ñih právdenik opíta ga, petr. 37 gda bi blizu bil došel, opíta ga govoreči: kaj hočeš da ti včínim? 238^a vu čem te smrt najde, v tom te bog opíta, kraj. 235 ki ako te štá opíta, pravo mu budi odgovoril, habd. mar. 56 ne mogel daļe petlara vučeni teologuš pozdravlati, nego ga opíta:.., zagr. 2, 123 ako li ga gdo opita za kaj to čini, on odgovori: sic urget amor, gašp. 1, 647 betežnik opíta kaj je to za jeden Konrad? 401, 507, 578 itd., mat. 1, 568 budeš bojal se smrti, opíta drugi? vran. rob. 1, 15 kaj je? opíta Robinzon (perg. 6^a opyta), krist. nač. 65 popíta gdo morebiti: zakaj..? — pítajo: küzm. 319 či pa (žene) kaj ščéjo včiniti, doma lastivne možé naj pítajo, nagfl. 43 znajouče dejte da odgovor, gda je kaj pítajo, krist. blag. 1, 168 sveti matere cirkve navučiteli pítaju, kak je mogel reči Jonaš: jošče četrdeset dnevih i porúši se Ninive varoš (perg. 60^b opytaju).

pita füttern: pítajo: hipol. kod kopit. 91 te sviñe ali prasci se pítajo z' koríta tiga svinskiga hleva.

plajha: plájham: let. mat. 1882/3 223 plájhati, plájham. Morje plajha, das meer brandet.

plava: pláva: škriñ. 215 kar sicer v vodi pláva, je po zemli hodilu, ravn. 1, 19 barka enako pláva velikimu poslópju po vodi, 49 pač nista mislila, de dete pláva po smrtini nevarnosti, preš. 21 čolñič po mène pláva, 22 po mórji bárka pláva, mat. 1, 474 ovo živinče vu stanovitom vremenu tak je nagneno na morje, da gušcejše sámo vu ñè teče, pláva, sebe pondúrà, gašp. 1, 426 jedna (cirkva) vu segurnosti pláva, druga na slapeh sim i tam se hita, krist. nač. 12 pláva im srdce vu vesèļu, ravn. 2, 80 lepši in prprávniši podobe kakor golobova podoba, ki pohlévno iz viškiga prpláva, pač na celimu svetu ni, škriñ. 164

vse to je prešlú kakòr ladja katera po valóvih kje spláva; — plávajo: ravn. ber. 164 obód sápe ktéri našo zêmlo obdá se imenuje zrak ali obód sóparja, kér so marsiktéri sóparji v nem in plávajo po nem, kor. 1, 102 po bistri vodi plávajo, 2, 90 pod vrham rib'ce plávajo, küzm. 272 ovo darivao ti je boug vse, kí s tebom plávajo. (U ugr. slovenštini govori se i kratko: plavam.)

plunka: plûnkam: let. mat. 1882/3 224 plúnkati, plúnkam, o vodi, voda plunka = zagaña se na breg.

pluska: plûskajo: ravn. 2, 216 valovi plúskajo v čolu, nagfl. 79 gda so že stené gori postávlene, ka delajo z nimi? Zamortajo, zaplúskajo, zagládijo je.

poka: pôka: ravn. 1, 330 srcé od britkósti póka po meni, preš. 67 trpi če póka ti srcé; gün. 90 bližajo se risale, cvetéjo že vijole, pouka roužic popovjé, 91 vu püingradi ščípek rasté, pouka že néga popovjé, ravn. 2, 22 vidi de se béla zárija napóka; — pôkajo: traun 247 reke naj z valovimi pókajo, nar. pjes. cesárske púške pôkajo, se Turške gospe jókajo (kajk. pôcam i pôcam).

pova od nem. bauen: pôva: nagfl. 148 takše ograde, vu šteri se cvejtje pouva, zovéjo cvejtne ogradéce; — pôvajo: nagfl. 134 gda silje pouvajo, 148 takše ograde, gde najbolje grozdje pouvajo, gorice zovéjo, bar. 22 ništeri poule delajo ino silje, duhan ino drúga sejaña pouvajo, 27 konouple i lén se túdi na pouli pouvajo.

préka: pŕčkam: let. mat. 1882/3 227 pŕčkati, pŕčkam. Pa bírkovati po trtah, nachlese halten.

puka: pûka: let. mat. 1882/3 325 svéti Lúka répo pûka.

rajža od nem. reisen: rájžajo: rog. 1, 575 katéri skuzi to puščávo rájžajo.

rata vidi grata.

ropa: rôpa: jap. prid. 1, 346 en vbyavèc tē duše nas obrópa ob neprešacano gnado, 2, 95 nečistost božji tempel ognusi, ja ona ga celu obrópa; — rôpajo: jap. prid. 1, 343 more, rópajo.

seka: sêka: preš. 171 zidóvje podkopúje, vráta séka, kor. 2, 8 Turčine séka vse okróg, škriñ. 191 lésni delavec enu ravnu drévú v lógi posejka, bar. 16 koza na nikaj správi vsako mladiko i li hitro zosejka zeje glaváto; — sêkajo: nagfl. 176 ribičke je (ribe) z vlákmi lovijo, vu mourji pa i strejlajo, na falate sejkajo.

skliza: sklîza: bar. 38 deca se na lédi veselo sklîza.

srsa: sřsam: let. mat. 1882/3 241 sřsati, sřsam (na koga, anschrauben, barsch anfahren).

stoka: stôka: škriñ. 284 norec dokler slišano besedo vùn ne vrže, je kakor žena katëra v poródi stôka.

šlata: šlátam: bar. 42 mam dvej rouki, dejsno i lejvo, prstov pét na vsakoj, z etimi šlátam, prímam; — šlátamo: nagfl. 122 z rokami šlátamo.

šona od ñem. schonen: šônám: rog. 1, 97 jest tebi to režálo za šónám; — šóna: krist. blag. 1, 87 službenik šóna se svojega gospodàra vsigdàr; — šónaju: kov. kemp. 221 šónaju se angeli i arkangeli, bojé se svéti i pravični.

špega od ñem. spàhen: špêga: škriñ. 269 katëri pèr ñe oknih nótri špêga, 293 norèc skuzi oknu v hišo špêga.

špoga: špôga: rog. 1, 69 Magdalena te lasé katére je kravžala, cirala, sedáj respłéta inu h brišálišu tèh Jezusavih s. núg špúga, 221 kadar kupúje ali predaja eno ali drugo rèè ú mej sabo, takú špúga ene inu druge ludy, 463 vse kar je škodliviga za svoje orožje h zapelajnu teh ludy špúga ta svejt; — špôgajo: rog. 1, 11 v mej drugimi navádami, katére špúgajo ty jagri, lóuci inu strlici, imajo tudi leto, 214 velíku dragih inu štimánih koož znáji je na zemle, kakor so te lepe špeglaste kože, iz katérimi od naturae previdene so te rise ali pantherae, katére k eni častè špúgaju ty vojšáki inu orožnyki, 513 vméj drugimi pripóvistmi, katére govóre inu špúgajo se ú tèm usagdajnim govorjejnu, je túdi ú navádi letá: quod rarum charum.

tanca: tâncá: kor. 2, 98 moja ráca blato táncá.

tarna: târnajo: kor. 2, 45 vsi târnajo, zdihávajo, solzíce tóčjo, vékajo.

tehta: têhtaš: ravn. 1, 336 zlato svoje téhtaš na vago, raji tehtaj na ño svoje besede; — têhta: ravn. 1, 245 kdo nebo s pédjo téhta? levst. žup. 197 tehtovit, kar mnogo téhta.

terja: têrja: škriñ. 288 edèn danàs posódi inu jutri nazaj têrja.

teža: têža: krist. blag. 1, 45 bog je takovo dobro, koje nigdàr ne pretèža, ar je takvô dobro koje, s kem se duže vživa s tem se boje dopàda; — téžajo: ravn. abc. 71 mati tudi répe kisati dénejo. S kamenam jo obtéžajo de voda nastópi.

tipa: tîpamo: mat. 1, 596 z rukami tîpamo, da tuliko krat dobra vremenita rádi zločestoga vživaña doprinašaju duše

preveliki kvar; — tîpajo: traun 219 ony imajo roke inu ne tîpajo.

tira: tîra: gašp. 1, 320 zverja celo jato pred puščinu negovu dotîra, 684 po pozaju smrt iz tela van iztîra, 396 (vuka) gladnoga od onud odtîra, math. 1^a 226 da ovàkvu svojhàsnost iz srdcah vučenicov pretîra, dal je naprvo priliku od vinograda; — tîramo: gašp. 1, 687 postimo da gréh istiramo.

tiša: tîšam: let. mat. 1882/3 257 tîšati, tîšam, molčati, still sein; potîšati, potîšam, pomolčati, obmolkniti.

trošta od nem. trösten: trôštaš: trpl. 71 geto me tí, gospodne, pomágaš i trouštaš, 101 gda me potrouštaš; — trôšta: traun III v drugih psalmih zapušene pravične tróšta, nagfl. 83 voda pokoure dūšo očiščáva, vu žalosti troušta, bar. 27 troušta nas ono mišlejúe; — trôštamo: jap. prid. 1, 57 kateriga se mi tróštamo; — trôštajo: trpl. 18 palica i šiba tvoja me trouštajo.

ûpa i üfa: ûpam: rog. 1, 90 jest tebe hvalit zadosti se na vûpam; mol. 244 o boug, vörjem, jas se vûpam, boze drági, lúbim te, 182 vu tebi se vûpam, 183 po šteroj vûpam ka mi tvoj oča nebeski bode milostiven, trpl. 23 jas se pa vu tebi vûpam, 45 vu gospodni se vûpam, gašp. 1, 467 uffajte se kak ja se úffam vu Ježuša Kristuša, krist. blag. 1, 104 ako se vendar podúfam dobrotivnost tvoju zazàvati; traun 12 v tebe jest zavûpam: reši me, 22 jest zavûpam na gospóda, 26 jest na tvojo milost zavûpam; — ûpaš: škriñ. 242 ne jiši sodník postati zvúnaj ako se vûpaš s tvojo močjó pregrehe zatreti, preš. 150 sréčen úpaš de bó vidjóča ne podóba blága; — úpa: škriñ. 79 kdór ob časi britkósti na eniga nezvestiga vûpa, je kakòr gníl zób; trpl. 45 smilúj se mi, ár se vu tebi vûpa dūša moja; gašp. 1, 643 da vu petek poúffa se meso jesti, traun 333 moja dūša na gospóda zavûpa; — úpamo: rog. 1, 389 de negovim štrikam na vûpamo, ako nočmo škode trpeti, traun 76 v negovu svétu ime vûpamo; — úpate: traun 71 bodite srčni vsi kateri na boga vûpate; — úpajo: škriñ. 93 on je en škit tem kateri v nega vûpajo, 197, 204; traun 76 kateri na negovu vsmilene vûpajo, 292 kateri se gospoda boje, vûpajo na gospóda; trpl. 96 i 111 kí se vu ní' vûpajo, math. 2e 81 čuvár vseh oneh, koji se vu te úfaju; škriñ. 152 on se tem razodene, kateri na nega zavûpajo, itd. U ugarskih je slovenaca i u kajkavca u češće kratko nego li dugo, tako i u Štajerskoj: Sket 173 ùpam.

víža od nem. weisen: víža: škriñ. 46 ràzvùmèn ÷lovèk svojo hójo prav víža, 27 gospod jezik víža, 62 gospod víža ÷lovekovo hójo.

zalba od nem. salben: žálba: rog. 1, 69 Magdalena tu lepu dušéçe mázylu, iz katèrim je poprèj svoje grèjšnu truplu mázala, iz tèm sèdáj Jezusu tè s. nogè ž á uba.

žoka stopfen od bavarsko nem. schocken: ž ò ka: ravn. 2, 175 godilo se je kakor še dandanašni po velíkih méstih, ki se lúdi veliko va ñe naž ó ka.

žuga minari: ž ù gaš: škriñ. 285 posvari bližniga, prèdèn ñemu ž ù gaš; — ž ù ga: traun 256 on ñe ž ù ga na vèkoma, ravn. 2, 229 viditi kakó spridena potepúhña tukaj nedolžniga vž ù ga (besiegt) kdo se bo misli vbrani! . . ?

m) ñekoliko tro- i višeslovčanih osnova, koje u svagdañem govoru često a u knízi rijetko ili ni malo ne dolaze n. pr.: cev r è n tam, od zle voļe mrmram; dan á jkam, popjevam si; drem ù c kam podrijemávam; drl è c gam, blato nogama na sve strane razgažujem; drl è c am, trèim okolo; drb á j sam kao ribam; hrap ù c am, hrapavo kašļem; hrl ù j am se coitum appeto, o kobilí; katal è c am kotrljam; klop á n tam, odviše govorim; kol è n tam se circumvolvi; kokod á j sam, kokoš kokod á j sa kad jaje iznese; kom á j sam i kom ô slam, vlasi raskuštravam; komp è s am razbacujem što da bude u neredu; kop è tam se kol è n tam se; pij ù c kam, po malo popjjam; rop è n tam, halabučim; skle pov ù ham, čuskam; spel ù š kam, o raku kad metnut u vodu vratom razmahava: ,rak je speluškal kad su ga v Krapinu hitili'; štr b ù n kam plivajuçi nogama po vodi tučem; tradar á j kam, pijan pjevam i time dosađujem, govori se i tradar è c am; zdev ù ram, sharim koga, itd.

Iz kníge mogu u taj par navoditi samo osnovu: velíča: škriñ. 79 odtègni tvojo nogó od hiše tvojiga bližniga, de se ki tebe ne navelíča, 102 okú ne bó glèdaña sítu, tudi vuhú se poslušati ne navelíča, Sket 261 navelícam se überdrüssig werden; — velíčamo: ravn. 2, 205 z dobrim lepim djañam in z živleñam brez mádeža boga nar lepši povelíčamo; — tako i odl á ša, što je Levstiku iterat. od odlasiti: mol. 189 za kaj na slejdñe vrejmen odl á šaš pobougšañe tvojega žítka? 266 za kaj tvoje na dúgi cio odl á šaš pobougšañe? škriñ. 91 nevùmèn svojiga duhá na en krat izlije, módèr pak odl á ša inu za prhódnu kaj prhrani, 243

ne postáni tvojimu prijátlu nezvest, kadàr dènarje dati odláša, ravn. ber. 194 vsmilèn bog rad przanaša, gróšniku rad odpusti, kτέρ' pokóre ne odláša in predrzno ne greši.

B. otegnuti naglas imaju:

1. Osnove koje se grade od glagolskih osnova na *samoglasno*

a) nastavkom *va*

α) od *jednoslovcanih* osnova na samoglasno.

αα) u *kraňštini*.

bi: biva: bívam: traun 231 jest prebívam per prebívávcih (męsta) Cedar, ravn. 1, 37 per bogu mi persézi, de mojiga sinú ne boš ženil per Kanánkah, ki prebívam med ními, 1, 247 na visóčini in v svetínišu prebívam; — bivaš: škriú. 151 tebe katera v vrlih prebivaš priátli poslúšajo, traun 183 ti si krajlęstvu tvoje erbšine rešil: gorro Sion, na kateri prebivaš; — biva: levst. žup. 35 zaradi tega župan dobíva razkazila o kazněncih, 73 kjer se v nízko céno dobíva juha, 97 staníšcem od katerih se rės ne dobíva nič najéma, naj se ta najem dožene po primérjaní, jap. ev. 110 kateri skuzi tempel perséze, tá perséze skuzi néga inu skuzi tiga istiga kateri nótri prebyva, škriú. 152 modróst ne prebiva v teleši, katero je greham podvrženu, 310 sręčen tá, kateri z eno zastópno ženó prebiva, traun 58 gospód, jest lubim ta kraj, kjer tvoja část prebiva, škrb. 1, 85 bóg prebiva v' srco vsaciga pravičniga, ravn. 1, 34 fant rase, prebiva v pušavi, 1, 52 Jakob prebiva spet na Kananskim, 1, 165 v zavetju nar viš'ga prebiva, ber. 178 kjer toliko tavžent lidí skupej prebiva, preš. 54 mi v klóstru prebiva drúgi brát, 180 kjer zdaj drága déklica prebiva; — bívamo: met. 283 dolgo me vi. néj (mlakb) prebívamo; — bívate: traun 118 poslúšájte le tó vse ludstva, zastópíte vsi, kateri na zémli prebívate; — bívajo: rog. 1, 591 od tega tedaj ty pravýčni vso to nyh svetlóbo dobívajo, ravn. 2, 240 pozemliskim krajęstvam, so menili, bo božje krajęstvo enako, v ktirih se s perporócbami in prošnami částtlive službe dobívajo, 2, 246 tudi pod mizo psički dobívajo drobtín, ki padajo gospódam iz mize, abc. 53 presíci dobívajo pomij (pomjí) v korito, levst. žup. 43 od česar dobívajo po nekaj plače, 70 veli da si domovinstva dobívajo naj več le samó taki ljudjé, katére ves občinski odbor izprejme v občino, 77 dohodkov dobívajo nekaj od občine, nekaj od zavaróvalnih za-

vôdov, 88 oprostilo od vojšáskih váj dobívajo samó bolníki, traun 69 jest slišim od dostirih, kateri okóli mene prebívajo, za-
zmágañe.

či: čiva: čívam: traun 132 kdó bó meni dal perúte, kakòr enimu golóbu, de kam zletim inu tam počívam? — čivaš? škriñ. 15 za kaj v naróčji ene druge počivaš, 135 povej meni, kjé páseš, kjé ob poldne počivaš? kor. 3, 98 ah škóda k' se vjézaš, ki v miru počivaš, 109 mrtev ne pije ne vóde ne vína, truplo počiva, al duša žíví.

da: dava: dávajo: levst. žup. 50 zakon ne išče posebne pazke tedáj kadar se različna otróvila in vžigalice prodávajo.

de: deva: dévam: ravn. 1, 261 vse si perzadévam, pa ne marate; — dévaš: škriñ. XXVII kólikùr bòl si perzadévaš polnost moje božje natúre viditi, tóliku bòl bóš prevížana, de vso zastópnost presežem; — déva: ravn. 1, 153 na mladice spašnik me déva, 2, 14 posája mogóčne iz sédežev jih in ná ñe déva ponízne, ber. 158 mehkeji mah se med krhke orodja in posóde déva kadar se vkladajo, levst. žup. 92 kadar se v oróžje déva samo nekoliko vojske, tedaj se vojaci sklicávajo s pozovnimi listki, rog. 11 ah andohtlive duše, kaj se vam dozdéva: na zaúpil bi jest práu inu spodóbnu, kadár bi jest sedáj h vam rékal: levate capita vestra? 241 čez tu sedáj kaj se vam dozdéva? 894 tu, tu kar slišiš, o and(ohtliva) duša, kaj meniš, kaj misliš, kaj praviš, kaj se tebi dozdéva, kar si šlišala od Augustina? ni le reis? 624 čez le tú, právim, kar smo od zgóraj od te navošlivosti šlišali, uprašam vas, kaj právite? kaj se vam dozdéva? ravn. ber. 16 naj se nam tudi hudobnež po zunañim srečin dozdéva, v svójim srcu vènder níma nobéniga mirú, levst. žup. 56 ako se mu dozdéva, de je bolezen bila otróvna, naj to ovádi máhoma, 44 ukaz s 1874. l. na déva zasóbnikom dolžnost, nad vsacih 2000 oralij gozda postáviti véščega lésarja, 71 taka dolžnóst se občini rés na déva, ravn. 1, 110 če ste kaciga siromáka plajš v zastavo dobili, nazaj mu ga dajte, préden je sonce za goro. More bíť je to vse, s čimur se po noči odéva, 1, 238 zaveznuile so me do duše vodé, odéva me brezen, kor. 2, 132 svét' Gregor veléva kožúhe kupít', on vódo odéva, zna stróčeje zavít', ravn. 2, 75 kdor si ne perzadéva korenine svojih gréhov spoznati, ne pobólšati se, taki še ni prav Jezusov učéñic, ber. 197 élóvek si perzadéva, bog dodéla; dalm. prid. 19 kateri očeta rezdévaju inu mater pregaña, ta je enu sramotnu inu prekletu déte, 10 gospud ne pusty tiga

pravičniga duše lakoto trpeti, ampak tih pregrešnikov odrtje on razodéva, job. 33 tedaj on rezodéva téh ljudi ušesam, jap. ev. 135 so rekli h Petru: rèsničnu ti si tudi od tēh istih, za kaj tvoj jezik tebe razodéva, škriin. X bog svoje skrivnosti prevzetnim zakriva inu jih ponižnim razodéva, 39 kateri je norèc, svojo neumnost razodéva, 62 nikar se k temu ne perdrúzi kateri skrivne rečy razodéva, 317 kdór skrivnosti svojiga priátla razodéva, ob vso véro pride, 376 gospód razodéva sled skrivnih rečy, ravn. 1, 8 razodéva se tudi nad živalmi božja modrost in dobrotá, 2, 40 bog dobrim ljudém rad svojo prijaznost razodéva, 2, 45 ne le vsim ljudém ki so dobre voļe, ampak tudi po ļuči ki jo kdo ima, se bog vsakimu razodéva, ber. 158 nektère (gobe) so grde viditi, nektère pa lepó pisane; sploh nam pa razodéva gñil omamļiv smrád in polzeč sperjémkast potip ñih škodļivost, 167 malo kdej mislimo, de se nam tudi v tém bōžja dobróta razodéva, preš. 152 se v ñih le tvōja céna razodéva, 184 domá očétu, mēni razodéva kar prerokváli nékdaj so preróki, rog. 128 de se tu krajlevstvu pámetnu viža, rounà inu verdéva, 644 kir en modri gospodári, tamkaj use prau grede, use se dobru governá inu verdéva; jap. prid. 2, 76 ta hišna gospodina moli tedaj od jutra do večera, kadar ona svoje otroke vardéva inu gori redy, 2, 129 vidimo kaku močnu božja roka take zadéva, ravn. 2, 27 oznanim vam veliko veseļe, ki zadéva ves izraelski polk, 2, 181 tudi take ļudi Jezus zadéva, levst. žup. 77 kázenskemu sodišču je ovádití vsacega nastávnika graditeļskega, zidárskega in tesárskega, kadar svoje délo zvrší takó, da se zadéva ob gasilni zakon, kug. 175 od konca je (bolezen) teškú za spoznati, žival svoje zdravje zguby inu vunder še z miram dobru vun vidi; vam se zazdéva (= dozdéva, za je goreñski = do), de truplu, bōl gori kakōr doli jémle; — dévamo: škrb. 1, 476 si perzadévamo virvati vse, ravn. ber. 126 ali se perzadévamo rasti v pobōžnosti in bogabojéčnosti? — dévate: dalm. jezaija 1 meni se ne če téh mladih mēseu inu sobbot, ob katerih se vkup shajate inu se trudite inu si teškočo zadévate; — dévajo: jap. ev. 36 novigà vina tudi ne dēvajo v stare mēhóve.. tēmuč novu vinu dēvajo v nove mēhóve, kug. 132 ravnu taku nuenu je teloh zavlejši, kadar se živini skuzi vbodejne pod kōžo v mašobo vtakne inu ravnu v tē kraje dēne, kamer kovači to arasovo žnoro ali lēdèr dēvajo, ravn. 2, 205 ñihčer ne peržiga ļuči, de bi jo pod mérník povézoval. Nikar! na svéčnik jo dēvajo, de

vsim svéti, levst. žup. 94 kadar se hiše razvrščajo porazrédih, tedaj se dévajo v štétev le sôbe in stanice, ber. 31 zgléd pobóžniga Abrahama naj nas k upani v bogá pergaña in spodbada k volni pokórsini do negovih zapóved, naj se nam tudi še tako tēžke dozdévajo, levst. žup. 81 táko dolžnósti jim nadévajo obéi in še posebni zakoni, škriñ. 73 komu kolne oči? kaj ne tēm, kateri si perzadévajo bokale prazniti? traun 352 vse kar si z vústmi perzadévajo, bó na nē pádlu, škrb. 1, 508 si nič ne przadévajo; levst. žup. 89 po tacem popiski se potlej vojaki razdévajo na stán, kug. 109 ty kateri to bolno živino vārdevajo. ne smejo v hlēve ali hiše jiti, ker kužne bolezní ne regirajo, ravn. 1, 265 dobro dela sej tistim, ktiri ga bližej zadévajo, 2, 256 kdor to vdjanu nad ljudmi pokaže, ki se ž nim zadévaju in negove pumoči potrebujejo, le on ima pravo lubezen do bližniga; — dévata: levst. žup. 51 obé róki se mu iztégneni vzdigujeta k višku ter zopet dévata ob rébrih.

grē: gréva: ravn. 1, 81 tolikaj ptujiga naroda v negovi dezeli mu pergréva, 2, 55 per vsi žlahti so po nemu vprašali. Ni ga bilo. Vsa v skrbi gresta v Jeruzalom célo dálo nazaj. Vse po vsih úlicah tolciga mesta ga preišeta. Že tretji dan je napóčil. Bol in bol jima pergréva. Nē svétovati nē pomagati si več ne vésta.

kri: krívaš: škriñ. 353 o nar hujši prevzētnost, od kod si vzela de zemlo s tvojo hudobíu inu golufíu pokrívaš? traun 259 ti razpeñaš nebú kakòr en šotor, tí ga od zgoraj z vodó pokrívaš; — kríva: preš. 175 kar, Črtómír, te na živlène véže, se mi iz tvôjih prejšnih dní odkriva, čb. 5, 33 zarja se zlíva čez poľa, goré, zvézde odkriva podnébje svetlé, rog. 88 takú Maria temu (javaru) enáka kaže se iz širokustjo nē oblasti, iz visokustjo nē močy, iz katérimi kakor iz enimi restegnenime véjame skriva inu pokriva eniga sledniga, traun 167 za volo tebe pokriva sramota moje obličje, ravn. 1, 165 s perjam te svojim pokriva, 1, 208 strah in šiba zmodrujeta, otrok pa v nemar púšan očí materi pokriva, preš. 27 črne te zēmlje pokriva odéja, 164 mirú ne najde révež, ak preíše vse kráje, kar jih stròp pokriva néba, 180 že dávno jo pokriva grób zeléni, škriñ. 372 bólsi je človek, kateri svojo nevéumnost prkriva, kakòr človek kateri svojo modrost skriva, ravn. 2, 16 tudi zdaj še ne gléda líc bog. Mí smo skažèni, če se nam bol prkriva, 2, 40 čistim srcam se bog ne perkriva, rog. 279 gledaj pokriva malko naprijed; ravn. 1, 81 v strahu in trepétu ga (dete Mozesa) skriva céle tri mesce, preš.

10 žaluje vsaka živa stvar, drága děklica, ak ďalej sńnca skriva se lúč ruměniga, 136 očítajo to kar se v prsih skriva, 180 pred sovražniki drugěj se skriva, levst. žup. 102 ako se kdo skriva..., škriń. X on svoje skrivnosti prevzetnim zakriva, 52 kdor prestopke zakriva, prijaznost iše, 88 kateri svoje pregrehe zakriva, ne bó srečen, preš. 172 daĹ Črtomir jim réve ne zakriva; — krivajo: preš. 135 bridkńst k' od ne srcé veĹ ne poĹije, odkrivajo negove skrivne tēze mokrocvetēĹe rńz'ce poezĹje.

li: lĹvam: (traun 355 izlyvam,) ravn. abc. 63 vprašal jih bom, kdaj naj drevėsica zalĹvam; — lĹvaš: (rog. 70 prelyvaš); — lĹva: škriń. 307 kateri modrńst obilnu izlĹva kakńr potok Ohison, preš. 78 obúp mu zalĹva srcé, ravn. 1, 256 on je ktiri morsko vodń klĹĹe na kvĹško in strēneno v deĹ zĹlĹva na zemĹo, preš. 88 orglarĹik pēsmi svoje med stogĹasne v gńjzdu zlĹva tĹĹov kńre, Ĺb. 5, 33 zarĹja se zlĹva Ĺez poĹe, goré, ravn. 1, 229 sinova ji posńdo podajata in ona nalĹva, škriń. 280 za to imá bog z nĹmi potrplēne, inu razlĹva svoje vsmilēne Ĺez nē (XII rāzlyva), kor. 3, 107 kdor vĹnce prav zavĹlĹva veselē v srce vlĹva, preš. 78 obúp mu zalĹva srcé zvestń; — lĹvajo: škriń. XXX od Kristusa skuzi krvi prelĹvāne zasĹuĹene gnade se v kristiāne razlĹvajo, kakńr se kāple po lasēh ĹeĹe.

mi: mĹva: rog. 69 Magdalena negove s. nogē umĹva; — mĹvate: ravn. 2, 181 vĹ farizeĹi zvuńavo peharcov in sklēd omĹvate — (mĹvajo: jap. ev. 69 vmyvajo).

pē: pēvam: traun 173 Ĺel dan tvoĹo Ĺast inu tvoĹo velikńst prepēvam; — pēva: rog. 140 slāvic kadar negovu drūĹe, tu je Źenyca sedy Ź gńezde inu na jajceh, taku on ne deleĹ od nē prepēva tē katera ima ŹlēĹe (= zĹĹĹi), modulatur pariturae, traun u predgovoru VII: Ĺerku letē svēte peĹsmi nńĹ inu dan prepēva, preš. 152 ne bńjte pēsem se ki jih prepēva tvoj pēvec, tĹ, tvoj ľubi, tvńja māti! 167 zna biti de, kdor zdēĹ vesel prepēva, v mrtvāškim prti nām pred kńncam dnēva molĹē trobēntal bó: memēnto mńri! — pēvate: traun u predgovoru I: vejĹ de duhovne peĹsmi z veselĹim srcam prepēvate; — pēvajo: ravn. 1, 161 iz vsih mest jĹma perpojń Źenē in dekĹĹi naproti. Odpēvajo si: jezar jih je Savel pobil, desēť jēzarov David, rog. 1, 590 angeli iz glasno Źtimo prepēvajo tu veselu gloria in excelsis deo, traun u predgovoru VIII: ĹeĹelce bogń s prijētnim inu povzĹig-

nenim glasam hvalo prepjevajo, ravn. 1, 8 tiči nam žvrgolé in prepévajo zjutrej.

pi: píva: ravn. 1, 298 ako mi povéste, kdo vsaki dan darove snéda in spíva, kar vmoríti vas rečem.

se (od sija) illustrare: séva: ravn. 1, 316 temníta prihódnost je bol ínemu svetla in čista kakor nam kraj, ktiriga opoldánšino sonce obséjva, 2, 22 po Jezusu jim luč nova, nebéška perséjva — (sévajó: ravn. 2, 58 nobeni žarki jim glave ne obsejvajo).

se serere: séva: dalm. gen. 1 bug je rekál: rodi zemla travo inu zéle katéru se zaséva; — sévajó: dalm. gen. 1 jest vam dam vse žlaht zéle kateru se zaséva na vsej zemli, inu vsa rodovita drivésa, inu drivésa katera se zasévajo k vaši jedi, ravn. ber. 167 vetrovi raztrošajo séme drevés in sádežov in zasévajo mlade drevésa.

spa: spáva: preš. 9 ako spáva naj bo zdráva.

ši: šíva: ravn. abc. 59 yčasi mati préjo v dve niti sukajo. Cvirn ali súkanc je to. Šíva ali vézi (mjesto: véze) se z ním.

šte: štéva: levst. žup. 108 vménena kníga naštéva do 30,000 ukazov, ravn. 1, 237 v smrt se vdá in jo svoji nepokoršini perštéva; — štévajo: levst. žup. 23 vselej je loviti in ubijati dovólno ptíče, kateri se tu naštévajo.

u: úva: kor. 3, 22 páže izzúva grófa stáriga.

ze: zéva: ravn. 2, 111 kar je komu mrzel studénic, ktiri od zéje o opoldánšini vročini zéva, to je zavédnim, spokórnim in žalostnim ľudém Jezusov nauk; — zévata: met. 292 trudna popótnka ob poldanské vročiny kome zévata (let. mat. 1882/3 326 imam dva psa ki ves dan mesó glójeta, po noči pa zévata).

zna: znávaš: rog. 1, 475 o Brikti! od kud le tú de taku očitnu spoznávaš tvojo pregréjho? — znáva: ravn. 1, 120 kdo spoznáva téžo tvoje jéze? 2, 156 še tako majhino dete lohka svoje dolžnóstice iz néga spoznáva, 2, 138 kdor je takiga čistiga srca, na zemli že védno bol boga spoznáva, 1, 5 pred je tudí vse tmà, po časi se zaznáva, svetlí; — znávajo: rog. 1, 547 dalej častè inu spoznávajo (štam. je griješkom: spoznavávajo) lubézen s. Miklauža čounárji, ravn. 2, 38 kakor na skušji pravo in golufno zlato, se dobri in hudobni ljudjé nad ním spoznávajo.

ži: živam: škriñ. 105 sim tó za mój dejl držal, aku svoje delu vživam; — živa: rog. 1, 241 Joannez uživa per bogu

to dobrúto (70 vžyva), škriin. 370 kateri svoje premoženje v myri v živa, levst. žup. 78 katera najprva uživa dobíček teh zavôdov, ravn. ber. 129 povejte mi kdo pojéda jedi v tempeľnu. Ako jih Bal zavživa, mora Daniel umréti, kor. 3, 107 kdor vince prav zavživa, veselje v srce vlíva; — žívajo: škrb. 1, 385 nej uživajo vesele, levst. žup. 19 kar občáne samo uživajo, vse to zakon imenuje občinski užitek, 55 tacim redítelem je tréba svedočbe od svoje občine in po tem uživajo različne dobrote; — živata: rog. 1, 142 katéro (dobruto) uživata sedaj inu uživála bota na večne čase, met. 292 zdé mojo dobróto vživata.

Tako jošče dolazi opako načínena osnova oteva od otéti mjesto jedino prave otima u Ravnikara: otévam 1, 166 ker se mene drží, ga otévam: — otéva: 1, 32 poslušajte kakó bog strašno kaznuje hudobne, in kako on milostivo otéva pravične, 1, 197 veliko hudiga ima pravičen, pa gospod ga otéva iz vsega, ber. 19 otél je néga (Noeta), tako otéva bog tudi še zdaj čudodélno svoje zvéste služabnika ob času sile.

Tako se govori još i blúvam uz blújem; klúvam uz klújem; plúvam uz plújem; rúvam uz rujem; súvam uz sújem; ščúvam uz ščújem.

(9) u ugarskoj slovenštini.

bi: bívam: gön. 86 z dúšov znam, kaj bívam, dain. pes. 28 dobívam sir za jed, 81 vince zmes dobívam, 82 tak ja kryh dobívam, 68 kda dodelam kaj lydém te vesel vu srei sem, kaj ti plačo nadobívam: — bivaš: mol. 155 ki prebivaš vu mojem srei, küzm. 439 znám tvoja dela i gde prebivaš, trpl. 59 na Šionskoj gori, na šteroj tí prebivaš; — biva: mol. 153 naj vu tebi slatko prebiva kí je za té viso na kríži, 156 on je blážení, s kim stálnò prebiva Jezus, küzm. 46 kí priséga na cérkev, priséga na nou i na onoga ki vnej prebiva, 337 naj prebiva v meni mouč Kristušova, 351 da prebiva Kristuš po veri vu srcaj vaši, 421 nouva nebésa čakamo, v šteri pravica prebiva, 439 Antipaš je vmorjeni pri vás, gde šatan prebiva, trpl. 25 ne prebiva král v bátrivnosti po vnožini vojské, 48 da prebiva na veke pred licom božim, 50 naj prebiva vu dvori tvojem, 111 kí v Jerusálemi prebiva, gön. 94 vu hrambaj varašov povséd dosta lúdi prebiva, bar. 22 vu drúgi selaj vnogo rokodelavcev i tršcov prebiva; — bívamo: nagfl. 192 kumes toga drúgoga líca naše zemlé rávno takša visína nébe jeste, kak kumes

etoga na šterom mi prebívamo, gön. 86 kak lepou je kaj mi etak vküp prebívamo; — bívate: küzm. 225 prebívao je v 'Chárání' i od tistec po smrti očé negovoga prinesao ga je vu eto zemlo, vu šteroj ví zdaj prebívate, 452 vesel'te se, nebésa, i kí vu ní prebívate; — bívajo: mol. 168 naj tvoji sv. anđelje v nem prebívajo, 209 blázeni kí prebívajo vu tvojoj hiži, küz. mik. 22 štero je toti naj ménše med vsejm seménem, gda pa gori zrasté, vékše je od vsega zeleiná i drejvo bude tak da ftice nebeske prihájajo i prebívajo na negovi vejkej, 30 teda ide i vzeme sehom sedem drúgi dúhouv húši od sebe i notri stoupivši tam prebívajo, nagfl. 126 roditelje so li tak blázeni, či otroci vu míri prebívajo med sehom . . . , kak násladno je, či bratje v jedinstvi prebívajo med sehom! 175 vu vodaj ribe prebívajo, bar. 7 vu ništeroj hiži rokodelavci prebívajo, 22 vu ništeri selaj z vékšega kmetovje prebívajo . . . , vu vesnicaj i várašaj vsakojačkoga stáliša lüdje prebívajo.

či: čívam: mol. 167 sprošte mi tou miloščo od gospodna, naj vu negovoj s. milošči živém i počívam vu méri, 168 naj počívam vu méri, bar. 37 pázi na méne vu nočnoj kmici, naj jas počívam vu méri, dain. pes. 90 malo se počívam; — číva: nagfl. 94 krava gda počíva tak ji hodi goubec kak da bi jejla, 162 posejjano semen počíva pod zemlouv kak cecátje dejtece pod plenicami zíbeli, 199 v zímí rodníca počíva, dain. pes. 11 večér se počíva, na slami zaspí; — čívamo: gön. 56 vu senci počívamo, bar. 36 po dnevi delamo, v noči počívamo; — čívajo: mol. 105 naj počívajo vu méri, küzm. 445 naj počívajo ešče edno malo vrejmena, bar. 3 na dugi stolicaj deca eden kre drúgoga sedíjo. Roké nim počívajo, 26 pod etimi grobi i kríži ti mrtvih tejla počívajo.

da: dávam: mol. 279 s sreá ti hválo dávam, küzm. 332 tanáč vam v tom dávam, 340 na znáne vám dávam, bratje, te evangeliom, küzm. mik. 69 desetino dávam od vsega ka ládam, dain. pes. 206 z vode se vzdigávam, v dolih razšírjávam, či se v zrak zvišávam, te po vetri plavam, dež no sneg dol dávam (odgonetlaj: meglá), 27 lehko drago jo (sinetano) predávam, 75 vdelávam kože ino je predávam; — dávaš: küzm. 318 ti dobro dávaš hvalo; — dáva: mol. 130 nebeska hrána vu šteroj se Kristuš Jezuš prijímle ino se pred nás dáva negovih strašnih mouk spomínaše, küzm. 55 približala se je vöra i sin človečí se dáva vu roké grejšnikom, 199 mér nihám vám, mér moj dám

vám, nej liki svejt dáva, jas vám dám, 251 on dáva vsejm žitek i sapo i vsa, 430 či se komi z vas zmenkáva modroust, naj jo prosí od bogá, kí jo dáva vsejm prousto i neoponosno, 463 drejvo žitka prináša dvánajsteri sád i na vsaki mejsec vö dáva svoj sád, trpl. 11 kí svoji pejnez na užoro ne dáva, 22 vu negovoj církví vsáki nemi hválo dáva, 119 kí dáva živíni né krmo, nagfl. 14 víš, Irma, s kak lejpim plamnom gorí moja vužka. Pazi, velí Irma, moja ti ešče lepši plamén dáva, 34 jeli znáte, što je on dober nebeski oča, kí lüdém i živíni telko jestvíne dáva? bar. 8 boug nam dáva hráno i pítvino, 15 gous i reca za postelo mehko pérje, za stol pa téčno mesou dáva . . , krava nam dáva mlejko, 30 loug nam dáva lejs za cimper, 35 nigda i mejsec svetlost dáva, 47 svéto písmo je negov list, po šterom nám svojo sveto volou na znáne dáva, gön. 22 rást trdí lejs dáva, 23 zá-dav on dáva kí kaj kúpúje, 33 ocel od kamna iskre dáva, küzm. 313 vse ka se v mesárnici odáva, jejte, nagfl. 129 dosta ji i na vedrom odáva, 136 žlicar po ednom, s párom ali v túcati odáva, gön. 94 kumes dvér je napísano ka se odáva vu štaćíni, dain. pes. 201 se zrela zbira no odáva, nagfl. 137 dühovnik vučí od-rašene lüdí vu církví, kršćáva, zdáva, spovedáva itv. — dá-vam o: küzm. 327 ar se mi živouči vse skous na smrt dávam o, 328 vam príliko dávam o hvale nad nami, bar. 8 po jeli bougi hvalo dávam o: — dávate: küzm. 294 zá to i dačo dávate; — dávajo: küzm. 382 radi dávajo i podiljávajo, trpl. 84 pri ni se gnejzdijo ftice nebeske ino z vejk dávajo glás svoj, nagfl. 10 najvékši píski deci vu zoube dávajo govorejña, 63 knigam rázložna iména dávajo, 94 ka dávajo vaši rodítelje kravi jesti? gön. 46 đtünd mourske čige dávajo, bar. 20 povouden, ogen ino drüge pogübelnosti nam tüdí zvonouvje na znaéne dávajo, 27 oves koénom dávajo, trpl. 72 okouli me obdávajo vsak den kak vodé, küzm. 18 nej li dvá vrábca za eden žukavec odávajo? nagfl. 129 prído kúpci, odávajo, kúpíjo, 133 vse odávajo, 160 ogradčarje rouže zgájajo i za pejneze odávajo, küzm. 128 i küzm. mik. 105 i vrazjé se podávajo nam vu iméni tvojem.

de: dévam: küzm. 412 ovo dejvam v Sioni kamen vogléni, dain. pes. 83 v mrazi se kre né (komeni) segrévám ino kryhe noter dévam, 28 mleko v péč nadévam, 52 kosítba žmetno delo je, pri nej si kaj zadévam; — dévaš: küzm. 279 znaš negovo volo i vardejvaš ona štera se razločávajo; — déva: küzm. 113 nišče ne dejva novoga gvanta záplato na stári gvant, 400

reč je priségaia siná na veke popolnoga de j v a, trpl. 11 kí špota ne de j v a na bližnega svojega, dain. pes. 200 sneg me o d é v a, nagfl. 89 gde podgani i miši ednouk napludijo tam se zaman v a r d e j v a né s kejm koli prepraviti, 144 vučitel po tom z decouv samouv v a r d e j v a naprejdañe vu viúevnici bodouči nástajov télni stánov, gön. 69 Vilmoš trnác v réd vzeme, živázen krmi i drügi drobiš na svoje mesto z d e j v a; — d é v a m o: nagfl. 58 omár na tou núcamo, da v néga de j v a m o kalamáriše, péra, téntne glažke, olouvnike, písma itv.; — d é v a t e: küzm. 415 lübléni, ne odtihite se, ka se po ogní v a r d e j v a t e na sküšávané vaše; — d é v a j o: gön. 32 náloge pod lagve de j v a j o, bar. 7 vu feobnice vino mlejko drva krumpiše i drüga takša de j v a j o, trpl. 93 naj bodo protivnici moji oblečeni s sramoutjov ino se o d e j v a j o s špotom liki s plaščom, nagfl. 146 naj prvle vistko nasíplejo i lepou zravnajo pout, poprečki po néj v zemlou zakopane lesene tramé z d e j v a j o.

gre: gr é v a m: dain. pes. 23 pri ogní se se gr é v a m, 83 v mrazi se kre ñe (komeni) se gr é v a m, 194 rano ja prídem, pozno odídem, svet o se gr é v a m, kak se velévam? (odgonetlaj: sunce); — gr é v a: nagfl. 107 kokouš jajca nesé. Či se eta pod ñouv nihájo, na né si séde, se gre j v a je, na tri tjedne je preklika, gön. 35 sunce svejti i se gre j v a, bar. 35 nigda i mejsec svetlost dáva, ali nigdár kak sunce ne se gre j v a.

ki (κινεῖν τὴν κεφαλήν): kí v a j o: trpl. 17 vsi vidouči mené me špoutajo, osmejávajo se i čobe na en kraj vlečejo i kí v a j o z glavámi.

kri: kr í v a m: dain. pes. 58 kda pa vam po kr í v a m, te podaváča morem meti, trpl. 24 za to ti vadlújem grejhe moje i neprávdenosti moje ne skr í v a m; — kr í v a š: trpl. 8 gospodne, za ka tak daleko stojiš, se skr í v a š vu hípi stiskávaná? 72 za ka ostáviš, gospodne, dúšo mojo i skr í v a š líce tvoje pred menom? — kr í v a: trpl. 54 sramouta po kr í v a obráz moj, nagfl. 149 zvönejšni tál drejva, šteri cejlo steblo po kr í v a, se skourja zové, 163 na vríhi bétev so klasnáte vlatí, štere eden čas zeléno pérje po kr í v a, 173 ništere vríhe stálen snejg po kr í v a, 89 gda tá na néga (besnouča na psa) pride, skr í v a i skita se, mol. 63 jákost díhovna naj nas bráni, z a kr í v a od vsakoga húda, küzm. 317 lübéznost vsa z a kr í v a, vsa verje, gön. 68 ftice i divjáčine nemajo híž, i dönok je boug prouti pogübeli žítka čüdno z a kr í v a, bar. 34 vnougom mesti zemlou voda z a kr í v a, 35 med strašnim

vihérom kmica z a kríva nébo; — kríva jo: nagfl. 80 za kaj p okrívajo híže s ciglom?

le: lévam: dain. pes. 74 več krat z vodo je (kože) polévam; — léva: gön. 81 mali ftiček spejva da cejli püngrad oblejva z nasladnimi pesmami, küzm. 303 kí sadí, kí polejva so vsi edno, gön. 95 Katika v püngradi cvejtje polejva, küzm. 65 i 113 nišče ne vlejva nouvo víno vu staro posoudo, nagfl. 185 či se dežd vse vlejva, tak právimo: oblak je spadno doli, gön. 92 vértiña pomíje vlejva sviñam v kopaño, trpl. 53 valouvje me z alejva; — lévam o: gön. 55 drevje polejvam o; — lévajo: küzm. 15 niti ne vlejvajo nouvo víno vu stáro posoudo. . nego nouvo víno vu nouvo posoudo vlejvajo, nagfl. 67 vu vélki rastápní pečáj je (železo) rastáplajo vu zlejvnicaj i vu rázložne obrázke zlejvajo, 104 z lojá lejpe svejče zlejvajo, gön. 43 s kufra peneze i posoudo zlejvajo, bar. 15 z lója i svejče zlejvajo.

mi, mu (lavare): mívaš: gön. 71 ka se telko mujvaš tí? — míva: nagfl. 91 jeste li že vidili, kak lepou se mujva máčka s prejdñov nogouv? 115 či naj ménšo nesnajgo vzeme na sebi v pamet, k vodi ide i te čas se mujva dokeč se celou ne očísti, bar. 43 v rosi se zmíva vsaka korina; — mívajo: küzm. 29 za ka mučénícke tvoji prestáplajo nastávleña ti stariši, ár si ne mújvaju roké svoje, gda krñih jejo.

pe: pévam: mol. 270 či si s tebe premišlávam, gučím ali popejvam, küzm. 318 popejvam v dúhi, popejvam pa i v pameti, dain. pes. 13 si popévam k žetnem deli, 23 tam pri ogní se segrévam no si lepo kaj popévam, 106 rad popévam, trpl. 45 gotovo je srce moje da ti spejvam ino hválim, 56 hvalo ti spejvam na harfi; — péva: küzm. 435 i mol. 16 dobre voule je što? naj popejva, nagfl. 108 kokout popejva, gön. 78 kokout v zourje na gousci popejva, mol. 271 jezero jezér z anđelmi spejva nezgovorne pesmi, trpl. 50 ravné so zakrite z ovcami i dolovje so puni silja tak da vse juvče i spejva, gön. 96 kak lepou spejva eti niki ftiček, bar. 47 škorjanček glasno spejva vu sejtve hladnoj senci; — pévajo: mol. 222 komi anđelje díko i pastérje hválo lejpo spejvajo, trpl. 5 na vekoma spejvajo, ké ti brániš, 51 radújo se ino veselo spejvajo poganje, ka vu pravici soudíš lidí, 54 vinopivci od méne spejvajo, 56 moje lampe i moja dúša so veséla i spejvajo tebi hválo, 73 Tabor i Hermon vu tvojem iméni spejvajo, 109 svéti tvoji naj vesélo spejvajo,

gön. 43 ftiči lepou spejvajo, bar. 20 pod šterov (mešov) spejvajo ali bogá molijo, 37 škorjanci spejvajo.

se: sévam: dain. pes. 52 kosítba žmetno delo je, pri nej si kaj zadévam, či kosa men' ne vreže vse, pritisnem nó da sévam.

ši: šíva: küzm. 65 nišče nouvoga súkna záplato ne šíva na stári gvant, nagfl. 125 mati z vékše stráni pri doumi dela, kúha, pečé, čísti, peré, šíva, deco varje, roune otávla itd. 135 možki sabou možkim, ženski ženskam šíva gvant . . možki sabou šíva dolame, kabáte, lače, prsneke, plašcé, súkna, gön. 84 Lina lepou šíva; — šívajo: nagfl. 61 kakda se zove takši što, pri šterom šívajo? 134 tvoj oča so sabou, s kakše prekúpče šívajo? ka za oblečala šívajo? 135 ženski gvant šívajo i matere ino ní odrašene čeri, bar. 15 vüzde za koše i črejvle za delavne slovene šívajo ž néne (kravje) kouže.

zna: znávam: mol. 19 spoznávam, gospodne, ka sem na té cio od tébe stvorjeni naj tebe hválím, 247 preštímávam i spoznávam tvoje vnuoge milošče, 174 jako si od mene zbantüvani, spoznávam, i vadlújem, 161 spoznávam nečamurno mojo hüdoubo, 163 spoznávam hüdoube i vnuoge moje krivice.

ži: živam: küzm. 311 ka je moja plača: naj evangeliom nazviščávajouči zobstom nazviščávam evangeliom Kristušov, naj hüdou ne vživam mojo oblást vu evangeliomi, dain. pes. 81 vince zmes dobívam, sladko se ga vživam, 82 tak ja kryh dobívam, kerega se vživam, 83 v topli hiži le prebívam, ino mraza se ne vživam; — žíva: dain. pes. 119 roden dežek gre, no oživá vse, 130 on (meseč) svetlobo sebi vzeti ne dá, temoč se je v sebi vživá; — živamo: küzm. izd. 1771 str. 827 prosimo te, daj nam tvojega svétoga dühá, naj tvoje dári nevredno ne živamo, mol. 36^b opominaj nas, naj z oltarskim suestvom gosto krát vredno vživamo.

ži (od žju, živ ruminare): žíva: nagfl. 94 krava gda počíva, tak ji hodi goubec kak da bi jejla. To li na mali zgrizeno krmo z žaloudca nazaj gori požené v goubec, ešče ednouk jo dobro zgrizé i tak pá doli požré. Tou tak pravijo kaj preživá; — živajo: nagfl. 101 ovcé ravno tak kak krave preživajo.

γγ) u kajkavštini.

bi: bívam: gašp. 1, 741 kaj goder dobra imam, vse po milošči božánski dobívam; — bívaš: gašp. 1, 704 krivóvérce predobívaš s písmi ti nebeskemi; — bíva: petr. 31 spodobno je ne-

bésko králevstvo k muštardovu zrnu, kó vzemši človek posejal je na svojem pole, katero naj ti je ménše od vseh semén, ali gda zraste, vékše je od vsega zéla i drevo veliko bíva, gašp. 1, 681 koji srdce číní ponizno i skrúšeno, kotéro ovak bíva bogu vugodno, kov. kemp. 191 prez zroka nikaj ne bíva na zemlji, 168 hitro boje bíva gda se tebi dopáda, 257 iz toga kruto gdo neprípraven bíva, math. 1^a 137 vino pili su, kak i vezda vu vinskeh državah bíva, krist. blag. 1, 21 od kud bíva tulika razluka med gréhi i pokòrum? 23 lúdi ne míslé na smrt svoju, bíva da premogúči i velikáši od gizdosti stáliša svojega zaslépleni prepádaju vu morje gréhov vsi pokriti z gréhi i nečemurnostjum, i kajti lúdi ne míslé na smrt svoju, bíva da mladenci naj bolšu cvétúču dobu svoju vu činih nespretnéh trošíju; i kajti lúdi ne míslé na smrt svoju, bíva da z vekšínum vsakoga stáliša vu vgádañu tátu i nemrtučlívosti živleñe sprevádaju, 38, 65, 116, 170 itd. petr. 261^b i kraj. 424 znáš i vídiš dobro zemélsko imañe kak se teško dobíva, 262 štá nevérnik krajev sam po sebe ne more pri kraje dobiti, ono dobíva i spráša po kraľice, mul. ap. 4 po kojeh vsa zemļa vlagu i plodnost dobíva, 1551 tih človek vseh lúdih srdce i voļu k sebi vléče i dobíva, krist. nač. 25 kak se izrúčañe ovo dobíva? blag. 1, 145 on od boga više zaslúži kak dobíva, 170 od takove kače potlam takovo mrzeñe dobíva, da vse od zdalka ñu beži, 192 nagñenost k zlu dobíva po tom, 270 koja svoju jakost dobíva iz svétlosti prave vére; petr. 87 kí tátu moje jée i krv moju pije, vu mene prebíva i ja vu ñem, kraj. 168 človek doklam vu smrtnom grehu prebíva, gubí najem raja nebéskoga za vsa svoja dobra déla, mul. ap. 75 za kaj se je duh sveti vu prilike goluba iskázal? za to da nam pokáže, kak rad prebíva pri onom človeku, krist. blag. 1, 60 doklam déte jošče vu vutrobi prebíva, matere moraju se čuvati od srditosti, 283 koji vu nebésih prebíva, krist. nač. 51 živina koja na zemlji prebíva, 52 neizbrojena vnožina živine stanúje na ovoj zemlji, nekoja prebíva vu vodi, druga léče po zraku, vran. rob. 1, 150 pokazati na kak slobodnom i stálnom mestu prebíva, gašp. 1, 315 vekivečnu vu nebu za to plaču zadobíva, 682 po kotérom se vekivečno zadobíva kráľestvo, mul. ap. 1551 kajti se po ñih vekivečno skvareñe zadobíva, mat. 2, 240 od boga oproščeñe zadobíva, kov. kemp. 112 o služba, kojum se veséle prez konca ostajúče zadobíva! 224 kadè i obilen vekivečnóga zveličéña sad se zadobíva, 232 o kak vugodnoga zadobíva tovarúša! 261 milošča pobožnosti

s poniznostjūm i samoga sebe odvrženem se zadobíva; — bívamo: krist. blag. 1, 66 zakaj se iz njih tak lahko spozablújemo, kak prvič nesrečni bívamo? 77 bog nagovárja po nadehněnih, ali bívamo gluhi, kraj. 96 měšnem aldovom odpúščeńe maleh grehov, koteri se odpustlivi zovú, dobívamo; — bívaju: petr. 43 i bívaju onomu človeku posledńa doguvańa gorša od prveh, kov. kemp. 192 prvle neg bívaju, znáš budúča, 210 na zveličeńe tvoje tã bívaju, kada se ova i spodobna pripécaju, 243 zá to tak rědki rasvěčeni i znutra slobodni bívaju, vran. rob. 2, 122 od kud bívaju vu morju potoki, krist. nač. 94 kak se tulika grěhov vnožina koji na světu bívaju, sláže z naprejevzetjem negovem? blag. 1, 57 roditeli dvojrvtńem nãčinom grěhov dēcě svoje delniki bívaju, 102 koji rěč velí, i vsa sproti bívaju, math. 1^a 116 hvala koju dobra detea dobívaju, krist. nač. 42 hrãnu od ovud dobívaju, 108 na svetu ovem vsi ľudi ne dobívaju naplačańe poleg zaslužen(h) svojeh, blag. 1, 62 roditeli takovi dobívaju blagoslov od boga, 185 teško se dobívaju postne jěstvine; gašp. 1, 348 pri kojem vnogi pogubľeno zdrãvje zadobili jesu i do vezda zadobívaju, 408 vu bratovčínah najima ne zadobívaju, kov. kemp. 234 kuliko dobrote i milošče od tebe zadobívaju — Na prijedlogu naglas je veoma rijedak: kraj. 274 prěbiva, 352 prěbivamo.

čĩ: čívam: mul. fer. 24 želim vu ņe (božjoj volí) da vsegdar mirovno počívam; — čiva: gašp. 1, 582 vu klošter kasenski reda s. Benedika, gde telo světoga Apollinãra mučenika počiva, odíde, mul. ap. 251 štimaju da samo od otca izhađa á na sinu počiva, kov. kemp. 98 ľubav vu jedńnom naj višem vrhu vsěh počiva iz kojega vse dobro teče i shaja, 199 milošča vsa listor zaradi boga činí, vu kojem na po konec konca i počiva; — čivate: vran. rob. 1, 145 na jednom samo mátracu, na kojem vi tak mirovno počivate, več kak jezero rúk je posluvalo; — čívaju: kraj. 370 i 377 verneh dušě po milošče bóžje naj počívaju vu miru, gašp. 1, 496 ondi počívaju těla oneh devíc, kov. kemp. 114 doklam još živú, ņe prez žuhkóče grústeńa i strãha vu ņem počívaju, 182 sada sũ segúrni, sada počívaju, 213 vsi na ľubav moju šetúju, vu kotéri i vživajuč počívaju.

ču: čúvam: mat. 2, 16 ne čúvam meni ove kinče, krist. blag. 1, 207 da ja vas od ovak škodľive blúdnosti občúvam, pokazati hoču da . . ; — čúvaš: kov. kemp. 235 odrěšitel moj, komu izrúčam mene i vsa moja da mē čúvaš, 261 potrebno je da milošču pobožnosti ponizno čúvaš, math. 2^b 203 prosimo mi tebe, da

vèrne tvoje s tvojum vsevdilnum dobròtum čúvaš i ravnaš, kraj. 56 da me vsakè féle greha občúvaš, 363 da dušé naše od vekivečnoga skvarjenja občúvaš, 374 dá nas od vseh grehov i vsega zla občúvaš, kov. kemp. 257 potrebno je, da nè listor pred pričèšcañem k pobožnosti se pripravíš, nez da se takáj skrbljivo vu ni po prijétju šakramentuma občúvaš; — čúva: gašp. 1, 850 da ne hráni, krépi, čúva i ž nìmi zapovèda, mul. fer. 45 vu koje (cirkve) se čúva presveti šakrament, kov. kemp. 198 potrebno je da se od nikoga boje ne čúva kak od samoga sebe, 248 kak srečen je on i bogu prijéten kotéri tak žíve i tak čisto dušný svoje spoznañe čúva, da bi i vsaki dan pričèstiti se pripraven bil, math. 1^a 40 koji je od boga, posluša réc bózju i čúva nu vu srdcu, 100 svoje dete nemu aldùju, da on ne vu vseh pogibelih téla i dùše čúva, 170 on spal je miròvno med istum žívlèna pogibelum, ar znal je da ga rùka otca ñegvoga čúva i bráni, 2e 111 da se ľudomorstva čúva i hàba, krist. blag. 1, 129 mali grehi vu človeku, koji nìh se ne čúva, ljubav boga pogasiju, math. 1^a 102 da ne od vsakoga spáčeña občúva, krist. blag. 1, 88 David kaj je vèinil da se med tulikèmi strašnèmi pogibeli stolice krajevské i svéta vu svètosti občúva? 167 lehksè je človeka najti koji čistòèu občúva i koji pravičen ostàje, kak najti človeka pravu pokòru činècega, gašp. 1, 23 da svoj pošten i dober glas začúva; — čúvamo: vran. rob. 2, 50 bóg zapovèda da mi žívlène naše čúvamo doklam moremo, krist. blag. 1, 84 jeli to ni dosti da se vu vsèh méstah čúvamo da dúša naša vekivečnomu skvarjenju podvržena ne postàne? 98 potrebno je da dùšu našu neoskruñenu čúvamo, math. 2e 19 od zla občúvamo se; — čúvate: math. 1^a 215 kaj je kvás, to vam nè potrebno raztolmáčiti, kajti takvoga vu hiži vašoj čúvate za potrebòcu kruha; — čúvaju: math. 2e 129 koji réc božju radi poslušaju, vu srdcu svojem čúvaju, 152 poslušitele preopomènul je da se kriveh navučitelov i vkanitelov čúvaju, gašp. 1, 611 vučini, da od strašne boli zubné občúvaju se.

da: dávaš: mul. ap. 1298 ti ga prodávaš za malu teñu radosti; — dáva: gašp. 1, 82 dobrovoljno samoga sebe na tulike podáva muke, 445 vsakoga stališa i reda i dobe človeku spasitelne podáva navuke; — dávamo: mul. ap. 186 to su za to pridali, da ovak leglè verujemo da je vumrl, kada pridávamo da je pokopan; — dávaju: kraj. 282 vnógo su hasnovitèša i bogu prijetnèša ona dela, kotera se pokòrniku na spovedi za pòkoru

dávaju, gda je pobožno zvršava, gašp. 1, 366 vremenita trapleña vekivečna dávaju veséla, mul. ap. 976 koji svojem duhovnem pastinom kaj goršega za lukno dávaju, â sebi bolše ostavljaju, math. 1^a 172 spât idu, niti predi bogu za vsa dobročinèna sebi po dnèvu iskázana zahvalnost dávaju, krist. nač. 51 vsamogúci stvoril je sunce, mésec i vse druge gibajuče se zvezde, da plodnost zemle preskrbiju i vu vremenu dežđa snega mrzlinu i toplinu dávaju, blag. 1, 55 zločeste pelde noj dávaju, 62 noj slobodščinu dávaju dnève i noči vu igráh sprevàdati, 222 koji noj priliku dávaju, mat. 1, 101 prijateli i susedi vas izdávaju, gašp. 1, 496 žitek svetoga patriarke ovoga ispisan na svetlo podávaju pater Ferenc Zumel, Ivan Bolanduš, pater Filip Kolumbuš, krist. blag. 1, 160 povdávaju se noj (pijanščini) prez vsakoga premišleña, 166 vu kojéh (fašenskeh dneveh) se čalârni svéta síni nesprenoj razvuzdanosti predávaju, mat. 1, 515 ne žalóstitute se, da jedni vzimljeju, drugi potešćice pridávaju, krist. nač. 46 još da! pridávaju ovi namišleni mudroznanci . . . , blag. 1, 23 vsevdil gréhom gréhe pridávaju, mul. ap. 854 greše oni ki vu gladnom letu hotevši obogatiti čekaju vekše dražine, žitek zadržávaju ali odviš dragò prodávaju, math. 1^a 102 nim vsu mogúčnu tùgu i žalost zavdávaju, 2^c 197 da bi ju od krivic, koje noj zavdávaju se, bràniti hotel.

de: déva: vran. rob. 1, 71 vzeme morta i déva ga med kamène, mul. ap. 1395 greši kada zvrhu potreboče svoje telo nadéva ali napája, mat. 1, 141 onoga boga zgubiti, koji tak proti nam darežljiv je, da nas vsevdilno hráni, nas s svojum previdenostjum opravla i odéva, mul. ap. 624 pri ludeh onda naj boje pomoči išče, kada se za veliko blago ali za žitek zadéva, 751 po evangelium zadéva se za onoga ki ga je ostavil, 871 ako se za velik kvar bližnega zadéva, vran. rob. 2, 40 odhàjam na jedno osebužno pripečène koje se za sreču ñegovu vnogo više kak vsa ova koja do vezda povèdal sem, zadéva; — dévamó: mul. ap. 543 na kaj nas naše telo skušava? . . . na gošćene i pijanost, da se ovde samo nadévamó, pitamó i za peklenske mesnice tustimó, 877 kade drugoga sudimó, onde se i za nas zadévamó, mat. 1, 306 zadévamó se i vudíramó se po dnevu kak ti po tmice (impingimus in meridie quasi in tenebris. isai. 59); — dévaju: gašp. 1, 728 odévaju gole, mul. ap. 399 kada jeden gospon novce hita, kak vnogi priteku, ruke i kape podévaju da koji novec dobé, mat. 1, 225 z veselem obrazom sebe na smrt podévaju.

kri: krívam: kraj. 268 tebe mozole odkrívam; — krívaš: kov. kemp. 251 vu tom gingavóči moji vgájaš, da se pod šakramentumom skrívaš; — kríva: krist. blag. 1, 92 niti se gláva ne odkriva, 119 koja nému nezrednosti negove odkriva, 158 s temnostjum pokriva dúšu človečansku, kov. kemp. 262 kaj milošču páči i skriva, 270 bog skriva milošču hlepoznanlivem i gizdávem, krist. blag. 1, 109 Adam skriva se, krist. nač. 188 zgovor s kojem on nezadovolnost svoju zakriva; — krívaju: krist. blag. 1, 294 s kojém neizbrojeni ljudi gréhote svoje pokrívaju, 222 koji pod izlikum pobožnosti naj odurneše pregréške zakrívaju.

le: lévaš: kov. kemp. 190 ako dáješ míra, ako veséle svéto vlévaš, bude dúša slúge tvojéga puna spévaña; — léva: vran. rob. 1, 11 gde se Elba vu morje zléva, 12 gde se Trava potok vu izhodno morje zléva, 20 Temza blizu Londina vu morje se zléva, 21 mesto gde se potok dokànča, prestaje i vu morje zléva, zove se vodostàja, gde se pako potok jeden z drugem zestàje i vu drugoga zléva, ono mesto zove se vodosteka, kov. kemp. 234 ov šakramentum je zveličnost dúše i tēla i vračtvo vsakoteroga duhovného betega, vu kojem zla nagneña moja se vrače, pohténa stéžuju, skúšne obládaju ali pomenšávaju, milošča obilnéja naléva, dobrotá začéta povekšáva, krist. blag. 1, 119 gréhota naléva žuč vu pehar veséla koje mŭ čutlivost natače, mat. 1, 140 vaš bog je, koteri z vugodnemi rosicami sétve vaše obléva, mat. 1, 554 milošča preléva i pretáče stanovitem načinom vu nas božanstvo, mul. ap. 251 zove se namazañe zarad ljubavi, koju vu nas razléva, vran. rob. 1, 68 voda tak velika priteče da se prek svojeh bregov razléva, krist. blag. 1, 166 ne glej vino kada se žuti, kada se farba negova vu steklu svéti, i gladko prehàda; na zadñe grize kak ti lŭta kača, i razléva čemer kak ti gàd (Sal. prir. 23), mul. ap. 786 za kaj ne piješ vode? vendar je voda dobra, ako prem ñu gubavec van vléče i vu posudu vléva, kov. kemp. 203 kuliko natúra više se stéže i láda, tuliko vekša milošča se vléva, mat. 1, 518 krepost zvrhunaturalska po s. krstu vu nas vléva se, mul. ap. 251 zove se zdenec živi, ar opira grehe i zaléva dúšu, da more dobrot sada donesti; — lévaju: mul. ap. 1535 ter se od ñega kak ti zdenca vse milošče na druge lude razlévaju, gašp. 1, 13 zveličitel naš je . . kak ti žláb, po kojem vsa svétost i vse krèposti vu svetu mater cirkvu razlévaju se i dohàdaju, mat. 1, 412 vidimo nekoje vode i potoke zvirajuče od svojeh da-

leko zvirankov da tečeju proti morju koncu svojem, ali predi vendar kak dojdú k koncu i bi vlévali se v morje, razlévaju se po vnogeh varaših, mestah, gradeh . . , druge pako vode v kratkom vremenu zlévaju se v morje.

mi: míva: mul. ap. 966 ki se večkrat vmíva, on snažneši i ľudem povolneši biva, 1210 kada mešnik ruke ili ti prste vmíva.

pe: pévam: kov. kemp. 99 naj popévam pesem ljubavi; — pévaš: kraj. 64 viđ dobro da kakova zla dela, po imene sramotna ne misliš, ne govoriš, ne poslušáš i ne popéváš; — péva: mat. 1, 144 batrivò z okorušenem prorokom popéva: non timébo mala, mul. ap. 176 kak se od križa popéva; — pévaju: petr. 211 ove popévke jesu ovde postávlene vu to ime da se popévaju (. . gustò krat pôpévaju), gašp. 1, 805 koja célo leto pod svétum mešum popévaju se, math. 2^b 236 jedvaj gdo pri Židoveh je vumrl, da su se šipuši i narékavice vu hiži pokójnoga skup spravili: oni doisto da svoje žalostno narekuváne popévaju, ovi pako da se za mrtvoga pláčeju.

ri: rívaju: mul. ap. 776 greše ki svoje roditelje hotonce porívaju ali i malo vudiraju.

spa: spáva: krist. nač. 230 jakost namišleña zas páva.

spe: spéva: krist. blag. 1, 25 kada človek premišláva razlučno razdelène sréče, koja vnožem za dél dospéva, skoro bi vu dvojni mísel prepal, je li práva providnost božànska; — spévamo: 121 za to dospévamo vu tráplène ovo; — spévaju: gašp. 1, 400 vsaki skoro dan spoznávamo da vnoži narođeni með kršćeniki krutò leni postáju na službu božju, vu grehe vsakojačke opádaju i zadnič kam drugam nego vu muke peklenske dospévaju, krist. nač. 9 drugi dospévaju na zadovolnost, ali ni dugotrpná, 10 vekša stràn ľudih k onomu stalnomu vesèju koje želiju, ne dospévaju.

ze: zéva: mat. 2, 149 pred oči postavete vam jednoga grešnika preteženoga na posteļe, koji dušu sada ispušća, i zéva, kaj nemu na pamet more dojtí kaj néga bi moglo razveseliti?

zi (= zy): zívam: mat. 1, 412 da pokažem vašu bludnost, vas pozívam na drugu stran govoreña moga, krist. nač. 50 pozívam van vse koji dopovédaju da se previdnost božànska samò do meseca pretèže; — zívaš: gašp. 1, 704 angel se ozívaš, krivóverce predobívaš; — zíva: gašp. 1, 501 ovo je ljubav neizgovorna zivléne i dušu za drugoga postaviti, koju sam Kristuš naj vekšu ozíva, 618 čujem da od vséh razumen i krúto riuder

človek ozíva se, 673 vnogeh čúd činitel dostojno ozíva se, 743 na reči ove gospon, štimajúči da na špot nega brata ozíva, strašnu plusku na lice negovo pritisne, mat. 2, 375 nasvešča i ozíva ljublene sine vse one koji mogu reči da tak činé, 176 iz toga zroka ozíva cirkvu za hižu svoju, 313 ne préči, nego podžiže i pozíva na zvršeńe, 451 sin božji zove, primárja i pozíva vse ljudi obršene s prevelikom trhom greha, da primu jarem ove negve zapovedi, krist. nač. 103 gréšnika na pokoru pozíva, blag. 1, 77 bog pozíva na svétu spovéd, 167 preobrnimo goščéńa naša na poste, na koje nas svéta cirkva ove korizmene dnéve ljubleno pozíva; — zívaju: gašp. 1, 633 milosrdni ozívaju se krščeniki, ti pako nemilosrdna proti mene kážeš se, krist. blag. 1, 268 koja se od svéta ovoga za nesrécé ozívaju, pred bogom jesu vnoğò píti velike srécé, 160 dapáče se díčiju s pijánstvom i na nie druge pozívaju. — Još češće od oblika ziva dolazi od presenta zove načinen oblik zava, koji se češće čuje záva nego záva, a dolazi već u perg. (21^a), dolazi i u ugarskoj slovenštini; u kajkavaca dolaze u istoga pisca oba oblika n. p. mat. 2, 313 odzáva, pozáva i pozíva: jeli vas odzáva od prodečtvih, od navuka kršćanskoga, ali pak pozáva na poslušane reči božje...? ako vas préči, odzíva od straha božjega; — závam: kov. kemp. 244 kaj morem činiti za gréhe moje, neg da je ponizno spovém i opláčem ter neprestancé smiluvane tvoje nazávam, petr. 244^b križanjem boga na pomoč zazávam, kraj. 103 bog si moj ti koga ja na ovom oltáru telom i skrvjóm názoči budučega ponizno molim i zazávam; — závaš: kraj. 354 grešniké strášiš ter na pokoru pozávaš; — záva: perg. 21^a kotero biva za pravo potryebščinu, negda hasni a negda se zospet odzava, mat. 2, 313 jeli vas odzáva od prodečtvih, ali pak pozáva na poslušane reči božje, mul. ap. katoličanska je, ar se ne samo od svojeh naslednikov nego i od suprotivnikov tak ozáva, perg. 53^b vse povye dugovanie za kaj pozáva, mul. ap. 172 od kud vidi se da nas po Jeremije vrednò pozáva: pazete i videte, ako je ból kak ti je ból moja, 401 s. otec papa suprot strašnem neprijatelom nas vu vojsku pozáva, math. 1^a 76 vas na pokoru pozáva, 93 zveličitel naš pozáva vse gréšnike na pokòru, 2^c 50 k tomu pozáva vas Ježuš po tvojuh službenikeh, 2^c 56 bóg potrebuje druge načine: on pozáva, on zove, prosí, opomina, on grozi se i obéče, 2^c 59 vezda bóg nas zove i na goščéńe svoje vu nebo pozáva; mat. 2, 74 privabljuje i prizáva greš-

nike na obimañe krepostih, mul. ap. 252 po keh dob Ariyani krivò vuče da duh s. ne bog, tak ñihov patriarka Cyrola, da pokaže istinu i svetost svoje vere, dal je jednomu siromahu 50 ranički da se čini slepoga i da na putu sedéči patriarku zazáva, 626 jezero i milijon vragov iz pekla zazáva, gašp. 1, 375 z velikum pobožnostjùm vse krščansko lučtvó ñega zazáva, math. 2^b 191 bog vsigdár je pripraven gréšnika, ako tvrdno zaúfañe ima vu dobrótu ñegovu i ñu takáj s skrušenem srcem zazáva, vu milošču svoju nazád prijéti; — závamo: mul. ap. 161 jesmo dužni da vse druge stvári na ñegovu službu, ljubav i pošteñe pozávamo, petr. 263 kak znáju svéti nebéski za naše molitve gda je na pomoč zazávamo? 260 jé li bogu drágo, ako mi ñu (Mariju) na pomoč zazávamo? math. 2^c 210 od žalosti geñeni zazávamo (s) skrušenem srcem milosrdnost tvoju; — závate: math. 1^a 220 koji se kršćeniki ozávate; — závaju: perg. 23^a kotera vallovania se vsagdaar zdržaavaju i nigdar se ne odzavaju, mul. ap. 240 najdu se krivoverci ki svetoga žitka ludi s tēm imenóm ozávaju, 308 čujemo več krat, da se Vlahi schismatici, to je to rastanci ozávaju staroverce, mul. fer. 67 ar se takovi sini božji ozávaju, math. 2^b 87 koji vas pozávaju na goščuváñe, 2^c 49 novi gosti k ñemu pozávaju se, kraj. 118 ki tvoje svèto imè dóstojnem zákonom zazávaju, gašp. 1, 281 drugi sladka imena Ježuš i Marija zazávaju, 551 kotéri ñega pobožnò poštúju i milò zazávaju, od betegón oslobodé se, 605 ona nigdár ne će ostaviti verne svoje, kotéri ñu na pomoč zazávaju, 678 pomaže vse i sledñe veliki ov čuda činitel sebi pobožne službenike, koji ñega gústo krat na pomoč zazávaju, 858 vnogi tebe zazávaju, oca radi spoznávaju, mul. ap. 835 greše oni ki druge na mejdan zezávaju. — Još dva tri primjera iz ugarske slovenštine: závam: bar. 21 žive pozávam vivos voco, küzm. 268 casara zezávam *καίσαρα επικαλοῦμαι*, trpl. 5 kebziuj na glás kričáña mojega, král i boug moj, gda te zevávam, 21 poslúhni glas prošne moje, gda te zezávam, 24 gospodne, ne daj mi v sramoto spádnoti, ár tebé zezávam, 45 zezávam bouga višñega, 70 smilúj se nad menom, gospodne, ár te zezávam ves dén . . vu dnevi nevol zezávam tebé, ár me tí poslúhñeš, 72 vsák dén te zezávam, gospodne, jas, gospodne, tebé zezávam; — záva: küzm. 267 Pavel casara zezáva, trpl. 76 da mené zezáva, poslúhñem ga; — závajo: mol. 51 vlej vu me tvojega dühá modroust, da bi mogao

tebé hváliti vsejmi onimi navküpe, kí tvoje s. imé Jezuš na pouč z ezávajo, küzm. 232 eti má oblást od višešni popov zvézati vse, kí tvoje imé z ezávajo, 385 mér z onimi, ki z ezávajo gospodna s čistoga srcá, trpl. 42 kí krúh jejjo, bouga ne z ezávajo, 65 vö vlej srditost tvojo na králevstva, štera iména tvojega ne z ezávajo, 118 blúzi je gospoud vsejm, kí néga z ezávajo. — Rijetko u krauštni: let. mat. 1882/3 270 zazávati, zazávam. Planinski pastír zazáva s hriba v hrib da pokliče svojega druga.

zna: znávam: petr. 146 kak tó bude, ar muža ne poznávam? 232 ja poznávam hudobu i vnoge moje krivice, 285 poznávam gosponne, húdobu moju, gašp. 1, 432 ah spoznávam vezda činéne moje, kov. kemp. 205 od ovud biva, da púta zvršenosti spoznávam, 220 kak budem smel dojtí, kotéri nikaj dobra vu meni ne spoznávam? 180 ako prem nikaj nad menum ne spoznávam, vendar po tom opravičiti sê ne morem, 227 spoznávam dobrotu tvoju, krist. blag. 1, 240 ja spoznávam veliku moju pregréšku; — znávaš: kov. kemp. 178 ako se vu ničem krívca ne spoznávaš, nakáni da hočeš rad za boga to podnesti, 210 pazi veliku krhkóču tvoju, kotéru vu maleh dugováñah gusto krát spoznávaš; — znáva: gašp. 1, 61 ako koji spoznáva sebe obilno nadelenoga z darmi i miloščami božanskemi, naj ne drži sebe segurnoga, 134 bog ruk svojeh božanskeh stvorjéne naj boļe spoznáva, 151 kaj razumevši Eufrozina kruto se je žalostila, da suprotivnoga vu nakaneñu svojem otca spoznáva, 494 kotera zbog prolejanoga mléka s krvjum zméšanoga spoznáva se i duhovna mati, 508 iz kojega (lista) vsaki lekko spoznáva neizgovornu žeļu negovu vumreti za Kristuša, itd. kov. kemp. 207 prez púta se ne hodi, prez istine ne spoznáva, math. 2^c 200 kada vas bóg vsa znájúči za pobožne i pravične spoznáva, itd. krist. blag. 1, 111 to mú je dosti da se on za nedùžnoga spoznáva od súdca, 113 takvoga nikaj nad sobum ne spoznáva, itd. — znávamo: gašp. 1, 393 ovoga samo spoznávamo i hválimo, 400 spoznávamo, da vñogi krutò léni postáju na službu božju, 431 od kuda veliku ľubav negovu suprot nam spoznávamo, 668 istinsko več krát spoznávamo, da človek svet i pobožen, ako vu greh opade, gorši od néga najti se ne more grešnik, 850 ako gdo zmed králev ľubav želí iskázati svojemu podložniku, ne li ovu spoznávamo onda kada nemu preporučí jedino rođenoga sina svojega, vsega krájestva odvetek? math. 2^c 135 iz ove pripovesti spozná-

vamo mi, da . . . , krist. blag. 1, 39 istinu toga vsaki den spoznavamo; — znávaju: petr. 73 ja sem pastir dóbri i poznavam ovce moje i mene poznávaju moje, kov. kemp. 158 koji tebe po za ništar držańu svetskeh dugovań i tela trapleńu nasleduju, pràvdeno mudri se spoznávaju, 224 o prečudna i skrivena milošča presvétoga šakramentuma! kotéru sámo vérniki Kristuševi spoznávaju, gašp. 1, 349 vsi pomoč vu ime Ježuša proseči na mestu onom ńu spoznávaju i zadobívaju, 431 drugi grešniki kotéri goder na pravi put se obráčaju, prvič odurnost grehov svojeh po lahko spoznávaju, math. 2^c 62 ti ne skračúješ obrambu i pomoč tvoju onem, koji navuk tvój z gorúčem lúbavjum spoznávaju i následuju, 2^c 101 pridružemo se onem, koji Ježuša s srdcem, vústmi i živlénem spoznávaju, krist. blag. 1, 146 kak goder vnogi svoju nevrédnost ne spoznávaju, tak ne spoznávaju takaj i dobročinstva božanska, 251 ovce moje spoznávaju mene, itd.

ži: žíva: krist. nač. 181 da se nigdo od vas bolšega zdravja ne vžíva; — žívamo: krist. nač. 142 kada se mira vžívamo, još se nemirnosti naše ne dokanécaju; — žívate: krist. nač. 93 stališ blaženi koga vžívate naj vas od mišleńa ne odvrne; — žívaju: gašp. 1, 574 ondi živi zdenci i potoki zviraju puni vsakojáckeh slástih nebéskeh, kotére dušice pravičneh vužívaju vu pajdáštvu božánskom, kov. kemp. 251 blaženi vžívaju rěč bózju tělo vučinenu, krist. nač. 111 pravovérniki se ovdé malo stvarih vužívaju.

Kašto čuje se i potisnuti naglas: spoznávam, pèvam i pèvam.

beleža: beležávajo: levst. žup. 12 o vseh tacih stvaréh naj bode rokóven zapísnik, če se ti rokóvi more biti rajši ne za beležávajo v pisano prátiko.

čišča: čisti: čiščávajo: ravn. 2, 194 povéjta Janezu kar sta vidila, de slépci spregledujejo, glušci preslišujejo, de krulovci sprehajajo in gobovci se očiščávajo, mrličí vstajajo.

dela: deláva: ravn. 2, 91 on mu le pot nadeláva.

dihá: dihá vajo: kor. 2, 45 vsi tárnajo, zdihávajo.

dviga: dvigáva: čb. 5, 11 studenca bég po travnika širjávi pijániga duha mu povzdigáva.

gostole: gostolévajo: kor. 2, 90 po nebu ptice létajo, prelubo gostolévajo.

igra: igrávajo: kor. 2, 90 pod vrham ribe plavajo, vse žive se zigrávajo.

klica: klicáva: levst. žup. 92 kadar se v oróžje déva samo nekoliko vojske, tedaj se vojáci sklicávajo s pozóvnimi listki.

konča: končávajo: levst. žup. 138 po ôrnem polí naj se mej oránem ali kopánem podjédi pobírajó in takój pokončávajo.

kopa: kopáva: ravn. ber. 161 jantar se na nekterih morskih bregih iz zemlje skopáva, ravn. 1, 105 sebi in drugim nako-páva ne-réčo, kdor jih (božjih zapovedi) ne drží.

meca: mecávam: let. mat. 1882/3 219 omecávati, omecávam, cunctari.

paka: pači se: pakávam: let. mat. 1882/3 120 opakávati se, opakávam se = spakávati se, oponašati koga.

peha (čitaj p̃ha): pehávajo: levst. žup. 59 kadar je bolezen na góbcí, prisadí se sluzna koža, in v gobci se izpehávajo mehúrci.

pela: pelávata: rog. 1, 141 na to brez vsega strahu sta odgovóрила, de sta vjerna kristjana inu Jezusava služábnika, de na zapelávata níkóger (a malo više griješkom: zapelávata).

pere: perévajo: levst. žup. 59 vse tacega pazila je treba, ako za kužno plúčnico ali za grížo izbolí govéd, ali če ovcám prepe-révajo parkli.

perja: peri: perjávam: let. mat. 1882/3 215 naperjávati, naperjávam (koga), aufstacheln.

pisa: písávajo: levst. žup. 17 občinski služabniki opravlíni zapísnik in vsa drugačna izkazila da spisávajo mahoma o vsakej priliki posebe.

sija: sijáva: ravn. 2, 304 ne**ó** oznanuje négovo veličastvo in négova prijaznost nas obsjáva iz sonca, lune in zvezed.

skaka: skakáva: čb. 5, 11 srce mu poskakáva.

smeĥla: smeĥlávajo: kor. 2, 91 golčice mi precvétajo, se sládko nasmeĥlávajo.

sreča: srečávajo: kor. 2, 91 mladénke me srečávajo.

sveta: svetávajo: levst. žup. 14 kadar kaj nasvetávajo, naj obračajo okó vedno le na vse občine blagíno.

tepta (čitaj t̃pta): teptávajo: dalm. psl. 68 svari to zvirino v trstjej, tu kárdellu téh vollou mej nyh telleti, kateri za denarjeu volo potaptávajo.

ume: uméva: ravn. 2, 156 še tako majhino dete, ki je prego-vorílo komej, ga (Jezusov vuk) že lohka vuméva; — umévajo: ravn. 2, 198 pr ktirih zrno lepo zemlo najduje (!) so tisti, ktiri božje besede slišjo in vumévajo.

vele: velévam: rog. 1, 67 sturi kar tebi velévam; — veléva: škrb. 2, 100 pravijo de jim je cel nemogóče striti kar bóg veléva, ravn. 1, 8 po tem veléva bog živalam pred Adama, 1, 34 stori kar ti Sara veléva, 1, 118 vsa množica vpije vsa divja in veléva Mozesa, Arona, Jozveta in Kaleba s kameňam

pobiti, 1, 137 vidi Noema, de si ž nó iti ne da Rut vzeti, jo pustí in se ji več ne veléva vračováti, 1, 243 če pred me hódite, kdo vam veléva hòditi le mandrat po moji veži? 1, 291 prerok Jeremija je tedaj list Judam pisal, de se jim tega malikovaña varovati veléva, 2, 74 stiskávcam bi se vtegnilo, kar Jezus veléva morebiti pretrdo zdéti, 2, 81 Adam podoba nam je, ktira veléva kakšini de bodimo, 2, 101 vina ni bilo in Jezus veléva vode natákati, 2, 114 v duhu vsim ľudjém nam bogá veléva moliti, 2, 146 drugim dobro delati nam veléva, 2, 150 s pokornim sream nam veléva za odpušáñe prositi, 2, 186 po sámezu jim k sebi veléva, kor. 2, 132 svét' Gregor veléva kožuhe kupít', preš. 101 Horáci dúlce et útile veléva, levst. žup. 42 ta zakon tudi veléva kakó je v službo jemati pošake; — velévate: ravn. 2, 254 mu pitano tele klati velévate.

veliča: veličávajo: ravn. 2, 205 nam ľudém vaša luč svéti, de vaše lepe dela vidiyo in vašiga očeta v nebesih povelíčávajo.

vrša: vršávajo: levst. žup. 37 odgonske račune treba da obéine odgonskih postáj vsak mesec završávajo.

znamena: znamenáva: levst. žup. 92 koñski popis ima župan mej létom na raspreglédi, ter vá ű zaznamenáva, kar bi se kakó kàj preménilo mej kóni.

zore: zoréva: levst. žup. 25 prepovedan je lov po obdélanih ali posejanih nívah in po vinogradih, kadar sad dozoréva.

Amo idu glagoli mlađe tvorbe, u kojih dolazi nastavak éva, jéva u značeñu koje ima ava, ova, i koji se govore u Doñem Zemonu kod Bistrice u nutarñoj Krañskoj (gledaj letop. mat. 1882/3 274—277). Taj se nastavak dodaje osnovi a) na suglasno kakova je u prezentu bez prezentnoga nastavka: ber: berévam, bod: bodévam, cvbt: cvbtévam, griz: grizévam, kol (klati): kolévam, krad: kradévam, pad: padévam, pas: pašévam, pek: pekévam, per (prati): perévam, plet: pletévam, pred: predévam, rek: rekévam, seg: segévam, sek: sekévam, skub: skubévam, strig: strigévam, tep: tepévam; — b) na samoglasno koje stoji pred nastavkom infinitiva ti, ali to samoglasno pred éva, jéva ispada, z) na a: dela: delévam, gleda: pregledévam, gloda: glodévam, klica: klicévam, kopa: kopévam, meša: mešévam, ora: orévam, reza: rezévam, skaka: skakévam, pisa: spisévam, sreča: srečévam, struga: strugévam, šepa: šeptévam, škripa: škripévam, tesa: tesévam, tka: tkévam, veza: vezévam, zida: zidévam, žga: žgévam; — β) na a mjesto é: drža: držévam, kleča: klečévam, kriča: kričévam, leža: ležévam,

smrča: smrčevam, spa: spévam; — γ) na *i*: brani, branévam, ceni: ceńévam, čuti: čutévam, draži: dražévam, goni: gońévam, grabi: grabljevam, gubi: izgubljevam, jezdi: jezdévam, kosi: kosévam, kupi: kupljevam, lomi: lomljevam, lovi: lovljevam, meri: merjevam, misli: misljevam, mlati: mlatljevam, moli: molévam, moti: motévam, nosi: nošévam, pali: paljevam, pazi: opazévam, prosi: prosévam, rodi: rodévam, rubi: rubévam, sadi: sajevam, sloni: slonévam, trobi: trobévam, vabi: vabévam. I mjesto svétovati svétujem govori se svetévati, svetljevati, svetévam, svetljevam.

Nu neki ali rijetki ipak govore *â v a m, ê v a m* mjesto *ávam, évam*.

ββ) u ugarskoj slovenštini.

beža: bežávajo: bar. 14 po dvouri kokouši, piščanci, rece, gosi, pure pobežávajo.

bija: bijávajo: trpl. 59 i razbijávajo navküpe nega napravo s sekerami i z bårdami.

bliža: bližávaš: mol. 189 vsaki hip bole k smrti približávaš; — bližáva: mol. 213 kmica se približáva, küzm. 29 eto ljudstvo se k meni približáva z vüstami svojmi i z lampami me čestí, ali srce nühovo je daleč od méne, 54 ki me odá, se približáva, 154 i küz. mik. 4 gda se pa začnejo eta goditi, oprávlajte se gori i pridignite glavé vaše, ár se približáva odküplené vaše, 272 okouli pou nouči so štimali ládjarje, ka se ním približáva nikša držéla, 387 vrejmen mojega nazveščivána se približáva; — bližávajo: trpl. 104 približávajo se k meni moji hüdi pregančarje.

bougša: bougšáva: küzm. 318 istina, ti dobro dávaš hvalo, ali te drügi se ne pobougšáva; — bougšávajo: küzm. 313 vsa so mi slobodna, ali vsa ne pobougšávajo (ou stoji mjesto ol).

broja (mjesto braja): brojávaš: mol. 161 ti glédaš moje potí i z brojávaš srce i obisti moje, trpl. 113, gospodne, ti mene z brojávaš ino me poznaš; — brojáva: trpl. 36 je li boug ne bi tou prevedo, da on z brojáva ta skrita srcá?

büdja od büdi: büdjávam: küzm. 418 za vrejdnó držim naj vás, dokeč sem vu etom šatori, obüdjávam po opominańi, 420 ete že, lübléni, drügi list vám píšem, vu šteri listéj obüdjávam po spominańi vašo čisto pamet; — büdjáva: küzm. 175 liki oča z büdjáva mrtve i oživáva, tak i sin koga ščé oživí, 269 boug mrtve z büdjáva, 324 kí mrtve gori z büdjáva; — büdjávajo: küzm. 19 mrtvi se obüdjávajo.

burka: burkáva: trpl. 80 gospoud je král, naj si besnejjó národje, sedí na kerubimi, naj si se zburkáva svejt; — burkávajo: küzm. 248 eti lüdjé zburkávajo mesto naše, 339 niki so, kí vas zburkávajo i ščéjo preobrnoti evangelium Kristušov, trpl. 72 ti gospodúješ nad zburkanim mourjem; gda se zburkávajo valove negovi, ti je potfšaš.

cedja: cidjávate: küzm. 47 pouti kažci slejpi, ki precidjávate komára, kumílo pa požérate.

češča (od česti): češčáva: mol. 130 gda se méšnik pričéščáva (štoparska je griješka: prečiščáva).

čišča: čisti: čiščáva: küzm. 422 krv Jezuš Kristuša očiščáva nas od vsega grejha, trpl. 51 ár si nas skúso, o bouže, i očisto kak se očiščáva srebro, nagfl. 83 voda pokoure dúšo očiščáva; — čiščávajo: küzm. 19 gobavci se očiščávajo, 402 skoro se vsa po krvi očiščávajo.

dela: delávam: dain. pes. 75 tüdi sebi ja vdelávam kože, 85 zdaj krznarski je (kože) vdelávam; — deláva: bar. 27 níva samo tak obrodí, či se verno obdeláva.

deļa: deli: deláva: küzm. 380 šteri verni ali verna má vdovice, naj nim podiļáva, 415 či što slüži, naj slüži liki z mouči štero podiļáva boug; — delávajo: küzm. 382 radi dávajo i podiļávajo.

dviga: dvigávam: trpl. 70 k tebi, gospodne, pozdvigávam dúšo mojo, 106 pozdigávam oči moje prouti goram, . . k tebi pozdigávam oči moje, dain. pes. 205 z vode se vzdigávam; — dvigávaš: gön. 71 nogou teliko zdigávaš; — dvigáva: küzm. 336 trpíte či se što na vás pozdigáva, nagfl. 83 voda pokoure radost pozdigáva, gön. 69 tou je skvorjánec. . . kak majúče s perotami i više više se pozdigáva! bar. 20 kadila dihét se visoko k nébi zdigáva; — dvigávajo: 68 kí te v návisti májo, pozdigávajo glavé, 77 potocke se pozdigávajo, potocke krouto šümíjo, 114 ne mrzí se mi od oni, ki se proti tebi podigávajo.

díha: dihávam: trpl. 103 odpéram vústa moja ino si obdühávam, ár zapouvidi tvoje želej, gön. 103 či si odühávam, zrak potegújem notri, po tom ga pa vö púščam, 86 z nousom pridühávam, bar. 40 z nousom prdihávam malo violico, mol. 18 boug moj! k tebi zdihávam vu etom ranom vrejmeni, 175 oh Jezuš, k tebi zdihávam, 177 vö zvrzeni sin Ejve z etoga plačnoga doula k tebi zdihávam, 208. 251. 272; — diháva:

mol. 251 pesen v šteroj grejšnik poniznò zdiháva, 163 gda se na počinek ravna človik, naj etak zdiháva k bougi, küzm. 287 znamo kaj vse stvorjené zdüháva i liki k porodi se pripravla, trpl. 101 moja dűša zdüháva za zveličanem tvojim; — dihá vamo: nagfl. 182 takšega hípa zrak vlečemo notri na nous i lampe i pá ga vö potisnemo, tou z ednov rečjouv tak pravimo kaj o dühávamo, 122 z nousom pridühávamo, mol. 120 k tebi zdühávamo, gospodne! küzm. 328 i o tom zdühávamo (στανζόμεν) ka se šcémo v prebivališče naše, štero je z nebés, gori oblejči; — dihá vate: küzm. 433 kolete se i zdihávate.

drža: držávam: trpl. 103 vse zapouvedi tvoje stalno zdržávam, 105 zdržávam povelejna tvoja; — držávaš: küzm. 260 ti sám tak hodiš da pravdo zdržávaš, trpl. 61 ti zdržávaš oči moje da verostújejo; — držáva: mol. 255 kí je (zapouvidi) obdržáva, on šcé žitek meti, 276 oh radost gda bom te že vživao i ka me zdržáva? küzm. 199 ki mené ne lübi, rejči moje ne zdržáva, 374 zdaj ka ga zdržáva znáte, 422 šteri právi: znám ga, i zapouvidi negove ne zdržáva, lažeč je; šteri pak zdržáva negoro rejčé, za istino v tistom se je lübézen boža spunila, trpl. 51 kí vu žitki zdržáva dűšo našo, 105 zdržáva dűša moja svedostvo tvoje, küz. mik. 56 kí ne lübi mené, moje rejči ne zdržáva, nagfl. 104 koza ne zdržáva se rada na nečisti mejstaj, bar. 20 cérkev je hiža boža, vu noj se boža služba zdržáva; — držávamo: küzm. 422, 425 zapouvidi negove zdržávamo; — držávate: küzm. 246 naj se zdržávate od bolvanom položenoga i krvi; — držávajo: bar. 22 vu etakši selaj se seña obdržávajo, mol. 204 kí bože zapouvidi zdržávajo, küzm. 245 naj zdržávajo Moužešovo právdo, 246 naj se zdržávajo od oskruneá bolvanov i od praznosti, 347 niti ti obrejzani samí pravdo ne zdržávajo, trpl. 87 blagosloveni kí zdržávajo soudbu, 104 ne zdržávajo zakona tvojega . . rejči tvoje ne zdržávajo, nagfl. 85 pri hiži i okouli hiže se zdržávajo miši, 113 je li se hižni goloubje li pri domi zdržávajo?

dürja: odürjávam: mol. 142 z ete lübéznosti mi je žao za vse moje grejhe, štere sam jas gda nevolni grejšnik včino, i odürjávam né ober vse drüge hűdobe, 204 odürjávam s srcá vse moje grejhe, küzm. 286 ka odürjávam, tou činim, trpl. 20 odürjávam správišče hűdobnákov, 102 odürjávam vse jálne potí; — odürjávaš: küzm. 279 kí odürjávaš bolvane, a sám to svéto bože sláčiš, 295 ka odürjávaš brata tvojega? 439 tou

máš, ka odürjávaš dela Miklošancov štera i jas odürjávam, trpl. 5 odürjávaš vse činéče nepravdenost, 37 líbiš istino, odürjávaš nepobožnost, 40 odürjávaš káraña; — odürjáva: küzm. 170 vsáki ki lagoja dela čini odürjáva svetlost, 200 či vas svejt odürjáva, znáte, kaj je mené prvle liki vas odürjavao, 201 ki mené odürjáva i očo mojega odürjáva, 422 šteri pravi kaj je vu svetlosti, i brata svojga odürjáva, v kmici je . . šteri pa odürjáva brata svojega, vu kmici je, 424 ki odürjáva brata svojega, ľudomorec je, trpl. 9 gospoud sküsi toga pravičnoga, toga nevernoga i krivicölübea odürjáva düh negov, küzm. mik. 58 vsáki, ki hüdou čini, odürjáva svetlost, bar. 45 on to dobro líbi ino daruje, lagoje pa odürjáva; — odürjávamo: nagfl. 124 po nej (düši) odürjávamo to zélo, rúžno i pogübelno; — odürjávajo: küzm. 8 dobro činte z onimi, ki vás odürjávajo, trpl. 19 vidi nepriátele moje, kak so se povnoužali i s krivim odürjávánem odürjávajo mené, 28 ne daj se tejm s očmi špoutati, ki me brez zroka odürjávajo, 31 povnožavajo se kí me brez zroka odürjávajo, 43 čemérno me odürjávajo, 54 več ji je, ki me nekrivično odürjávajo, od vlási gláve moje, 71 skáži nad menom znamejübe dobrotivnosti tak da vidouči, kí me odürjávajo, se osramotüjo, 105 mojoj düši je predugo prebivati med tejsi, ki mír odürjávajo, 114 je li ne odürjávam oni, ki tebe odürjávajo? krouto je odürjávam.

faliva: faliváva: trpl. 54, sfaliváva mi pogléd moj.

füčka: füčkáva: bar. 30 tam si sfüčkáva čaren kous.

gleda: gledávaš: trpl. 7 ka je človek kaj se spomínaš ž néga, i sin človeči kaj ga prigledávaš? — gledávajo: trpl. 19 slejpi preglédávajo (u glé je é, jer prav. glédam).

gliha: gliháva: nagfl. 29 vučitel . . vküp prigliháva rovate decé z endrúgim, 55 vučitel vküp naj prigliháva ešče več dugován.

goña: gonáva: dain. pes. 201 kak se reč vgoňáva.

griza: grizávaš: trpl. 41 siní materé tvoje ogrizávaš; — grizáva: trpl. 11 ki ne ogrizáva z jezikom svojim, nagfl. 168 kí boži svejt ogrizáva, nej, on si ne premišláva kaj so boža dela dobra.

grmļa: grmláva: bar. 35 blisk žerjavo migeče, zgoraj zmožno zgrmláva.

grünta od nem. gründen: grüntávam: küzm. 440 spoznajo vse cérkvi, ka sem jas ki zgrüntávam obísti i srcá; — grüntávajo: trpl. 49 zgrüntávajo zločastnost.

guča: gučávam: trpl. 49 od tebe zgučávam, 61 zgučávam si vu mojem srei; — gučáva: bar. 3 vučitel si z decom vnogo zgučáva od oče ino materé; — gučávajo: trpl. 49 zgučávajo si kak májo mreže naléčti.

heña: heňáva: mol. 215 da že te dén heňáva i kmica približáva, sunčena svetlost odhája, s. oča z menom bojdi.

jedina: jedínávajo: nagfl. 188 kojne štere se z vodenim spárom rade v jedínávajo.

joča mjesto joka: jočávam: bar. 21 žive pozávam, mrtve objočávam.

kleña mjesto klepa: kleňávaš: trpl. 84 kí na vodaj skleňávaš palače tvoje; — kleňáva: gön. 102 svéti zálog me skleňáva k tebi, o domovina!

kliña: kliňávajo: küzm. 436 eti ešče vu sne . . díke prekliňávajo, trpl. 82 osmejávci moji prekliňávajo mené.

konča: končáva: küzm. 279 soudilo te bode to s prirodjená bodouče neobrizávañe, štero pravdo dokončáva, nagfl. 125 držina dokončáva vse potrebne opravice vu dvori i na pouli, trpl. 11 pred lícem tvojim se naj soudba moja skončáva, nagfl. 128 pri spominani oni svéti opravie, štere vu cérkvi dühovnik z lüdstvom skončáva, se vučitel vsega naprejprinášaña návad drúge vere trdno varvati má, gön. 30 šouštar s šilom šev skončáva; — končávajo: küzm. 416 vaši bratje na svejti iste trplivosti skončávajo, nagfl. 137 oni moužje tožbe skončávajo.

kova: kovávaš: mol. 267 na kríž z grejhi prikovávaš znouvič tvoj'ga Jezusa.

kršča: krščávam: küzm. 4 i 62 jas krščávam (,krsztsávam') vas vu vodi na pokouro, küz. mik. 6 jas krščávam vu vodi; — krščáva: küzm. 166 té je kí krščáva vu svétom dühí, 171 čüli so farizeuške kaj Jezus več vučeníkov čini i krščáva liki Ivan, nagfl. 137 dühovnik vuči odrašene lüdi vu cérkvi, krščáva, zdáva, spovedáva, bar. 19 vu cérkvi ešče jé eden kameni koteo pri šterom dühovnik te nouvorodjene krščáva.

küša: küšávaš: trpl. 11 ti sküšávaš srce moje; — küšáva: küz. 307 na tou vküp pridte, naj vás šatan ne sküšáva za volo nezdržavaña vašega, 430 vsaki se sküšáva, gda se od lastivnoga želejña vliče i vábi; — küšávate: küz. 44 i 88 i küz. mik. 83

ka me skušávate, skazlivci? 245 skušávate bogá? — küšávajo: küz. 9 molte za one kí vas skušávajo.

leta: letáva: bar. 29 leto je. Metúlec sem tam zletáva; — letávajo: bar. 29 metúlici ino fcele na trávniki z ednoga cvejta na drúgoga zletávajo, 30 ftice z edne vejke na drúgo zletávajo ino loug vse rümi od núve spejve.

liza: lizávaš: gön. 71 nous i víha oblizávaš; — lizáva: küzm. 286 gda ščem činiti dobro, to húdo se mi prilizáva, nagfl. 92 ka za glas dáva mačka, gda se prilizáva?

loča: ločávajo: küzm. 437 tej so, kí se odločávajo, 279 znaš negovo volo i vardejvaš, štera se razločávajo.

medle: medlévam: mol. 272 oh žitek vekivečnosti! kak za tobom v caglivosti liki dejte omedlejvam; — medléva: trpl. 99 moja dúša omedlejva od želejúa soudbe tvoje.

meja: mejava: bar. 25, ka pa, či bi néga vu tistoj vöri vido, gda je zvedo, ka je od vsega prišao, je li bi te néga milúvao, ali bi se i te ž néga norca rédo? — zmeláva néga oča.

meña: miña: miňáva: küzm. 411 od šteroga zveličaňa so ziskávali ino zbrojavali prorocke, kí so od te milošče štera je na nas prišla prorokúvali, zbrojavajouči na štero ali kákše vrejmen n amiňáva vu ni bodouči dúh Kristušev, küz. 335 sám šatan se premiňáva na svetlosti angela, nagfl. 197 premeňáva i néga (sunca) posvejt; — meňávamo: küz. 327 mi vsi z odkritim licom gospodnovo díko liki v gledali glédajouči v tísti obráz se premiňávamo od díke na díko; — miňávajo: küzm. 335 ár so tákši krivi apostolje, jalni delavci, kí se premiňávajo na Kristušove apoštote.

menka: menkáva: mol. 173 molte se za mé pri bougi vsi negovi vörni i blaženi, more biti se zglédne na mé s svoje milošče ino mi odpústi moje prevelike grejhe. Jaj meni, ár že puna žalosti pomenkáva dúša moja, trpl. 61 gda sem žalosten, na bouga si zmáslim, ceknem se da pomenkáva dúh moj, 116 gospodne, odgouvori mi skoro, moj dúh mi zmenkáva, küzm. 430 či se komi z vás zmenkáva modroust, naj jo prosi od bogá; — menkávamo: küzm. 327 zá to da eto slúžbo mámo, liki smo miloščo doubili, ne pomenkávamo (2 kor. 4, 1).

mešča: meščáva: trpl. 76 s tvojima očama bodeš glédao ino vido, kak se tomi húdomi zadomeščáva.

meta: metávam: küzm. 130 kaj právite, ka jas vu beelzebuli z metávam vragé. Či pa jas v beelzebuli z metávam vragé,

sinovje vaši vu kom je z metávajo? Či pa vu prsti božem z metávam vragé, tak se je približalo k vám králevstvo bože; — metáva: küz. 130 niki so erkli: vu beelzebuli z metáva vragé; — metávamo: küzm. 327 odmetávamo skrivna dela sramoute i ne hodimo vu jalnosti; — metávate: küzm. 76 zametávate zapoved božo, 243 vam je potrebno bilou najprvle gúčati rejč božo, da jo pa zametávate, 314 gmajno božo zametávate (1 kor. 11, 22); — metávajo: trpl. 90 gda on rče nastane viher, tak da se sem tam gonijo i premetávajo kak pijánc, küz. 381 ki verne májo gospodáre, naj je ne zametávajo, küzm. 419 zná gospoud one . . šteri gospodstvo zametávajo, smeuci, ki se sebi dopádnejo, nagfl. 162 na vríhi bétev so klasnate vlatí, štere eden čas zeléno pérje pokrívá, po tom se ž néga vö olúplejo (zmetávajo).

miļa: miļáva: nagfl. 92 ka za glas dáva máčka, gda se prilízáva ali omiļáva?

mišļa: mišļávam: mol. 270 či si s tébe premišlávam, gučim ali pa popejvam, že bi rad v tebi prebívao, 279 štero gda jas premišlávam, bože, k tebi zdihávam, trpl. 61 premišlávam si od davni dnévov, od nigdášni lejt, . . premišlávam si s prvejši čúđ tvoji, 99 od povelejn tvoji si premišlávam, . . daj mi zarazmiti pout zapouvid tvoji, da si premišlávam od čúđni dejl tvoji, 101 jas si premišlávam od zapouved tvoji, 116 od naprav rouk tvoji si premišlávam; — mišļáva: trpl. 28 krivico z mišláva na posteli svojoj, 3 od nástave négove si premišláva dén i nouč, 99 takáj i poglavárje sedijo i zgovárjajo si prouti meni, dónok si sluga tvoj premišláva od skončaňa tvojege; — mišļávajo: küz. 360 ki ta zemelska premišlávajo, trpl. 8 vu zvišenosti te neveren pregáňa nevoláke, naj se zgrábijo vu mrežaj, štere z mišlávajo, 31 gučijo meni na škodo i jálnost z mišlávajo ves dén, 34 vküp šepečejo prouti meni vsi odúrjavci moji i z mišlávajo zla na méne, 68 prouti lúdstvi tvojemi jálnosti z mišlávajo, 28 ne poráčaajo mira i prouti mirovnim na zemji jálne reči premišlávajo.

množa: množávajo: trpl. 31 nepriátelje moji so v žítki i zmožni i povnožávajo se.

obiļa: obiļávam: küz. 330 jako obiļávam z radostjov vu vsjoj našoj nevouli; — obiļáva: küzm. 283 právda je notri príšla, naj obiļáva grejha spadáj, 326 či je služba prekléstva díka, od koga bole obiļáva služba pravice vu díki? 357 naj hvála vašá

obiľáva vu Kristuš Jezuší nad menom, 273 dužni smo, hvalo dati bougi vsigdar za vas, bratje, liki je vrejčno, kaj tak visiko raste vera vaša i obiľáva lübezen ednoga vsakoga vsej vás k eden drugom; — obiľávate: küzm. 297 boug vüpaña napuni vás ze vsov radostjov i mérom vu veri na tou, da obiľávate vu vüpañi, tak i vi, geto želejte ta dühovna, na pobougšane gmajne iščite, naj obiľávate, 332 vu vsejm obiľávate, 370 naj v tistom bole obiľávate, 371 opominamo vás naj bole obiľávate; — obiľávajo: küzm. 324 naj kak obiľávajo trplejña Kristušova v nami, tak po Kristuší obiľáva i obeseľavañe naše.

peha: pehávam: dain. pes. 67 blañe režem ino ñe lepo skoblím, gladím vse, no na tó si je spehávam, kelím ino zarezávam.

pela: pelava: nagfl. 28 vučitel speláva deco, mol. 37 prosimo te naj ono želejmo od tvoje s. milošče, ka je nebesko, i či je zemelsko, na teliko prosimo, na keliko vu vekivečno bláženstvo napeláva, küzm. 180 zapeláva lüdstvo, 431 či se što vidi med vami, ka bogá čestí i svoj jezik ne drži na vüzdí, nego zapeláva svoje srcé, toga boža čest je márna, 453 vido sem drugo divjačino . . . i zapeláva prebivajouče na zemli po znamejñaj, 462 vrgao ga je vu prepast, naj ne zapeláva več narode; — pelávajo: küzm. 423 eta sem vám pisao od oni, kí vas zapelávajo.

pita: pitáva: nagfl. 16 vučitel pouleg víšise doubi spitáva, 75 či vučitel spitáva, ka činí vučeník? Či vučitel spitáva, vučeník odgovárja; — pitávate: küzm. 202 od toga spitávate eden drugoga, ka sem erkao: edno malo i ne bodete me vidili, 256 či kaj od drugoga dugována spitávate, vu porednom správišči naj se skonča; — pitávajo: küzm. 11 vsa eta poganje spitávajo, nagfl. 74 ka činím po pripovejdañi? spitávajo.

plava: plávavajo: bar. 32 gosí ino rece rade vu vouđi poplávavajo.

puña: puňáva: mol. 130 vu šterom se düša z miloščom napuňáva, 18 ovo, gotova je düša moja, naj se po meni spuňáva tvoja božanska sv. vola, küz. 346 ár se vsa právda vu ednoj rejči spuňáva, 349 ki vsa vu vsem spuňáva; — puňávate: küzm. 47 i vi napuňávate mero očév vaší.

püšča: püščávam: nagfl. 20 štere dní dopüščávam deci na dvorišči zmejno? — püščávaš: mol. 41 ki nam odpüščávaš grejhe, smiluj se nam; — püščáva: trpl. 83 ki odpüščáva tebi vse grejhe tvoje, nagfl. 188 grum vužiga, opüščáva, gön.

51 grejh bole opüščáva, kak kákši godi drúgi protivnik, küzm. 49 od figovoga drejva se pa včíte eto priliko: gda je že vejka negova mejhka i listje spüščáva, znajte ka je blüzi leto, küz. mik. 4 glédajte figovo drejvo i vse drevje, gda spüščáva že s sebe sád, znáte ka je blüzi leto; — püščávajo: küzm. 64 sinek, odpüščávajo se tebi tvoji grejhi 42? pišem vám, sinki, kaj se vám odpüščávajo grejhi, za negovoga iména volo, nagfl. 85 pri hiži i okouli hiže se zdržávajo miši, podgani, mühé, pávuci, buhé, kébri, srčki; tou so nej hižne stvaré, one so jáko neprilicne stvaré pri hiži, i zá to je opüščávajo lüdjé, küzm. 154 glédajte figovo drejvo i vse drevje; gda že popovjé spüščávajo gledouči sámí od sebe znáte, ka je blüzi leto.

ravna: ravnáva: nagfl. 8 potrejbno je da (vučitel) za volo pregléda zgovárjañe od rodníčni dugován pouleg talov leta i dáni prilik poravnáva; — ravnávajo: bar. 22 vsaka občina má svojega sodca, pisáča i drúge ravnitele, šteri na réd pázijo ino občinske posle obravnávajo.

reza: rezávam: dain. pes. 61 ñemi odrezávam vse, 78 platno prirezávam, 85 kože k oblačili prirezávam, 67 blañe kelim ino zarezávam; — rezávate: küz. 181 vu soboti dönok obrezávate človeka; — rezávajo: küzm. 260 naj ne obrizávajo svoje siní.

rüša: rüšáva: küzm. 328 ne pomenkamo, nego či se i vünejšni naš človek zrüšáva, dönok te znotrejšni se ponávja od dnéva do dnéva.

sédja (mjesto séda): sedjáva: küzm. 265 ti úím zá to ne veri, ár ga zasidjáva žñih več štiridesét možouv, trpl. 8 zasedjáva na čataj liki oroslán vu lükñi nastregáva na porob siromaka; — sedjávajo: küzm. 265 gda bi mi povejdano bilou, ka Židovje otoga možá zasidjávajo, k mesti sem ga k tebi poslao, trpl. 56 kí zasedjávajo düšo mojo, vküp tanáč držíjo.

siča (od siti): sičáva: trpl. 83 kí nasičáva vüsta tvoja z veselom, 119 on dá krajinam tvojim mír, z najlepšov pšenícov te nasičáva.

sipa: sipávam: dain 62 zrñe nasipávam; — sipáva: küzm. 22 i küzm. mik. 30 šteri ne správla z menom, rasipáva, 119 on dáva snejg liki vuno, srejn kak pepél rasipáva, nagfl. 141 šparaven človek ne rasipáva pejnez na nepotrejbna i nehasnovita dugována, gön. 104 blísk za blískom rasipáva ogen

po zráki, 105 dá se néba razvedrí, zanejmi grum, ne žgé, ne trejska, ne rasipáva perin blíska.

slobodja: slobodjáva: küzm. 324 kí nas je s takše smrti oslobodo i oslobodjáva.

slüža: slüžáva: gön. 100 zdaj se oslobodí deca s šoulske temnice i z veselov zmejnov obslüzáva ousvetek sprotolejtja na zelénoj trati; — slüžávamo: bar. 38 na dén svetoga Števana spoumenek našega prvoga svétoga krála obslüzávamo; — slüžávajo: bar. 20 po pol dnévi se najslejdne litanie ali večernice obslüzávajo, nagfl. 137 oni moužje pravico obslüzávajo.

smeha, smehávam: dain. pes. 80 lahko ga predávam, no se posmehávam; — smejáva: trpl. 59 spomeni se s toga, kaj nepriátel gospodna osmejáva i blázen národ prekliña imé tvoje; — smejávajo: trpl. 17 vsi vidouči mené me špoutajo, osmejávajo se.

sodja: sodjáva: trpl. 93 stoji kre dejsne tomi vbougomi, da ga zdrži od oni, ki osodjávajo žitek négov, 30 vsák dén milost činí i posodjáva i semen négovo bode blagosloveno, küz. 319 pro rocke pa dvá ali trijé naj gučjo, i drügi naj razsodjávajo.

sramežla: sramežlávate: küzm. 314 gmajno božo zametávate i osramežlávate one, kí nemajo.

strega: stregáva: trpl. 8 liki oroslán vu lükni nastregáva na porob siromaka.

süña (mjesto suva): süňáva: bar. 35 dežévnic se skouz louga i doula kak povouden süňáva.

sveča: (= svěšta), svečáva: trpl. 13 boug presvečáva temnost mojo, 103 ozuanost rejči tvoje presvečáva i te prouste činí moudre; — svečávajo: gön. 109 što pošila sunce, mejsec i svetli zvezjd šerege, da presvečávajo nébo?

sveča (= svěšta): svečáva gön. 51 človek posvečáva ali boug sam posvetí, te rázumen posvečeni dugován nede ošpotávo.

širja: širjávam: dain. pes. 205 z vode se vzdigávam, v dolih razširjávam; — širjáva: gön. 106 novi žitek, nouva radost se razšürjáva po polaj. nagfl. 160 vio'a násladen diš razširjáva okouli sébe 183 glas se po zráki razšürjáva, 197 sunce posvejt razšürjáva po temnom líci zemlé; — širjávajo: küzm. 46 vsa dela svoja pa činijo, naj se vidijo od lüdi. Rašérjávajo pa svoje spoumenke i velike naprávlajo škrice gvanta svojega.

špota: špotáva: nagfl. 131 ništera deca tou zélo šegou nasle-
dúje, kaj se s stari lüdi smeje i né ošpotáva; — špotávamo:
küzm. 379 za to i delamo i ošpotávamo se ka se vüpamo vu ži-
vom bougi; — špotávate, trpl. 10 tanač nevoláka ošpotávate.

štima: štimávam: mol. 247 preštímávam i spoznávam tvoje
vnouge milošče.

tika: tikávajo: küzm. 412 ki se potikávajo v rejč never-
vajouči.

tiska: tiskávam: küz. 357 ár se stiskávam od oboujega; —
tiskáva: mol. 250 jaj, kak me stiskáva čalárnost šatana, küz.
71 vidiš ka te lüdstvo stiskáva, 122 lüdstvo te pšé i stiskáva,
143 od tistec králevstvo bože se nazviščáva i vsáki se vu né sti-
skáva, 379 Kristušova lübeznost nas stiskáva; — tiskávamo:
küzm. 327 vu vsem se stiskávamo, ali ne stisnemo se; — ti-
skávajo: trpl. 116 pogubi je vse, kí stiskávajo dušo mojo.

tüha: tühávajo: küzm. 415 zá to se i odtühávajo, ka
ž úimi vrét ne bižite na ono isto oblosünosti vö vlejvañe.

tvrdja: tvrdjávaš: küz. 390 verna je tá rejč i ščem naj eta
potrdjávaš; — tvrdjáva: küzm. 280 či pa nepravica naša
božo pravico potrdjáva, ka rémo? küzm. 325 té pa, kí nás
z vami vrét potrdjáva vu Kristuša i namázao je nás, je boug;
— tvrdjávamo: küzm. 281 je li tak právdno zaprávľamo po veri?
A ja, nego právdno potrdjávamo; — tvrdjávajo: küz. 376
niti ka potrdjávajo.

veda: vedávam; nagfl. 74 či vam kaj pripovedávam
redovno ka činim po pripovejdañi? küzm. 248 zapovidávam,
ti vu Jezuš Kristušovom iméni: idi vö ž né, dain. pes. 72 tydi pa
zvedávam ja, jeli vole kdó imá; — vedávaš: mol. 18 daj
ka zapovidávaš i zapovej ka ščeš, 26 včini, naj lübito, ka
zapovidávaš; — vedáva: mol. 255 šatringe bajíla boug
prepovidáva, küzm. 267 naj nikomi ne prepovedáva
ñegovim lastivnim ñemi slüžiti, gön. 22 od káča se dosta norie
pripovedáva, nagfl. 137 dühovnik spovedáva, mol. 256
šesta (zapovid) zapovidáva bližñega lübiti . . , zapovi-
dáva boug kvár povrnouti, küzm. 63 tim nečistim dühom za-
povidáva; — vedávamo: küzm. 375 vüpamo se pa, kaj,
ka vam zapovidávamo, i činíte i činili bodte; — vedávate:
küz. 132 sami notri ne idete i notri idoučim prepovidávate,
küz. mik. 51 od toga zvidávate med vami, ka sam velo: edno
malo, i ne te me vidili; — vedávajo: gön. 65 v čási brojimo,

v časi pa učitelj kaj lejpoga pripovedávajo, nagfl. 134 zvedávajo ka se tu činiti more; — vedávata: küzm. mik. 45 kákše so té reči, štere pripovidávata eden drugomi hodeča ino sta žalostna?

vekša: vekšávaš: küzm. od 1771, 824 cérkev vsáki den povekšávaš.

vele: velévam: dain. pes. 194 kak se velévam? — veléva: 69 podaváči se veléva naj mi kamne blizo deva.

veseļa: veseļávam: bar. 13 tak se i jas s tvojov zmejnov slobodno rázveseljávam; — veseļáva: küzm. 324 ki nas obeseljáva vu vsoj našoj nevouli; — veseļávamo: küzm. 324 ali se nevouliemo .. ali se obeseljávamo; i 1771 str. 819, 821, 827, 830.

věša (mjesto věša): vešávamo: nagfl. 58 grablice so k tomi cíli, da krščáke na né povésávamo.

vešča: veščávam: küzm. 104 ne bojte se, ár ovo nazveščávam vam veliko radost (a küz. mik. 8 pogrješno nazviščévam) 250 šteroga jas vam nazviščávam, 251 toga jas vam nazviščávam, 340 naj ga nazviščávam med poganmi; — veščáva: küzm. 19 siromákom se evangeliom nazviščáva, 143 od tistec králevstvo bože se nazviščáva, 252 nazviščáva vsejm lüdém povséd, naj pokouro činijo, 276 hvalo dajem bougi, ka se vera vaša nazviščáva po cejlom svejti, 357 z istine se nazviščáva Kristuš, trpl. 15 krepkost nébe nazveščáva rouk négovi delo; — veščávamo: küzm. 242 mí nazviščávamo ka je boug tou obečańe spuno nám, 421 šterismo mi vidili i čüli, tou nazviščávamo; — veščávate: küzm. 412 nazveščávate dobra dela onoga kí vás je s kmice pouzvao na čüdno svojo svetlost; — veščávajo: küzm. 248 i nazviščávajo návade, štere je nam nej slobodno gori vzéti niti činiti.

viša: višávam: mol. 17 molim, díčim, gori zvišávam i pozdrávlam te, 19 spoznávam, ka sam na té cio stvorjeni, naj tebé ednoga bogá hvalim, poštujem, lübir i gori zvišávam, trpl. 22 zvišávam te, gospodne, kaj si me zvisó, 49 vu sénci tvoji perout se zvišávam; — višávaš: trpl. 42 ka se zvišávaš vu zločastnosti? — višáva: mol. 37 naj se po vsem svejti tvoje sv. imé glási i gori zvišáva, küzm. 334 s kim rüšimo pomišlávana i vsó visokost, štera se zvišáva prouti spoznańi božemi, 357 zdaj se zvišáva Kristuš vu tejlí mojem, 374 ki se zvišáva

više vsega, trpl. 14 naj se zvišáva boug zveličaňa mojega, küzm. 102 i küzm. mik. 109 zvišáva düša moja gospodna, gön. 30 práva vrejdnost ne zvišáva sama sebe; — višávamo: mol. 114 vsamogouči bože, tebé ponízno molimo, tebé zvišávamo, küz. od 1771 818 tebe dičimo i gori zvišávamo; — višávajo: mol. 221 nebeske ftice i divje zvirine néga molijo i zvišávajo, trpl. 39 nad vnožinov bogátstva svojega se zvišávajo, 77 vsi hüdodelnici se zvišávajo, 91 naj ga zvišávajo vu správišči lüdi, gön. 110 da te vsi z veselím dühom zvišávajo.

vrňa (krivo mjesto vrača): vrnávajo: trpl. 92 oni mi povrnávajo s hüdím za dobro.

vrša: vršáva: trpl. 34 srcé nühovo zvršáva hüdoubu.

žira: žirávate: küzm. 46 jaj vám, pisáčke i farizeuške skazlivci! ár požirávate hiže vdovic pod obrazom dugi molítev.

živa: živávaš: trpl. 102 na veke se ne spozábim z zapouved tvoji, ár me ž nimi oživávaš; — živáva: küzm. 175 liki oča zbüdjáva mrtve i oživáva, tak i sin koga šcé oživí.

γγ) u kajkavštini.

bliža: bližávam: švag. 1, 11 približávam se k tebi; — bližáva: petr. 3 i ev. tirn. 1 gda se pák ova počnu činiti, vidte i podignete glave vaše, ar se približáva odkúplenie vaše, kraj. 298 gda im se vre smrt približáva, gašp. 1, 14 vnogi zmed svétecv, kak čutili nad sobum jesu, da gingavoča nim dohaja i skradňa vura nim se približáva, taki muku Kristuševu na glás čteti jesu želeli, 1, 682 kuliko več gdo zagrešúje, tuliko k vekivečnoj približáva se muki, 705 kaj goder približáva se k s. Tomášu, negov nasléduje návuk, vran. rob. 1, 63 vezda pitaňe bilo je, gde on nõč, koja se približáva, sprevodil bude? math. 1^a 93 ne odmeče ni jednoga, koji se k niemu s skrúšenem srdcem približáva, 14, 26, 58 75, 93, krist. nač. 9 brodár s hitrem korakom približáva se k sidru (k železni mački anchora), 138 k smrti, kada se k našemu vmrtelnomu tĕlu približáva, govorimo: o smrt, kak žuhka jesi ti človeku! 218 vsaki hip smrt se k nam približáva.

bolša: bolšávate: krist. blag. 1, 172 koji se po spovádi niti vu naj menšem ne pobolšávate.

brisa: brisávaju: mat. 1, 183 za zopet vužgati toplinu ljubavi proti bogu, po koje izbrisávaju se mali grehi, nekaj više potrebno je.

buđa: buđávaš: kraj. 375 da nas na gusto pričéščaéne ovoga svétoga šakramenta obučávaš; — buđáva: kraj. 297 da pokájané za grehè vu sebe z buđáva, gašp. 1, 424 vekše je čudo grešnika preobrnuti, nego vu télu mrtvoga izbuditi, ar vu ovom z buđáva se télo opet vumirajúće, vu onom pak dúša na veke živúča, math. 1^a 65 gdo se more spozábiti iz našega Jezusa, koji večkrát vu srdcah našeh stán i prebivališče jemle i . . . jákost vu nih z buđáva, 2^b 28 (ova kniga) temeje vere krščanske zadržáva, rázum razsvečúje, vòlu na dobro nagibje i človeka iz buđáva, 2^c 35 donáša nam na pamet u negovu lúbv, koju vu srdcah našeh proti bogu z buđáva, krist. 99 bog objačúje človeka . . . z buđáva negovo dušno spoznaé; — buđávaju: kraj. 298 da je z buđávaju na veru krščansku, math. 1^a 201 dobri i pravični nas na dobro iz buđávaju.

čišča: čiščávaju: petr. 4 i ev. tirn. 2 gubavi se očiščávaju, math. 1^a 30 gubavi očiščávaju se, 2^b 66 gubavi očiščávaju se.

číta: čítáva: gašp. 1, 428 teško se najde jeden sluga božji, koteri ne bi imal okolu sebe neizbrojene Šaule, koji néga nástore govorecí: za kaj ne živeš kak mi drugi tvojega živemo stališa? za kaj se ne oprávlaš kakti drugi? za kaj ne ješ ono kaj vsi za hranu od boga ostavljeno imaju? Spočítáva za ovem drugi Šavel govorecí: je li ne vidiš živléne tvoje jedno samoga sebe vumárjané? za kaj se tuliko postiš? za kaj tak télo trápiš? math. 2^b 43 ovákvi lúdi med nami takáj naháđaju se ne rédki, kojem isto lástovito níhovo dušno spoznaé spočítáva, da takáj spádaju vu broj nezáhvalneh, 70 kak se hoče mládenec na smrtnoj posteli razveseliti, kada nému dušno spoznaé spočítáva, da on po hmánem i raspuščenom živléna náčinu svoje živléne je prikrátil, krist. blag. 1, 59 kak vam je pri srdcu, kada vam pogled groba spočítáva? — čítávaju: gašp. 1, 709 k nému dojdúci špotljivemi rečmi bedastóču mladosti spočítávaju.

dela: deláva: mat. 2, 340 samò naj se zemlja ne obdeláva, math. 2^c 154 poslal je sina svojega, da ova neplódna dréva po svojeh návukeh, példah i dobročinstvah obdeláva, krist. blag. 1, 137 koj nu (dušu) véрно neprestance obdeláva; — delávamo: krist. blag. 1, 137 da vinograda véрно obdelávamo; — delávaju: vran. rob. 1, 61 niti pošla ne obdelávaju, 71 obdelávaju i razpiľuju dreva tak da se jedno k drugomu priložiti bude moglo, mat. 1, 616 vaši sini kvare podelávaju.

digá: digávám: kov. kemp. 173 ja sêm, kateri poniznu pamet v hípu podigávám, da se več vekivečne istíne zrokov navčí, neg da bi se gdo deset lét vu školah bil vučil, 211 ja sêm, koji turobne podigávám; — digávaš: kov. kemp. 234 vnóge im radosti proti vsakojáčekem protivčínám dáješ, i z nížíne lastovite plahosrčenosti podigávaš; — digáva: petr. 254 i ev. tirn. 256 kaj je ono, kaj pop mešu slúžeči vu kelihu (ev. tirn.: kelihu) gore podigáva? kov. kemp. 159 jošče žive vu meni stari človek . . jošče poželúje proti duhu, boje podigáva nutríne; — digávamo: kov. kemp. 118 pohođeni podigávamo se.

díha: díháva: mul. ap. 124 duh sveti izdíháva se ili ti izháđa od otca i sina jednáko, 176 narođen plače vu štalice na slámice, a vmirajuč zdíháva na drevu križa, 177 Kristuš na križu žéden zdíháva, kov. kemp. 183 razveséli prégon moj, vsaku ból moju, ar k tebi zdíháva vse poželéne moje, mat. 2, 497 srdce vu prsah nemu trepeče, zdíháva . . , krist. blag. 1, 27 dopúšča mu vsa za kojemi zdíháva, 40 komaj je na onu část dospel i vre za vekšum srdce negovo zdíháva, 121 pod žalostnémi poslédki hmańice svoje zdíháva, 143 zdíháva nad velikémi troški; — díhávamó: krist. nač. 11 veséje, za kojem zdíhávamó, naj bude stalno; — díhávate: math. 2^b 234 pripečéne ovo, draga bratja, mđra i vas srdčene i bátrive vučíniti, koji mozíbiti takáj vu vašoj dugotrpnój nevojí za pomoč i razveseléne zdíhávate.

díha (mjesto díja): díháva: math. 1^a 125 kada prijatelom negvem vre dodíháva takove leńáke hraniti, tak móraju za vúgnuti se gladu na druge prepovédane náčine misliti i postánu petljari, vkaníteli ali táti, krist. nač. 130 délo, koje vas zatrudńje i vam dodíháva, niti drugem v tek ne bú išlo, krist. blag. 1, 223 vre drugi den opet dodíháva ím gospon.

drža: držávám: petr. 47 i ev. tirn. 43 ali ga já znam i réči negove obdržávám, gašp. 1, 563 ne čudo, da vu priprosteh zadržávám se posleh; — držávaš: mul. ap. 108 ako čistoče poleg tvojeга stališa ne obdržávaš, níkaj ti ne bude hasnilo ime krščansko, mul. fer. 43 ako ne obdržávaš ono kaj Kristuš ľubi, gašp. 1, 49 o sinko moj predragi, gde se zadržávaš? kov. kemp. 228 pravi bog i človek pod malom kruha i vína kípom ves se zadržávaš, gašp. 1, 541 ti vsa hráníš i zdržávaš od tebe stvorjena; — držáva: petr. 82 i ev. tirn. 76 kí ne ľubi mene, rečih mojeh ne obdržáva, kraj. 250 kí ovo tvoje duguvańe marlivo obdržáva, math. 2^c 10 koji veli, da nega z živum ve-

rum pozna i néga ľubi, zapovedi pako négre ne obdržáva, takov je lažec, kraj. 94 ki se vu mešnom aldovu zapíra i zadržáva, 245 vu ovom šakramentu zadržáva se pravi Kristuš, gašp. 1, 140 ova vsa imena ovoga najsveteša širina vu sebi zadržáva, 1, 141 jesu i druga ovom spodobna imena, kotera vsa jedno ime Jezuš vu sebi zadržáva, kov. kemp. 112 ako sêm ja zrok, zadovoljen budeš, kak goder obrédim; ako se pak lastovite koristi kaj zadržáva, nut to je, kaj tê páci i teží, 198 oh kulika zaúffanost bude vumirajúcemu koga nikakvoga dugovaňa hoténe na svétu ne zadržáva! 233 pohodi mê vu tvoj zveličnosti, da pokušam vu duhu slást tvoju, kotera vu ovom sacramentumu kak ti vu zvirališću popúnoma otájno se zadržáva, mat. 2, 381 privoleňe zvršeno vse one hmańice na se jemle i vu sebi zadržáva, math. 2^b 114 vu oveh dveh zapovedih zadržáva se ves zakon i zapovedi, 2^c 86 čudo ovo vnogo návuka za nas vu sebi zadržáva, 2^c 199 vu ovoj prispodobi vse zadržáva se, kak molitva vèrneh kršćenikov i srdce níhovo mòra biti správľeno, krist. nač. 15 predi kak daľe idemo, hočemo na jedno suprotstavľeňe odgovoriti, da ne bi vnoĝi po skazlivosti, koja se vu tom zadržáva zaslepleni niti več misliti hoteli na náčine za pravoga si pokoja preskrbeti, gašp. 1, 372 koteri (bog) nebo, zemľu i morje zdržáva, kov. kemp. 98 ľubav letí, drčí, radúje se, prósta je i ne zdržáva se, 249 ako se gdo iz poniznosti ali zbog pravednoga zroka zdržáva, hvále je vrêden, mat. 1, 575 bog nas zdržáva živeh i zdraveh, 2, 202 koji hižu z luckem zdržáva, vsa mora prodati, krist. nač. 42 je bog, koji céloga svéta ravna i zdržáva. Gospone, kak velika jesu déla tvoja! . . . tvoja nedokončana dobrotivnost íe zdržáva, 75 bog sve zdržáva po svojoj mogućni réci; — držávamo: gašp. 1, 525 svét čalarni vnoga obèče a malo dáje, ter vendar več ínemu verujemo, neg obečaňu božánskomu i bogu dragomu, kojemu dosta puti vnoga obèčemo, ter nikaj ne obdržávamo, math. 2^b 252 mi négove zapovedi marľivo ne obdržávamo, gašp. 1, 69 vu grehah zadržávamo se; — držávate: math. 1^a 81 s prevarum správľeno blágo jočé pri sebi zadržávate; — držávaju: petr. 36 i ev. tirn. 32 jesu oni koteri čúvši réč, vu dobrom i poglavitom srdce obdržávaju nú, petr. 43 i ev. tirn. 39 bláženii kii poslušaju réč božju te (tirn. ter) ju obdržávaju, kraj. 90 nè oni koji poslušaju nego koji ti obdržávaju právdu bóžju, hoté biti pravični, gašp. 1, 506 kak i dohájaju vsi, koji néga pravoga valjúju boga i obdržávaju zapovedi svetoga evangeliuma,

1, 518 vnogi sámo ona obdržávaju, kotera pod smrtni grèh dužni činiti jesu, math. 2^c 41 za kaj bi i kada prèstal one ljubiti, koji negove návuke obdržávaju, krist. nač. 150 ako se kráľestvo po dobreh vojnikih bráni, ako dobre vođe i đederne častnike ima, koji podpunomu naredbe vojničke obdržávaju, ne štimajte, da oni svoju đedernost od sameh sebe imaju, kraj. 195 dela telovná ovde se zadržávaju, mul. ap. 854 čekajuč vekše dražine žitek zadržávaju, gašp. 1, 141 vsa druga imena Kristuševa božansko zadržávaju duguváne, kak je bog vu sebi, 1, 647 o kuliko je vezdašnega vrémena ljudi i skúpeev, kotéri ľucká zadržávaju, mat. 2, 199 vu prvom delu vsi broje se i zadržávaju oni koji . . . perg. 23^a kotera vallovaňa se vsagdaar zdržavaju i nigdar se ne odzaavaju, gašp. 1, 525 prosi od s. bogorodice, da bi dopustila nemu vu náručaj prijeti onoga, čije ruke zdržávaju ves svet široki (a zádržava kov. kemp. 137).

durja: durjávam: kraj. 146 odurjávam i suproti govorim vsakojačke lotrène pogane nečistoče; kov. kemp. 244 vse grehe moje kaj naj boľe odurjávam; — durjávaš: gašp. 1, 618 boge naše odurjávaš; — durjáva: petr. 166 i ev. tirn. 153 kí oddurjáva dušu svoju na ovom svete (tirn.: svietu), na žitek vekivečni váruje (tirn.: čuva) nú, petr. 177 i ev. tirn. 164 kí mene oddurjáva i otea mojega oddurjáva, kraj. 247 ov svet nám oddurjáva, gašp. 1, 417 Marija prekršiteľa čistóče kruto odurjáva, 1, 813 Gregur vse svoje blago i bogáctvo odhitáva, odurjáva, kov. kemp. 200 natúra odurjáva zločesta i lagodna, 201 milošča odurjáva téla poželéna, vran. rob. 2, 109 koji zloču odurjáva, math. 2^b 191 srečen je on, koji vnožinu svojeh falingih i dŭga gréhov odurjáva! krist. nač. 172 bog odurjáva zloču; — durjávamo: math. 2^c 170 mi odurjávamo takve ľudi iz cèloga srdca, krist. nač. 128 denes prijatele naše ľubimo, zutra jê odurjávamo; — durjávate: math. 1^a 83 greh odurjávate; — durjávaju: petr. 177 i ev. tirn. 164 vezda oddurjávaju i mene i otea mojega, mul. ap. 43 vu grehu živu, spoznanu istinu odurjávaju, gašp. 1, 431 drugi gréšniki odurnost svojeh grehov spoznávaju, spoznanu odurjávaju, 1, 673 jesu nekoteri tak prevzétni, koji pomoč s. Máthiaša kak ti zadněga meď apostolmi odurjávaju, math. 2^b 151 obodve fele oveh nespamétneh ľudih odhitavaju pozávaňe vu kráľestvo bóžje, da pače one psúju, odurjávaju, koji ne na to opomiňaju, 2^c 209 krúto vnogi odurjávaju istinu, koja nim povéda se, krist. blag. 1, 169

koji kaj denes plačom svédočili jesu da odurjávaju, zutra vse z vesèlem činiju.

gleda: gledávaš: kov. kemp. 165 telovném okom viđena ali čujena ne pregledávaš; — gledáva: krist. blag 1, 59 vas z žalostném pogledom pogledáva; — gledávaju: mul. ap. 936 greše oni, ki se pod mešum ogledávaju, kov. kemp. 223 tekú vnógi vu vsakojačka mēsta, prestrane zidine cirkvih z gledávaju.

griza: grizáva: gašp. 1, 810 onda goščéna stranskem podána iz ljubavi krščánske izhájaju, kada pri stolu ničii dober glas ne ogrizáva se.

hita: hitávaš: gašp. 1, 505 ti li on jesi, koteri zapovedi naše odhitávaš? — hitáva: gašp. 1, 678 bog gizdave odhitáva, 1, 813 Gregur vse svoje blago odhitáva, odurjáva, math. 2^c 13 koji ove návuke ne prijemle í ne odhitáva, on vlastito ne odhitáva moje, nego otca mojega zapovedi, gašp. 1, 667 svržje dréva na višéšem mestu postavleno boje od vetra prehitáva se neg na niskom prebivájúče, math. 1^a 201 koji stráh božji zahitáva; — hitávamo: math. 2^c 185 za to za nemar mečemo i odhitávamo vsa dobra opominaña; — hitávate: (?) vi kruto nemarni kázete se cesaru. po keh dob on vam velike izkažuje milošče, a vi zapovedi negove odhitávate, math. 2, 3, 14 za kaj vi ov jàrem i ovo breme tuliko puti od sebe odhitávate? — hitávaju: gašp. 1, 518 vnogi sámo ona obdržávaju, kotéra pod smrtni grèh dužni činiti jesu, druga vsa odhitávaju, math. 2^b 251 koji Jezusa i návuka negvoga zahitávaju.

igra: igráva: vran. rob. 1, 82 poglejte lepu onu zvezdu večernu, nut kak vam vugodno s traki svojemi zgora zigráva!

iska: iskávaš: kov. kemp. 100 preveč pohlepno obraduváñe ziskávaš, 178 zá kaj tí tak mala k srdcu prebiju, neg kajti si još telovni i na ljudi boje neg je tréba páziš. ar kajti obšáñen bití boiš se, pokáratí se za pogrěške ne pustíš i spričáváñ teñe ziskávaš; — iskáva: perg. 2^a prava se plemenščina po viteštve zaiskáva, mul. ap. 1395 preveč obilne jestvine zaiskáva, kov. kemp. 263 nut ovak se blagoslovi človek. kotéri boga ze vsega srdca svojéga ziskáva; — iskávate: math. 1^a 161 vi se skrbíte za vaše koñe, vole, krave, kada vu delu vašem obeležaju, poiskávate likarije vse mogućne za ñe, kada me(d)tem toga vaše betežno družinče prez vsake pomoći pustíte.

kuha: kuhávaju: vrau. rob. 1, 180 jedni jít (sol) skuhávaju iz slàne vóde.

kupla: kuplávamo: kraj. 279 za to odkuplávamo grehé, 282 odkuplávamo naše mukè i kaštígè vremenné dobre mi deli; — kuplávaju: math. 1^a 136 detca se pri takvelh veselàh návadno skuplávaju.

kuša: kušávaš: kraj. 83 gda se na kakov greh skušávaš, gašp. 1, 342 znam bog moj, da skušávaš srdca, kov. kemp. 187 trèba je, da se na zemlji skušávaš; — kušáva: gašp. 1, 470 ovo je on isti gospon moj, koji mene i vas skušáva, kov. kemp. 269 vrag nevèrnike i grèšnike, koje seguro no vre láda, ne skušáva; — kušavate: petr. 125 a ev. tirn. 111 kaj me skušavate skazlivci? — kušávaju: gašp. 1, 316 sami sebe skušávaju, kov. kemp. 269 nekotéri jáko se skušávaju od vere i sacramentuma.

leca: lecávaju: math. 2^b 88 trpeti ne mogu, da bi vi pri vašem gosponu već vaľali kak oni: zá to pod vami jamu podkápuju i ovakve zánke vam polecávaju.

leza: lezáva: mul. fer. 24 čuteña marlivò čuvaj, ar su ovo obloki i prela, čez koje nesnága iliti greh i smrt vlezáva.

liza: lizáva: kov. kemp. 202 natúra mili se zmožnèm, prilizáva bogátèm; — lizávaju: math. 2^b 87 jeli se ne naháđaju nekoji, koji vam se prilizávaju? 2^b 213 nazoči ñe hvàle, vsakojàčki ñim prilizávaju se, 2^b 214 ne zaúfajte onem koji vam se prilizávaju.

luča: lučáva: petr. 129 a ev. tirn. 115 pastir razlučáva (tirn. razlučáva) ovce od kozliček; — lučávaju: kov. kemp. 199 sinko, marlivo pazi gibaña natúre i milošče, ar krúto protivno i nečutlivo se gíblu, tèt težko neg od duhovného i najnutrnéje rasvèčenoga človeka se razlučávaju, math. 1^a 224 po postu od poganinov razlučávaju se.

menka: menkávam: kov. kemp. 167 gospodine, nikaj nêsem, nikaj ne morem, nikaj dobra iz mene nêmam, neg vu vseh pomeñkávam i vsigdar na nikaj šetújem, 205 več krat vnóga dobra nakánim ali kajti milošča za pomoči mlahavóču moju falí, zbog maloga protivèna odstuplújem i zmenkávam; — meñkávaš: kov. kemp. 108 ako sebe samoga vu čém íščeš, taki vu sebi se pomenkávaš i sušiš; — meñkáva: krist. blag. 1, 83 naša krepost pomenkáva, gašp. 1, 637 kada zmenkáva jákost človečanska, onda je potrebna milošča božánska.

meňša: meňšáva: kraj. 246 tere i pomeňšáva telovná pozelená, kov. kemp. 229 ljubav Kristuševa nigdar se ne pomeňšáva, math. 1^a 171 vu snu zbiraju se vse po malo krèposti nazád, žile objaçiju se, umorene kotrigov pomeňšáva se; — meňšávaju: kov. kemp. 234 ov sacramentum je vráctvo vsakotèroga duhovného betega, vu kojem zla nagneňa moja se vráče, pohténa stèzeju, skušne obládaju ali pomeňšávaju, math. 2^b 213 ako ovem načinom zadobè svoja hudobna namenèna, onda se podigneju, ter pomeňšávaju níhove krèposti, krist. blag. 1, 144 hočeju da se moči téla níhovoga ne pomeňšávaju.

meta: metávaju: krist. blag. 1, 26° kak mnogi ne zametávaju se sada od sveta koji pred nekulíkemi letmi od vséh preštímávali se jesu!

mika: mikáva: kov. kemp. 116 koj se trsi vmèknuti od pokornosti on se vmikáva od milošče, krist. blag. 1, 87 kada se z nevarce na nu nádospe, vmikáva se.

mišļa: mišļávam: kov. kemp. 118 stojím osúpnen i premišļávam da nebésa nésu čista pred pogledom tvojem, 184 o kaj nùtrè trpím, kada pametjúm nebéska premišļávam; — mišļávaš: gašp. 1, 80 da tak zbog tebe žalostnoga premišļávaš Jezusa, žalostna naj bude i duša tvoja; — mišļáva: math. 1^a 209 kada človek návuke i čine Ježuševe pre- i razmišļáva; — mišļávamo: math. 2^c 230 metem toga nam mehe oprostiti se more, ako mi dobročinstva božánska samo z vekšega premišļávamo, krist. nač. 143 valujem da suprotivčine pri prvom pogledu dúšu našu zburkaju, kajti mi stvári kak su vu sebi premišļávamo, gašp. 1, 686 postimo vu protuletju, da dohájahe negovo na ov svèt razmišļávamo, petr. 235 i ev. tirn. 229 zá to ti se žalostnò túzimo i pred tobum žitek naš kúdimo, gda se z grehov našeh spominamo, te iz hudeh činov zmišļávamo; — mišļávate: math. 2^c 14 ovo doháda od ovud, kajti vi tak rètko vu srdcu i duši vašoj ove návuke i zapovedi pretrèsate, nego samo z vekšega premišļávate; — mišļávaju: gašp. 1, 373 strašne jesu láži ove i krivice, kotere proti krščenikom oni zmišļávaju, krist. blag. 1, 294 ali se proti nój izpričávaňa zmišļávaju.

morja (mjesto mora): morjáva: perg. 19^a ako otec za te gore povjedane zroke na delenie syna primorjáva, adda nije (nye) dužan ni z imjeňa ni z marhe koteru je saam zayskal synu, dati djela.

mrka: mrkáva: kov. kemp. 157 čém čisteje bude nakaneňa oko, tem stalnéje se hodi med vsakojáčkemi težin vihri. Ali vu vnogeh smrkáva oko čistoga nakaneňa, ar brzo se ogleđa na kaj nasladno.

mrmra: mrmráva: kov. kemp. 116 koteri nerad i ne hteč svojému poglaváru se podloží, znamêne je, da têlo negvo jošče mû nê prekomcé pokorno neg gusto krat se odtêple i od mrmráva.

muđa: muďáva: krist. blag. 1, 165 pijà nec zamuďáva delo; — muďávaju: math. 1^a 113 zamuďávaju školu i cirkvu, 2^b 93 zamuďávaju prodečtvo i krščánski návuk, 2^b 173 vnógi hmáni i nemilostivni roditeli malo si teru glávu za svoju be-težnu decu i vsa náravi puščajú, niti jednoga dnéva prikazati né čeju da bi vu váraš išli i spametnoga vračítela dopélali. Da pače tak dugo zamuďávaju, doklam vre ni moči pomóči, 2^c 194 zaradi pijančuváňa i lebud kakvoga živlêňa vnógi skup správľaju se, doma pak hižno delo i fãrnu službu bðžju zamuďávaju.

niza: nizáva: duh. 32 kada se listje nanizáva, jemle se jednaka železna igla.

peľa: peľávaš: krist. blag. 1, 123 od tud izpeľávaš kak da bi bogu grêšeňe i krepostno živlêne vse jedno bilo; — peľáva: gašp. 1, 705 odkuda izpeľáva se, kak vugodna bila jesu alduváňa gospodinu bogu tulikoga svétea aldujúčega têlo i krv Kristuševu, math. 2^c 18 on je koji krščánska namenéňa, živu veru vu Jezušã, dobra obečáňa iz srdca našega izpeľáva, takoga objačúje, zdržáva i razšírúje, kov. kemp. 202 milošča vsa k bogu nazad pripeláva, odkud počétno izhájaju, 232 o kak velikoga primle gospodína, kak predrágoga vpeľáva príhodnika; — peľávamo: math. 2^b 178 da ov gospon né zabstún pital slúge svoje, speľávamo iz tvrdnoga zaúfaňa, koje on imal je vu rěci Jezuševu, 2^c 116 od ovud mi speľávamo, da Ježuš vse one drži za ľudomorce, koji bližúega .. špõtaju, kov. kemp. 170 gospodine, vu slepoti smó i ničemurnostjum hitro se zapeľávamo; — peľávaju: mul. ap. 189 nespametnò mati k razpêlu govori: dete moje, kušni boga, ovo je Kristuš bog. Odkud krivoverci izpeľávaju, da mi razpêlo verujemo i poštujemo za pravoga boga i za to govóre, da imamo lipovoga boga, kov. kemp. 103 vnógi se vu blúdnost vpeľávaju.

pěša: pešávam: kov. kemp. 231 potrêbno mi je stanovito, tak gusto krát opádam i greším, tak hitro lénim se i opešávam, da po gustih molitvah i spovêdih sebe ponávľam.

pika: pikáva: math. 1^a 90 pijanec na vuglokamen popikáva se.

pisa: pisáva: gašp. 1, 638 kotero (živle) izpisáva Eusebius, 1, 645 ostála čuda po vrédnosti s. Konrada prigođena Wadingus leto 1516 na krátkom ovako izpisáva, 1, 712 žitek s. oca svojéga z rázumnem perom svojem izpisáva, mul. ap. 244 papa se sam ozáva i na listeh podpisáva sluga slug božjeh, gašp. 1, 514 ov dan i očiščávanu prečiste bogorodice device ne zbog odhađana od čistóče nego zbog prihađana k najvejšoj čistóci pripisáva se, krist. blag. 1, 65 duh svéti ova spisáva vu knígi redovničtva, 254 ovak spisáva Jezuš dóbroga pastira; — pisávaju: gašp. 1, 666 prodekuvána, čine i smrt Mathiaša vnogi navučíteļi izpisávaju.

pita: pitáva: math. 1^a 116 ako vas vre velike i vrstne več krát gdo návuke ovakve izpitáva, stojite kak ti nemi; — pitávaju: mul. ap. 43 nigdar ne izpitávaju niti čujena ne pretrésaju, gašp. 1, 571 zapaze sluge svoje poglavniki domom dohajajúče, đeđerno ter bahatò zezvéđaju i zrok izpitávaju, za kaj zapoved nim dána ne izvršena ze vsemi, kov. kemp. 172 jaj onem, koji vnóga sméšna od lúdih spitávaju, 211 hlepoznanlivi lúdi spitávaju.

priča: pričáva: kov. kemp. 98 lúbav z nemogućnostjum se ne spričáva; — pričávamo: krist. blag. 1, 95 znam da se z našum slabočum izpričávamo; — pričávaju: kraj. 248 vnógi se lúdi od pričéščaňa spričávaju vrěmenom . . a néki se pak spričávaju sramežlivostjum.

puňa: puňávaš: kraj. 80 vse živúčè stvári blágoslovom napuňávaš, math. 1^a 59 ti marlivo spuňávaš dužnosti, 2, 19 misli vsigdar sam pri sebi, jeli dužnosti proti nemu marlivo spuňávaš; — puňáva: kraj. 54 ki vsa mesta napuňáva, 106 vn kom se duša milostjum napuňáva, math. 1^a 182 koji voļu negovu spuňávu, krist. nač. 204 ne more višni mešter z nezadovolnem okom glédati, da človek dužnosti stališa svojega spuňáva; — puňávate: math. 1^a 220 vi dužnosti jednoga krščenika ne spuňávate; — puňávaju: mul. ap. 853 zadnu voļu svojeh ne ispuňávaju, math. 2^b 57 dužnosti svojega zvána spuňávaju, gašp. 1, 647 o kuliko je lúdi, kotéri z žúli i trudom siromaškeh lúdih želudce svoje napuňávaju, kov. kemp. 215 preobilnem veseļem se napuňávaju.

raduva: raduvávaju: mat. 1, 376 nit obraduvávaju nit veselé viđenje s kojem glede se.

riga: rigáva: mul. ap. 178 Kristuš na križu žeden zdiháva, á krščenik vu krčme ali pijan na posteje ležeč zrigáva.

riva: rivávaju: vran. rob. 2, 113 ako takov trh samo i kuliko odrivávaju, tak se vála na válkeh.

sipa: sipáva: krist. blag. 1, 32 dapače me z vsum obienostjum obsipáva, 28 obsipáva gréšnike s sréčum, petr. 42 i ev. tirn. 36 ki ne správla z ménum, razsipáva.

služa: služáva: mul. ap. 151 s. mati cirkva na isti božični post níhov spomenek obslužáva, gašp. 1, 220 tretjega kráľa dan na jedenajsti prosinca obslužáva se, 1, 270 svetek ínegov obslužáva s. mati cirkva petnajsti dan séčna, 1, 422 vu koterom vsakoletni svetek ínemu na hvalu s. mati cirkva obslužáva, 1, 426 ni jednoga drugoga preobrneće tak glasovito ne obslužáva s. mati cirkva, kak s. Pavla, 1, 514 drugi meseca svečna dan s. mati cirkva vsako leto alduvána Kristuševoga vu cirkvi obslužáva spomenek, 1, 528 na spomenek ove svete procesije i dandanašni s. mati cirkva obslužáva procesíu, 1, 610 obslužáva sveta mati cirkva ov isti deveti dán svéčna svétek odičene pomočnice naše, 1, 727 trpele jesu s. Perpetua i Felicita sedmi dán súšca, vu kojem dnévu sveta mati cirkva níhov obslužáva vsakoletni spomenek, 1, 795 svéta mati cirkva na dán danášni svétek níhov obslužáva, math. 2^b 145 veliko veseje obslužáva se, kov. kemp. 112 kojúm se náj više dobro zaslužáva, 263 takov vu prijétju presvetoga sacramentuma veliku zaslužáva jedínosti božánske milošču; — služávamo: gašp. 1, 390 blažene Agnes device i mučenice svétek obslužávamo, math. 2^c 119 ovde gde mi spomenek preodičene ínegove ljubavi proti nam tia do smrti obslužávamo, moramo mi vu právòj i ístínskoj ljubavi med nami skup složit se; — služávaju: kov. kemp. 263 koji goder náklonito i pobožno náj víši tvoj sacramentum obslužávaju, náj budu vrédni milošču i milosrdnost pri tebi nájti.

smeha: smeháva: mul. ap. 709 ki se iz pobožneh ljudi ošpotáva ali osmeháva; — smehávamo: mat. 2, 177 nas tenta da se sméjemo, posmehávamo, razgovarjamo; — smehávaju mul. ap. 43 nigdar ne izpitávaju, niti čujena ne pretrésaju, nego se osmehávaju, za nemar meču, math. 2^c 194 vnògi dohàđaju vu cirkvu više pùti samo za to, da se mogu prilíčeněše razgovàrjati, ali boje

rečem klafuriti, da se z drugeh zešpotàvaju, z es mehàvaju, druge ogovàrjaju.

stupla: stuplávam: kov. kemp. 226 pristuplávam betežen k vračitelu, 233 gospodine, z ufañem i náklonom k tebi pristuplávam; — stuplávaju: petr. 35 a ev. tirn. 32 kó je palo obrh živca kamena, jesu oni koteri gda čúju, z veselem prijemlñ réč, i ovi koreña némaju, kii do vremena veruju i vu vremene skušavaña odstupilávaju.

ščipa: šcipáva: mul. ap. 1389 prišeptañe, kada se na ufanom ter otajno tuđe dobro ime priščipáva.

šenta: šentávaju: mul. ap. 501 koji ludi ne svete imena božjega? Ne svéte oni . . . ki blázne govoreč, da je vrag stvoril, dal, sudil, spravil ali donesel. Ali šentávaju ali erdegataju.

širja: širjáva: kov. kemp. 225 sada vu vnógeh méstah aldúje se Kristuš, da tēm vekša milošča i lúbav božánska proti človeku sē izkáže, čēm boje svéto pričēščañe raširjáva sē po svétu, 234 ov naj viši sacramentum je vráctvo vsakotéroga duhovného betega, vu kojem . . . lúbav ogní se tēr raširjáva, math. 1^a 226 négov navuk nasleduje i razširáva, krist. blag. 1, 285 ovde naj se kràjestvo milošče zmír boje razširjáva; — širjávaju: math. 2^b 255 apoštoli su bili odebráni orudeje, da veru Kristuševu nazvéščaju i razširávaju.

špota: špotáva: mul. ap. 709 ki se iz pobožneh ludiuh pošpotáva; — špotávaju: math. 2^c 194 vnógi dohàdaju vu cirkvu samo za to, da se z drugeh zešpotávaju.

štima: štimávaš: gašp. 1, 813 kak se poufaš siromaštvo tvoje Gregura bogáctvu prispodáblati, naimre ti, koteri jednu miševlovicu tvoju boje lúbiš, gládiš i preštímávaš, nego Gregur vse svoje blago? math. 2^b 211 ti istinu zvrhu vsega lúbiš i preštímávaš, krist. blag. 1, 133 koji male grehe za nikaj držíš i preštímávaš; — štimáva: kov. kemp. 101 hoténe boje pázi neg dár, ter vse dáre meñe od drágoga preštímáva, 171 kuliko god je malo, ako se nenáredno lúbi i preštímáva, kesni od naj vekšega i smrádi, krist. nač. 111 naj se preštímáva od vseh orságov, 202 milošča niti mesto niti pričetek roda ne preštímáva, krist. blag. 1, 28 grešnik ova samo preštímáva, 129, 136, 164, 178, 179; — štimávamo: gašp. 1, 28 mi néga imajuči pri rukah nikaj ne preštímávamo, poteptavajuč zapovedi négove, math. 1^a 73 je li mi vezdašñe vreme duhovne pastire preštímávamo za proroke i

angele od boga poslâne? krist. blag. 1, 49 pokaže se da mi tuliku milošću preštímávamo, 52, 112; — štímávaju: kov. kemp. 176 za angele nas vnogi preštímávaju i povédaju, 201 želê da se svoji čini i dári na veliko preštímávaju, math. 1^a 60 ljudi z vekšinum držê se i preštímávaju za vekše nego su, krist. blag. 1, 178 za to ne ne preštímávaju.

šva: švávaju: math. 2^c 220 osebnjno pako prepovêcte vašoj detci i družini, da ovakvem ljudem ne prišvávaju špotliva imena.

tepta: teptáva: math. 2^b 98 koji do sebe preveç vnogo drži, takov od drugeh ljudih s tem boje kudi se i poteptáva, 2^c 14 bogu biti nepokornomu znamenuje nega za nêmar metati, koji pak nega za nêmar meçe i poteptáva, on nêma nikakvoga dèla vu nem, 2^c 129 koi reç bôžju i zapovedi negove poteptáva; — teptávaju: gašp. 1, 366 pustete ne vu krâlestvo dike nebêske putovati, naj ne ravna duh svêti, po kojega nadehneû bežê sveta ovoga çalárnost, i vmrtelnost žitka ovoga poteptávaju, 1, 258 nekotêri pod noge postavljaju istoga zveličitela, i nemilostivno tláçe, gáze i poteptávaju smrtnehi grehi svojêmi, mat. 1, 450 prez kaštiguvaûa poteptávaju se negve presvete zapovedi, math. 2^b 14 vse naçine i pomoçi na zveličêne vu obilnosti imaju, ne pako ne samo ne potrebuju, nego takaj poteptávaju, 2^c 117 jesu strašne kaštige, s kojemi Jezuš grozi se onem, koji krotkôcu kršçansku poteptávaju, 2^c 166 koji ove duše krêposti hotoncê poteptávaju i na nikaj meçu, podlážu sebe na sùdu bôžjem naj ostrêšemu raçunu.

tira: tiráva: mat. 1, 541 ufaûe dobrih nebeskih vsu iz srdeca iztiráva turobnost, krist. blag. 1, 120 srditost krv vu žilah natiráva.

trga: trgáva: gašp. 1, 140 on vužinca i vuzle krivic našeh raztrgáva; — trgávaju: math. 1^a 122 oni na vas trošê i od svojeh vùst odtrgávaju, da vas dobre kršçenike odhrâniti bi mogli, krist. blag. 1, 129 ovak osebnjne pomoçi božanske pretrgávaju se, 232 pretrgávaju prisege.

trša: tršávam: kov. kemp. 235 z grêhi se obtršávam.

tuža: tužáva: kov. kemp. 202 natúra zbog zmênkaûa çesa i težine hitro se stužáva (thom. kemp. 3, 54, 16).

tvrða: tvrđáva: gašp. 1, 424 Gregur papa odgovarja, da vekše je çudo grešnika obrnuti, nego vu têlu mrtvoga izbuditi, i potvrđáva govoreç da vekše çudo je bilo obrneûe s. Pavla, nego zbuđavaûe od smrti Lázara, 1, 670 kaj potvrđáva Origenes, math.

2^c 137 ova istina potvrđava se vsaki dan med nami, krist. nač. 105 spoznahe potvrđava, da sù pobožni več put vu nevoji i suprotivčini, a gréšni se sréče vživaju, krist. blag. 1, 122 ovo pre-mišlâvanê potvrđava postavek moj.

ume: uméva: mul. ap. 122 reč verujem ide li samo k prvomu i k osmomu kotrigu veruvâna apostolskoga? Ide k vsakomu i raz-méva se pred vsákem, 224 kaj se razuméva po tom, da hoče suditi? math. 2^b 190 pod ovem dobrem i milostivnem krâlem razméva se bog, 2^c 76 to ne razméva se tak, da nie jednáko bi ljubil, 2^c 111 to se od sebe razmèva i vuči nas razum, 1^a 198, 207, 227, krist. blag. 1, 135 kaj se po vinogradu i gospodâru ovém razméva? 173 po ovém aldovu razméva s. Avguštin aldov pokôre; — umévaju: mul. ap. 127 kaj se razuméva po nébu i zemlje? Po nebu razumévaju se angeli, sunce, mesec, zvézde i vsa koja su vu nebu i vu zrâku, â po zemlje razumévaju se ljudi, živina i vsa koja su na zemlje i vu vode, gašp. 1, 495 po presvetlom ovem Jerušalemu svetoga pisma tolnáčniki razumévaju svetu rimsku katholičansku cirkvu, mat. 1, 95 tak razmévali su vsi svétci i sada razmévaju vsi, koji zveličeñe svoje želé, math. 2^c 69 po ovéh grešnikéh razmévaju se publikánuši, 2^c 111 po ovéh (pređeh) razmèvaju se stâri, krist. blag. 1, 127 po kojém zrnú male gréhe razmévaju.

vekša: vekšávaš: gašp. 1, 723 bože koji cirkvu tvoju z blâ-ženoga Tomaša svétum molitvum povekšávaš, daj nam, koja je vučil, z razumom spoznati; — vekšáva: petr. 253 télo Kri-stuševo dušu našu hrani, krepí i povekšáva vu jakosti duhovné, gašp. 1, 523 kotero duguvâñe krúto povekšáva svétoga starca hválu, kov. kemp. 109 ljubav bôžja vsa premáže i vsu dúše móč povekšáva, 234 vu kojem se . . dobróta začéta povekšáva, math. 2^c 53 čudete se zvrhu dobrôte božânske proti nam, koju vsevdil povekšáva, 81 broj blâženéh povekšáva se, 206 mi poleg naše slabdče, koja skoro vsaki dâñ povekšáva se, vu one iste gréhe opasti moremo, krist. 6 níhova se želja po tom povekšáva kak i zvirališče níhovéh nevò(h) i nepokoja, krist. blag. 1, 264 dugotrpnost človečânsku nevoļu nezmerñò povekšáva; — vekšávaju: gašp. 1, 286 koteri imaña na redu postavljena kak ti na niti drago kameñe čuvaju i povekšávaju, 1, 648 vu pravi veri postavleni nikaj se ne bojé neprijatelov, nego proti ñim naj đederno vojúju i povekšávaju ľudstvo božje, mul. fer. 152 pobožnost povekšávaju.

viša: višávam: kov. kemp. 211 ja sêm, koji svoju gingavoču spoznajúče k mojemu božanstvu izvišávam, 227 hválím te, bože mój, i zvišávam na vêke; — višáva: gašp. 1, 477 ovak milosrdne na ovom i na drugom svétu izvišáva bog milosrdni, 1, 704 duh sveti Šimona do neba izvišáva, 1, 804 bog ponizne izvišáva, kov. kemp. 203 milošča človeka od zemélskeh na ľubiti nebéska izvišáva, math. 2^c 197 vsaki koji sámoga sebe izvišáva, hoče biti ponižen, krist. nač. 7 ova pravedna žela i od s. pisma zvišáva se, 134 on kojega bogatstvo zvrhu drugéh zvišáva, vidi da se na znánu nadladúje, kov. kamp. 238 kada mášnik slúži, boga poštuje, angele veselí, cirkvu povišáva; — višávaju: math. 2^b 213 nazðei ñe hvále, zvišávaju ñihove krèposti.

vrša: vršávaš: kraj. 282 gda je činíš i zvršávaš, math. 2^b, 119 misli, jèli tvojega zvaña dùžnosti verno zvršávaš; — vršáva: kov. kemp. 98 ľubav vnóga zvršáva i oprávla, math. 1^a, 90 ovo isto vu našeh vremènah pri vnògeh žalðstno zvršáva vera Jezusa, 2^b 137 on oblast zvršáva koju si je vzal, krist. nač. rukotvorec delo svoje s potrebnim jèdnakomernostjum zvršáva, 155 oči na boga hititi, koji kaštiguje i svoju pravicu zvršáva; vršávamo: petr. 225 kraj. 420 i tirn. 219 to ti su vam, bratja mâ, zapovedi bóžje vú to ime nam dáne polag ñegve vóľe, da je znamo, razmemo i činom zvršávamo, math. 1^a 223 našu dùžnost zvršávamo, krist. blag. 1, 284 z ovém spoznañem molitve naše zvršávamo; — vršávate: math. 2^c 216 ñe potrèbno, da vi vaše ľubavi čine očito i pred vsum občinum zvršávate; — vršávaju: gašp. 1, 756 k tomu vsaki dan osebujne molitvice za iste mešnike je bogu alduvala, ponizno próseč, da vrednó i dóstojno vu čistoči i svétosti dúše i tela tuliku skrovnost dovršávaju i dopuňávaju, math. 2^b 12 vidiju i čuju, ali niti vu me veruju niti moj návuk prijemľu, još meñe ñega zvršávaju, 2^c 107 onda rečene grehotè vnogo ne znamènuju, kajti z vekšinum mučèč zvršávaju se, 208 najvekši takáj grèšniki gda i gda krèpostne čine zvršávaju, krist. nač. 116 koji posel gosponov zvršávaju.

zeha: zeháva: mul. ap. 104 kada se zeháva, navada je s palcem vusta prekrižiti.

Rijetko je akcenat na prijedlogu: kemp. 137 zadržava, ili na slovcu ispred ava: kemp. 127 preměrjava, 165 premíšlavaju. — Mjesto otegnutoga naglasa čuje se često potisnuti: zvršavam itd.

Amo idu jošte osnove koje dobivaju *e* mjesto *a* ispred nastavka *va*. Tako se govori gdjegdje među kajkavci. Iz Fužine imam zabeležene ove osnove: *napeļévam* = *napeļávam*; *slikévam* = *svlačím*; *vrajévam* = *vraćam* i *zdihévam* = *uzdišem*: „niš ne govori, leh samo zdihéva“. U knízi čítam: *buđe*: *buđeva*: *krist. nač. 180* sadašni stáliš človeka obuđeva večkrat negva pritužená; — *tuže*: *tuževa*: *krist. nač. 181* je li ni krivično, da se človek neprestance pritužèva zbog razdelèna vrèmenitoga blaga? *krist. blag. 271* naj se drugém pritužèva; — *tužévaju*: *krist. blag. 1, 156* vnogi se zvrhu sebi naložene pokòre pritužévaju.

Mjesto *ava* ili *eva* dolazi i *iva*, ali veoma rijetko. Iz kníge imam zabeleženo samo ovo: *gubíva*: *petr. 283* i *ev. tirn. 283* zveličène naše i nebésko králestvo silum se jagmí, dobrotami se dobiva, à samem jednom smrtnem grehom se zgubíva, *krist. nač. 67* on ne pogubíva nikaj po prešestneh vremenah; *krist. blag. 1, 273* nut kaj pogubíva, koji trpljivosti néma, 72 tak zasičeni ostávļaju boga vu vrèmenu i zgubívaju ga vu vekivečnosti; — *peļíva*: *gašp. 1, 633* od kuda lahko vsaki suditi more, da vrag, peklénski oroslan on ručèci, ako prem obhája i hotejúče na gréh dopeļíva, ništar mañe slugam Krištuševem čisto nikaj naškodeti ni prikladen, *krist. nač. 83* da bi previdnost bila, ne bi bog prepustil činiti nikakvòga greha, po kojem se odičenost negova potemnúje i ves svét vu nered dopeļíva, *gašp. 1, 478* po knígah ob sebe spisáneh vnóge vu gréheh do grla zakáľane vu nebo zapeļíva, 1, 668 neprijatelj vu najvékšu glubínu gréhov zapeļíva; 1, 580 iste spačítele na put zvlíčèna dopeļívaju, *krist. blag. 1, 115* od ovud bedasto speļívaju. — *tajíva*: *krist. blag. 1, 160* tak veru svoju zatajívaju.

b) nastavkom *ja* od jednoslovných osnova na *i* n. p. *prebíjam*: *bi*; *prelíjam*: *li*; *popíjam*: *pi*, itd. Iz kníge imam samo ove primjere:

bija: *bi*: *dain. pes. 99* kda nabíjam pyčele, tydi dobro vinčece večkrat piti ja dobím, 67 *vkyp* zabíjam si ojé no na osi ramice; — *bíja*: *kov. kemp. 220* odbíja mē nečisto dušno spóznañe, *zagr. 1, 390* s. spravišče Vasvense ipso facto prokliña i od s. matere cirkve odbíja i oddružuje te tákove, *krist. blag. 1, 105* molitva poniznoga prebíja nebèsa, *čb. 5, 7* gori mi v srcu, vre, razbíja, *preš. 67* razbíja vránec, spéna se; — *bíjajo*: *levst. žup. 99* nekateri župani zakone in druga taka

oznanila v kratkih besedah pribijajo na svojo uradno deskò, vran. rob. 1, 247 lonci vu Europi nikaj ne prebìjaju, 1, 71 letve po roženicah s čavli pribijaju.

pija: pi: píjaju: mat. 1, 125 žuhki napitek, žuhki pehar naj bude smrt, videči mi vendar, da vsi ljudi prešestni i vsi još buduči narođeni i vsi živuči prez spričavaña vsakoga ñega ali popili su, ali budu pili, ali vsaki dan popijaju, nam nežuhki i teŹek, nego srčeni i bátriv napitek moral bi biti

vija: vi: víjam: dain. pes. 59 vutek ženem sem no tá, ga z a víjam skrižamá; — víja: p. Hipolit u kop. 95 tkalic prejo navíja na tkalšku kollu, kov. kemp. 202 natura vsa k sebi privíja, škriñ. 29 kdor na rávnost hódi, hódi brez skrbí, kdór pak svoje pótí z avíja, bó očiten postál; — víjajo: p. Hipolit u kop. 94 s tejsa se ali klopké navíjajo (vijó), ali pak štrene dělajo, kov. kemp. 191 ako dáješ mira, ako vesele svéto vlěvaš, bude dúša slúge tvojéga puna spěvaña i pobožna vu hválè tvojè. Nego ako se vmèkneš, kak si krúto gústo krat návaden, ne bude mogla teči po pútu zapovedih tvojeh, neg boje za túči prsa, koléna ñe privíjaju se, mul. ap. 917 vojniki jur obladavei na varaškom zidu zastavu veselò z víjaju.

Tako i osnove graja: gra; kaja: ka; seja: se; smeja: sme.

graja: grája: preš. 129 raz grája piš ob húdi úri, 181 junák premíšja, kàk boļ spódej léna vodà razgrája; kak bregove strésa; — grájajo: ravn. 2, 206 kako trdo in v živo popiše Jezus šámlost tólkañ ljudi, ktiri drujih še toľčkine pregréške grájajo in grájajo, pa sto in sto vécih jih samí storé; a u ugar. slovenštini: grajâm: küzm. 19 Krištuš váli Ivana, grajá židove ino se ñim prti.

kaja (uz kaje): kája: mat. 2, 237 koji se Źaluje, kája da je zagrešil, 249 Źaluje se koteri, da je v srditosti blaznil, kája se skrušeno i obečuje tvrdno ne povrnuti se več v blaznost; ali ne Źaluje se, ne kája se tak, da je bližnega krivično obršil; — kájamo: mat. 2, 236 Źalujemo se, kájamo se zbog bantuvana ñemu včinenoga: — kájate: mat. 2, 293 Źalujete se i kájate za to kajti zbantovali jeste boga. — čuje se i kâjam.

seja: séja: škriñ. 316 kadar se móka preseja, smeti v siti ostánejo; ali samo kad ima iterativno značeñe, a kad je perfekívno ima ^: nagfl. 132 orač silje vò zmláti, zvejja, presejja, semele, melo presejjati dá i s té se peče krúh.

smeja (uz smeje): sméjam se: rog. 1, 397 sméjam se jest, ker se meni dobru zdy de tukaj prejémam zabstójn kar sem mogel plačuváti; — sméjaš: kast. cyl 35 kir se tvoja zadña sodba perbližuje, na kateri je ležeče tú véčnu živéne, ne ahtaš, se sméjaš, rog. 1, 397 kaj je letú? jest tebe špótam, tadlam in zmérjam, ty se pa h temu sméjaš, preš. 61 al zvésta si, ti lúb'ca, mi, se sméjaš al zdihúješ? — sméja: škriñ. 90 módèr človek, aku se z norcam prepira, naj se jezy ali smeja, ne bó pokoja nàšàl, 293 norèc se glasnú smeja, ravn. 1, 23 ne de bi ga bilo sram, še sméja se, preš. 27 vince zlató sé v kozárcih nam sméja, 28 trčimo, bratje! še vince se sméja, 79 zastón več drúzih postópa za nó, le nêmu perjázno se sméja okó, 142 zgódná róža ráste zapešana od mlad'ga sóncea kópnega svečána, ak nékaj dni se sméja ji vesélo; — sméjate: rog. 1, 618 temu se sméjate; — sméjajo: kast. cyl 49 meni se zdy de le ty vsi so napitani s tem od Sardonice želiščem: mrjó inu se sméjajo, ravn. 2, 170 kaj ta razbóta? nehajte, razidite se. Dekle ni vmrlo, le spí. Ludjé se mu sméjajo, vse predobro so vedli de je mrtva, 2, 185 nimate nikol' grdiga vesela, de druge zapazujete in jih tóžite potlej? jih nikol' v nespámeti in nàpake ne zapeľujete, de se jim sméjajo, de jih potlej oponášajo? preš. 19 se ústa sméjajo ko préd, 77 enkrat se valóvi morjá razdelé, perkážejo ž njih se dekléta lepé, se kópľejo, sméjajo. — Kad je osnova smeja složena s prijedlozi a ima značenje perfektivno, onda ima potisnuti naglas: nasméjam se, posméja se itd, pa je tako i: nasmêjaš preš. 34 meni nebú odprto se zdí, kádar perjazno nasméjaš se; — nasmêja preš. 70 sladkó mu nasméja se Uršika zála, ravn. ber. 27 reče: takrat bo Sara sinú iméla. Sara je to slišala in se sama per sebi skriva posméja, 129 Daniel se nasméja. — I pak je otegnuti naglas, kad se hoče da označi da će doći konac trajnu smijañu n. p. čakam, da se nasméjaš: ich warte bis du dich satt lachst, bis du aufhörst zu lachen, dočim: čakam da se nasmêjaš: ich warte, bis du zu lachen anfängst.

c) nastavkom *a* one osnove koje se grade od glagolskih osnova s nastavkom *i*, a nemaju u slovcu ispred toga *i* vokala *o* (ne = a).

z) u krańštini.

beleža: beleži: beléža: levst. žup. 87 župan take zglasbe vpišuje v zglasilno knigo in jih zabeléža tudi na vojaski list vsacemu vojaku posebe.

biča: biči: bíčajo: levst. žup. IX ki nam védno zabíčajo: bližajmo se Srbom.

ceja: cedi: céja: ravn. 1, 225 v tretji storé in voda se océja ob altarju in nastópi do vrha po grábnu; — céjate: jap. ev. 111 vy slejpi pelavci, kateri komarje precejate, kamélo pak požerate.

druža: druží: družajo: levst. žup. 10 kakó ustanovljene ter po kólikšne bodo občine in kakó se združajo in razdružajo, o vsem tem učé §§ 1—5 v občinskem zakoni.

glaša: glasi: gláša: levst. žup. 79 krájevni učilniški svét ima občinske učilnice pod svojo rokó kar se tiče odgojila in kar drugáčnih, debelejših priprav, o katerih vse ukrepa on sám ter se po tem občinskim oblastníkom ogláša za potrebne troške; — glášajo: levst. žup. 85 naj se tí ľudjé od začetka do konca meseca grudna zglášajo v občinsko pisárnico, 145 kadar se klicani vojáci k županu zglášajo, naj on pové vsacemu posebe, kam kateri pójde.

greša: greši: gréša: ravn. 2, 61 bogabojéčnost in dovolno srece vse nuno bogastvo. Tudi trpleńe jih (=ju) ne zgréša, 2, 87 Jezus ni le jedí stradal v pušavi, vsiga družiniga vesela pogréša (vermieszt er), preš. 17 mársikdej tvóje okó me pogréša.

kuša: kusi: kúšaš: ravn. ber. 192 če nauk poslušáš, spolnit' pa ne skúšaš, si srečo kaziš; — kúša: škriń. 51 takú skúšagospód srca, 282 pred molitujo perprávi tvojo dušo, inu ne bódi kakòr človek, kateri bogá skúša, preš. 9 v hrám pogléjte, mi povéjte, zvézde, al rés óna spí; al poslušá, me le skúša, al za družiga gorí, škriń. 223 zlatú inu srebrú se v ogni poskúša, levst. žup. 175 urád, kjer se preizkúša ali presója méra in utéž; — kúšamo: rog. 1, 488 le tú samy vidimo, skúšamo inu občútimo.

kvarja: kvárja: preš. 108 slép je, kdor se s pétjam v kvárja.

loča: lači: lóča: levst. žup. 50 ta zakon . . razlóča, katere stvarí prístoje temu odboru, katere občinam; — lóčajo: levst. žup 169 določilo: besede katere dolóčajo, da kaka stvar bodi takó, a ne drugače.

meña: měni: méña: škriñ. 53 kdór besědo spremína, bó v to húdu páděl, 317 svet človek v modrósti ostáne kakór sónce, nespámetěn se pa kakór mejsěc spreměna.

merja: meri: mérjam: rog. 1, 397 jest tebe špótam, tadlam inu změrjam; — mérjaš: ravn. 2, 269 ti perkónčniki so eno uro lé dělali, in nam jñh permérjaš, ki smo téžo in vroćino celiga dněva občutili! — mérja: levst. žup. 101 on treba da hodi tudi k oglédom na tista mésta, kamor si kdo namérja sezidati obrtóvno stávbino, 84 kadar se odmérja kázen, treba pómneti vseh obtežil, 89 vojaška stanarina se odmérja po trdnem cenovníki, ravn. 2, 73 pogublěne, nič drujiga ne čaka nepoboľšaniga grěšnika. Kakor prekùc per neredovítimu drevěsu, ki se mu že skjíra pomérja, božja strašna sòdba ravno tako blizo je nič prida človeku, rog. 1, 97 eh tukaj se ne spomni na Kristuša, tēmúč na tu zdájci merkat, vidit inu šlišat pústi se tu maščuvájne, kir se zmérja (wo man schilt) kolne inu zaničúje nazaj, 582 kragul kir se povrne inu kir ta lovic ima néga ú pestéh, tega na změrja, na tépe. — mérjajo: traun. 153 ony namérjajo z grenkimi besědami kakór s púšicami.

meša: mesi: méšam: traun. 253 mojo pijačo s solzámi mešam; — méša: kast. cyl. 14 tega h pomučí prosi, kateri se ne méša vmej gmajn nepoštene ludy, 110 kadar en otročič se ygrá s svojim očetom, ga teza, materi vse lase zméša, jap. prid. 2, 61 kër jeza vso kry inu kar je sočniga v človeki zméša, taku pride iz tega veliku bolezen, preš. 17 mársikdej se govorica tí zméša, ko me zaglédaš med drúg'mi ľudmí; — méšate: kug. 4 vy ne poznáte sorto, vy ne vejste to gmajn živino od tē zlahtne, od tē plemenitne razločit, vy eno s to drugo zméšate; — méšajo: ravn. 2, 136 nihčer jih ne bo dražil, ktiri jézo gospodárijó, ki se v napake ne spušajo, še mañ pa v punte méšajo, 2, 48 nad Herodežam imamo žalosten izgled, kakó napùh, zapovdlívost in pa lastna ľubězen človeku ves um zbébijó in preméšajo.

mišļa: misli: míšļa: preš. 181 junák premíšļa, kak bol spódej léna vodà razgrája; — míšļamo: škrb. 1, 380 kratki čas našiga živleña premíšļamo; — míšļajo: škrb. 1 le tiste urže premíšļajo, k jim zamorejo vupañe striti.

muja: mudi: múja: preš. 146 pastír ruměne zárje ne zamúda (od nevoľe slika radi mjesto: zamúja).

nuja: nudi: nújaš: rog. 190 ah bug! kir takú dobrútliv si, de meni te gnade ponújaš, ah, prosem te, dodéli de usi kúžni bodo

rěšení od kúge; — núja: rog. 46 blagú inu bogástvu ponúja ta svejt inu káže tem svojim, 214 kadár eden eno ali drugo rěč predája, ponúja to inu káže iz flisam, 572 zapusty kar ta svejt daje inu ponúja; — nújate: rog. 305 štimáte li taku malu to krono, de to te mestni ojliki ponújate? — nújajo: škriñ. 69 ne pečaj se s tēmi, katēri si v róko sęgajo inu se per dolgeh za poróke ponújajo; — nújata: preš. 80 vklōn máterni, gospodične okó ponújata v zákon mu néno rokó.

obotavļa: obotavi: obotávļa: ravn. 1, 32 ker se Lot še le obotávļa, primeta per roki angela néga, ženo in hčeri.

pláča: plati: rog. 407 ta te svoje iz častjo inu izvélyčajnam pláča, traun. 88 ta hudobni vzáme na pósodo inu ne pláča, preš. 107 člověk tóliko veļá kar pláča.

pravļa: pravi: právļaš: traun. 156 ti jim jęd pērprávlaš; — právļa: škriñ. 92 jezi podvržen člověk boje napravļa, ravn. 2, 14 strádavcam daje obilnost, bogatince pa prazne odprávla, škriñ. 17 pojdi k mravli . . katēra si po lejti jęd perprávla inu správla vkúp ob žętvi kar bo vživála, 64 katēri z lažnivim jėzikam bogástvu v kup správla, je nečimrn, traun. 366 katēri zemli děž perprávla, 95 on šace vkúp správla inu ne vej, komú jih bó vkúp správil, škriñ. 19 on si ostudnost inu sramoto vkup správla, 64 bogástvu vkup správla, 87, 93 itd. levst. žup. 199 upravitel, kdor kako stvar upravļa ter z nó gospodari; — právļajo: škriñ. 54 žnábli nevúmniga se med boje vtikújejo, inu négove vústa kreğ napravļajo, 196 ony ponočne pojedine napravļajo, preš. 103 po tvóji vóli bom pél, kakó odprávļajo se óvcam gárje, traun. 93, 314 mene oprávlajo, škrb. 1, 363 dóbre déla z nevoļo oprávlajo, preš. 120 drága, vém kakó per tēbi me oprávļajo ženice, škriñ. 66 koñe za dan boja perprávlajo.

premla: premi: prémļa: preš. 58 nevesta sprímļa ľubiga; — prémļajo: škriñ. 18 mój syn! ohráni zapóvędi tvojiga očęta: kadár boš hodil, naj te spręmlajo, preš. 121 kódar hódiš, te mladénči sprémļajo z očmi povsód.

pušča: pusti: púšča: rog. 225 hudu gdúr púša žjulėjne zbulša tār hudu žjulėjne, leben imá tē časty, 81 kadár khi eden ali ta drugi podát se hoče na lóu teh tyčou, taku ta vzame h sebi en kosic frišniga, kryvaviga mesá inu eniga kragúla na roko, tega za tu, de ga za tycami spúša, 590 žarke spúša od sebe tu sonce, 591 katéro luč inu svejtle žarke spúša še dan danáši ú

ta zdolni podzemelski kraj teh vic, traun. 256 on je taisti, kateri vse tvoje pregrehe od púša, ravn. 2, 308 on vsmilvávic ne popúša brez pomóči ljudi v révi; — púščaajo: levst. žup. 45 da bi se popravilo koňsko plême, za tó se o svojih časih tu ter tam po deželi razpostavljajo državni žrébci ali pastúhi, kateri se s púščaajo za plačo.

rašča: rasti: rášča: ravn. 1, 19 voda zmiraj naráša.

réja: redi: škriñ. XXXII nova postava se naréja, 56 človekovu darúvané nemu pot razširja inu nemu pred poglavárji prostor naréja, ravn. abc. 87 sedlar naréja sèdla, ravn. 1, 256 on je, ktiri je vstvaril vetróve in meglo naréja, ber. 112 iz kože se usne za čévle naréja; — réjajo: ravn. 1, 162 še kraja naj ga naréjajo, abc. 61 mati naréjajo kráje, mnoge sémena vsejejo va né, ber. 163 nektére zdravila se iz rudstva naréjajo.

roča: rači: róčam: škrb. 1, 42 svetjem, perporóčam ino prosim de imate počutke krotiti; — róčaš: škrb. 1, 420 nam molitvo perporóčaš; — róča: traun u predgovoru: David zavúpañe na bogá čez vse hvali inu pèrporóča. . sam naš izveličar búkve tih psalmov na posebno vížo perporóča inu hvali, škrb. 2, 27 Kristus perporóča skup zbrano srcé imeti, 214 kar se perporóča, se zavrže, ravn. 1, 156 vsaka perprávnost, če je na hudo ne obračamo, ozálša in perporóča človeka, 2, 67 kdo bi rad ne délal, kadar Jezus delo z lastnim izgledam tako lepó on sam perporóča? — róčajo: levst. žup. 97 občine té liste pozneje, kadar so popisani, spet pobirajo in izróčajo okrajnemu oblastvu, rog. 1, 280 brani ludy, kateri se në prau iz srca perporóčajo, 614 katerim stárišam zadrže se enáku tudi tij brumni otróci, kadar imajo umréti, kir ty te stáriši ú skrb inu ú lubézan drugim pèrporóčajo, traun 351 svèti očáki pèrporóčajo ta psalm, škrb. 1, 213 kratko zdihvané s. vučeniki močnó perporóčajo, levst. žup. 17 kar kedáj vročajo strankam, da vselej dadé vsacemu v svojo roko.

saja: sadi: sája: ravn. 2, 14 posája mogočne iz sédežov jih.

slavla: slavi: slávlam: ravn. 1, 166 sim v stiski per nemu, réšim ga ino razslávlam.

soja: sađi: sója: levst. žup. 175 urád kjer se preizkúša ali presója méra in utěž, 140 kadar bi si župan pod úho potíkal svoje dolžnosti, to naj mu politično okrajno oblastvo prisója po 10 do po 20 gld. glóbe, 5 to oblastvo razsója o tacih ob-

činskih ukrépih, katere je župan zavrl, 36 okrajno oblastvo razsója, ali je koga na odgon dati ali ne; — sójata: levst. žup. 98 take izpóvedi presója dva pravična, věšča možá.

stavļa: stavi: stávļa: škriñ. 259 prekánen veliku nastávļa, preš. 85 o gódec! nastávļa ti (híšna) límance; — stávļajo: škriñ. 3 svojim dušam zadrge nastávļajo, traun 92 zadrge nastávļajo, traun 355 na letej pôti po kateri hódim, nastávļajo meni skrivaj zadrgo, rog. 305 ty ta kriš na vrh nyh kron postávļajo.

stópa: stápi (?): stópaš: škriñ. 250 stópaš čez orožje sàrditih, preš. 43 dóhtar, ti jezični dóhtar! kaj postópaš tí za máno? — stópa: ravn. 1, 159 velikan je stopil zmed Filiščanov, in negov opróda stópa pred nim, 2, 137 kri nam ne stópa v líce, 1, 56 Putfárjova žena se mu zmiraj hlíni in hoče ga v gréh pregovoríti. Jožef ni pervótil, rekel je: kakó bi mogel storíti tako hudobíjo in grešiti zoper svojiga bogá? Pa zmiraj postópa za nim, ravn. ber. 207 tisti ne ostane zdrav, ktéri v jédi in pijači nima réda, dans prevèč, jutri premalo jé, zdej postópa, zdej se žéne čez svójo móč, preš. 79 zastón več drúzih postópa za nó, le nému perjážno se sméja okó; — stópate: jap. ev. 69 tudi vy prestópate zapoved božjo, ravn. 2, 269 reče jim: kaj lè tu postópate ves ľubi dan? — stópajo: rog. 1, 595 oni iz ceste teh pregrèjh na pot tega izvelyčajna stópajo, jap. ev. 69 tvoji jogri prestópajo tó izročéne tih stariših.

streļa: strelí: strélajajo: dalm. psml. 64 naglo ony na néga strélajajo.

teleba: telebi: teléba: ravn. 1, 246 pred néga (malika) poklekuje, teléba na tla.

udárja: udari: udárjam: traun 357 jest dobru preudárjam dèla tvojih rók; — udárja: škriñ. 379 on na zemlo vdárja z bučénam tega gróma, preš. 108 nam spričuje Aligiéri, káko sréča pévce vdárja, 129 kó se tepó valóvi, gróm udárja, rog. 613 čez tu kadar preudárja s. Chrysostomus ta dva ubúglíva brata, stúry enu uprašájne, traun 268 blógèr človeku, kateri ne (modrósti) pôti v svojim sreci prevdárja; — udárjajo: rog. 85 spreudárjajo ty s. očáki inu včényki s. m. cerkve, takú ú tem znájdejo en velik rezlóčik, 303 téga spreudárjajo ty včényki, 646 kateru kadar spreudárjajo ty včényki, čúdnú inu neznanu nym pride naprèj.

vaja: vadi: vájata: rav. 2, 60 otroka prav rediti je obójih (Jožefa in Marije) nar véci skrb. K vsimu dobrimu ga lúbčika n avájata.

vaja: vali: vála: škriñ. 84 sit človek satovjé pod nogámi vála, rav. 1, 244 je pač to post, de se vála v rásovniku po prahu? — válajo: škriñ. 300 vsmileni se ne válajo v pregréhah.

veša: vesi: véšaš: rav. 1, 179 posédaš pa brata obrekuješ, sínu matere lastne madeže obéšaš; — véšajo: dalm. psl. 10 ony se eden na družiga obéšajo, škrb. 2, 152 kar je prevzétniga, na se obéšajo, preš. 10 obéšajo glavíce, ni róžam már cvetét'.

vrača: vrati: vráčaš: traun 109 za kaj obráčaš tvoje obličje od nas? preš. 15 káj od mène přeč okó, přeč obráz obráčaš míli? traun 222 za kaj odvračáš tvoje obličje od mene? — vráča: škriñ. 51 lósi bódo v naróčje vrženi, al gospód s tim istim obráča, rav. 1, 62 tistim ki ga lúbijo vse bog na prid obráča, 1, 245 kdo obráča gospodoviga duhá? 1, 339 tako lepo že zdaj se je kazalo, de bog vse zgodbe obráča, 2, 68 veliki darovi so bili v nému, pa ni jih skazoval, ni bahal, ni zametoval drugih. Na kaj boljšiga jih obráča, 2, 83 dano le za to mu je čudeže delati, de bo ľudém révo prevzdigoval, tudi v nič družiga jih ne obráča, 2, 126 še takó za véro ponášati se, nič tega ni iz bogá, če se na sovražtvo, na pregánañe, na razbóto, na hrup in morítuv obráča, 2, 284 z vsimi timi čudežmi se je pa le Jezus sínú negoviga, tistiga pokazal, ktiri vse prav nareja in obráča, abc. 73 sestra za nimi (mlatiči) hódi, nasad urno obráča de se po drugi strani mlati, preš. 79 Uršika zaľúbjeno v néga obrača oči, 84 za káj se tak jézno obráča t' okó? 106 sim vídil, de svoj čóln po sápi sréče, komür sovražna je, zastón obráča, rog. 145 Donatus odvrača bliske, treske in grúme, rav. 2, 67 tri grde sovražnike nam délo od híše odvrača: dolg čas, vbóžtvo, pregrého, levst. žup. 53 obče bólnice uživajo to dobroto, de jim deželni základ povráča troške od siromašnih bolníkov. rog. 595 mejnila je, de tu srcé bode nè iz trupla skočylo, inu zlasti kir se je nè zdelu, de enu detéjce se ú tajstim prebráča, preš. 161 ne védil bi, kakó se v strúp prebráča vse kar srcé si sladkiga obéta, rav. 1, 245 Izaija jih od take nespameti zavráča, 2, 234 nikoľ ne pozabimo Jezusa, kakó tukaj okó v nebó zráča; — vráčate: škrb. 1, 59 mu zmiram hrbét obráčate, rav. ber. 7 véдите, de so učeníki vaši nar véci dobróniki. Skažite svojo hvalo s tim, de zadobljenih učénost ne pozábite, ampak jih v prid obráčate; — vráčajo:

traun 131 ony na mene hudobje izvráčaajo, rog. 649 vidim 25 moóž, katéri hrptè k oltarju obráčaajo, škrb. 1, 159 takó je bogá pred očmi iméti k' mu drugi hrbét obráčaajo, levst. žup. 34 župani naj podpirajo tudi rudárske uradnike, da se nesreče odvráčaajo po rúdnikih, rog. 167 teh dobrútnikov gnade se tem, katéri te dajò, pouráčaajo.

zdravla: zdravi: zdrávla: rog. 1, 288 tu presvetu imé Maria je tajstu, katéru ozdráula te bolne, traun 256 on je taisti, katéri vse tvoje slabósti ozdrávla, 365 on ozdrávla tē katéri so po-bitiga srcá.

živla: živi: živlam: ravn. 1, 247 oživlam duha podrtim; — živla: ravn. 1, 198 blàger mu, kdor se v réveža zvé! otel ob húdi ga bode gospod, varje, oživla ga gospod, 2, 195 oživla jih vse, kar jih je od greha mrtvih.

β) u ugarskoj slovenštini:

čina: čini: čína: dain. pes. 31 tam se (prasiček) na falate ves razčina.

davla: davi: dávlamo: küz. 1771 str. 825 da grejh odürjávamo i v nami ga zadávlamo; — dávlajo: küzm. mik. 25 štero je med tré spadnolo, oni so kí so čüli i od skrbliivosti i bogástva i nasládnosti žítka idouči zadávljajo se i ne prinášajo sada.

dramla: drami: drámla: gön. 24 búd predrámla.

javla: javi: trpl. 80 označivati dá gospoud zveličane svoje, pred očmi národov vò javla pravico svojo.

lúča: lüci: lúča: nagfl. 119 ki lúča točo kak drumble, nagfl. 162 v prt si semen síple, šteroga naprej z lejvov rokouv vküp drží, s právov pa ž néga semen jemlé i po ogouni pred seboj tá lúča (sejja); — lúčajo: gön. 43 s frečov kaméne lúčajo, bar. 24 šteri ovoga nesrečnoga lúčajo.

měna: měni ludere: mēnam: bar. 42 z etimi (prstmi) šlátam, prímam ino se zmejnam; — mēnaš: nagfl. 12 povej mi tí, ka se naj ráj zmejnaš domá? — zmēna: nagfl. 13 dejte se naj z detetom zmejna, bar. 29 metúlec sem tam zletáva. Pri toplom sunci se zmejna; — mēnate: nagfl. 12 znam, deca moja, kaj se ví vsi radi zmejnate. Znam, kaj ste se domá dosta zmejnali. Eti se tudi lahko zmejnate na dvorišči; — meňajo: nagfl. 101 kak veselo se zmejňajo ti máli ágneči!

meša: mesi: méšam: trpl. 82 pítvino mojo s skuzami mejšam; — méša: nagfl. 13 naj se vu takše zmejne nigdar ne

mejša, 89 da se čemér besnouče med krv ne zmejša, 136, 149; — méšamo: küzm. 327 ne mejšamo rejč božo; — méšajo: nagfl. 161 či se eti med te dobre zmejšajo, pokvarijo i te naj bougše.

pláča: plati: pláčam: küzm. 36 i küzm. mik. 82 gospodne, mej potrplejné z menom i vsa ti pláčam, 404 moje je zadomeščávané, jas pláčam, veli gospoud; — pláčáš: küzm. 8 ne boš vö šao od nut, dokeč ne pláčáš te slejdní soud, trpl. 9 tí vsa vídiš, ár glédaš nevalo i stiskávané, naj pláčáš z ramov tvojoj, 49 tí pláčáš ednomi vsakomi pouleg delé negovoga; — pláča: küzm. 32 sin človeči príde vu diki očé svojega z angelmi svojimi i teda pláča ednomi vsákomi pouleg dela negovoga, 278 ki pláča ednomi vsákomi pouleg dela negovoga, 293 što nemi je kaj naprej dáo, naj se nemi nazáj pláča, 372 glédajte naj što komi hüdo za hüdo ne pláča, trpl. 24 óbarje gospoud te verne i nazaj pláča bogáto tim gizdávim, so nepobožen na pousodo jemlé i nazaj ne pláča, 43 nazaj pláča hüdoubo nepriátelom mojim; — pláčajo: bar. 30 gorice či letina nagodi te koupa trüde obílno pláčajo.

právla: pravi: právľam: küzm. 463 ovo, vsa nova na právľam, gön. 48 jas sem mala repiščica i žúževke, črvé pre právľam, gda si téčni obed správľam, küzm. 51 správľam gde sem nej rasipávo; — právľáš: trpl. 50 priglédneš zemlo ino jo navlažiš i bogato věníš. Potok boži je pun vodé. Blagosloviš né silje i tak jo oprávlaš, 18 pripravľáš mi stól pred lícom mojim, küzm. 51 i küzm. mik. 90 správľáš, gde si nej rasipávo, 278 tí pouleg trdosti tvoje i nepokornosti sreá správľáš sám sebi srditost na dén srditosti, trpl. 80 tí správľáš bogá bojaznost; — právľa: küzm. mik. 41 vsáki ki sebé kralá na právľa, prouti gučí casari, küzm. mik. 74 či pa polsko trávo, štera dnes jeste i vütro se v pč vrže, boug tak oprávla, s kelikim bole vás male vöre? nagfl. 29 vučitel poglédnoti more rovate, pouti, poprávla, vküp prigliháva rovate decé z endrúgim, nagfl. 170 slavíček je hasnoviti ftíček, ar preprávla pogübelne črvé, küzm. 47 i küzm. mik. 11 keliko krát sem šteo vküp spraviti otroke (mik. siní) tvoje liki kokouš vküp správľa písčance (mik. písčence) svoje pod perouti, i nej ste štelí (mik. nej si šteo) trpl. 32 človek vküp správľa, i ne vej što de srañüvao, küzm. 131, i küzm. mik. 30 kí ne správľa z menom, rasipáva, nagfl. 5 dejte si je svojo dühovno málo gotovko z okouli néga bodouči du-

gován vretine spravilo i správla neprestanoma; — právla mo: küzm. 332 dobra dela správla mo, 281 jeli tak právdo zaprávla mo po veri? aja, nego právdo potvrđávamo; — právlate: küzm. 76 zaprávlate rejč božo s tadánkom vašim; — právlajo: küzm. 25 ftice nebeske si gnejzda naprávlajo na vejka, 46 velike naprávlajo škrice gvanta svojega, trpl. 90 ki svoja dugována na veliki vodáj oprávlajo, 120 ogen, toča, snejg, megla, slapi negovo rejč oprávlajo, nagfl. 118 s kem se preprávlajo mühe? 171 vucké se povséd pregáňajo i preprávlajo, trpl. 46 brezi moje falinge bežijo ino se pripravlajo, küzm. 11 glédajte na ftice nebeske: one ne sejjajo, ni ne žeňajo niti ne správlajo vu skeďne, i dönok oča vaš nebeski ne hráni, 205 jas sem vsigdár včio vu správišči i vu cérkvi, gde se vsega kraja Židovje vküp správlajo, trpl. 85 gda nim dáš, vküp správlajo, 91 sejjajo núve i nasadjújejo gorice i spravlajo si živiš z nárasa.

púšča: pústi: púščam: gön. 103 či si odúhavam, zrák potegújem notri, po tom ga pa vö púščam; — púščaš: trpl. 40 vústa tvoja púščaš na húdo; — púšča: trpl. 110 ki púšča vöter s skrovni mejst negovi, nagfl. 42 jeli je dober otrok, kí z vúst různé reči púšča? kí z vúst různé reči púšča, nej dober otrok, gön. 104 deždž se vu rejtki kusti kaplaj púšča; — púščajo: gön. 103 stvaré i nárasí tüdi notri potegújejo i vö púščajo zrák.

sája: sadi: sájam: dain. pes. 95 motko si nasájam; — sája: dain. pes. 192 nas trojno jedíne za vyha na kline no droge iz gaja vsak hlavec nasája, trpl. 116 nepriatel pregaňa düšo mojo, na zemlo kláci žítek moj, v kmico me posája kak te mrtve na svejti.

stavla: stavi: stávlam: küzm. mik. 57 mér vam ostávlam, mér moj dám vam; — stávlaš: trpl. 66 postávlaš nás našim sousedom na sfajo; — stávla: mol. 71 vu tom čüdnom velkom svestvi krúh živi ino životni dnes se pred nás postávla, 142 vsa ona, štera s. katoličánska i apoštolska matí cérkev na vörvaňe pred nás postávla, močnò vörjem; — stávlate: küzm. 284 komi se postávlate za sluge na pokornost, tistoga ste slugi; — stávľajo: trpl. 12 skáži vö čüdno smilenost tvojo, osloboditel vsej vu tebi se vupajouči, nad onimi, kí se prouti dejsnoj tvojoj postávľajo, 14 tí me zvisíš nad onimi, kí se proutí meni postávľajo, 59 nepriatelje tvoji brúľijo na sređi v tvoji hižaj, i gori postávľajo kazala svoja mesto tébe, 77 moje okou bode svojo radost vidilo na moji protivniki, i od ti húdi, kí se prouti meni postá-

vlaajo, vúha moja bodo slišala želna, nagfl. 82 ľudjé na dvoriščaj postavlaajo gori svoje hrame, küzm. 414 možjé vküp prebívajte ž nimi pouleg spoznaña, i liki slabejšoj posoudi ženskoj podilávajte čést, geto so i one z vami vrét öročnice milošče žítka, da se ne zastávlaajo molitvi vaše.

streļa: strelī: stréļa: nagfl. 196 v zími sunce jáko prístanno strejla svoje tráke; — stréļajo: trpl. 9 ti neverni skrivomá strejlaajo te pravične, 49 da bi skrivoma strejlili toga nedúžnoga, bistro na néga strejlaajo, nagfl. 176 ribičke je z vlakmi lovijo, vu mourji pa i strejlaajo.

stvarja: stvari: stvárja: nagfl. 43 jeli je dober otrok ki z vústami stvárja? Kí z vústami stvárja, nej je dober otrok.

širja: širi: šírja: dain. 89 oves se razšírja.

tavļa: tavi: távļaš: trpl. 113 či hodim na srejudi vu stiskávanī, otávlaš me; — távļa: nagfl. 125 mati pri doumi dela, kúha . . deco varje, rouné otávla.

udarja: udari: udárja: nagfl. 171 vuk vdárja na vse hížne stvaré.

vája: vadi: vájam: dain. 95 kopi se navájam.

vāja: vali: váļam: dain. pes. 75 slamo si naválam; — váļa: küzm. 98 i küz. mik. 44 što nam odvála kamen od dvér groba? — váļajo: trpl. 34 prepast prepasti kričí s šümlejuem válov tvoji, vse slápvje i povoudni tvoje se po meni válaajo.

vlača: vlačī: vláča: küzm. 11 či pa trávo polsko, stera dnes jeste a vütro se pa v péč vrže, boug tak obláča, nej li vás z vnou-gim bole, maloverci? gön. 109 što obláča poulsko evejtte? — vláčajo: küzm. mik. 5 kí se z mejkim gvantom obláčajo, vu králevski hížaj so, 34 sree níhovo zvršáva hüdoubo, vö ido i razláčajo me.

vrača: vrati: vráčam: trpl. 100 zbrojávaó sem potí moje, i obráčam nogé moje k svedostvam tvojim; — vráča: trpl. 36 ne obráča se názdrt sree naše, 95 kí obráča pečino na jezero voud, 110 kí blíske na dežd obráča, nagfl. 137 vučitel deco vráča od hüdoga; — vráčamo: küzm. 243 ovo obráčamo se k poganom, nagfl. 4 dúžnosti etoj zadosta včiniti je li tak mogouče, či tou kak najranej, preci gda dejte vu vučevnico stoupi, začnemo i pri zadoblejni cíla se do konca stálno i nasledno obráčamo; — vráčate: küzm. 246 jas soudim ka nej trbej zburkavati one, kí se s poganov obráčajo k bougi, 270 bláznīš, Pavel, vnouga písmá te na bláznost obráčajo, trpl. 12 očí svoje obrá-

čajo, da bi nas sklačili na zemlo, 54 jas joučem ino se postim krouto, i tou mi na špot obráča.jo, nagfl. 82 gda koula marha vleče se na dvema naredoma obráča.jo ní potáčke, küzm. 385 preobráča.jo niki vero, 436 kí bogá našega miloščo preobráča.jo na hotlivost.

zdravļa: zdravi: zdrávļam: mol. 17 molim, díčim, gori zvišávam i pozdrávļam te s cejloga srcá mojega, 177 oh slatka domovína! ouzdaleč te glédam i k etoga britkoga mourja te pozdrávļam, küzm. 299 pozdrávļam vás jas Terciuš pišouči ete list; — zdrávļa: küzm. 298 Febo nim poráča i te znamenitejše vu gmajni pozdrávļa, 299 pozdrávļa vas Timotheuš pomočnik moj. . pozdrávļa vas Gajuš moj gospodár i cejle gmajne. Pozdrávļa vas Erastuš, 416 pozdrávļa vás ta z vami vrét odebrána církev boža štera je v Babilonu; — zdrávļajo: küzm. 298 pozdrávļajo je niki, 323 pozdrávļajo vas gmajne Ažije.

γ) u kajkavštini.

bavļa: bavi: bávļa: krist. nač. 58 gdo je buhi dál žalca s kojem sí slúži za krv cecati? Kak mala je cevčica po kojoj prebávļa krv koju ceca! math. 2^b 94 bog oběúvaj, da bi ja vam vu oveh svéteh dnéveh vse násladnosti i veséļa prepovedati hotel! ze vséma né: ovi dněvi jesu skupa dněvi počinka, da ovak od vnógeh poslov, s kojemi človek cěl tijeden zabávļa se, počinuti bude mogel; — bávļate: mat. 2, 349 vu dnevih delatnih ne zabávļate se kak s trudi i posli slobodnemi; — bávļaju: math. 1^a 159 štimaju, ako oni nim samo nihove posle obávļaju, da je sve zvršeno, 234 koji svoje delo nemarlivo obávļaju, 236 posle zvańa svojega obávļaju.

ceńa: ceni: céńaš: zagr. 1, 86 kada ti se vcěńaš; — céńa: perg. 45^a vsaka se takova građa ‚preczyenia‘ na 1 zlati; jeden rybńak, koteri vun teče i ne presyše, ‚precienia‘ se na gr. 10, mul. ap. 1531 razbornost. . naj bolě nutrńa precěńa; — céńaju: perg. 45^a vršno mesto na jednu gryvńu, ‚preczyeniaiu‘. . jer se vinogradi poleg staroga običaja našega orsaga ‚preczieniaiu‘ kako trńe i kako grmjje.

čěšča: čěsti: čěšča: kov. kemp. 231 kada se pričěšča; — čěščaš: habd. mar. 100 da se gusto krat pričěščaš; — čěšča: petr. 254 i ev. tirn. 256 zá kaj se zvńna meše nigdor ne pričěšča s kejiha pod vinskem kípom? mul. ap. 186 gusto krat se pričěšča, kov. kemp. 249 tuliko krát skrovno se pri-

čěšča, kuliko púti Kristuševoga téla vzétja skrovnost i muku pobožno premišláva; — čěščajú: kraj. 248 za kaj se vnógi kršćeniki redko krat pričěščajú? mul. fer. 45 ki se gusto krat pričěščajú, kov. kemp. 234 kí se pobožno pričěščajú.

čina: čini: čína: perg. 5^a koji jalne pečati načiina, krist. nač. 197 praznik sí iz svojega téla boga načiina, mat. 1, 538 čujete da vas malovredni jezik razčína, kov. kemp. 203 milošča iz tělovnóga duhovnóga vučína, 238 kada mášnik slúži, samoga sebe vsega dobra delnika vučína; — činamo: krist. nač. 19 naš nepokoj ne tuliko od bučeňa i zmutné dugován koja se nam zvana događaju, kuliko od namisli, koju sí od toga načinamo, doháđa.

davļa: davi: dávļaju: petr. 36 kí je opalo međ tréie, jesu oni kij su čúli te pred paskami i bogáctvom i pred násladnostmi žitka idúč zadávļaju se te sáda ne prinášaju, mat. 1, 298 zbog skrbi ovu reč zadávļaju.

deļa: deli: déļaš: mul. ap. 1137 ljubim te zarad tulikeh darov, s kojemi nas vsigdar nadéļaš, gašp. 1, 818 prošim te, da iz obilnoga blaga našega nadéļaš siromaške marljivó; — déļa: mul. ap. 260 duh sveti nas posvečuje i z darmi svojemi nadéļa, 506 kada ne s svojúm miloščúm ravna i nadéļa, 1274 bog dobre kršćenike z dobrúm dečiečúm nadéļa; — déļaju: mul. ap. 46 kraļi . . sirote nadéļaju, 392 kojeh (svetcev) se cirkve pohađaju, poštuju i nadéļaju.

gaša: gasi: gáša: mul. fer. 38 da se tak večni ogeň pogáša, mul. ap. 1427 srditost svetlost od boga danu pogáša.

greša: greši: gréša: perg. 57^b koteri i prot bogu kruto ugrieša; — gréšaju: perg. 53^a po tom ne ,ugryesaiu'.

gubļa: gubi: gúbļa: zagr. 2, 156 razsrdil se je kada je videl da več pogúbļa neg dobiva mučeči Jurja.

kaļa: kali: káļaju: mul. ap. (776 greše oni ki, ako prem svoje roditele vu srdcu ne odurjavaju, nigdar vendar nim z dobra ne govore, niti nim ljublenoga oka ne pokažu, nego na ne krivó i kiselo pogledaju, ne vražduju, nakáļaju i nim tužno ter čemerno živleňe zavdavaju, od klati li?) 1222 naj se čuvaju da se grešnúm nasladnostjúm na svoje duše ne vkáļaju.

kuša: kusi: kúšaju: gašp. 1, 653 ļudi i živina: voli, márha naj nikaj ne okúšaju.

lepļa: lepi: lépļa: kraj. 96 po kom se vrédnost i jakost muké Kristuševé prilèpļa i priláže; — lépļamo: kraj. 95 da vrédnost Kristuševu po mešnom aldovu i nam prilèpļamo i prilážemo.

meňa: meni: méňam: kraj. 57 tvrдем hoténem naméňam da se hočem vseh hùdeh prilik ogibati; — méňa: gašp. 1, 522 on človek koji vu blatu nečistoče vála se, s čini svojémi ime svoje na ime pastuha preméňa, mat. 1, 53 vse ovo zlo poráđa láž, ar ako jezik i domorodno govorene ne zmeša i ne preméni, preméňa vendar i zméša nutrína čuteňa, znaňa i hoteňa láž, krist. blag. 1, 65 turobnu zimu zméňa vugodno protulétje; — méňaju: mat. 1, 407 ladaňa vsigdar preméňaju gospodare, vran. rob. 2, 252 naručil bil je, da mu se sužni za robu naj zméňaju.

merja: meri: mérjam: Mikloušič diog. 93 suprotiven nesêm, još meňe zamérjam da si k tomu gosponu pristupil; — mérja: mat. 2, 171 ako čuje pošpotavati se iz svojih čudih, on ne zamérja. . . vendar kada vidi nedostojnost v cirkve svoje, srdi se i kruto jako zamérja, vran. rob. 1, 233 ovde otec na nas zmérja; — mérjaju: Mikloušič diog. 16 mi je žal da siromákom slúgam zamérjaju da si polehčicu iščeju.

měša: mesi: méšša: mat. 2, 7 na morju svéta ovoga, koji vsigdar méšša i burka se, vsi vozimo i brodimo se, krist. blag. 1, 72 koje (određene božje) méšša žuhka s sladkémí, vran. rob. 1, 70 zidar pripravi si najpredi vápno i naméšša péska vu ne, mul. ap. 1396 ako prem se malò pamet poméšša, 1427 srditost pamet poméšša, 729 gde jedno malò pižme i krízme priméšša, habd. mar. 72 prez reda srditost, ljubav ali žalost možđeni ti z mesta gene i zméšša, mul. ap. 725 dete stransku ter grdu ženu videvši zna se pregnuti ter se krvca vu nem zméšša, mat. 1, 53 laž preméňa i zméšša nutrína čuteňa; — méššaju: math. 2^c 74 ovákvi ljudi ne mēššaju se vu hmanóče i hudobe grešnikov, mat. 2, 392 ova mišleňa kada spomēššaju jakosti duše, več ne gledí se na obraňene, perg. 53^b jer se slobodno svoje voľe v takova dugovaňa i v perne ,vmyesaiu'.

mešča: mesti: méšča: mat. 1, 70 pokora je običaj pravice božanske, po koje preštímaňe po grehu bogu kak ti vzeto nadomēšča se, 2, 118 almuštvo nadomēšča sto na mesto jednoga.

mišļa: misli: míšļaju: mul. ap. 239 navlastitò je opominal, da ljudi več krat na strašni sud božji pomíšļaju, 1113 kada se iz vseh prešesneh grehov zmíšļaju, strašno se na nutre bantuju.

nūda, nuja: nudi: núđam: kov. kemp. 276 vezda, ako se dóstojaš vzéti, nut ovo mene samoga ponúđam; — núđa: mul. ap. 217 svét i vrag ponúja nestalno blago, 1363 zvirališče ne čuva vodu za se, nego nu drugem ponúja, kov. kemp. 184 vse

mí je trh kaj god svèt ov ponúja, mat. 1, 528 bog nam obečuje i ponúja vekivečnu diku neba, math. 1^a 76 danas jošče ponúđa vam bóg oproščènie gréhov vašeh, 2^b 88 ne držete vsakoga za prijatelja vašega, naj meñe pako onoga, koji himbenem i prilizljivem načinom svoje prijateljstvo ponúđa, 2^b 146 kralj neba i zemlje svojemu stvorèniu vesèje nebèsko ponúđa, 2^c 189 vezda vam bóg ponúđa jošče svoju milošću, krist. blag. 1, 38 svet vugodna ponúđa; — núđaju: math. 2^c 184 vse dobre pomoći i načine zaméčeš, koji se tebi vezda ponúđaju.

peča: peti: péča: perg. 21^b odkud se mnogo kraat pripéča, da takova ‚imyenia‘ na veke od svojega roda poginuju, zagr. 1, 28 ovako se more reći, da je bog zrok kakovoga zla koje se pripéča, 218 vidim da se tem takovem ono dosti krat pripéča, 2, 203, 4^a 5, 5^a 178; mul. fer. 152 kaj se i vezda vsegde pripéča, to ne moguće izpisati, mul. ap. 6 od kud se précemba navuka kršćanskoga more pokazati? iz kvára, ki se iz zapúščaña navuka pripéča, 110 tak se i vezda pripéča, 154 kaj se goder suprotnoga pripéča, vsega toga je zvirališče on prvi greh, 840, 842, 848, 872, gašp. 1, 134 ovak se pripéča, da imena dugováñam i dugováña imenu bivaju suprotna, kov. kemp. 16 kada i malo protivčine se pripéča, preveč hitro batrivost gubímo, mat. 1, 118 to pripéča se na smrti, 520, 537; 2, 103, 103, 135, 224, 252, 292, 380, 434; math. 2^b 174 od kud pripéča se, da betežnik vumre, 2^c 75 kaj med ljudmi vsaki dan pripéča se; — péčaju: zagr. 1, 397 jesmo dužni vsa ova koja nam se pripéčaju dobrovoljno priimati, mul. ap. 37 ar se pri nas mnogo čuda pripéčaju, 134 vidi vsa koja se vu nebu pripéčaju, 185, 715, 779, 840, 856; kov. kemp. 113 mnogo protivna vu ovom žitku se pripéčaju, 210 zveličènie tvoje tâ bivaju, kada se ova i spodobna pripéčaju, mat. 2, 80 vsa vašá nakaneña ne pripéčaju se onak kak bi vi hoteli, math. 2^c 137 čuda ovakva vu našeh vremenah rètko ali mozibiti ze vsèma več ne pripéčaju se.

plača: plati: pláča: habd. ad. 768 tak vam se verna služba pokojnoga oca pláča, zagr. 1, 272 dika i vesèje, s kojimi gosp. bog na drugom svetu pláča, nimaju kraja nit konca, mat. 1, 513 zasluženu pláču težakom i služicam naj pláča, 2, 130 almuštvo stovrstno pláča za jednovrstno, mat. 2, 398 požaluváñe iz pláča vse, mul. ap. 1156 ki je vu nasladnosti i pijanstvu plaval, vezda naj s postom i vode napitkom obodvoje napláča, 1, 308 to verujuć je verovati, da on dobiček nadomeščuje i napláča onoga

zgubička, 2, 196 koji kráde, duge čini i ne napláča, 230 tak greši proti ove zapovedi koji kráde i kvar drugomu čini, kak i on koji ne napláča kaj more i mora platiti, krist. nač. 157 ako nam se delo naše poleg žeje ne napláča; — pláčamo: mul. ap. 932 s kojum krivice božjoj pravice včinenene kuliko je moguče napláčamo; — pláčaju: perg. 33^b čtrtine se z očinoga imyenia pláčaju, gašp. 1, 566 ovak sudci prez milosrdnosti pláčaju oštroču svoju, mat. 2, 124 vremenita dobra od boga prijeta napláčaju stovrstno naša almuštva.

pléna: pleni: pléna: mat. 1, 142 tolvaj i tat je greh smrtni, koji nas pléna, róbi i nam jemlje boga ovoga milošču.

pravla: pravi: právľam: kov. kemp. 222 kak malo vremena potroším, kada se k pričěščańu pripravľam! petr. 137 i ev. tirn. 126 správľam gde nésem sipal; — právľáš: kov. kemp. 229 odkupléna tvojéga posel opravľáš, petr. 137 správľáš gde nési sipal; — právľa: kraj. 168 človek opáđši vu jeden smrtni gréh pút si napravľa na drugoga, gašp. 1, 119 božanska naredba čini na duši i napravľa milošču, vran. rob. 1, 271 česlo se iz kor brezoveh, iz kvása i iz hrastoveh kór napravľa, petr. 112 i ev. tirn. 99 ako pák póľsku travu, kaa je denes à sutra se v péč vrže, bog tak opravľa, čim boje vas, male vere ľudi? kov. kemp. 98 ľubav vaľa na vsa i vnóga zvršáva i opravľa, kade on ki ne ľubi opeša i prestáne, 203 kuliko natura više se stéze i láda, tuliko vekša milošča se vléva, i vsaki dēn novemi pohájaní nutrnějí človek, poleg kipa božanskoga, prenapravľa, petr. 198 onde mesto i pláču pripravľa oběčanu svojem sinóm, mul. fer. 57 koja vesele vsem pravem križa ľubitelom pripravľa, gašp. 1, 431 on strašne pregonitelom kotrigov svojéh pripravľa muke, kov. kemp. 249 koji drugdá se ne pripravľa neg kada svetek nastáje, petr. 42 i ev. tirn. 32 ki ne správľa z menum, razsipáva, kraj. 247 z bogom nas správľa, gašp. 1, 515 on tělo vu vutrobi materinski skup správľa, správľeno čúva; — právľamo: math. 2^c 35 one réči pri s. krstu zgovárjaju se, koje mi tuliko púti ponávľamo, kuliko púti znaméne s. križa napravľamo, 2^c 176 prijateli koje mi nam siromáške krěpeč i pomážuč napravľamo, stanovito nigdár ne prepustě ruke svoje za nas k otcu milosrdnosti digati, 1^a 235 delo voľno opravľamo, 218 bogatstvo skup správľamo; — právľaju: kov. kemp. 247 k svetomu pričěščańu priložne se vučiniti pripravľaju, petr. 111 i ev. tirn. 99 glédete na ptice neběske dà ne séju niti ne žeńu, ni v štagľe ne správľaju, te

otec vaš nebéski hráni né (a na prijedlogu naglas: kov. kemp. 126 pripravlaš).

pruža: pruži: prúža: mul. ap. 1001 ovo duhovno rodbinstvo ne prúža se daļe od oveh rečeneh na drugu rodbinu, 1239 ter se ovo duhovno rodbinstvo ili ti kumstvo ne prúža na drugu rodbinu, vran. rob. 1, 8 varaš na jednom poļu prúža se; — prúžaju: vran. rob. 1, 64 ruke svoje za nim javčuč prúžaju, 208 široke rupe jako daleko pod zemļun se prúžaju.

pušča: pusti: púščam: vran. rob. 2, 55 spùščam vam na voļu vašu; — púščaš: kov. kemp. 255 púščaš se k stolu mojému, gašp. 1, 525 vezda odpúščaš, gospone, slugu tvojega vu miru, 541 ti vsa hrániš i zdržavaš od tebe stvorjena, niti zapúščaš naj menšega zemļe črveka, kov. kemp. 189 i za malo ovu tvoju vóļu, koju sada hotomcé zapúščaš, budeš imel vsigdár vóļu tvoju vu nebu; — púšča: petr. 3 i ev. tirn. 2 vidte figovo drévo i vse sadoveno drêveje, gda več samo od sebe sáde vun púšča, znate da je blizu leto, perg. 16^a novo se delene ne dopuúšča, 17^b mozibiti se delene međ ocem i međ sinmy vsegdár ne dopúšča, mul. ap. 333 ne dopúšča da bi mešniki na krstu i čelo mazali, mat. 1, 612 kuliko detčie doba dopúšča tuliko i detčica činé, 2, 118 vam dopúšča da iščete prez greha sto od jednoga, gašp. 1, 495 cirkva tuliko svetlosti i svétosti trakón izpúšča, kuliko svéteh apoštolov, mučenikov, patriarkov, spovednikov i devic broji, petr. 163 i ev. tirn. 150 komu se meñe odpúšča, meñe ľubi, kraj. 246 odpúšča grehè, math. 2e 43 koji nikoga ne odpúšča od sebe prez razveselèna i okreplèna, krist. nač. 74 tabor naj lepše okolice opúšča, zagr. 1, 183 greh koji se ne krati činiti, tak se prepúšča (approbatur), 396 tak prepúšča da se na svetu žive, mul. ap. 22 vse ove kaštige i nevoļe koje trpimo bog na nas prepúšča, 142 za kaj dobri bog tak strašnu oblast prepúšča na telo človečansko? 518 koje (suprotivčine) g. bog prepúšča ali pošija, gašp. 1, 340 prepúšča bog svete mučenike svoje trápati i pregañati, da vekšu poda nim diku, 704 ne prepúšča ni rožice ni liliuma, mat. 2, 386 vreme ne prepúšča vnoge (pelde) doprinesti, krist. nač. 84 nikaj se ne túžimo proti pravici božanski, koja vsa ova prepúšča, zagr. 2, 123 zapúšča svoj kraļevski dvor, mul. fer. 23 kak se hoče za druge skrbeti, ki sam sebe zapúšča? mul. ap. 7 spoznavamo da se onde naj več kužne meštrije naháda, gde se navuk kršćanski zapúšča, kov. kemp. 174 kaj je naj boļe potrebno, nemarno zapúšča se,

211 za kaj se ov tak zapúšča, à on na tuliku milošću primlje? krist. nač. 51 je li moguče véruvati, da nezmerna previdnost božanska pri nebeskéh télah poslúje, à stvári zapúšča zbog kojeh sú ravno tela ova stvorjena? — púšča mo: kraj. 362 odpústi nam dúgè našè kako i mi od púšča mo dužníkom našem, math. 1^a 219 cèle dnève prepúšča mo prez molitve; — púšča ju: perg. 40^a jošče se ni oni v obrambu imieúa takovih sirot ne pušča ju, zagr. 1, 83 púšča ju ono blago po zlu pojti, petr. 71 koterem odpustíte gréhe, odpúšča ju se nim, 163 i ev. tirn. 150 odpúšča ju se tebe grehi tvoji, kraj. 167 da se po nem odpúšča ju grehi, math. 2^b 127 odpúšča ju se tebi grèhi tvoji, gašp. 1, 710 mladenci koteri nesramnih vučie prilizávañem sebe vuloviti prepúšča ju.

raža: razi: rážaš: petr. 14 Jeruzalem ki rážaš proroke; — ráža: petr. 86 i ev. tirn. 79 tat ne priháda nego da kráde i ráža te gubí, habd. ad. 13 samoga, kuliko je vu né, lastovita voļa človečja boga ráža, 959 navalivši na neprijatele srečno je oblada, nešto poráža, nešto rastira, petr. 16 Herodež poslavši poráža vsu detcu.

ruča: ruči: rúčam: kraj. 301 vu ruke tvoje dajem i zrúčam dušu moju, gašp. 1, 476 kojemu i dušu sada izrúčam moju, kov. kemp. 235 komu izrúčam mene i vsa moja, 245 izrúčam sè rúkam tvojem, 276 lastovitu voļu moju izrúčam, 277 znovič se tebi zrúčam, kraj. 59 vu naručaj milosrdnosti tvoje dúšu i telo moje preporučam, 63, 78, 80, 115, 336, gašp. 1, 601 vu ruke tvoje, gospone, preporučam dúšu moju, 747 ove sirotice tebi srdčeno preporučam, kov. kemp. 245 preporučam se milosrdnosti tvoji; — rúčaš: petr. 271 da se bogu gusto krat preporučaš; — rúča: krist. nač. 154 nezadovolnost nad svojem stališom vsakoga od onud léstor doháda, kajti se bogu ne izrúča, kraj. 250 vsa svoja duguvaña nému preporuča, zagr. 5^b 87 za druge (naj mu se dare) vu napredek preporuča, math. 2^b 112 ljubav proti bližnemu nam vu ovoj temelitoj zapovedi preporuča se i dopovèda, 2^c 117 vsem ľudem pomirène z neprijateli svojemi preporuča; — rúčamo: kraj. 325 preporučamo ti dušu slugè tvojega.

ruša: ruši: rúša: mat. 1, 123 smrt vsu lepotu na telu, vsu črļenoču vu licah . . zatira, porúša.

sáda: sadi: sáda: mat. 1, 316 v srdce ne zasáda se, kaj na prodekalnice govòri se; — sáda ju: mul. ap. 789 greše farniki oni, ki né (svoje duhovne pastire) na zadné mesto posáda ju.

stav|a: stavi: stáv|a:m: petr. 77 ostáv|a:m ov svét te k otcu odhádam, gašp. 1, 649 nut ovo vam ostáv|a:m Šimuna Petra, kov. kemp. 107 ako se meni samomu ostáv|a:m, nut nikaj sem, 276 nut ovo mene samoga ponúdam ter tělo moje i dšú moju na tvoje razréděnie segúrno ostáv|a:m, math. 2^c 20 naj se ne búrka srdce vaše niti ne stráši, ako prem ja od vas odhádam i vas ostáv|a:m, krist. nač. 125 onu težkđču, koja bi od tuda izišla, da bi se ľudi ovak skup zestavili, ostáv|a:m, kov. kemp. 277 bratje moje, koju nájmre zvršeněšu i vnogo od mene spametněšu razmevši, nezvršenosti mojě pravdeno prepostáv|a:m, math. 2^c 38 ako se ja od vas vu tělu razstáv|a:m, ostaje vendar moj dšh pri vas; — stáv|a:š: petr. u predgovoru: zvuške ľudi vu čiš, a tvoje domáče vu bludnosti i nevmetelnosti ostáv|a:š, gašp. 1, 545 za kaj nas ostáv|a:š, draga majka naša? kov. kemp. 195 pravično z menum činíš, kada mē vbógoga zapuščenoga ostáv|a:š, 224 kak slatno i milostivno z odebránemi tvojěmi obredŭješ, kotěrem samoga sebe vu šakramentumu za prijěti na prvo postáv|a:š; — stáv|a: math. 2^c 7 pod imenom prošěnia jemañem i z něga samo jedna stránka vu današñem evangelijumu na prvo stáv|a se, mul. ap. 193 človek vse drugem ostáv|a, gašp. 1, 639 ne ostáv|a. bog sebi pobožne, 14 s. Pavel vsem Kristuša za nasleduvánie na prvo postáv|a, 144 ovo ime dičiti moramo zbog peršone božanske koju na prvo postáv|a, 182 radi vekšega veruváña ova postáv|a na prvo 435 zidar temeje postáv|a, 522 on človek, koteri nikaj drugo ne misli nego za jestvinu i pitvinu, na gošěćna i pijánšćinu, vŭka à ne človeka ime na se postáv|a, 571 637 itd., kov. kemp. 201 milošča kinč svoj i vesěle vu nebu, gđe nikaj ne gíne, postáv|a, 202 milošča ne cárga se, niti svoje štímañe drugem prepostáv|a, mat. 2, 196 nemogućnost vstáv|a dužnost naplaćaña; — stáv|a:m: krist. nač. 109 mi sŭhmañe naprv stáv|a:m (pogrješno: stáv|a:m) z vekšinum kak ti čisto hmañe, gašp. 1, 88 vsa na kraj postáv|a:m: — stáv|ate: krist. nač. 159 pazete se, da ne postanete naj nevolneše stvorjeñe, kada si naprv stáv|ate da stě naj blaženeše; — stáv|aju: math. 2^c 129 koji hasnovitěšu dše hránu nemarkivo ostáv|aju, petr. 150 i ev. tirn. 138 jedte kaa se pred vas postáv|aju, gašp. 1, 5 kñige kotere na prvo postáv|aju živlěnie světecv, 647 ovakovi pred oči pameti svoje već krat žitek ov naj postáv|aju, math. 2^c 142 koteri svoja lástovita naprvo vzětja prepostáv|aju zapovedjam božánskem.

stvarja: stvari: stvárja: mat. 2, 509 pojédate onu hranu koja vas ostvárja (ostvar venenum).

taja: taji: tája: mat. 1, 33 vera zatájá se kada koji govori da ni kršćenik.

uča: uči: úča: kov. kemp. 19 vu nih (skušavañih) ponizava se človek, čisti i zvúča, 208 naj se zvúča slúga tvój vu žítku tvojem, mul. fer. 58 knigoznanec druge navúča, mul. ap. 795 kaj sama natúra vsaku stvar navúča, 1457 to hoče on vsaki, koji kaj takvoga navúča, gašp. 1, 438 vezda nebéskoga navuka skrovnosti navúča, 508 ovelh hmañica mene navúča, kov. kemp. 137 jeden glás je knig, ali ne navúča vse jednáko, mat. 2, 160 nega navúča kratke molitvice, 388 ovde navúča duh s. da se neprestajno vupre misel vu zapoved božju, 425 vera navúča da mora se skrb imati svojeh domáček, math. 2^c 66 Jezuš putuval je po celom židovskom držaņu okolu za nazvěščati istine nebéske, da ne ljudi navúča, krist. nač. 72 podložemo se onomu kaj nas vu tom s. pismo navúča. mat. 2, 494 koji privúča se vumirati; — učamo: mul. ap. 564 da vsakoga človeka na negovoga s. imena poštuvañe navúčamo, vran. rob. 1, 7 kajti vas ljubimo, privúčamo vas k delu; — učate: mat. 1, 617 dobro navúčate vašu detcu; — učaju: mul. ap. 46 redovniki nevetelne navúčaju, math. 1^a 197 tak pobožni . . od ljubavi božje odpúščaju i odvúčaju se, 2^c 115 tak vu kršćanstvu podvúčaju se, vran. rob. 1, 269 opominal je mlade ljudi, da se k poslenosti naj privúčaju, math. 1^a 113 privúčaju se potèpañu.

vala: vali: vála: kraj. 169 ki se gode dugo vu smrtneh grehah vála, do konca tak se vtrdokóri vu hudobe da kak ti k motike privučena rúka ves den delajuči žúlev ne čuje, mul. ap. 313 Mihaļ cesar, ostavivši dobrotu svoje matere Theodoraē, da se slobodneše vu vsakom zlu vála, svoju mater vu klošter med opatice je odpravil, 1396 pijanec se vu svojem bljuvañu vála, 1408 se vu blatu vála kak ti sviña, gašp. 1, 522 on človek koji vu blatu nečistóče vála se s čini svojými ime svoje na ime pastuha preméña, mul. ap. 288 namalal je lepu cirkvu, zvrhu ne sedi Luther i krov dolè obála. 399 razuméva se ovak, da se zarad ovoga pozdravljaña purgatorijumske kaštige tuliko obála ili ti odpúšča, kuliko bi se vu ova prva vreména obalilo, gašp. 1, 682 pokora grehe obála; — válaju: petr. 270 te se z gústem i dostojñem spovedañem z račúna ne obálaju, gašp. 1, 317 ovem ponizñem valuvañem gréhi se obálaju.

veša: vesi: véšaju: mul. ap. 744 za kaj se dupleri pri oltareh obéšaju?

vešča: vesti: véščam: gašp. 1, 24 ja tebi nazvéščam, da si ti ona divojčica od boga zebrana, math. 2^b 247 kaj ja vam vezda nazvéščam, ovo isto vre zdávna predi prorok Daniel je nazvestil; — véščáš: gašp. 1, 505 ti li on jesi kateri jednoga raspétoga človeka kak ti boga držati i poštvovati nazvéščáš?; — véšča: petr. 222 četrta božja zapoved ovak se nazvéšča, mul. ap. 739 po angelu nim nazvéšča ona koja bivaju okolu nas, kov. kemp. 272 znam da zbog činov mojeh ne učiníš, neg zarad tvoje, koja neizmerna se nazvéšča, dobrote, gospone, mat. 2, 216 denes bog vsem nazvéšča da . . ., math. 1^a 30 siromahom nazvéšča se evangelijum, krist. nač. 34 déla rúk negoveh nazvéšča tvrdina nebeska; — véščate: math. 2^c 40 kojega (evangelijum) vi nazvéščate; — véščaju: math. 1^a 227 vučenike razposlal je da nega istoga nazvéščaju.

vrača: vrati: vráčam: petr. 132 i ev. tirn. 122 i gašp. 1, 640 ako sem koga vučem vkanil, četvericum (gašp. s četvericum) povračam, gašp. 1, 765 ovo ti povračam nogu tvoju, mat. 1, 616 gospodarice, k vam povračam se; — vráčáš: kraj. 5 moje okorno srdce na tvoju ljubav navračáš, kov. kemp. 217 ti vsa na dobro mi obráčáš, gašp. 1, 505 ti li on jesi kateri boge naše moliti prepovédaš i odvráčáš od njihove službe one koji ne poštvuju? mat. 2, 141 odvráčáš obraz, kov. kemp. 101 k návadnem se srdca čáčkam povračáš; — vráča: gašp. 1, 406 ovak mudroskrbno providéne božansko s skrovnemi tolnáči svojemi nekoje kaštiguje, i istu kaštigu drugem obráča na milošću, kov. kemp. 98 ljubav k darovniku se obráča, math. 1^a 145 voda na vino obráča se, krist. nač. 153 kolo se z velikum hitrčüm okolo svoje osi obráča, kov. kemp. 231 odvráča svéto pričéšćanje od zla, mat. 2, 313 vam odvráča pamet i srdce od posla, 443 koji bátrivò odvráča prijete obšanosti, math. 2^c 107 od koje (skazlivosti) on svoje následnike odvráča, 2^c 142 tak odvráča ne od vkañuváña i spáčeña lažliveh prorokov, 2^c 147 ovak bili su oni ljudi spravleni, od kojeh Ježuš Židove odvráča, krist. nač. 247 zlocest jezik naše prijatele odvráča, kraj. 297 ov šakrament negda betežniku i zdrávje telovně povráča, gašp. 1, 682 od onud nam se povráča milošča božánska, kov. kemp. 224 vu ovom šakramentumu po gréhu pokvárjena povráča se lèpota, mat. 1, 394 koji povráča se na ono zlo za koje je se žaloval, math.

1^a 93 skrúšeno k nemu povráča se, 1^a 145 Ježuš na réci mešnika kruh i vino na télo i krv svoju preobráča; — vráča mo: kraj. 95 kotéreh (darov i dobročinov) mi drugem ne vráča mo nemu, nego grehi te hudobami našemi. . . negovè kaštígè vremennè od nas odvráča mo, mat. 2, 337 odvráča mo se od ovoga tak plemenitoga konca, 493 odvráča mo kuliko je moguće od nas misel smrti, kraj. 283 spoved vú to imé jé napravljena od boga, da obalivši po né prvé grehè ná po tle se več vu né né povráča mo; — vráča ju: gašp. 1, 429 grešniki na pokoru obrača ju se, 431 koteri na pravi put se obrača ju, math. 2e 166 koji ove dúše krèposti na zlo obrača ju, mat. 2, 309 koja nas odvráča ju od molitve, math. 1^a 197 od boga srdce odvráča ju, mat. 1, 209 protivšćine povráča ju milošću božju, 2, 378 hman mišleña i ako odhićena nazad povráča ju se, math. 2^b 254 ako bi rávno ono vréme na poļu bili, tak se naj več ne povráča ju vu váraš, 1^a 173 grešè oni suprot naredbi bõžjoj, koji prez vsakoga zroka reda prevráča ju.

vruča: vruči: vrúča: vran. rob. 1, 227 seno, kotero vu platnicu zmetal je, ne bilo dosta sùho. Vsako pak seno naj se zgazi kak hoće, ako ni dobro sùho, zvrúča se, počne se kàdeti.

zabļa: zabi: zábļaju: mul. ap. 260 vu telovneh svoju radost postavļaju, á z neba se pozábļaju.

zdravļa: zdravi: zdrávļa: petr. 225 bog te pozdrávļa, kraj. 156 ki gode ovem molitvenem brojem Kristuša moli i negovu svétu mater pozdrávļa. toga prosi od boga, da mu on daruje milost, gašp. 1, 338 ova svéta Priška ne bila ona, koteru s. Pavel Rimlanom pišući vu šestom pozdrávļa délu lista svojega; — zdrávļaju: mul. ap. 185 grob Kristušev, ako prem je pod turskum oblastjum, vendar je odićen, ar k nemu iz daleka vnogi ļudi putuju, onde se na veru obrača ju, ozdrávļaju i od vragov oslobáđaju, gašp. 1, 23 né ovak prehajajúće pohađaju i pozdrávļaju, vran. rob. 1, 172 Petrica i Jankica pozdrávļaju té vnogo puti. — I ovdje čuje se kašto otisnuti naglas: ^ i `.

2. Osnove koje se grade od glagolskih osnova na *suglasno*.

a) u kojih ima vokal $e = \varepsilon$: bégam, pobéči, pobégnem; oplévam: plévem. Iz knige imam primjere samo za jeda, seda, véda.

jeda: jédem, jém: jéda: habd. ad. 247 črv zjéda zrno, mul. ap. 1390 nenavidnost srdce kak ti kuga izjéda, škrb. 1, 73 kakó na dolgo inu na široko okoli sebe podjéda kuga pohujšana? rav. ber. 129 povejte mi, kdo pojéda jedí v tempeľnu, rav. 1, 290 otroka ktiri se preobjéda, ktiri jé ob nečasu, ki vse vá n letí zrelo in srovo, pač žalostno ga je viditi, 1, 298 ako mi ne poveste, kdo vsaki dan darove snéda in spíva, kar vmoriti vas rečem, jap. prid. 2, 59 tak bolnik se taku dolgu vjéda de obnemaga; — jédate: jap. ev. 109 gorje vam vy hynavci, ker objédate hiše teh vdóv, gašp. 1, 320 za kaj vrt moj razbijate i povrtel moju pojédate? mat. 2, 509 tak vkañeni pojédate onu hranu, koja vas ostvárja; — jédajo: jap. prid. 2, 142 katèri se iz gol lakomnosti samy snédajo, 2, 48 doma se gospodarji zdaj med sabo, zdaj z družino vjédajo, 2, 337 ali ny bog tudi z nami? za kaj smo my tédaj takú nepokojni inu imamo toliku skrby, katere nas glojejo. tolikajn britkóst, katere nas vjédajo? habd. mar. 156 jesu nekteri, ki prez reda zdravja od boga potrebuju, i ako gda u tezeši beteg opadu, jako se staraju i kak ti zjédaju.

seda: sedem: sédaš: rav. 1, 179 posédaš pa brata obrekuješ; — séda: rav. 1, 278 ni je (matere Tobijeve) bilo vtolažiti, vsaki ľubi dan léta in gléda okol, po vsih potih jo je, koder bi bil vtegnil priti, de bi ga vglédala od deleč. Ob potu séda na rob hriba dan na dan ki se je videlo deleč okrog in peréakuje ga, škrin. 36 katèri rad per vinski pijači poseđa, bó v svoji trdni hiši nečast zapústil, rav. 1, 114 nov hrup je bil spet kmalo med Izraelci. Nebeški kruh jim preséda, po drujih jedeh se jim tóži. 2, 39 o polnoči velíkrat ko je vse tiho je bila Ana še v svetimu premišlovanu, in nam že kak krajčik ure v bogá misliti preséda, 2, 235 kar nam preséda, vesel tega bo vbóžic; kraj. 292 vrag zbog toga kakti jalna kača peete našega žitka zaséda, mat. 2, 125 ľubav i pohlepnost prekoredna proti dobram zemelskem zaséda srdce malo meñe nego vseh. Tako i: zaséda mat. 2, 60 bog koji ne će da žive neprijatelj tak oduren, obséduje srce isto i zaséda ñe z nutrnimi turobnostmi; — sédajo: nagfl. 98 deca sprevedíje si na ñega (osla) sejdajo, bejsijo i mlátijo ga, math. 2, 2, 88 lažliveh ľúdiñ je preveč, koji otájno zasédaju.

veda: vém, véde: védam: kov. kemp. 277 ovum peldum marlivo opoménem po nadehneñu i pomoči tvoji znovič se tebi zrúcam ter vsem koja svétu jesu odpovédam, mul. ap. 1472 od kojeh

povédam, 176 ova vam zapovédam, gašp. 1, 651 kak goder znanu tebi činim smrt negovu, tak očivesto i istinsko tebi povédam, da tretí dan je gori vstal od smrti, mat. 2, 23 ja vam zapovédam da hote i pojte po vsem svétu; — védaš: petr. 77 i ev. tirn. 71 ovo vezda očivesto govoriš i prilike ni jedne ne povédaš, kraj. 231 pazeči da zvuna tvojeh grehov ľuckèh nè povédaš, 1, 619 ti Valentin povédaš, da bog tvoj stvoril je nebo i zemľu, 1, 651 ti povédaš da bog tvoj je druge mrtve zbuďával od smrti, kov. kemp. 220 zapovédaš da zaúfano k tebi pristúpim, gašp. 1, 841 dopusti da koja nam ti činiti zapovédaš, s tvojum milošćum dopuniti budemo mogli; — véda: kov. kemp. 201 milošća odpovéda se stvorénu, levst. žup. 98 župani podporo dajó, ako se ovéda če je rés da . . , perg. 11^b povieda se, petr. 62 istinu povéda, mul. ap. 1445 kaj nam i prorok Ezekiel povéda, gašp. 1, 434 reč Pavla néga ne človeka nego angela povéda, 1, 436 Baronius povéda, da vu mestu onom je glasovita cirkva, kov. kemp. 99 ako gdo ľubi, zná kaj ova rêč povéda, mat. 1, 154 vam povéda s. Bonaventura, da još milostivnejša sada je vu nebu kak bi bila na zemľe ove živuča, mat. 1, 343 drugo je kaj nam vera povéda od duše, 1, 352 još prosim da bi čuli mudro domišleúe, koje povéda s. Ivan Chriostomus, math. 1^a 92 evangelium povéda od nekojega viteza, 2^b 209 je li ovo kaj Lukač evangelišta povéda pripovest ali samo prispodoba, vu tom nam ze vséma nikaj né postavljeno, mol. 256 peta zapovid prepovejda človeka moriti . . šesta prepovejda naj ne praznújemo, sedma prepovejda káj koli krádnosti, osma prepovejda krivo svedočiti, petr. u kalendariju: vu koterom dvojem vremene svéta mati cirkva svádbu služiti prepovéda, 223 i ev. tirn. 217 péta bóžja zapoved srdú prepovéda, 224 i ev. tirn. 218 osma bóžja zapoved láži prepovéda, gašp. 1, 519 sam Kristuš spáčke dávatí prepovéda, 1, 671 vrag nagovarja poganine da bi Máthiaša izkončali, koji aldove nim prepovéda činiti, math. 1^a 108 kojega današni evangelijum pripovéda, petr. u predgovoru: gospon Kristuš zapovéda vsem pastirom . . vučiti ľuctvo . . concilium tridentinski zapovéda vsem plebanušem, da imaju . . vučiti ľuctvo sebe zručeno, kraj. 154 zveličitel . . nam zapovéda, da bi mi gusto krát čez den molili, gašp. 1, 688 zapovéda pápa postiti vu srédu . . pepelnica i trojáki, križ, Lucija duši vsaki kvatre postit' zapovéda, ak če najti v nebo sléda, 1, 400 Magudat vsa od nih marľivo zezvéda,

vam povédam, vran. rob. 2, 24 čami me prehajaju kad vam ova povédam, 1, 192 nikaj ne delamo, dok vam pripovédam, levst. žup. 183 ovédati, ovédam, petr. 75 ja vam istinu math. 2^b 127 bog pošila betege zvrhu ľudih, da njihovu trplivnost podložnost vđi negvoj zezvèďa, 2^c 200 bog srca i obistja zezvèďa, kov. kemp. 154 ako je jak bogat lép prikladen ali dober pisec, dober popevác, dober delavec, zvèďa se; — mul. ap. 722 kajti se po praznom obdržavanu nikaj ne zvèďa; — védate: petr. 74 od ovoga zvédate með vami kaj sem rekel; — védajo: krist. 50 pozívam vam vse koji dopovédaju da se previdnost božánska samo do meseca pretèže, gašp. 1, 414 od toga vnogo več boguslovci povédaju, 1, 523 povédaju s. Šimeona stárca ne listor človeka naj svetéšega, nego i najmudrešega, kov. kemp. 176 krhki ľudi smò, ako prem za angele nas vnoği preštímávaju i povédaju, mat. 1, 317 kada vsi drugi proroki obladaie povédaju, ne budi ti sam koji bi nesreču povedal, krist. nač. 30 čini nàrave jesu jeziki nebèski, koji odičenost velikoga bôga povédaju, 71 vsa proročanstva ova jesu spuñena; ona povédaju od stanoviteh pripečen. kraj. 172 oni kii se gusto krat čez godiščè spovédaju, mogu se póleg ovoga kratkoga examena občínati, 222 znáj tó da vnógi ľudí od popa več grehov nazáď odnášaju nego ih pred néga donašaiu zbog toga kaj se zlo spovédaju, 225 za kaj vnoği grešniki pokoru na dugo vremè odláče ter se néradi gústo krát spovédaju? math. 1^a 120 pokórnost stoji vu tom da vi vu vseh dugovánah koja vam vaši ľublèni róditeli velé, zapovédaju ali prepovédaju, prez vsakoga mrmrána i odvláčeña sebe poslušne i pokórne izkážete, kov. kemp. 188 težko je kada se nepriložna i koja ti se meñe koristna víde, činiti zapovédaju, gašp. 1, 571 zapaze sluge svoje poglavniki domom dohajajúče, đedèrnò, gizdavò ter bahatò zezvèďajo i zrok izpitávaju, zá kaj zapoved nim dana ne izvršena ze vsema, mul. ap. 1439 ki nikaj ne delaju, nego kaj drugi čine marlivo zvèďaju, kov. kemp. 215 vnoği zvèďaju, gdo je vekši vu kraľstvu božjem.

b) u kojih ima vokal $e = a$.

Take su osnove: greza: gréz: pogrézam; jeka: jèk: odjéka; kleka, kleca: klèk: poklékam, poklécam; leca: lèk: lécam; preda: preď: zaprédam; préga, préza: preğ: zaprégam, zaprézam; preza: preğ: buhe prézamo, leñavec se préza; sega, seg: priségam, dosézam; tega: tèg: raztégam, otézam; tresa: třeš: raztrésam; zeba: zèb: prezébam.

Primjere iz kniige imam od ovih osnova :

leca: léca m: rav. abc. 35 se izbudím, se zléca m ich strecke mich; — lécaš: kov. kemp. 116 kajti još preveč nenáredno se lúbiš, za to se drugeh vóli popúnoma zručiti lécaš; — léca: kov. kemp. 118 zagrmúješ zvrhu mene súdmi tvojemi, gospodine, ter s stráhom i trepetáñem vudíraš vse kosti moje, i léca se kruto dúša moja, mat. 1, 575 skušavaña, obhajaña, vkanlivosti, koje vsevdil vrag naléca i plete da v greh opademo, gdo more vsa povedati? kov. kemp. 199 milošča príprosto hodi, vsakoga zla kipa se ogíble, čalárnosti i vkáneña ne poléca. i vsa listor zaradi boga činí; — lécate: mat. 2, 513 ne morete tájiti da živeti vu grehu smrtnom je postaviti se i naléči vu pogibel, da takov vumre nespokoren i skvári se; živuč vi vu grehu smrtnom vas postavlate i nalécate volno i prez zroka na ovu pogibel; — lécaju: perg. 45^a gde vrše zalecaju.

prega: préga: preš. 111 ak kdó ne vé kam se cezúre déjo, on vpréga pégaza v galéjo; — prégajo: bar. 14 koña vu koula prégajo.

sega: séga m: levst. žup. 204 zasézati, zasézam konflsciren; — séga: škriñ. 343 kdor na lažnive perkázèn držy je kàkor tá, katèri po senci séga inu hóče vèter popasti, rav. 2, 87 tudi mi si ob času pokója odločujmo kaj božje besede, ki nam v živo séga, levst. žup. 55 podežélna se (bolezen) imenuje, ako séza širje po deželi, 59 ta bolézen se prijemlje in séza časi na široko, bar. 7 skouz ouken svetlost séga vu stanice, rav. 2, 82 nad Jezusam ob negovi skušnavi vidimo, kakó se sveta krepóst ali čédnost doséga, bar. 8 hvála naj bode tebi za tvojo dobrou, štera nas doséga vsaki den tak rédno, rav. 1, 265 tudi clo mrliče obséga negova dobrotlivost, rog. 1, 368 kadàr ta mušel zamerka de ena človéška roká h ñemu poséga, tedáj zaprè se, škriñ. 125 katèri pravičnu perséga, 300 človek katèri veliku perséga, sturi de enimu lasjè po konci stoji, traun 28 katèri svojmu bližnimu perséga, 53 katèri svojimu bližnimu golufnu ne perséga, küzm. 46 kí priséga na oltár, priséga na ñega i na vsa štera so na ñem, i kí priséga na církev, priséga na ñou i na onoga kí v ñej prebíva, i kí priséga na nébo, priséga na trouuš boži i na onoga kí na ñem sedí, trpl. 18 kí krivo ne priséga; — ségajo: rav. 2, 237 per ti perlóžnosti je Jezus tudi še odráscam nektire besede rekel, kí jih nè pozabiti, v živo ségajo, levst. žup. 4 kadar se na pósodo jemlje toliko novceev, da presézajo

občinski létni dohodek, 6 da se na pósodo vzame toliko novcev da presézajo letni dohodek, škriñ. 196 z lahkoto krivú perségajo, škrb. 1, 106 med sovražnike Jezusove šliš'jo vsi taisti ktiri svoj'ga bližniga preklinajo, hudičo zdajajo, se roté inu lažnivu perségajo, küzm. 398 ljudjé na vekšega od sébe priségajo.

strega: stréza: gön. 92 etam pod slameno oslico máčka nastrejga, levst. žup. IX tako so pisali prédniki naši ter tako ustréza tudi starej slovenščini, 70 skrb za siromake je domača in óbča, a to dvoje naj si ustréza mej soboj, da storí domača milostína česar ne more óbča; — strézajo: levst. žup. 101 mej štétvo je paziti da se na novo stavlenim hižam dadé taka števíla kakeršna si ustrézajo z davčnega urada katastrom.

tresa: tréasaš: kov. kemp. 187 tréba je da se još na zemlji skušávaš i vu vnogeh pretréasaš; — tréasa: škriñ. 379 on snég iztréasa, čb. 5, 7 razumeš kaj vetríc pravi, k rožici otréasa rosíco? jap. ev. 53 kateri z mano vkup ne spravla, tá ràztréasa, traun 367 on ràztréasa slano, kakòr pepel, jap. prid. 1, 284 kateri z mano ne pobèra, ta ràztréasa, ravn. 1, 23 ne da bi očetovo zmoto perkril, ràztréasa ga še, jap. prid. 1, 20 kaj za enimu rioveñu eniga groma, kir zemlo stréasa, bom jest ta še nigdar zaslišani glas ñegove štíme perglihal? ravn. 2, 50 spet vidimo iz tega, stréasa nas, káki trínošek je človek, ktiri zgol sebe ľubi, čb. 5, 7 razumeš kaj grôma buč, ki strop nebéški stréasa, poméni? preš. 172 temná je nóč in stréasa gróm obláke, 181 kak vodà nazgrája, kak bregóve stréasa, vran. rob. 1, 208 zrak stréasa z zemľum; — trésate: ravn. 1, 106 kadar olke otrésate, ne stikujte za seboj po vejah, jap. prid. 1, 284 vy ne spravlate nič vkupej, vy ràztrésate tédaj; — trésajo: ravn. abc. 9 oče sadje otrgajo, češple otrésajo, orehe otépajo, ravn. 2, 67 ktiri pokoršino kakor tišéc jarm znad sebe otrésajo.

c) između osnova u kojih ima izvorno poluglasno ove: cvita: precvitam; kliña: prekliñam; miļa: pomiļam; mira: umíram; píra: ispíram; sira: osíram; stiļa: postíļam; šiļa: pošíļam; žiña: požíñam; pa tako i kiļa: klati: zakiļam let. mat. 1882/3 268 i miña: spomiñam. Evo primjeri iz knige:

cvita, cvéta: cvíta: čb. 5, 10 ocvíta srečnost prava in veséle, spolñéne vsake žéje v baharskih šég slovécim le vedéñu? ravn. 1, 121 vmreti vtegnejo tudi otroci in marsikteri otrok se podrézne, kadar se ravno nar lepši razcvéta, v grob; — cvítajo: rog. 1, 29 jest sim ta práva vinska trta, katéra napolnila

je vso zemlò, obšèncèla usè gorè. stegnila se do morja inu reširila te mladýke, te odraslike po usem svejtu: kateri odrasliki inu mladýke niso drugi kakòr ty vjèrni, kateri po usem svejtu se znajdejo, inu ú tem vinògradu s. m. cerkue zeléne se, precvétajo inu samastu tega sadú rodè, kor. 2, 91 golèíce mi precvétajo.

klína: klína: ravn. 1, 207 kdor vboziga stiska, stvarnika negoviga preklína, 2, 165 kdo je ta de boga preklína? — klínamo: küzm. 280 nej (liki se preklínamo, i liki pravijo niki ka mi velímo) činmo hüda, naj prido ta dobra? — klíňajo: ravn. 2, 138 blágor vam, če vas preklíňajo ľudjé za volo mene, krist. blag. 1, 61 sàmi med sobum svàdiju se, preklíňaju i pregàňaju.

mína: mínam: škriñ. 217 jest vas opomínam, de pridete dobrovòlni, küzm. 293 opomínam vás, bratje, za volo milošè boži, postavte tejla vaša na aldov žívi, 276 mi je svedok boug, ka se neprestanoma spomínam z vás, trpl. 34 boug moj, tužna je dúša moja vu meni, zá to se s tébe spomínam vu držèli Jordána i Hermona mále gore, 49 gda se na postelo ležèč spomínam s tebe, 116 jas se spomínam s preminouči dnevov; — mínaš: mol. 114 gospodne bože, kí nás na tvoje spoznañe i svèto slúžbo nestanoma opomínaš, nadigni gori naša srcá, 136 nego me ešè na pokouro opomínaš, kraj. 63 prosim te da me presvéčuješ, rávnaš, opomínaš, brániš i pomážeš, trpl. 7 ka je èlovek, kaj se spomínaš ž ñega? 71 med timi mrtvimi sem zapüšèen kak ti presmekñeni v grobi ležèci, s šteri se več ne spomínaš, geto so od rouke tvoje razloèeni; — mína: rog. 1, 282 kateri praznik opomína nas èastit' iz vesèlam rojstvu Mariae, 1, 583 Jezus use klièe, use opomína (a sa y mjesto í: 429 Jezus opomýna nas h temu itd.), škriñ. XXXV v 13. v. opomína ženin nevésto, de . . . , XXXVIII od I. do VII. postave opomína mó-dèr, de imájo ľudjé modróst lubíti, škrb. 1, 405 h temu nas sama mati kat. cirku zvestó opomína, 1, 416 ktir te opomína od greha odstopiti, ravn. 2, 90 moj krst opomína, de se od grehov očistímo, 2, 239 paè trdo opomína Jezus od zapelivosti! levst. žup. 75 ta zakon tudi opomína, po kacem póti bi se z nova pozidávala razgrajèna selíšèa, nagfl. 74 vuèitel te hüde opomína, kára, kaštiga, te vrle hvali, zagr. 1, 216 kralj David vsakoga od nas opomína govoreè: . . . , mul. ap. 135 bráni ga, da vu greh ne opáde, i ako opáde, opomína ga na pokoru, gašp. 1, 667 strašna példa ova krhkoèe èloveèánske opomína nas s. Pavlom:

qui se existimat stare, videat ne cadat, trpl. 94 on se spomína na veke s zavezka svojega, kraj. 296 te ih (grehe) potle popu nè valuje pred smrtjum, kaj se ž njih ne spomína, gašp. 1, 116 od ovoga vu dnevú ovom posta negda pri cerkvi spomína se náredba ali red rimski cap. 20, 1, 539 iz ovoga s. mučenika spomína se Metafrastes; — mínamo: mol. 71 veliki den svetímo, gda se stola spomínamo etoga nastávlehá, kraj. 95 napravil je gospon Christus méšnoga aldova na spomínané svojeh teškeh múk i smrti krížne, da sè mi mešè poslušajuči od telh negoveh múk spomínamo, gašp. 1, 678 ah, gdo nas tak bráni vu nevolah, gdo čúva vu pogibelih, kak svetei božji, ako se listor iz ž njih spomínamo; — mínjajo: trpl. 5 ár se vu smrti ne spomínajo s tebe, 10 gospodna ne spomínajo, kraj. 298 kii bêtežnike na ova dugovánia opomínaju, gašp. 1, 611 koji ne sveto ime gusto krat spomínaju, od strašne boli zubné občúvaju se.

míra: míram: mol. 170 tebi vörostújem, oh Jezuš! tebi spím, tebi živém, tebi méram, küzm. 3, 21 vsáki dén vméram; — míra: ravn. 1, 331 strašna je smrt nepobolšanega grešnika V míra naj še med takimi mukami pravičen, sej tolažiti se ima s čem, 2, 168 moja hěi vmíra, joj! preš. 137 vsa v poglédu tvojem skrb umíra, kraj. 286 malo koteri zmeđ njih dobrum smrtjum vumíra, mat. 1, 356 vekša stran njih vmíra na posteje, 2, 107 vumíra od glada, 2, 198 sada nemu priteščalo je, tuliko da ne vmíra, 2, 447 vsigdar čuli budete da se hváli takaj od ljudi malovredneh, koji vumíra opráščajuč špote, obšanosti, i da se kudi koji vumíra očítujuč srdce jála i fanteña puno, 2, 482 vumíra samo jeden krat; — mírajo: mol. 271 ka či se na skvarjeñe zglédnemo i na né mantre? kak brezi smrti mérajo i nigdar mrejtí nemrejo, küzm. 320 liki vu Adami vsi mérajo tak i vu Kristuší se vsi oživějo, trpl. 39 ar se viditi dá, kaj tak moudri mérajo kak norci i blázni preidejo, küzm. 454 bláženi so ti mrtvi, ki vu gospodni vmérajo, kraj. 293 od kud izháda da vnógi bêtežniki préz dobrè pokorè vumíraiu, 317 kij préz döstojné pokoré vu smrtneh greheh vumíraju, mat. 1, 356 vsi grešniki ne vmíraju nepripravno.

šíla: šílam: küzm. 47 jas pošílam k vám proroke, küz. mik. 5 ovo jas pošílam anđela mojega pred lícom tvojim, 99 idte, ovo jas pošílam vás liki ágnece med vuké, math. 1, 1, 30 nut ja pošílam angela mojega pred lícem tvojem; — šílaš: mat. 1, 101 budi blagosloven bog vu vseh, koja zvrhu nas pošílaš;

— šíla: traun 64 gospód pošila povódne, levst. žup. 50 kakó je biti skrbnemu, kdor dela ter kam pošila strélne kápice in vžigalice, to ustanavla ukaz, 150 natisnene golice tacih povêlij županom pošila polítično okrajno oblástvo, gašp. 1, 580 vučemo se od svéte ove devíce i mučenice Dorotée vu mukah i težkóčah, kotere nam dóbri bog pošila, veselo lice i sree držati, 1, 603 ovak i Lucifer pošila podložnike svoje i gréšnike, da bi vse ľudí od néga odvrnúli, 1, 623 pošila tulikajše né vu ovi súzni dolici iz jednoga držaňa vu drugo, 1, 740 na službu vašu angele svoje vam pošila, krist. 153 podnašajmo trplivno vse, kaj nam bog pošila; — šílajo: rog. 1, 587 pošilajo unkaj na hribe gvišne gledóuce, de bi gledali, kadaj bi se imelu tu sunce pèrkázat, levst. žup. 14 novci se brez poštaríne pošilajo, 147 te podrúžnice vojáke izprejémajo, skazújejo ter pošilajo na dopolnitvenega okoliša postájo, kúzm. 47 kamenúješ one, šteri se k tebi pošilajo, nagfl. 20 za ka vas roditelje vsák dén v šoulo pošilajo? krist. blag. 1, 55 tak détcu svoju vu muke vekivečne pošilaju, levst. žup. 50 zakon ne išče posebne pazke samó tedáj, kadar se različna otrovíla in vžigalice prodávajo, nego tudi tedáj, kadar se déljajo in raz pošilajo.

Po analogiji osnova na ína imaju taj naglas i osnove: gína mjesto giba od po-ginoti; grína mj. grta od po-grnoti; triňa od utrnoti: sveča se utriňa, zvezde se utriňajo, to se ne striňa.

gína: gínam: rav. 2, 252 kolko mojiga očeta najémnikov ima kruha čez némoč, jez pa tukaj od lakote pogjínam; — gínamo: rav. 2, 217 gospod, otmi nas, pogínamo.

grína: grína: preš. 66 odgrína ti se póstlčica, škriň. 90 človèk kateri s perliznenim inu golúfivim besédami k svojimu prijátlu govory, négovi hóji mreže razgrína, levst. žup. 144 razglasilo.. oznaňa se kakor se kóđ zdí pripravneje: javno se pribíja, na vídež razgrína po gostilnicah, 143 v teh izkazilih o stanovíščih so pisani tudi tisti brambovci, kateri, kadar se vojska zgrína v orožje, ne pojdejo na razpreglédnega uradú postájo.

d) još dve tri osnove koje se grade od osnova na suglasno: lega: leg: polégam; leta: let: létam; griza: griz: ogrizam; striga, striza: strig: ostrigam; goda: gäd: zgódam, sviňa zgóda; žiga: žeg: vžigam. Primjere iz kníge imam samo za osnove:

lega: légaš: rav. 1, 108 sadniga drevja ne sméš kaziti, tudi kadar mésta oblégaš nè; — léga: rav. 1, 212 če jo (deželo)

sovražnik stiska in né mésta obléga, 2, 195 duhovnim k lepim délam šántovim šántovcem daja Jezus moč, de se dobriga lóttjo in de se jim pot zveličaňa odléga, abc. 53 presica, ko je debéla, se zakóle. Mesó, bôh in klobáse so. Žé se gódlá perléga, traun VII zjutráj in zvečér se pětje tih psálmov razléga, ravn. 1, 146 ves ľud zažène vesele, de se po deželi razléga po širokimu in dolgimu, 1, 152 po celi zemli se klic nih razléga, 1, 174 razléga se glas pésem trobént in bóbnov, 1, 315 od veseļa je ves polk vriskal, in vesele se razléga po širokim in dolgim, 2, 71 glas izkušave ni le Judam vèlal tistih časov, razléga se iz véka v vék, ber. 165 glas se razléga na vse strani, čb. 5, 57 zapôje de razléga se, čb. 4, 39 opat bogato napitan na mehko se vléga, levst. žup. 77 dohodkov dobivajo nekaj od občéne, nekaj od zavaroválnih zavódog in od pomagajócih družábnikov ter kar se nabere še drugód. Vse to po tem zaléga de se kupuje in trdi gasílno orodje. Kašto čuje se i léga.

leta: léta: ravn. 1, 278 ni je bilo vtolažiti. Vsaki ľubi dan léta in gléda okoľ, preš. 119 vé že ki nad póttjo léta tica, de jo ľúbim, 167 od veséļa do veséļa léta; — létamo: kor. 3, 25 kaj hočmo ptiči védit' k' po zraku létamo? — létajo: škriň. 379 za tó so se shranbe odprle inu oblaki kakor ptice létajo..., on snég iztréša kakòr ptice doli létajo de bi se vsédle, ravn. ber. 164 soparji létajo po zraki, kor. 2, 90 po nébu ptice létajo, preľubo gostolévajo, preš. 10 ne létajo čebéle, krog cvétja ne šumé, mat. 2, 40 hočemo ravnati se poleg vođenā našeh nevkrotneh hotejn i požeľejn, koja ne létaju navadnem načinom proti dobru nebeskomu, kug. 192 letá boležen vékši dejl se vlóti tēh svín, katere se malu zlétajo. — Nu s prijedlozi složena osnova s iterativnim značenem ima ˘: léta: oblétam, sprelétam, zalétam se itd. ‚dolgo oblétam predno vse oblétam‘.

žiga: žíga: škriň. 377 sonce ob poldne zemlo izžíga., al sónce tri krat bôl izžíga gorre, levst. žup. 66 kazniti je vsacega ščuvája, kateri délavce podžíga de bi z mezdó poskočili, traun 245 ogin gre pred nim inu požíga okóli negóve sovražnike, ravn. 2, 199 kakor se plevél odbéra in požíga, ravno taki bó konec svetá, preš. 107 povsód veséle lúčice peržíga ji úp golfívi, škriň. 249 pogovor z nó kakor ogin vžíga, 320 po štèvili drevja v lógi se ogin vžíga, čb. 5, 35 'z očésika vžíga ľubézen, mat. 1, 306 spodobno je k one svetlosti koja na previsokeh turneh vužíga se da se samò vidi, ne pak da se hodi, traun 212 kakòr ogin

gojzd požgé inu kakòr plamen gorre za žíga, takú jih ti s tvojim hudim vremenam pregáñaj; mol. 236 ona (lubav) mi pamet za žíga; — žíga j o: ravn. abc. 73 mlatiči víhajo cépce na kviško. Eden za drugim o žíga j o, preš. 45 ne poglédi svítle stréle z néba jásnega posláne déleč króg junákov sream v žíga j o skeléče ráne.

2. Osnove raširene na i k a, e k a, u k a, e h a; i t a, u t a; i z g a, u z g a: b l e s í k a (uz blesiče) fulgurare; b z í k a (uz bziče) lascivire, o govečetu; d o b r í k a se adulari; d r s í k a se eislaufen; l e s í k a (uz lesiče) fulgurare; p l a s í k a flammare; s k o v í k a ululare (ut noctua); t u r b é k a gemere (de columbis); c v r z ú k a crepare, stridere (terendo); s k o m ú k a munkeln; v r z ú k a portam iterum aperire et claudere, b l a h ú t a ruere; č v r k u t a fritinnire; h r i p ú t a anhellare; l o p ú t a obicere fores; p i s k ú t a difficulter spirare; s k a k ú t a exilire; s r e b ú t a sorbere; š k r g ú t a stridere; b o l é h a (uz bolehá) valetudine minus commoda uti; s k o l é h a (i skolehâ) se convalescere; b r l í z g a vehementer sibilare; b r l ú z g a alapas ducere (pf. brlúznoti). — U knízi ove osnove slabo dolaze: l e s í k a š: kraj. 354 bože kí tvoju zmožnost i gore na nébu i ovde na zemle skazuješ, gda tvojem glásóm iz oblakòv grmiš ter treskaš i svetlemi obleski lesíkaš, náglemi vetri hrupiš, prosimo te, stegni tvoju srdu; — l e s í k a: petr. 189 plačem zvoní vu jasleh, kí grmí vu oblakeh, gda se svét lesíka; — ž m í k a premere: vran. rob. 1, 130 da mú pak péčenka s tem tečnèša bude, z e ž m í k a nekuliko citrónskoga soka po ñoj; — t u r b é k a j o: nagfl. 114 ti drúgi (goloubje) se pa šétajo okouli goloubnéka i t u r b é k a j o; — k u k o r é k a: nagfl. 108 kokouš krákríva i kokodáče, kokout pa k u k o r é k a.

3. Osnove koje se grade od ženskih supstantiva na a s ' na predzadnoj sloveci n. p. b r á n a m: brána, occare; b r á z d a m: brázda, sulcum imprimere; č á r a m: čára, incantare; p r i d ú š a m se: duša, kleti se govoreći: pri mojej duši; g í z d a m se: gízda, superbire; s á ñ a m: sáña, somniare, nu češče: snâ mi se; t r o b é n t a m: trobénta, tuba canere; tako vałda i v l á d a m, l á d a m od vláda a ne od vlasti. Ovaj glagol dolazi veoma često u ugarskoj slovenštini i u kajkavštini n. p. v l a d a: v l á d a m: mat. 2, 16 kuliko goder preštimanoga i dragoga vidiš mene imati i ládati, tko vse nimam nit l á d a m za moju hasen . . nego imam i l á d a m vsa ova za ljubav, hasen i dobrovolnost z ljublenum želum podložnikov i puka moga, kraj. 148 s tvojum pomočjum o b l á d a m,

mul fer. 39 isprosi mi od predragoga Jezusa tu milošću, da takva skušavaña vsegdar obládam, 127 i da ga obládam, za to obečem starejšem pokornost, kov. kemp. 204 dej mi ovu milošću, da obládam prehudobnu naturu moju; — vládaš: trpl. 113 tí ládaš moje obísti, kraj. 118 ki usëm svetom nebèskem i zemeljskem ládaš i tréšes. 317 onde vezdaj kraľuješ i vsem svetom ládaš i tréšes, gašp. 1, 475 potrebno je da vu trplivnosti ládaš z dúšum tvojum, küzm. 280 naj pravičen bodeš vu tvoji rečej i obládaš gda se soudiš, gašp. 1, 824 kči moja, ovo je vréme skušavaña, čuvaj se da ne privoliš i ne izgubiš vu jednom hipu vsu tvoju muku i trude; ako ga pak ti obládaš z neprivoľenem, kak zapazi da si ga premogla, hoče pobegnuti od tebe, kov. kemp. 198 ako samoga sebe zvršeno obládaš, ostála lagle podložiš; — vláda: küzm. 230 Peter ními pa rče: srebro tvoje ti naj s tebom bode na pogübelnost, kaj štímaš ka se boži dar za pejneze láda (ap. 8, 20), 365 mér boži naj láda vu sreáj vaši, nagfl. 89 dokeč (pes) s sebo m láda, zgrizé ka pred néga príde, perg. 22^b le k mestu ima sudac preceniti i v ruke kupceve dati da je lááda, 54^b da zastavljeno imiéne pravdenim zakonom laáda, 70^a nepravdeno láda ono imiéne (14^a 17^a 23^a laada), petr. 200 vsem svetom láda i trése, 218 peklom láda, kraj. 257 kí vsem svetom láda i trése, 266 nímu daruješ vse ostalo blágo tvoje, da on ní m láda kak ti svojém, gašp. 1, 583 ako hočeš i desnu stran negda vudri, ar z levem vuhom vre čistò gluhota láda, kov. kemp. 203 kuliko natúra više se stéze i láda, tuliko vekša milošča se vléva, 205 niti punum več istine svétlostjum, niti zdravjem i rávnovstjum hotéu svojeh láda, mat. 2, 247 naj bude vse, kaj dobra ima i láda svet, math. 2^c 101 podeli nam milošću tvoju, da se svét poleg náredbe tvoje mirovno rávna i láda, mat. 1, 538 s. Jakob prednazveščeje vsakoga blaženoga, koji na dláda skušavaña, 2, 59 na nas spada na nas včiniti da bog na dláda ovo strašilo greha, krist. nač. 14 ovakvo veséle postavljamo mi vu ovem izvišenem pokoju i vu ovem želnem stališu srdca, gdé gâ nikaj ne gene, gdé je vsevdil mirno i nikakvoga se zburkaña, koje bi se proti nímu podiglo, ne boji, i gde vsako zlo na dláda, koje živléne človečansko obstira; mol. 71 staríno tere novina, séneo obláda pravica, 259 vodou moreš preplávati, smrti nej obládati, gda tou dönok tvoj'ga konec vtrgne žítka i naglo te obláda, küzm. 426 vsáko porodjeno z bogá obláda ete svejt i eta je ta obládnost, štera ete svejt obláda, vera naša. Što je, kí obláda

ete svejt, nego kí verje ka je Jezuš sin boži, 441 kí obláda, té se obličé v bejli gvant, 440 kí obláda i kí zdrží do konca dela moja, dám némi oblást nad poganmi, petr. 42 ako pák prišedči od néga jákši obláda néga vse négovo orožje vú ko se je vufal odnese, mul. fer. 43 krščenik sebe obladavec i nebo obláda koje se silum dobiva, gašp. 1, 325 vu Aleksandrije (s) světem Athanašom prebivajúcemu da Arijáne obláda dojde stanoviti človek velike mudrosti imenom Didimuš, 391 koji obláda ne če se raniti od smrti druge, 400 vu vremenu onom Chosroas kraļ perzijski s strašnum vojskum pod Jeruzalem dojde, varaš obstre, podséde, obláda, porobí, 586 ovdi trúdnoga vúgoden seń obláda, mul. ap. 845 négvu ženu kruto lépu pred svoje oči ne pustil dopeļati, da ga né pogled na zlo poželeńe ne dopeļa i ne obláda, kov. kemp. 98 ľubav hoče biti prósta, da se po kakovi škodi ne obláda, 115 proti stáne zaráščena naváda, ali bolšum návadum se obláda, 116 hitrêje zvúnski neprijatelj se obláda, ako nútrni človek nê porobljen, 198 kotéro zlo kad se obláda i podloží, spróti velik mír i vtišeńe postáne, 204 potrêbno je milošče tvoje ter velike milošče, da se obláda natúra na zlo vsigdár gotova od mládosti svoje; — vládamo: mat. 1, 409 ono malo, kaj imamo i ládamo, je ostanek našeh dobrih, gašp. 1, 791 znáj da mi s tobum vojuvali búdemo, do konca stálni ostanemo i zadnič tebe obládamo; — vládáte: mat. 2, 188 pošle betege i strašne protivščine, koje vas poróbe i mentuju vsega kaj imate i kaj ládáte, 278 vsa ova lahkò nadládáte; — vládajo: kúzm. 40 znáte ka poglavnícke poganski gospodújo nad ními, i ti veliki ládajo nad ními (mat. 20, 25) 355 mi nemamo boja prouti krvi i tejli, nego prouti poglavnikom, prouti oblásti, prouti svejta zmožnosti, kí vu kmici etoga svejta ládajo, prouti dühovnem hüdoubam za ti nebeski volo, trpl. 10 okouli vrat je vse puno hüdobnákov, gda za man ľudjé med sinmi človečemi ládajo, 15 obari slugo tvojega od ti zvišeni, naj ne ládajo nad menom, perg. 4b kakovo gode imińe ládaju, 9a kotero nepravdenu ládaju (14a 64^a laadaju), mat. 2, 75 mora se moliti za občuváńe i zdrzaváńe dobrih koja se ládaju i vživaju, 78 ládaju, vživaju vsa dobra, 125 penezi po vsem světu ládaju i gospoduju, kov. kemp. 233 vračtvo, vu kojem zla nagneńa moja se vráče, pohténa stěžeju, skušńe obládaju ali pomenšávaju. — Nu ako u supstantiva nije izvorno duga slovka a riječ ima samo u krańštini osobito u goreńštini ', onda ima glagol potisnuti naglas n. pr. sréčam: sréča a

srpski srèca; ili ako ima rijeè u krañštini ' a u srpštini ^: pričam, priča a srpski priča; žejam: žéja a srpski žêða. — Tako i od supst. neutr. na o s ' na slovci ispred o: čislam: čislo, čisla: ravn. 2, 6 svoje dopadajène imá on nad dobrimi ljudmi: pozná, čisla jih, lubi jih; — čislamo: preš. 120 dôkler ne cvetè še róža, so v èastì per nas viól'ce, zvònèike, marjét'ce, drúge túdi čislamo cvetlice; ali dêlam: délo, jer srpski djêlo.

4. Osnove koje se izvode od nomina s ' na zadnoj slovci: jedínam: jedín; kališam se: kališ; krížam: kríž, petr. 244 pokáži mi, kak se krížaš. Za kaj i za koju se hasen tak krížaš? — jedínam: kov. kemp 233 hoèeš da sebe sámoga tebi vjedínam? — jedínaš: kov. kemp. 256 ti dohájaš, da se iz mene posvetiš i meni vjedínaš; — jedína: kov. kemp. 230 dúša moja têlo tvoje želê, srdce moje s tobun sê vjedína i hlepí, 259 to je vsa želja moja da se srdce moje s tóbun vjedína; — jedínajo: nagfl. 186 zmrznejo dosta krát spári vu zraki; posebne žilice se po tom vjedínajo i málo bejlo pérje obrázijo: snejg ide. — Kalíša: nagfl. 106 svíña je nečista: kalíša se v naj ružnejši mlakaj.

5. Više dvoslovčanih osnova i domaćih i tuđih, koje rjeđe u knizi nego u svagdañem govoru dolaze. Evo ñeke iz knige:

áhta: áhtam: rog. 1, 597 veè, veè takih imelu inu kazalu je eno tako múè, ena taka ,karpkúst' (čitaj krpkust), katére bi zamógel postávitì naprej, ali se teh na áhtam; — áhtajo: rog. 1, 133 tu nebú se dêrgáçi na poséde, od drugih na prèjme, kakòr le od teh katéri samy sebe premagajo, de se tega posvetniga na áhtajo, na samo èast božjo mèrkajo.

ána: ána se: ravn. 1, 27 tako se Abraham nar lepših krajov dežele vána, de je le mír, 1, 57 Jožef ni lubil krepósti in èédnosti iz posvetniga dobíèka. Otéti svojo èédnost ali krepóst še se le vsiga vána: èastí, veseļa in dobíèka. Paè lep ván je ta! 213 bó naj z nami gospod naš bog kakor je bil z našimi očaki. Ne zapuša in ne vána naj se, nagíba naj si naše srca, 239 kdor se na prazne mrèesa zanaša, se vána svoje božje pomóçi.

baha: báha: škriñ. 254 góriši je tá katèri dêla inu vsiga obilnu imá, kakòr tá katèri báha inu kruha stráda, ravn. 2, 147 kdor s svojimi darmí báha, kdor jih revežam oponáša in hoèe velike hvale za ñe imeti, taki še ne misli lepo in milo, kakor je Jezus, preš. 17 mársi kdej, ki ti tvoj lubi zapójè, srèce v lubézni se báha vesél, v srcu te zbúdajo pémice môje.

bleda: blédam: čb. 5, 36 zapékam, o blédam, v sesêji gorím.

bliska: bliska: nar. pes. po goräh grmí in blíska, lúbček pa po póli vríska; preš. 7 kak lepó se rôsa blíska, dokler jútra hlád ne míne! bar. 35 kak šté blíska ino trejska, čútim jas božo rokou, mul. ap. 104 kada se blíska.

ceha: céhaš: jap. prid. 1, 140 ali se ne delaš očitnu norca ti, moj Kristjan, kadar kumaj od pridige prideš katëra je bila zuper pyanost držana, ker si sam potrdil vse, kar je bilu rečenu inu vëndèr na ravnost iz cërkvè v oštarijo tečeš, ker do noči inu še en kos nočy cëhaš, inu šleviš? — céhajo: jap. prid. 2, 52 ravnu takú bogá režalijo kakòr drugi pjanci, katëri se prav hudu v cëhajo.

cíla: cíla: mol. 20 o preodíčeno sveto trojstvo, eden právi boug! k tebi cíla moje náj prvo etoga dnéva zdihávañe, 249 tvoji rouk strejla povséd na mé cíla, nagfl. 76 négva pout je vu vsem míla i tebi na dobro cíla, 90 lepou je viditi, kak mačka stráži i loví miši: takšëga hípa se mačka v skrivno mesto potégne, doli se potúli, z repom vuja, cíla, ednouk skoči i med škramblami ji je porob, gön. 51 Kolman tá cíla, pa velí: strejli; kov. kemp. 140 znam kak je vsakomu, kaj misli, kaj hoče i na kóji konec cíla négvo nakaneñe, krist. blag. 1, 69 bili sù stanoviti da ono kaj bog čini, premda i nepovoľno i suprotivno bi bilo, vëndar na dobrò cíla; — cílajo: trpl. 8 oči négove za nevolákóm cílajo, 46 cílajo s svojimi strejlami, 49 ki s svojimi britkimi rečmi cílajo kak s strejlov, krist. blag. 1, 127 po kojém zrnu vnoçi svète cirkve navučiteli male grehe razmévaju, koji se od ľudih za malo dugováne preštímavaju, ako prém na vekivečno skvarjeñe cílaju, 140 vsigdàr naj na dušu gledaju i cílaju.

dirja: dírja: kor. 2, 8 v šotòrje dírja, dírja v skók, Turčine séka vse okróg; 30 Pégam dírja jadrno, dain. 89 jazbec k men' perdírja; — dírjava: kor. 2, 79 obsédlej brž koníča dvà, v Lúbláno v skok podérjeva; — dírjata: kor. 1, 136 sta šla na ravno mi polé, en krat naprot zadírjata, en drujmu nič ne storita.

erba: érba (govori se jërba i vérba): škriñ. 96 skuzi try rečy se zemli nepokoj gody: . . skuzi zúprnu ženó, kadàr bó v zákon vzëta, inu skuzi dekló, kadàr po svoji gospodini ërba.

ferbéga: ferbégaš: škrb. 1, 64 kir se božje lubezni, božjih gnad inu večniga izvéličaña zanikrno ferbégaš.

fercera: fercéra: rog. 2, 80 od teh treskov, katëri ta život (životh) zadénejo, se čudne reči berejo. Dosta krat fercéra ta

meč ú nozincah inu te nozince céle ostanajo, 81 čase udári in fercéra to dete ú maternimu telesu, de materi pak neč na stry skode.

fenta: fénta: jap. prid. 2, 69 en sam smrtni greh pofenta vse to dobru, kar vam je mogóče sturiti.

ferdama: ferdáma: rog. 461 on nih ner več ferdáma.

— ferdámajo: škrb. 1, 123 ktiri iz sramožlivosti en al drugi greh pred spovdníkam zamoučé, ti se tako že samí ferdámajo.

glešta: gléštate: kug. 44 vaša živina konec vzame za to ker jo ne čedite, ne vmijete, ne gleštate, ne oplaknite.

gloda: glóda: preš. 187 tak mládi déklici, ki zgódna rána srcé ji glóda, vsmrti mír negovi.

groža: gróža: nagfl. 136 v ednoj drúgoj kadi pak melo cout eden valék te čas mejša, grouža dokeč se kak testou ne vgosti.

haba: hába: perg. 85^b da se toga haaba činiti, petr. 272 ki se pogibeli në hába poginuti mu je vu né (eccles. 3); — hábaju: gašp. 1, 317 s poniznem valuváúem grehi se obálaju, pri-like hábaju i vražje prečke odhitávaju.

heña: héña: küzm. 225 ete človek ne hejña reči prokletne gúcati, gön. 90 pri nas se na vékše zdaj začne sprotolejtje i hejña trdo zimsko vrejmen; — hénamo: küzm. 347 vu svojem vrejmeni bomo želi obilno, či dobro činiti ne hejnamo; — héñajo: küz. 317 ljubéznost nigdár s srcá vó ne spádne, geto ali so prorokúvaña, se správiyo, ali jezicke, hejñajo, trpl. 27 tanáč držijo prouti meni i ti najnevolnejši brezi bina mojega; trgajo se, niti ne prehejñajo; vidi: jéna.

hrepa: hrépa: kug. 202 vy bóte vidili, de živali težko so-pejo, hrépa:jo, rilc odperajo.

hrusta: hrústa: škriñ. 94 en rod je, kateri na mešti zób méče imá inu s svojimi kócniki (pogrješno: kótčnike) hrústa, de bi rečne v dežéli inu vbožne ludy požerèl, let. mat. 1882/3 329 sprédaj šilce, záda:ž víl'ce, v srédi ústa, kámeñe hrústa (odgotlaj: plug).

jéna: jénam: rog. 489 več le tákiga zamógel bi k ovršejnu besédy tega Ovidija naprej pernest inu postávit. Ali od tega neham inu jéjnam za zdàj; — jénaš: ravn. 1, 227 prav kralj bi mi bil tí, če mu perjénaš; — jéna: rog. 328 če te u trjetim skóku na dobji inu na popáde, skákat za nó nehà inu jéjna, škriñ. 111 zgol sam je inu vendèr ne jéña delati, ravn. 1, 111 Izraelci so hotli malíkov po egipčansko. „Na noge, na noge! so

rekli Aronu, mí gremo. Bogóv nam narédi, de se pred nami nosijo. Do vé kaj se je možu pergodilo, ki nas je iz Egipta perpelal. Aron jim jéna (gab ihnen nach), 2, 211 ne jéna naj trkati, ber. 163 sapa je stegľiva, ker se da stisniti, in če stis jéna, se spet naglo stégne, čb. 5, 12 trditi on, ki pél me je, ne jéna de z vajvodam ne ména, preš. 109 pévcu védno sréča láze, vúnder péti on ne jéna, 173 tak vrže se Valhún na nekristjáne: ne jéna préd, doklèr ni zádna srága krví prelíta, 175 al de te jéna tá skeléti rána, ne bóš posnél Katóna Utičána (krivo: Utikána)? ravn. ber. 68 ko je bil Mójzes na bôžje povêle še en krat na góro šel in se je štirdeset dni na ni mudil, so Izraelci jéli godrňati in rečejo Aronu: narédi nam bogov, de se pred nami nósijo, kdo vé kaj se je móžu pergodilo, ktéri nas je iz Egipta perpelal. Aron jim odjéna, 78 ľudstvo hoče od Samuela de naj jim kraľa dá. Samuel povê jim kakošne dolžnosti de bodo do kraľa iméli. Ali ľudstvo ne odjéna, 165 sapa ker imá skrčľivost in stegľivost, se dá v ózik prôstor stisniti, pa se naglo spét stégne. če stis odjéna; — jéna mo: ravn. ber. 12 gospodovi apostelni so nam kristjanam nedéľo v praznovaňe postavili, de naj ta krat od déla jéna mo; — jéna jo: ravn. ber. 61 ob nadlógah in težavah déľajo nar lépsi sklepe ter obétajo pobolšáňe, brž pa ko nadloge in težave odjéna jo, tudi že pozabijo, kaj so sklenili in obľubili.

joka: jókam: traun. 11 jest sim trudén od zdihúvaňa, vse nočy se jest na moji pósteli silnu jókam, kor. 3, 132 sim se omožila, se kasám, zmíraj jókam noč i dan; — jóka: škriň. 261 sovráznik se s svojimi očmy jóka, al aku bó čas našál, ne bó krivy sit, ravn. 1, 43 Jakobova golfija tedaj se je zdaj pokazala, Ezav pa rjòve in jóka na glás, 55 Jožefa za dvajset srebrníkóv Izmaelcem prodájo. Jožef jóka, prosi, pa nič ne pomága, 68 šel je v zapéro in jóka, ber. 40 Jakob jóka neprenéhama, kor. 1, 40 od veselá se jóka moje deklè kádar zagléda me, preš. 73 Sevêra skrivéj po pévcu jóka zna bíti se domá, ravn. 1, 46 Jakob Rahelo zagledavši odvalí kamen hitro znaď vodnaka, napóji ji dróbnico, pozdravi jo, in z ajóka na glas od veselá, ber. 48 per tih besédah se mu je nad bratom iz ľubézni do néga ožalilo, in se z jóka; — jóka mo: škrb. 2, 191 oméči naše srcá, de (s) solzami svoje grebe objóka mo; — jóka te: jap. ev. 174 kaj takúšni hrup déľate inu se jóka te? kor. 2, 86 za kaj se vséľej jóka te kádar mi krúha dájate? — jóka jo: škriň. 245 níkar ne pusti tē kateři se jóka jo brez obveseléňa.

kara: káram: küzm. 442 jas štere koli ljubim káram je i kaštigam, mat. 1, 593 nit vas zbog toga káram, nego káram vas rádi volneh vašeh faling vu molitve, 617 navlastito pak ñe opominam zažganò i oštrò káram kaj se dostojí kvarov luckeh, trpl. 41 tou si činio i jas sem mučao, i ti štímaš, kaj bom jas tákši kak tí? Ali jas te pokáram i na ouči te vržem, mat. 2, 184 bože vsamoguči, kaj morem včiniti da bi tvoje cirkve pošteñe i vrednost povrnuti mogel? je li da nazvešcam tvoje zapovedi? jeli da pokáram, da grozim se? — káraš: kraj. 91 huálu ti dàjem, da si ti menè denes vu on tvoj suèti templom zapelal na poslúšañe tvojéga svétoga evangelioma, da me po ñem vučíš i z grehov káraš i tvojè nebésko semè na mlédne mojega srdca zemlje seješ, trpl. 99 pokáraš te gizdave; — kára: trpl. 115 naj me bije te pravičen smileno, naj me kára, li olia balžama naj ne vtají glávi mojoj, nagfl. 74 vučitel te húde opomína, kára, kaštiga, zagr. 1, 61 kojeh oštro kàra i karajuč opomína, 182 koji goder vidi bližñega svojega grešiti ter muči, ñega ne kàra, jednak greh z ñim činí, mul. ap. 742 bog se zarad kipov na Židove strašnò kára, gašp. 1, 25 Bernard oštro kára činène Šaula, mat. 1, 126 pitajte s. Bernarda je li istinu govorim, kak kúdi i kára one koji želu imaju dugoga živleña, kaj štimate za kaj ñe kára? math. 1^a 190 on nas kára, veseli, zapovéda . . , trpl. 77 té ki pogane pokára ne bode kaštigovao? mul. ap. 657 skrbljivo opomene, pokára grešnika, gašp. 1, 240 kaj čujuči verni pastir Hilariuš ide sam vu spravišče ovo, da zlo nakáneñe pokára ñihovo, 403 ove s. Anaštažiuš razumevši s kršćanskum pokára sloboščinum, 456 Gaj na kolena poklékne i Ivanu ruke kušujúči oproščeña oprosi, kojega Ivan ljubleno pokára i vu milošču cesara znovič zapela, 468 i da boje skupost ñihovu pokára, pokaže lista, 776 vu hižu tovaruša dopelana od velike žalosti na smrt obetéža, na tuliko da zvrhu ñe zdrávja vsi zdvoje vračiteli. Dojde vendar nekoja vešča, puna bahorje žena, istinsko zdrávje obečajúča, ako ñe prime vračtvo Franciška, koju tak oštro pokára betežnica da kómaj za kóžu boječi se céla iz hiže pobégne, mat. 2, 239 vgrešil bil je Saul, i nut prorok Samuel poslan od boga da pokára i nagrozi se prekršiteju zapovedi Šaulu; — káramo: mat. 2, 177 nas tenta, da se sméjemo, posmehávamo, razgovarjamo, káramo; — kárate: küz. 431 či pa osobe prijimlete, grejh delate i kárate se od pravde liki prestoplávci, mat. 1, 617 ali moj človek, moj otec, moja mati, koteri tak štimate da dobro navúčate, ká-

rate i opominate vašu detcu, je li vas detca poslušaju? — ká-
rajo: küz. 70 vsáki ki lagoja dela činí, odürjáva svetlost i ne
ide na svetlost, naj se ne káraj o dela negova, 353 tá pa vsa, da
se káraj o od svetlosti, očivesna grátaj o, trpl. 11 i v noči ká-
raj o mené obísti moje, mat. 2, 178 prigovarjate spovednikom úe
ozivajuč oštre i sumľive, ako vas káraj u i opominaju, krist. blag.
1, 61 potřebno je, da roditeli détcu zlo činèču káraj u, küzm.
mik. 58 vsáki kí hüdou činí, odürjáva svetlost, i nejde na svetlost,
naj se ne pokáraj o dela negova, petr. 85 i ev. tirn. 78 vsaki
on, kí zlo činí, oddurjava svetlost, i néjde na svetlost, da se ne
pokáraj u déla negova. Reče: káram.

kuja: kúja: ravn. 1, 88 kraľ obľubi ľudstvo spustítí. Kadar pa
šiba odjeňa, se kraľ spet skúja.

merka: mérka: kast. 6 tá kir se po murji vozi, kadar per
kraju morjá enu malu na suhu stopi, z miseljo je vse skuzi v barki
inu flisih mérka kadaj tá mornár ga pokliče, petr. 198 i ev. tirn.
183 odnud mérka na dóbre, jáko pázi na húde, rog. 92 kakor
zamérka s. Gregorius, 643 Plutarh piše inu zamérka od teh
sedmih modrih te Graecie; — mérkaj o: traun 332 naj mérkaj o
tvoje všesa na glas moje prošne.

muka: múkaj o: ravn. abc. 43 krave in vol múkaj o.

muta: múta: nagfl. 43 či me vučitel kaj píta, jas odgovor dam,
prazna gláva šeptá múta, té pa jas ne mam.

nuca: núcate: škrb. 1, 263 ako tá mitel núcate, imate dvojni
dobiček.

ofra: ófram: jap. ev. 184 aku bó en človèk djál k očetu ali
k materi korban (tó je, dar) kateřiga jest ófram, bó tebi k pridu;
— ófra: škriň. 347 tá se hvalèžen skáže, kateři od čiste pšenične
móke ófra. — Govori se: vófra.

piha (uz piše): píha: škriň. 102 veřer greę okóli tër vse pre-
píha.

praska: práska: bar. 11 (s) svojim oblečalom je šparľiva bila.
Vsigdár je pázila, naj se ne vtepé ali ne raspráska.

preša: préša: gön. 47 grozdje se prede vsejm zmuždí i teda
prejša.

raja: rájaj o: kor. 2, 47 stojé tri lípe zelenè: pod prvo koňče
stávijo, na ráj se brhk' oblácijo, pod drugo ráj predavajo, pod
trétjo krógle rájaj o.

rajta: rájtaj o: škriň. 324 aku tudi povrniti zamórejo, se
branijo inu komaj polovico od posójeniga vrnejo, inu še tó unimu

kakòr za eno najdeno reč, rájta jo, škrb. 2, 23 dosti jih je ktiri malo al nič na to dolžnost ne porájtajo.

rata: ráta m: küzm. 340 ár zdaj lidí ráta m ali bogá? (*ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν*);

saña: sánam: ravn. abc. 35 se mi zdéha, drémlem, zaspím, smrčím, se mi sánam.

sluša: slúšam: gön. 86 z vühmi slúšam; — slúšaš: škriñ. 264 kadàr ga poslúšaš, bódi ravnu kakor de bi v spaní gledal, inu čuj, ravn. ber. 192 če nauk poslúšaš, spolniť pa ne skúšaš, si sréčo kaziš, kov. kemp. 229 kada slúžiš ali mešu poslúšaš; — slúša: škriñ. 36 kdor je módèr, svète poslúša, 38 zasmehùvávèc ne poslúša, kadàr je svarjén, 4 kdór mene poslúša, bó brez straha počival, 91 poglavár, kateri lažnive besède rad poslúša, bó le hudobne za svoje služabnike imel, 295 kdór kàj tèmù, kateri ne poslúša, pravi, je kakòr tá kateri spijóčiga iz trdiga spánia budy, 317 nih kletu se težkú poslúša, preš. 160 Apèl podóbo na oglèd postávi, ker bòl resnico lúbi kàkor hválo, zad skrit vse vprék poslúša, kaj zijálo neúmno, káj umétni od ñe právi, bar. 19 vu cèrkvi i tákši stolci sojo, vu šteri dühovnik pokorníke vò poslúša, zagr. 1, 133 naj vekše znameñe pogubleña vekivečnoga je, kada koji nerad reč božju poslúša, kov. kemp. 267 prijatel pak zaručnika kotéri stoji i ñega poslúša, prejako se veselí zbog glasa záručnikovoga, perg. 50^b 65^b preposluuša; — slúšamo: gön. 26 z vühom slúšamo, rog. 394 de ñegoviga šuntajna na poslúšamo; — slúšajo: rog. 142 aku si lih bug inu natura kličèta tè ludy h lubezni, vener le teh na poslúšajo, škriñ. 151 tebe prijátli poslúšajo, preš. 79 poslúšajo rádi ga vsi lúdjé.

smuka: smúkajo: ravn. abc. 75 je vse omláčeno potlej zbèrajo dolgo slamo v otépe z lesénimi otepáči jih osmúkajo.

stopa: stópaš: škriñ. 250 imáš vejđiti, de smrt je blizu, zákáj ti hódiš med zadrgami inu stópaš čez orožje srđitih, preš. 43 dóhtar, tí jezični dóhtar! káj postópaš tí za máno? — stópa: kor. 3, 76 pobič po pólu prižvižga ki gre k svóji lúbi v vás, tiho do lojtre pristópa.

strada: stráda: škriñ. 111 norèc svoje rokè pod pajstího vtákne inu svój život stráda, 254 górsi je tá, kateri dèla inu vsiga obilnu imá, kakòr tá kateri báha inu kruha stráda, kor. 2, 120 pojéda klobáse, pojéda mesó, v časi pa stráda de smíl' se bogó.

suka (uz suče): s úkajo: ravn. abc. 67 per povezovánu nósím prevésła za ním. Pestí pomágam v snòpe perkladati. Oče jih stisnejo s kolénam in s klínam persúkajo.

šepa: šépa: levst. žup. 59 bolézen na parkljih storí, da živínče ošépa.

šeta (uz šeče): šéta: kor. 1, 96 krajič se po kamri šéta, gön. 77 šegavo se šéta kokout po dvouri; — šétajo: nagfl. 114 ti edni (goloubje) se lübezníjo z edendrúgim, ti drúgi se pa šétajo okouli goloubníka i turbékajo.

špoga: špóga: traun VII katòlska çerku čeno psalmov dobru pozná, pèr svojih duhovnih opravilih psalme špóga.

špota: špóta: rog. 1, 397. Kaj je letú? jest tebe špótam, tadlam inu zmèrjam, ty se pa h temu smèjaš, math. 2e 116 koji onda bližnega svojega jedino iz nàzloba, srditosti, fantljivosti ovem načinom ošpòta i obšáni, on vreden je vu ognju zežgati se, gašp. 1, 526 mesto lúbavi i službe nemu dúžne obšáni gâ, pošpòta gâ, opsúje gâ, kov. kemp. 213 koji jedínoga zmed naj menših mojèh pošpóta, niti velikoga ne poštúje; — špótajo: traun 205 naši sovrázniki se nam špótajo, trpl. 82 vsak dèn me špoutajo neprijátelje moji, nagfl. 28 nebouže osla vsigdar špoutajo kaj velka víha má.

šepa: štépa: nagl. 135 pouleg toga mertúke vrejže vò súkne s škárjami na potrejbne falate kak ti rokáve, trúp, šièek. Ete posebne falate vkúp poštejpa, po tom je z iglouv i konci ali svílov vkúp zašíje.

šuta: šúta: trpl. 30 te nepobožen šúta za tim pravičnim i šetúje ga pogübiti; — šútajo: trpl. 44 vkúp se čejdijo, čati mečejo i šútajo za mojimi petami kak bi mogli mojó dúšo popádnuti.

tala: tála: gön. 107 dèn se na vöre tála, mol. 72 ki ga jej ne razgrzé ga, ne stere ni ne rastála, nego cejloga vzeme, küzm. 135 pride gospodár sluga onoga vu dnévi v šterom ga ne čaka i vu vöri štero ne zná, i raztála ga i tál ñegov s timi nevernimi položi.

tiska: tískam: nar. pes. čb. 5, 55 ga ímam fantíča, ga lúbim zvestó, ga k sebi pritískam, kušújem lúbó; — tískaš: preš. 84 kaj strúne pertískaš tak hudó? — tíska: nagfl. 63 štapar piske zbéra i natíska, preš. 7 kak lepó se rôsa blíska dòkler jútra hlád ne míne, kómej sónce bòl pertíska, bó pregnána od vročine, 81 gódec strúne pertíska hudó, kov. kemp. 99 lúbav tiskana se ne stíska; — tískajo: gön. 107 mladézen se pred

dverami vküp správi i mati ji jesti mečejo. Kak se tískaajo na küp! bar. 35 kmíčni obláče se tískaajo, 30 gda se rozje dozori, te se brátva začne, te rozje s trsa zrežjejo, sládec ž néga vó stískaajo.

treska: tréška: bar. 35 kakšté bliska ino trejska, čütím jas božo rokou; — tréskajo: kast. 60 srd je ena kratka norúst, katera žely hudu sturiti: tá pozabi na čednosti, se ne domisli kaj je potreba, ocy gardu bliskajo, jezik garmy inu ropoče, roké tréskajo, zobè škriplejo.

truca: trúcajo: gašp. 1, 631 roditeli tulikomü častníku divojčicu svoju zakrátiti ne mogúči, ako prem ne hotejúču k zárukóm pritrúcaju.

uka: úkajo: kor. 2, 44 vojáki šotor stávjio, Matjážu ga napravíjo, ko príde, mu zaúkajo, de Turki unkraj slšíjio.

veka: véka: jap. prid. 1, 339 en otrok véka, ker je nemu mati nož iz rók vzéla, ravn. 1, 34 ne morem nè gledati vmírati otroka, vsede se od néga en lokov strelaj deleč in jók zažène na glas. Tudi Izmael véka; — vékajo: ravn. 1, 225 veliko jih v mé klíče, pa nè iz srca. V mé iz svojih póstel vékajo, pa le za žito in vino jim je (Ezeh. 7, 14), kor. 2, 45 vsi tárnajo, zdihávjio, solzíce tóčjio, vékajo.

venta: vénta: kug. 193 vékši dejl se lózej letej nadlógi naprej príde, kakòr potle vénta kadàr se vžę rázsili.

viha (uz više): víhaš: preš. 118 prevzétno víhaš nós, ko mémo grém; — víha: ravn. 2, 173 dekle spí, je djal. Ta Jezusova beseda nam ta ves Jezusov čudež od víha, 280 Jezus s to prilíko nam tako rekóč zagrinalo spred uniga svetá od víha; — víhajo: ravn. abc. 73 mlatíči víhajo cépce na kvísko.

volta: vólta: jap. prid. 2, 109 on se zanaša na svojo lastno móč inu mejni de mu lę za tó kaj vólta ker je sam taku znajden, 177 če mu vólta, taku bó dobru za më.

zeha se: zéha: nagfl. 122 na vústa se nam zejja.

zida: zídaš: jap. ev. 237 ahá, kakú ti tempèl bóžji poderaš inu v tręh dnęh spęt gori zydaš! — zída: škriñ. 40 módra žena zyda gori híšo, 52 kdor svojo híšo previsoku zyda, podrtíjo jíše, traun 328 aku gospód híše ne zyda zabstójn dělajo katéri nó zydaajo, preš. 107 gradóve svítile zída si v obláke, trpl. 119 gospoud zída Jerušálem, bar. 6 stejno zidár s kamna ali z opeka zída, škriñ. 361 brez vsih tęg se město ne izzyda, nagfl. 35 zidar doli dene temel, sčasoma gori zozída stené;

zíd ate: jap. ev. 112 gorje vam pisarji inu Pharisærji, vi hynavci, kateri zydate grobe tih prerokov; — zíd ajo: trpl. 108 či gospoud nede zíd ao hiže, zaman delajo ki ņou zíd ajo, nagfl. 79 s koj zíd ajo redovno temel? temel redovno s kamna ali cigla zíd ajo, gön. 68 hiže si ljudje prouti zveri vrejmena i za volo bátrivnoga stáliša zíd ajo i cimprajo, bar. 22 ljudje svoje hiže vküpe zíd ajo, naj tém težeje eden toga drügoga pomágajo.

žíla: žílam: let. mat. 1882/3 272 žílati, žílam, žmíkati, mencati perilo.

žola: žólam: let. mat. 1882/3 273 žólati, žólam, vidi žíla.

Naglas daje prama početku riječi nego na slovcu ispred nastavka a dolazi dosta rijetko.

1. U nekih osnova koje se grade od imena, a te imaju naglas dotičnoga imena n. pr.: grēbenam od grēben u kajkavaca: vran. rob. 1, 145 lán tereju i grēbenaju na grebenu; a u krašćtini grebēnam prema grebēn; — prédigam od prédiga, nu obično spada i nenaglašeno na poluglasno te se posve izostavlja, küzm. 64 hodmo vu bližnejša mejsta naj i tam prejdgam, 320 či se pa Kristuš prejdga., u izdanu od god. 1771 pag. 389, 21 ki ga prejgajo; — večerjam od večerja (věčera): kraj. 253 ako li se pod večer spoveš, da mertučlivo večerjaš, a inače i kao u krašćtini večerjam prema večerja; — známenam i známeňam od známeni známeňe: levst. žup. 205 zaznámenati, zaznámenam; — takó káštigam od káštiga (káštiga) ako ga sam človek ovde ne káštiga, krist. nač. 104 koj ne spodobnum oštročum ne káštiga; ali i: kaštígam prema kaštíga (tako: júžinam od júžina; máličam od málica).

2. U nekih osnova s inf. nastavkom ova (üva, iva) kad taj nastavak i u prezentu ostaje. Jer je o u ova (üva) bez naglasa, to spada na poluglasno pa se i ne izgovara, a često niti ne piše. Naglas ostaje koji je i u infinitivu n. pr. molédovati: ravn. 2, 161 pridejo, molédvajo ga; — nadlégovati: ravn. ber. 59 komarji in brencelni nadlégvajo in martrajo ljudi in živino; — obédüvati: nagfl. 18 o pou dné doma obejdivate; — znánovati: kor. 2, 92 mi zvézde bliske míglajo, nebó vesél' oznánvajo; — škódovati: ravn. ber. 63 ko hócemo drugim škodovati, si sami nar bol škódovamo; — mílevati: ravn. 2, 83 mílva ga po angelnovu; — slíševati: ravn. 1, 35 bog rad njih srčne molitve vslíšva, 2, 290 bog gréšnikov ne vslíšva.

Pripomenak.

Knjiga iz koje navodim primjere pod biškom kraj. svojina je g. akademika Lopašića. Nije potpun eksemplar, istrgnut je naslovni list, počima se zadnim listom kalendarija, za time dolazi člančić: Ostroge duhovne, kēmi se kršćeni človek na pobolšane žitka podbāda i na svetēši stališ nagaāna, koji je člančić dodan i Petretičevim evanđelijem na str. 282 i dalje, pa i izdanu istih evanđelija u Trnavi 1694 i 1759 na strani također 282. Iza toga ide: predgovor (bez paginacije) k bratovčine muke i smrti Ježuševe i k vsem pobožnem kršćenikom, koteri budu ove knižice čteli. Iz toga je predgovora iza devete strane barem jedan list istrgnut, a govori o početku bratovčine muke i smrti Ježuševe: o smrtnom vremenu i dobroj pripravi k smrti; za to da se ljudi mogu dobro pripraviti k sretnoj smrti, podigle su se bratovčine u Italiji, Nemačkoj i Ugarskoj. U Beču podigla je bratovčinu za sretnu smrt „cesaričina svetlost gospa Eleonora pokojnoga Ferdinanda ostavljena udova“ godine 1650 po primjeru bratovčine, koju je prije u Požunu podigao „Lippay estergomski eršek“. Na pokon isprosilu su patri isusovci kolegija zagrebačkoga od pape „oblast da bi se i vu Zagrebu vu cirkve s. Katarine takova bratovčina za srečnu smrt podignula, koteru, ovo, vidimo leta 1653 podignenu“. Na zadnem listu piše: Imaš potlam cele knižice (gde vu četrtom delu najdeš moduš bližne k smrti priprave) pune lepimi navuki, pobožnimi molitvami k vsakomu vremenu priličnemi, crkvenemi litaniami i popevkami negda *pokojnoga p. Miklovuša Krajačeriča, redovnika reda ježuitanskoga, trudom spravlene, a vezda znovič na hasen slovenskoga naroda pod štamptom skupa z ovem što je pridano složene* vu to ime, da bi jednem trudom i vu *jedneh* knižah („knygah“) imeli svoju dušnu hranu tak *bratja muke i smrti Ježuševe* kak drugi verni kršćeniki. Vživaj, človeče, *obojega* truda, i bog te oslobodi hude i nepripravne smrti. To ti od boga žele tvoj vu Kristušu sluga B. M. redovnik ježuvita.

Knjiga je razdijeljena na pet dijela, na početku svakoga dijela stoji sadržaj: I. Navuk potreben znati vsakomu koteri se za srečnu smrt podati hoče vu zagrebečku bratovčinu muke i smrti Ježuševe (1—51); Drugi deel, vu koterem jesu popisane vnoge fele molitve vsem obojega spola vernem kršćenikom vsaki dēn hasnovite i potrebne (52—166); Treti deel, vu koterom jesu postavljeni vnoqi poglaviti navuki od pokore kršćanske (167—291); Četrti deel, vu kom se zapiraju navuki betežnem ljudem potrebni (292—325); Peti

deel, vu kom se zapiraju molitve cirkevne óbčinske i nekotere letanie, antifone i popevke duhovne pobožne vu to ime ovde položene, da se mladi ljudi obojega spola pod ovu fórmu vučé boga moliti i dičiti vu priličnom vreménu (326—436, ali je istrgnuto od 424).

Prem da nema onoga lista na kom se inače dostavlja godina kada je kníga izašla, ipak se znade godina, koje je ova kníga bijeli svijet ugledala, a ta je 1657: jer, ako se ostatak kalendarija, na kom se navode od nekoliko godina „gibuči svetki“, sravni s kalendarijem u Petretića, vidi se da počíne s godinom 1657. Kada je dakle ova kníga izašla, bio je polag predgovora u nój Krajačević već među pokojnima (Umro je dakle između god. 1640 i 1657). Po riječih u predgovoru, koje su gore navedene, biće naša kníga novo izdañe Krajačevićeve ñeke kníge, kojoj je ñetko drugi ñešto pridodao. Sravni li se sadržina kníge Krajačevićeve s naslovom: molitvene knížice vsem Kristuševem vèrnem slovenskoga jezika pristojne i hasnovite. Vu Požune 1640 leto, kako ju Kukuljević u IX. knízi svoga Arkiva str. 156 navodi, sa sadržinom naše kníge, to se vidi da je ista do predgovora i do sadržaja prvoga dijela, koji Kukuljević ovako navodi: Od molitve božje navuke vsakomu človeku na znañe kruto hasnovite i potrebne. Ova kníga može dakle biti novo ñešto preinačeno izdañe pomenute Krajačevićeve kníge. A priredio je to izdañe ñeki isusovac, koji se podpisa B. M. Taj bi mogao biti Boltizár *Milovec*, koji je četiri godine kašñe 1661 izdao knígu s naslovom: *Dvoj dušni kinč*, jeden vernim živim k srečnomu prèminku na duhovni strošek, drugi vernim mrtvelh dušam na odkup iz vnogih pobožnih knyg skupa spravļen po patru ‚Bolthifaru Millovczu‘ rėdovniku tovaruštva Ježuševa, štampan vu Běču pri Mattheu Cosmeroviu štamparu leta 1661. Pogriješno je u Lubićevu Ogleдалu II 519: *Bilovac*). U toj se knízi na strani 210 čita: Kakove skrovnosti duhovne i kaj znamenuje čislo mariansko, imaš od toga obilen *navuk vu ručneh knížicah bratovčine muke i smrti Ježuševe za srečnu smrt vu Zagrebu podignene*. Taj nauk o čislu dolazi u našoj knízi pag. 152—166 pod naslovom: Navuk od molaña na čislo. Nije dakle nezgrapno pomisliti, da bi nasoj knígi mogao biti naslov: Ručne knížice bratovčine muke i smrti Ježuševe za srečnu smrt. — Još jedan eksemplar ima u nadbiskupskoj knížnici zagrebačkoj upisan pod: bratovčina, ali je nepotpuniji od Lopašićeva, ima ipak svršetak i k tomu ‚lajštrom‘ onoga što je u knízi.